

estas devigitaj. Ĉar la vundoj de amiko estas pli bonaj ol la kisoj de malamiko. Pli bone estas ami kun severeco ol trompi kun mildeco. Jes, kiu pli forte punas, tiu montras pli grandan amon!

Gepatroj ankaŭ devigis siajn infanojn kaj instruistoj devigis siajn studentojn esti disciplinitaj kaj laboremaj. "Kiu indulgas la vergon malamas sian filon," li citas la Bibliion. "Malvirta servisto ne estas reformita per vortoj." Kaj ŝi Sara ne jam persekutis Hagaron? Kaj kion faris Elija al la pastroj de Baal? Antaŭ jaroj, Aŭ gusteno pravigis la perfortajn agojn de la Malnova Testamento kontraŭ la maniĥeanoj, laŭ kiuj ĉi tiu libro venis de la Princo de Mallumo. Sed eĉ la Nova Testamento povus esti uzata. Ĉar ŝi ankaŭ Paŭlo ne transdonis iujn homojn al Satano? "Ĉu vi pensas," li klarigas la "Bonan Novaĵon" al episkopo Vincentius, "ke neniu devas esti devigita fari justecon, kiam vi legas, kiel la patro de la domo diris al siaj servistoj: "Kiun ajn vi trovos, devigu ilin veni; en!?" Kion li diris pli efike nek kun "fortas ilin" (cogite intrare). Rezisto nur montras neraciecon.

Ĉu delirantaj febraj pacientoj ankaŭ ne defendas sin kontraŭ siaj kuracistoj? Aŭ gusteno nun nomas "toleremo" (toleratio) "neproduktema kaj vana" (infructuosa et vana) kaj ĝojas pri la konvertiĝo de multaj "per sana devigo" (terrore percussi). Estis nenio alia ol la programo de Firmicus Maternus (p. 316 ss), "la programo de ĝenerala militdeklaro" (Hoheisel), ŝi Aŭ gusteno ĝin legis aŭ ne.⁴⁵ La problemo de honesteco apenaŭ ĝenis lin plu. Se li antaŭe timis la devigan konvertiĝon de "ficti Christiani", li nun lasis tiun ĉi zorgon al Dio. Laŭ Augustine, la imperiestro estis rajtigita pasigi leĝojn en la aferoj de la eklezio se ĝi estis en ĝia avantaĝo. Devigo definitive nun ŝajnis al li nur bona. Li nur provis fari al siaj kontraŭuloj favoron, volis tion, kion ili esence deziris al si mem. "Sub ekstera premo," la ruza "profesia parolanto" predikas, "la interna volo estiĝas", rilatante al Agoj. 9:4, Johano 6:44 kaj fine, ekde 416/17, pri Luko 14:23, pri la evangelio de amo! Ĉar li laboris en la ago kontraŭ sia

Malamikoj ankaŭ „foje preskaŭ iom nervozaj” (Tomaso), ĉar tio, kio aspektis persekuto, estis efektive nur amo, por li temis „ĉam nur pri amo kaj pli da amo” (Marrou).⁴⁶ Pri tio atestas sennombraj liaj diroj! "Amo - bongusta vorto, eĉ pli bongusta faro... pri io pli bona ni povas paroli "Lasu la amon enradikiĝi, kaj nur bonaj aferoj povas veni de ĝi." granda prezo, amo, sen kiu nenio utilas al vi, kiom ajn vi havas." "Amo estas forto kaj floro kaj frukto; Amo estas splendo kaj beleco, trinkaĵo kaj manĝaĵo; Amo estas..." kompreneble ankaŭ la "hejmenhejmo" de la Donatistoj: "La eklezio premas ilin al sia koro kaj ĉirkaŭas ilin per patrina tenero por ilin resanigi" - per trudlaboro.

Vipado, konfisko de havaĵoj, nuligo de heredaj rajtoj. Sed Aŭ gusteno volas nur trudi "la avantaĝojn de paco, unueco kaj amo" al la donatistoj, "tial mi estas prezentita al vi kiel malamiko. Vi deklaras, ke vi volas mortigi min, kvankam mi diras al vi nur la veron kaj, kiom ajn mi zorgas, mi ne volas permesi al vi pere. Dio venĝu al vi kaj mortigu la eraron en vi..."⁴⁷ Dio venĝu al vi! La episkopo tute ne konsideris sin agitanto.

Se li malsukcesus tion, foje ŝajnus oportune prezenti plendon; Kompreneble, li ankaŭ postulis, ke ribeluloj estu renkontitaj kun la plena forto de la leĝo kaj donis al ili "nek favoron nek kompaton". Fakte, li jam permesis la torturon! Jes, la plej fama sanktulo de la antikva eklezio, eble de la eklezio ĝenerale, tia "ama persono" (Hendrikx), la patro de "senlima boneco" (Grabmann) "kaj larĝkora" (Kötting), kiu "senĉese ekzercita mildeco" kontraŭ la donatistoj volas" (Eспенberger), ne diras kontraŭ ili "ian vundan vorton" (Baus), eĉ provas "protekti la kulpulojn" kontraŭ la severaj punoj de la romia juro (Hümmeler), mallonge, la homo, kiu ĉam rolas kiel la proparolanto de la "mansuetudo catholica", la mildeco de la eklezio, permesas torturon... Ne estis tiel malbone! "Memoru ĉujn eblajn torturojn," konsolas Augustin. »Komparu ĝin kun la infero, kaj ĉo estas facila,

kion vi pensas. La torturisto kaj la turmentita estas provizoraj ĉi tie, eternaj tie... Ni devus timi tiujn punojn kiel ni timas Dion. Tio, kion la homo suferas ĉi tie, estas kuraco (emendatio), kiam li pliboniĝas."48 La katolikoj povis misuzi kiel ili volis, estis sensignifa kompare kun la infero, kun tiuj abomenaĵoj,

kiujn ilia Dio de amo kaŭzis al ĉiu eterneco. Ĝi estis "malpeza", "pasema", eĉne gusto - ĝi estis "kuraco"! - Teologo neniam estas embarasita! Tial li ne konas honton.

Kiam la sekvantoj de Augustin havis la superecon, ili luktis Katolikaj terposedantoj eĉne ĝenis sendi la cirkumcelojn al la episkopo por "instruo". Prefere, ili faris mallongan laboron de ili surloke, "kiel ĉiuj aŭ tovojrabistoj" (Augustine). Li mem instigis la generalon Bonifacon kunigi ne nur la "visibiles barbaros" sed ankaŭ la internajn malamikojn, por tiel diri, la donatistojn kaj cirkumcelionojn, "ĉame" (Diesner). Kaj dum la sanktulo vokis, ke la ŝtato intervenu "kun la eblo al vero kaj la sopiro al amo" (Lesaar), li klarigis preskaŭ en la sama spiro: sed se ili estus ekzekutitaj, la katolikoj ne helpus; Ili preferus lasi siajn Johanino malamikojn mortigi ilin ol transdoni ilin por ekzekuto!49

En la kristana imperio de tiu tempo, ĉio krom liberaleco kaj persona libereco regis. Prefere, sklaveco estis senbrida, filoj estis ligitaj al la statuso de siaj patroj, sekreta polico estis ĉie ĉi - "kaj ĉiutage oni povis aŭ di la kriojn de turmentitaj en tribunalo kaj vidi la pendumilon de tiuj arbitre ekzekutitaj" (Chadwick).50 Kompreneble, Aŭ gusteno funde rifuzis la mortpunon, sed neniel pro homaj kialoj, nur

pro teologiaj kaj taktikaj: ĝi ekskludis la eblecon de pento kaj helpis la malamikon iĝi martiroj kaj iĝi pli konkurenciva. La episkopo ankaŭ ne nur sciis, ke katolikaj terposedantoj estis kun li

Cirkumceloj agis "kiel kun ĉiuj aŭ tovojrabistoj", sed ankaŭ la dungosoldatoj de la imperiestro aŭ tomate likvidis donatistojn kiuj mutilis katolikajn pastrojn aŭ detruis preĝejojn.

Kaj Aŭ gusteno praktike rezignaciis al la mortopuno. 51

Sed ne nur ĉi tio. Laŭ li, la ŝtato estis devigita...

Por servi la Eklezion, ni estas devigataj protekti la kredon kaj batali la "herezulojn". Jes, Aŭ gusteno asertas, ke kiam la eklezio uzas ŝtatan potencon, ĝi ne uzas fremdan potencon, sed sian propran potencon, la potencon donitan al ĝi de Kristo! Kaj dum "sangoriveroj" jam fluis kontraŭ donatismo - kiu, oni devas ripeti, dogme preskaŭ tute harmoniis kun katolikismo - "sangoriveroj" daŭris siatempe kun grandegaj ribeloj kaj konfuzo: "ju pli severe la ŝtato". agas, Augustin krias aplaŭdojn tiel laŭte" (Aland). En longa epistolo al Bonifaco li eĉsankciis la internan militon kontraŭ la donatistoj, kvankam la generalo, kiu venis de Danubo tra Marsejlo al Afriko, pasigis sian vivon kun eksterlandanoj kaj homoj de aliaj kredoj kaj, paradokse, la skismuloj kun gotikaj trupoj, kun arianoj, tio estas "herezuloj" devis batali.⁵² Ĉi tie la plej famkonata eklezia patro sin montras en sia tuta grandeco: kiel skribotablo kaj hipokritulo; kiel episkopo, kiu ne nur havis teruran efikon dum sia vivo, sed eĉ pli kiel la iniciatinto de politika aŭ gustenismo, kiel la arketipo de ĉiuj sangugutantaj inkviziciistoj de tiom da jarcentoj, ilia krueleco, perfido, bigoteco, kiel paŝadanto. de hororo, de la mezepoka rilato inter la eklezio kaj Lando. Ĉar la ekzemplo de Aŭ gusteno permesis al milionoj da homoj, infanoj kaj maljunuloj, terminale

malsanaj kaj kripluloj, esti puŝitaj tra la "laika brako" en la torturkelojn, la nokton de la karceroj, la flamojn de la funebra fajro - kaj hipokrite demandi la ŝtato por ŝtataj iliajn vivojn! Ĉiuj estontaj dungosoldatoj kaj fiuloj, princoj kaj monaĥoj, episkopoj kaj papoj, kiuj ĉasus "herezulojn", torturus "herezulojn" kaj bruligus "herezulojn" povus rilati al Aŭ gusteno kaj rilatis al li; same faris la reformantoj.⁵³

La sanktulo mem mokis la tiamajn donatistojn: se ili estus persekutataj, laŭ la Evangelio, ili «forkurus al alia urbo» (Mt 10,23). Jes, li klarigis, ke la kristana imperiestro havas la rajton puni la "malpiecon" kaj ke, pro la granda nombro da gajnitaj varoj, fortikaĵoj, komunumoj kaj urboj, ne gravas kelkaj mortoj. Ne estas sukceso sen certa perdoprocento. Lia cinika kalkulo de tiuj perditaj, savitaj kaj mortigitaj memorigas Hans-Joachim Diesner "pri moderna imperiisma strategio", sed ankaŭ pri la "doktrino de graco" de Aŭgusteno (p. 494 f). Kaj Donatist Tyconius, laika teologo, unu el la plej gravaj verkistoj de lia eklezio, kiu ekskomunikis lin ĉirkaŭ 380 sen, kiel iuj atendis, ke li fariĝu katoliko, eksterulo kies "rango kiel pensulo kaj kristano", lia "aŭdaca sendependeco". de soleca kredanto « (Ratzinger) Katolikoj nun laŭdas, katolikoj, kiuj hodiaŭ sin persekutas, Tikonio rekonis siatempe en la ĉaso al Donatistoj la „abomenaĵon de dezerto” (Mt 24,15).⁵⁴

Kiam en 420 la dungosoldatoj de la registaro serĉis la episkopon de Timgad, Gaudentius, li fuĝis al sia grandioza baziliko, barikadis sin tie kaj minacis bruligi sin kun sia parokanaro. La altranga oficisto Dulcitus, devota kristano, kiu post ĉio persekutas homojn de la sama kredo ĉi tie, iĝis nedecidita kaj demandis Aŭgustinon. La sanktulo, kompreneble, la inventinto de sui generis doktrino de antaŭdestino, respondis: „Sed ĉar Dio antaŭdestinis kelkajn el ili al eterna puno laŭkaŝita sed justa plano, sendube estas pli bone, ke, eĉ se iuj pereos; en sia propra fajro, ili "Nekompareble pli granda plimulto estos alportita reen kaj kolektita kune de tiu malutila divido kaj disvastigo, prefere ol ĉiuj devante bruli kune en la eterna fajro meritita de la Di-raba dividado."⁵⁵ La jena konvenas enen. kun ĉi tio. La katolika episkopo de Hippo Diarrhytos (Bizerte) malliberigis sian donatistan rivalon dum jaroj kaj eĉ provis ekzekuti lin. Kiel rememorigilo

Por rememori lian venkon, li tiam konstruis vastigitan bazilikon, kiu portis lian nomon – kaj Aŭgusteno predikis ĉe ĝia inaŭguro.⁵⁶ Sinodoj en Afriko jam de kelka tempo diskutis pri la reakcepto de donatistoj – 386 en Kartago, 393 en Hipono, 397 en Kartago, 401 po koncilio en junio kaj septembro en Kartago - do koncilioj okazis jaron post jaro, kun la sola escepto de la jaro 406, dum jardeko, kaj en 408 eĉdu.⁵⁷ Religia diskuto decidita de la Sinodo de Kartago en aŭgusto 403 estis malaprobata fare de episkopo Primian subite. La venontan jaron, la Kartaga Konsilio postulis ke la ŝtato apliki la "herezajn" dekretojn kontraŭ la donatistoj - la "rekurson al la sekulara brako" (Jezuito Sep). Kompreneble tio estis farita kun la asistado de Augustine, kiu ĉeestis konsiliojn kiam ajn li povis. Kaj ĉi tiun premon tuj sekvis pluraj striktaj leĝoj. Unue, imperiestro Honorius, persone traktita de du mistraktitaj katolikaj pastroj kun raporto pri "abomenaĵoj", eldonis drastan "Edikto de Unueco" en 405, kiu egaligis la donatistojn kun "herezuloj", efike dissolvis ilian preĝejon, malpermesis ĉiujn iliajn kunvenojn. kaj iliaj didomoj konceditaj al la katolikoj, ekzilitaj episkopoj kiel Primiano de Kartago kaj Petilian de Circa, kaj mallonge senigis la donatistojn de siaj gvidantoj kaj financaj rimedoj - por Aŭgusteno ago de providenco; Dio mem, li ĝojis, parolis tra la eventoj.

Ĝi estis Augustine denove, "verŝajne la unua teoriulo de la Inkvizicio", kiu skribis "la nuran kompletan pravigon en la historio de la frua eklezio" "pri la rajto de la ŝtato subpremi nekatolikojn" (Bruna). La sanktulo nun vidis la uzon de perforto kiel simple "procezo de malstreĉigo", "konverto tra malfacilaĵoj" (per molestias eruditio), "kontrolita katastrofo Li desegnis komparojn kun familiano "kiu punas la filon kiun li amas". ĉiun sabaton vespere "kiel antaŭ zorgo" li batas sian familion.⁵⁸

La "Edikto de Unueco" de 405 estis sekvita per pliaj ŝtatediktoj 407, 408, 409, 412, 414. La deviga reveno de la Donatistoj estis ordonita, ilia preĝejo pli kaj pli fariĝis en la

Veturitaj subtere, komenciĝis jaroj da pogromoj. Kaj kiam intere, de la fino de 409 ĝis aŭ gusto 410, la registaro, pro ŝ tataj kialoj - ĉar Alariko vojaĝis tra la tuta Italio - donis al la donatistoj liberecon de adoro, kvar afrikaj prelatoj rapidis al la tribunalo en Raveno kaj devigis la renovigon. de la antaŭ aj persekutleĝoj, inkluzive de la mortopuno.

La Donatista eklezio estis malpermesita kaj ĝia ligo al la katolika eklezio estis devigita - "la Sinjoro frakasis la leondentojn" (Augustine). Tutaj urboj, antaŭ e decidite donatistaj, nun iĝis katolikaj pro timo de puno kaj perforto, kiel la propra episkopa urbo de Aŭ gusto, kie bakistoj iam ne rajtis baki panon por katolikoj! Fine li mem forpelis la Donatistojn. Sed kiam ili revenis, provizore toleritaj de la ŝ tato dum la invado de Alariko, la granda sanktulo aperis al ili kiel "lupo, kiun oni devas mortigi". Nur hazarde li evitis embuskon metitan por li de la Circumcelios.⁵⁹ En la somero de 411, laŭ la instrukcioj de la registaro, okazis alia "Collatio", publika debato, en tri kunvenoj, ĉu laŭ vorte transskribita, en la banejoj de Gargilius en Kartago, por kiu vojaĝis 286 katolikaj

kaj 284 donatistaj episkopoj (de proksimume 40 episkopoj ĉu).

La imperia komisaro Flavius Marcellinus, amiko de Aŭ gusto kaj sindonema katoliko - kiun la katolika imperiestro Honorius tamen festis du jarojn poste, la 13-an de septembro 413, la feston de St.

Cipriano, havis la kapon senkapigita, evidenta juĝa murdo, -, klarigis kompreneble la donatistoj "omnium documentorum manifestatione" estis venkitaj. La katolikoj sciis tion tiel bone anticipe, ke ili devontigis sin cedi siajn episkopejojn al la Donatistoj, se la aferoj rezultis negative por ili!

Alvoko de la venkitoj al la imperiestro - interalie pro subaĉeto de Marcellinus - estis malsukcesa. La akuzito mem ordonis la malfondon de la Circumcellion-asocioj kaj malpermesis ĉujn kunvenojn de la donatistoj, kiuj estis pli kaj pli senkompate punitaj. Timo

iĝis senbrida kaj memmortigoj pliiĝis, precipe inter la Circumcellions. Por konservi la "katolikan pacon", la amaso da sklavoj kaj kolonioj, de kiuj estis nenio por esti gajnita krom ilia laboro, estis batotaj sur la sinon de la solaj sanktuloj per trudlaboro kaj la vipo de siaj mastroj. .

La imperiaj "ekzekutistoj" prizorgis tion. La riĉuloj estis trafitaj per pezaj monpunoj, ĝis 50 funtoj da oro (por gloraj homoj), sed ili ankaŭ iris ĝis konfiskado de siaj tutaj havaĵoj. La kontraŭ-Union Donatist-pastraro estis ekspropriigita, senheredigita kaj minacita kun elpelo de afrika grundo. La St. Aŭgusteno, kiu instruis, ke "ne ŝanĝiĝas al ĉiuj, sed amo ŝanĝiĝas al ĉiuj kaj maljusto al neniu", tuj forpelis sian "kontraŭ-an episkopon" Makrobion el Hipono, kien li revenis ĉirkaŭ 409 post kvar jaroj da ekzilo, kaj postulis, sub apliko La "Caritas Christiana", kiu daŭrigis sian rigoran persekutadon, nur preterpase menciis la okazaĵojn, precipe kiam li iĝis ĉiam pli implikita en sia disputo kun Pelagius. En 414 la donatistoj estis senigitaj je ĉiuj civitanrajtoj kaj ilia kultado estis puninda per morto. "Kie estas amo, tie estas paco" (Augustine). Aŭgusteno, kiel poste triumfis episkopo Quodvultdeus de Kartago: "La aspido estas tretita, aŭ pli bone, formanĝita."⁶⁰ La comes Africae, Heraklianus, profitis de la amareco de la donatistoj kaj poziciigis sin kiel kontraŭ-imperiestro. En la somero de 413, venante el Afriko kun granda floto, li alteriĝis ĉe la enfluejo de la Tibro kaj marŝis al Raveno. Sed li estis tute venkita kaj baldaŭ poste senkapigita en Kartago laŭ imperiaj ordonoj.⁶¹

Post 418 la Donatisma temo malaperis dum jardekoj la debatoj de la nordafrikaj sinodoj de episkopoj. La lasta kontraŭ donatista skribo de Aŭgusteno aperis en 420. En 429, kun la vandala invado, ankaŭ finiĝis la kontraŭ donatistaj imperiaj dekretoj, kiuj plue postulis detruo. Sed ĝis la 6-a Jarcento, la skismo daŭras, tre malfortigita. Sed jarcenton poste, Islamo venkis la mizeran restaĵon, kiu evitis la konstantan persekuton, kune kun la katolikoj. La

Afrika kristanismo estis kavigita, bankrota, kaj Nordafriko, religie finfine tute eksedziĝis de Eŭropo, elglitis el ĝia Areo de influo en Mezoriento. Ŝi malaperis sen spuro iam la plej grava kristana eklezio, la sola en la mondo Mediteranea regiono. Nenio el ŝi restis. »Sed tio ne estis pro Islamo, sed en la persekutoj de la Donatistoj, per kiuj la Katolika Eklezio en Nordafriko estis tiel malamata ke la Donatistoj bonvenigis Islamon kiel liberigon kaj verŝajne plejparte transiris al li" (Kawerau).⁶²

Nun Augustine ne nur batalis kontraŭ la donatistoj. Subtenita pri la 156 "herezoj", kiujn li dankeme ekspluatita nomita »Liber de haeresibus« de St. Episkopo Philaster de Breŝo, li katalogas 88 en sia propra verko - de la »De haeresibus« magiisto Simono ĝis Pelagio kaj Celestio. Sub n-ro 68 li eĉkondamnas grupon kiu konsistas el religiaj grupoj kialoj por indulgi en nudpieda marŝado. Sed ĉiuj sektoj, li diras, finiĝis Naskita de fiero de unu patrino - kaj, aldonas Katholik-kamioneto la maro, "de soleca stulteco".⁶³

La malvenko de Pelagio

Pli ol la dispremado de la donatistoj, Aŭ gusteno estis interne movita per la longa vendetto kun Pelagius, kiu konvinke refutis sian malhelan originan pekan komplekson, inkluzive de iluzioj de antaŭ destino kaj gracio - la Koncilio de Orange en 529 dogmatis ĝin (foje laŭ litere), kaj la Tridentino renovigis ĝin.

Laŭ la plej multaj fontoj, Pelagius estis brita laika kristano. Ekde ĉirkaŭ 384, aŭ poste, li instruis en Romo, kie li akiris gravan influon sur la aristokrataro kaj la pastraro, tre respektata pro sia morala severeco, kiun li ne nur postulis sed ankaŭ ekzempligis. En 410 li serĉis rifuĝon en Afriko de la gotoj de Alariko, sed daŭre vojaĝis denove, dum lia kunulo kaj amiko Caelestius, elokventa advokato de nobla naskiĝo, la "enfant terrible" de la movado, restis en Kartago. Tie li kaŭzis kreskantan miron per sia subteno de Pelagio kaj estis ekskomunikita en 411 de sinodo, al kiu li laŭdire rifuzis klaran respondon, post kio li iris al Efeso kaj estis ordinita pastro.⁶⁴ Rimarkinde, Pelagio estis en la somero de 410 alteriĝis en Hipono, en la akompanantaro de Melania la Pli Juna, ŝia edzo Pinian kaj ŝia patrino Albina, tio estas, "eble la plej riĉa familio en la Romia Imperio"

(Wermelinger).

Ankaŭ la instruisto Augustine ĵus intensigis siajn kontaktojn kun ŝi. Jes, li kaj aliaj afrikaj episkopoj, Aŭrelio kaj Alipio, persvadis la multmilionulojn ne malŝanĝi sian riĉecon sur la malriĉuloj, sed prefere doni ĝin al la katolika eklezio! La ege riĉa Piniano ankaŭ devis promesi, sub premo de la kredantoj de Aŭgusteno, ke en la estonteco li nur estos ordinita por la eklezio de Hipono, kaj Aŭgusteno tiam devis malbari sian parokanaron per du leteroj de la suspekto ke ilia premo kaŭzis ilin. iĝi riĉa la Pinian motivita. En 417, la svatita viro iris al Jerusalemo, kie regis alia doktoro de la eklezio, Hieronymus, Piniano finfine mortis, lia edzino estro de monaĥejo sur la Olivarba monto, la eklezia heredanto de ŝia.

Enorma riĉaĵo kaj Melania iĝas sanktulo de la eklezio (Festeno: 31. decembro). – »Kiom da heredaĵoj venis de la monaĥoj ŝi telita!" skribas Helvetius. "Sed ili ŝi telis ilin por la eklezio, kaj la eklezio faris sanktulojn por ŝi."65

Estas multaj etaj pri Pelagio, talenta leterulo Terpecoj estis transdonitaj, kies aŭ tenteco estas pridisputata. Almenaŭ tri tamen, ŝi ajnas esti aŭ tentaj. Ĉi tiun gravan verkon ni konas nur el la refuto de »De naturo«
Aŭ gusteno, ankaŭ la ĉefa teologia verko »De naturo et gratia«
»De libero arbitrio«

Pelagio estis transdonita en fragmentoj, precipe fare de siaj kontraŭuloj, Ĝenerale, lia instruado estis ofte misformita dum la diskutado.66

Pelagio, impona kiel personeco, estis pli konvinkita Kristano, certe volis resti en la preĝejo kaj io ajn krom publika disputo. Li havis multajn episkopojn sur sia flanko, nek malakceptis la petegon nek neis gracon, prefere reprezentis ilian neceson por la bona laboro, kompreneble ankaŭ la neceso de la libera ago de volo, la liberum arbitrio. Sed ne estis originala peko por li. La kazo de Adamo estis lia Aĵo, sed ne hereda (en la plej bona kazo malbona ekzemplo), ne la infano jam estas peka, sed morale sana. Kaj kiel Adamo la Pelagius kredas ke iu ajn povus esti evitinta pekon Homo, se li nur volas. Li povas havi plenan liberecon decidi, li povas morale agi per sia propra forto, mem kontroli, plibonigu vin - via neperdebla gratifiko naturae. "Kiam mi parolas pri starigo de reguloj por ĉi tio morala konduto kaj por gvidi sanktan vivon devas paroli, mi unue metas la potencon kaj proprecon de la homan naturon kaj montri kion ŝi kapablas ...
Mi ne malŝparas mian tempon voki iun laŭ vojo kiun li konsideras malebla." Laŭ Pelagius, ĉiu persono havas tion Donaco de discernado inter bono kaj malbono. Ĉiu kristano devas imitante la Jesuan ekzempon, per lia surtera La vivo meritas eternecon. Sed Pelagio tion sciis Meza kristanismo, ĝia etika minimumismo, estis kritikita kaj eĉ rekomendis moralan puritanismon, ke multaj

Ju pli neglekte ili pensas pri sia volforto, des pli ili preferas kulpigi la homan naturon pro siaj malfortoj prefere ol sia volo. Ĝuste la travivaĵo kun la morala maldiligento de kristanoj determinis la sintenon de Pelagio, kiu ankaŭ inkludis diversajn intensajn, religie nuancajn sociajn kritikojn kaj kristanoj estis vokitaj "senti la suferon de aliaj kvazaŭ ĝi estus sia propra, kaj al krii el la malĝojo de aliaj homoj." esti tuŝita«67 .

Sed ĉi tio certe ne estis la zorgo de la ampleksuloj

hardis Augustin, kiu ŝatis rigardi aferojn de granda distanco; kiu, kiel Pelagio, vidis la homon ne tiom kiel apartan individuon, sed prefere kiel englutita de grandega hereda kulpo, la "falo de la homo", la homaron kiel massa peccati, enamiĝintan al la serpento, "glitigan beston, lerta en kurba. vojoj", falintaj de Eva, "la pli malgranda parto [!] de la homa paro" - ĉar kiel ĉiuj ekleziaj kuracistoj, li ankaŭ malestimas virinojn. Dio ne nur donis al siaj unuaj gepatroj sian malpermeson, kvankam li antaŭ vidis "ke ili malobservos ĝin", sed "pli pro la kialo", kiel Aŭ gusteno scias monstre (de kie? - kiun oni ofte povus demandi de li), "ke; ili ne havus senkulpigon, se li komencus puni ilin!" Se ĝi nur respondus al strikta justeco, la tuta homaro estus destinita al infero. Sed en granda komparto almenaŭ malplimulto estis elektita por savo, dum la amaso estis "tute prave" rifuzita. "Dio staras tie glorie en la justeco de sia venĝo Eĉe la katolika flanko, homoj konfesas, ke Aŭ gusteno faras malmulte da penado por emfazi "la realan volon de Dio savi eĉ la falintan homaron" (Hendrikx).68 Laŭ la doktoro ecclesiae ni havas. estis korupta ekde Adamo, la prapeko estas transdonita per la reprodukta procezo, la praktiko de infanbapto por pardoni pekojn antaŭ supozas la pekecon de beboj, la homa savo dependas nur de la graco de Dio, la volo estas sen ia etika signifo,

generalo

"devia" kaj juĝi la absurdon "laŭ la regulo", kompreneble laŭ la regulo de Dio (kaj tio ĉam signifas la eklezion!). Sed tiamaniere la homo fariĝas marioneto, ŝanceliĝanta per la kordoj de la Plejaltulo, vigla maŝino, kiu gvidas Dion kiel li volas kaj kien li volas, al la paradizo aŭ al la eterna damno. Kial?

"Kial alie krom ĉar li volis ĝin tiel. Sed kial li volis ĝin? 'Horo, kiu vi estas, ke vi volas preni Dion al tasko?'" Ĉi tio, kiel tiu de Paŭlo, estas ankaŭ la fina saĝo de Aŭgusteno; per kio, unuflanke, li akiras la titolon de "Doktoro de Graco", sed aliflanke, li denove kontaktas certajn maniĥeajn ideojn.⁶⁹ Same kiel ĉe donatismo, Aŭgusteno komence trovis nenion malbonan ĉe Pelagio, viro kiu kverelis kontraŭ arianoj kaj eĉpli

maniĥeoj, kaj estis grandege respektata kaj estis influa, kun altaj patronoj kiel Augustin havis. Do li unue nomis la admiratajn admonleterojn de Pelagio "bone skribitaj kaj striktaj ĝis la punkto", nomis lin mem "nia frato", "sankta", jes, kaj parolis, kvankam troige, pri amikaj rilatoj. En 412 li traktis Pelagios kun respekto en sia komenca kritiko, kaj en 413 li mem skribis ĝentile al li. Ŝajne li ne provis ofendi la amikon de la ekstreme riĉa Piniano, precipe ĉar li, Aŭgusteno, aŭ almenaŭ lia komunumo, faris sin suspektinda pri la posedaĵo de Pinian kun malbonaj intencoj (p. 492). Sed kiam Demetrias, la juna filino de la Probi, unu el la plej riĉaj familioj en Romo, prenis la vualon en 414 kaj, inter aliaj ĉefaj preĝejaŭtoroj, Hieronimo kaj Pelagio sendis detalajn disertaĵojn kaj konsilojn, Aŭgusteno denove implikiĝis. Li avertis kontraŭ Pelagio kaj nun, pli kaj pli enradikiĝinta en la "causa gratiae", lia doktrino pri antaŭdestino, kiun Jesuo ne proklamis kaj kiun li mem ne pledis en siaj fruaj tagoj, ĝetis dekduon da polemikoj kontraŭ la pelagoj dum pli ol pli ol jardeko kaj duono, ĝis 427 el ĉi tie.

Sed eĉantaŭli (kaj Hieronimo), persona studento de la afrikano, Orosius, havis en sia

›Liber Apologeticus‹

(libro kiu, laŭ Loofs, estis partia ĝis la punkto de neverŝajno) malfermis rektan atakon sur Pelagius. Li estas la unua se temas pri nomi Pelagio, kiun li ankaŭ propre insultas, "herezulo" sub sia plena nomo, dum ĝi lasta parolas pri Orosius kiel "junulo kiun miaj malamikoj starigis kontraŭ mi." Kaj post kiam Celestio ankaŭ kuregis de Afriko al Oriento, al Efeso en Malgranda Azio, Aŭ gusteno sendis Orozion por kondamni siajn kontraŭulojn al la Jerusalema episkopo Johano. Tamen, li akuzis Orosius je "herezo" kaj postlasis Pelagius en sia komunumo kiel ortodoksa kredanto. La St. Tamen, Hieronimo, kiu estis malamiko kun la ĉefpatisistoj de Jerusalemo (p. 170 f), verkis ampleksan polemikon, en kiu li kalumniis sian kontraŭulon kiel pekulon, arogan fariseon, "dikan hundon" kaj tiel plu, kiel kutime, dialogojn, kiuj Augustine priskribis kiel verkon de mirinda kaj laŭdas belecon indan je tia fido. (En 416, Pelagians ekbruligis la monaĥejojn de Hieronimo; lia vivo estis en danĝero.) Du malfamaj ĝajnaj episkopoj, Heros of Arles (Heroo de Arles) kaj Lazaro of Aix (Lazaro de Aix), konfesis Pelagianismo, ankaŭ atakis Pelagius kaj Caelestius en "Libellus". La sinodo de Diospolis (la antikva Lydda) en Palestino en decembro 415 absolvis lin de eraro - "Nur kelkaj," skribis Augustine, "sed nun la afrikanoj akuzis la du amikojn pri neado de infaneto". bapto kaj de preĝo (!) en la sekva jaro, 416, "histeria" (Chadwick) ĉe du koncilioj, en Kartago kaj Mileve kaj al papo Inocento la 1-a (402-417) en tri leteroj, karakterizitaj "per ĝajnaj markostampoj de 'sorĉistinĉasado' « (Bruna), kiel "la aŭtoro de tute fia eraro, kiun ni ĝajnaj kondamnu" - la decida turnopunkto en la granda pastrodisputo. Aŭ gusteno, kiu ankaŭ aktive agitadis aliloke, skribis leteron mem kaj al "Sankteco", "Gentileco de Koro" (suavitas mitissima cordis), la "abunda Bronn" (largo fonti) kaj la libron de Pelagio "Pri Naturo" kune kun lia propra kontraŭskribo enfermita, kun la "ĉefaj trairejoj" markitaj por pli facila legado de la Pontifiko.70

Papo Inocento la 1-a (plej verŝajne filo de sia antaŭulo papo Anastazio la 1-a, kiu mem estis denove pastra ido) foliumis ĝin, trovis sufiĉe da blasfemoj, sed evitis formalan kondamnon de la tuta afero. Ĉu li mem klinis sin al Pelagio aŭ ne, li ankoraŭ timis la fermitan falangon de afrikanoj, kiuj kune kun la ŝtato ĵus detruis donatiston. Fame, kun malvarma aroganteco, se ne ĝuste estiminda, la Romano eltiris sin el la maŝo en januaro 417 en tri apartaj responso. Unuflanke, li ne tute forlasis Pelagion kaj Celestion, sed rezervis al ili la eblecon de reakcepto, se ili malkonfesis — la kutiman medikamenton, la kutiman venenon; En ĉiuj tri leteroj li aperas en la pozo de la resaniga kuracisto. Aliflanke, li ne malhelpis la afrikanojn, sed prefere konfirmis iliajn decidojn kaj kondamnis la "herezon", tiel ke Aŭgusteno, tute ignorita de la Papo, tuj kriis en prediko la 23-an de septembro 417: La afero estas aranĝita. »Causa finita est; utinam aliquando finiat eraro!" Se nur la eraro estus solvita – poste restrukturita en la flugilhavan: Roma locuta, causa finita.⁷¹

Sed Augustin festis tro frue. Kiom la "herezo" - kiu disvastiĝis en suda Italio kaj Sicilio, Nordafriko, en Dalmatio, Hispanio, Gaŭlio, Britio, sur la insulo Rodiso, en Palestino, Konstantinopolo - ankaŭ en la Sankta Urbo, eĉ ĉirkaŭ la eĉSankta Seĝo kaj eĉsidante sur li, aperis tri monatojn poste, post la morto de Inocento la 1-a la 12-an de marto.⁷² Lia posteulo Zosimo (417-418) ricevis Celestion, kiu,

nun pastro, venis el Efeso por informi la Papon mem, tute amike en Romo. Li pasigis lin, aŭ diske Celestio kredis je la neceso de infanbapto kaj submetiĝis tute al la dekreto de la apostola sidejo, ankaŭ ekzamenis ĉiujn dosierojn kaj vidis "neniun ombron de dubo" pri la kredo de la "herezulo." Li deklaris nula la akuzon de la episkopoj Heros kaj Lazaro (p. 496), personaj malamikoj de la Papo, akuzis la afrikan episkopejon pri hasto kaj neglektemo kaj faris severajn postulojn.

Revizio de la juĝo. Baldaŭ poste alvenis letero de Pelagio (ankoraŭ adresita al Inocento) kune kun nova libro, kaj Zosimo trovis Pelagio, por kiu la nova Jerusalema episkopo Praylos ankaŭ forte subtenis, esti antaŭ ĉio suspekto kaj ortodoksa en ĉiuj gravaj demandoj alta morala emo kaj imbuite de papa aŭtoritato. Do ŝi turnis sin al Afriko duan fojon. "Se nur vi, amataj fratoj, povus ĉeesti," skribis Zosimo.

»Kiel profunde kortuŝis ĉi tiu el ni! Apenaŭ ĉi tiu ajn ĉeestanto povis rezisti larmojn, ke homoj de tia aŭtoritato kredo povus esti akuzitaj." La Papo parolis pri falsaj atestantoj kaj instrukciis Aŭgustinon: "La signo de tre deca menso estas havi malfacilecon kredi malbonajn aferojn." Li kritikis "ĉi tiujn Ruzajn demandojn. kaj malsaĝaj debatoj", scivolemo, senbrida elokventeco, la misuzo de la Sanktaj Skriboj. "Eĉ la plej gravaj homoj ne estas liberaj de ĉi tiu. Kaj li siavice citis la Biblion: "En multaj vortoj ne ekzistas peko sen peko" (Prov. 10:19).⁷³ Resume, la Papo postulis kompletan rehabilitadon de la du el la afrikanoj. Sed la akuzantoj, embarasitaj kaj indignigitaj, daŭre funkciis senmove kun intrigo kaj subaĉeto. Oni diras, ke mono estis donita al certaj sinjoroj koste de la malriĉuloj.

Kaj 80 Numidiaj bredvirĉevaloj ŝi anĝis stalojn en la kurso de la kompatodisputo, de St. Alypius (Festeno: la 15-an de aŭgusto), Episkopo de Thagaste, amiko kaj studento de St. Augustin, persone alportita al la tribunalo en Raveno; La afrikanoj jam kunlaboris kun li en la batalo kontraŭ la donacistoj. Kaj kortega marŝalo Comes Valerius, ĵurita "hereza" malamiko, leganto de Aŭgusteno, parenco de granda agraristo en Hipono kaj pli katolika ol la Papo, montris sin kompatema al la malavaraĵpaŝtistoj. Same kiel la donatistoj estis antaŭ nelonge subpremataj, ili nun atingis tiun de la pelagoj, rifuzante liberan diskuton kaj forpelante siajn episkopojn.⁷⁴ La papo Zosimo estis superita de la imperiestro Honorio kaj aliĝis al li.

Reskripto de la 30-a de aprilo 418 al Paladio, la Pretoria Prefekto

de Italio, la elpelo de Pelagio kaj Caelestius el Romo - la plej severa dekreto en la malfrua Romia Imperio punis ilian "herezon" kiel publika krimo (krimo) kaj religia indigno (sacrilegium), kun aparta emfazo de ĝia disvastiĝo en Romo (!), kie ĝi estis Malkvieto kaj grava tumulto en la pastraro rezultigis, ĉiuj Pelagianoj estis elspurotaj, aktivaĵoj konfiskotaj, kaj forpelitaj. Ravenna locuta - kaj tiam papo Zosimo falis, obeis la imperiestron, detruis, kaj kondamnis kapitulacion trans la tabulo, komence de somero per ampleksa encikliko, la tielnomita "Epistula Tractoria", kiu estis komunikita al ĉiuj episkopoj sed nur transdonita. malsupren en fragmentoj, oficiale la britoj kaj liaj anoj kiujn li antaŭe taksis kaj protektis. Baldaŭ antaŭ lia morto, li ankaŭ ekskomunikis Julian de Aeclanum kaj dek ok aliajn episkopojn kiuj rifuzis subskribi sian Tractoria. Do "la manoj de ĉiuj episkopoj estis armitaj per la glavo de Petro por la senkapigo de la malpiuloj", kiel la monaĥo Prosper Tiro ĝojegis en Marsejlo, sovaĝa kaj senlaca simpatianto de aŭ gustena graco, homo, kiu, kiel Aŭgusteno mem, fojfoje. "origine pelagaj ideoj "malbeligitaj preter rekono" (Wermelinger). Kaj kun sia majstro, Presbitero Xystus, la estonta Papo, kiu antaŭe ankaŭ estis subtenanto de la "herezuloj", rapide ŝanĝis frontojn kaj kunlaboris - malantaŭ la dorso de la (verŝajne ankoraŭ suspektinda) Zosimo - kun Aŭgustino, kiu estis inkvizicia en. spurante la Pelagianojn. Jam la aŭgusteno de 418, Konstancio eldonis pli striktan kontraŭ-pelagian edikton. Nova imperia reskripto de junio 9, 419 minacis ĉiujn obstinajn episkopojn kun la perdo de ilia oficejo. En 425, imperiestro Valentiniano la 3-a eldonis alian dekreton.

Forpelo de ĉiuj pelagoj el Gaŭlio. Baldaŭ poste, Celestino I liberigis "la Britajn Insulojn de la malsano de Pelagianismo" (Prospero). Kaj Pelagio mem, plurfoje malbenita de la eklezio kaj serĉata de la ŝtato, malaperas - dum Celestio aperas jen kaj jen, malaperas kaj daŭre agitas - sen spuro. Eble li eskapis al egipta monaĥejo, eble al sia brita patrujo, kvankam la tradicio estis reprezentita kaj la

"doktoro gratiae" la nova kredo! Por la instruo de Pelagio, preskaŭ ĉiuj deklaroj de la eklezio ekde ĝiaj komencoj ĝis lia tempo parolas por la instruo de Pelagio, por Aŭ gusto estas apenaŭ pli ol Tertuliano (kiu mem fariĝis "herezulo"), kaj kelkaj el Cipriano kaj Ambrozio.⁷⁵

Ne estas neverŝajne, ke la rapida frapado de la ŝtato estas ligita kun certa socipolitika komponanto de la teologia polemiko, eĉse Pelagio estis subtenata de partoj de la alta aristokrataro kaj estis amikoj kun unu el la plej riĉaj familioj en la imperio, kiu eble ŝajnis des pli danĝera al certaj katolikoj. Ĉiukaze, en Sicilio la rigora pelagia idealo de malriĉeco kaj la alvoko al rezigno de ĉiuj riĉaĵoj maltrankviligis la milionulojn. Ĝuste en Sicilio brita samlandano de Pelagio interpretis sian centran tezon kiel amase socialisma.

Li akre kritikis la konduton de la riĉuloj, la konservadon de ilia potenco per brutaleco kaj torturo, ĉar la natura abomeno de ĉi tiu ekspluatado rezultas el la doktrino, ke nur agoj rezultantaj el libera volo estas moralaj.⁷⁶ La ŝtato estis uzita en la Pelagia polemiko havas ludis rolon en la ŝtato viva dum pli ol 100 jaroj. Sub la esprimo gratia, kompatato, la Kodekso Theodosianus kontraŭ batalis la elturniĝon de la leĝo tra ĝia ŝtatservo kaj tribunalaparataro, favorado kaj subaĉeto. Kaj kelkaj el la traktatoj de la pelagoj, precipe la "Corpus Pelagianum" de Caspary, atakas la saman korupton kaj amikecon, sed samtempe pledas la socian justecon kaj la pli bonan distribuadon de la mondaj varoj; Eble la pelagia emfazo de "libera volo" jam ŝajnis esti minaco al la totalisma reĝimo. Ĉiukaze, socipolitikaj tendencoj multfoje interplektiĝis kun teologiaj en la daŭro de la historio, jen ĉi-lastaj, jen ĉi-lastaj, kiel certe okazis en la Pelagia disputo, sen ke ankaŭ ĉi tie estu preterlasita la soci-kritika fono.⁷⁷

En la fina fazo de la konflikto, la juna episkopo Julian of Aeclanum (proksime de Benevento) iĝis la granda, eĉunika kontraŭulo de Aŭgusteno, kies filo li povus estinti laŭaĝo, kaj la fakta proparolanto, ofte pelante la bataleman afrikanon en angulon. per fronta atako la opozicio.

Julian estis verŝajne naskita en Apulio, ĉe la episkopa sidejo de sia patro Memor, kiu estis amiko de Augustin. Kiel pastro, li geedziĝis kun Titia, la filino de episkopo Aemilius de Benevento, kaj ĉirkaŭ 416 papo Inocento igis lin ĉefpastro de Aeclanum. Kontraste al la plej multaj prelatoj, li estis mirinde edukita, sufiĉe sendependa kiel pensulo, kaj genia kiel polemikisto.

Li verkis por "tre intelekta" publiko, Augustin, kiu trovis malfacile refuti la "junulon", por la intelekta meza klaso, kiu ĉiam estas en la plimulto.⁷⁸ Julian, kiu mokas Aŭgustinon kiel "patronus asinorum".

"Patrono de ĉiuj azenoj", agitita, ne timigita de iu respekto, en leteroj, inkluzive de du al papo Zosimo, same kiel en liaj libroj al Florus (ok entute, sed nur parte konataj per aŭgustenaj kopioj), ironiaj kaj rapidaj. spritaj, iom post iom plifortiĝantaj kontraŭ la afrikanoj kaj la perfortaj agoj de la ŝtato - por la pelagoj, agnoskoj de mensa malkapablo. Teologie, li asertas gracon, sed ne vidas ĝin kiel la malon de la naturo, kiu estas ankaŭ la bona donaco de la Kreinto. Li emfazas vollenliberecon, atakas la doktrinon de Aŭgusteno pri peko kiel maniĝejan, batalas la vidon de hereda kulpo, de Dio, kiu fariĝas persekutanto de novnaskitoj, ĝi estas malgrandajn infanojn en eternan fajron, la dion de krimo "kiun oni apenaŭ povas imagi inter; barbaroj." (Julian).

Tamen, li ne nur neas ajnan fatalan devigon al peko, sed ankaŭ kontraŭdiras aŭgustenon kalumnion de geedziĝo kaj konkupeco. Julian estis sufiĉe aŭdaca por moderigi la striktan asketismon de Pelagio kaj plene rekoni seksecon, nomante ĝin sesa sento de la korpo, dum Augustine, kiel pruda maljuna pastro Julian, miksis prapekon kaj deziron,

la "fakulo" mokas: "Vi certe volas, ke la geedzoj saltu en la liton kiam ili volas, kiam ilia deziro tiklas ilin..." Kaj fine Julian ne nur akre defendas sin teologie, sed ankaŭ denuncas ilin La subaĉeto de oficistoj per la afrikanoj, ilia instigo eĉ de la homoj per mono, iliaj intrigoj inter virinoj kaj militistoj. Simple pro timo de sia propra kondamno, Aŭ gusteno evitas ĉun konversacion inter la partioj, ĉun intertraktadon kaj esploron, li kaŝas sin malantaŭ la amasoj kaj instigas la persekutadon.⁷⁹ Male al Aŭ gusteno, la idoj de la etburĝaro, kiu decidiĝis.

Julian, kiu venis de la Apulia supera klaso, estis socie aktiva. Por kontraŭ batali malsatkatastrofon en la maldormo de la gotika invado, li vendis sian posedaĵon kaj akiris popularecon per siaj iniciatoj en suda Italio. "Dum dudek jaroj, preskaŭ tute memstare, li faris mortigan vendetton kontraŭ homoj kiuj trudis siajn proprajn opiniojn al la Eklezio, kiuj rifuzis al li la liberan diskuton de siaj propraj opinioj, kaj kiuj pelis lin de la episkopejo kie li estis aktiva kaj populara « (Bruna).⁸⁰ Juliano, kun la dek ok kolegoj kunvenintaj ĉirkaŭ li, ekskomunikita de Zosimo en la malfrua aŭtuno de 418 kaj, kiel la plej multaj el ili, forpelita de sia seĝo en 419, trovis rifuĝon en Oriento.

Tie li vivis, interalie, kun Nestorios, la Patriarko de Konstantinopolo, kiu baldaŭ estis mem herezo, kaj en kies falo estis implikitaj la pelagaj petskribintoj. Kiel "markita viro", la "Kaino de niaj tagoj", papo Sixtus III. Neita reinstalo en lia diocezo en 439, kiun papo Leono la 1-a (440-461) kondamnis denove, Julian of Aeclanum estis devigita vivi malstabilan, migrantan vivon kaj finfine mortis en Sicilio post 450, post iĝado tutoro de pelagia familio kaj almenaŭ a estis ekzilita dum duono de sia vivo. Amikoj skribis sur lia tomboŝtono: "Ĉi tie kuŝas Julian, la episkopo Li ankaŭ havis anojn inter la alta pastraro en Gaŭlio, Britio kaj Ilirio."

katolika

sed kiuj devis rezigni aŭ forlasi siajn seĝojn. Plue grupo de norditalaj prelatoj, Pelagio kaj Celestio esti kondamnita sen ke ni iru plu pri ilia sorto estus informita.⁸¹

Sed Aŭ gusteno vidis la Pelagianojn kaj Caelestians kiel ŝ veligitaj "kremo pufoj" ekspeditaj kaj triumfe "en pecoj frapis." Li laŭ dis la preventadon de libera diskuto same kiel la "kristanaj regantoj" ĉar ili "havas tiajn homojn, kiel vi, trudu ilian punan disciplinon." "Vi devas esti instruita iĝi; kaj mia opinio ili povas fari tion pli facile se la Instrui la veron helpas ilin venki la timon de severeco." Tio malnova temo de Augustine! La romia ŝ tatpotenco sekvis la eklezion, La princoj jam havis tian altan nivelon de tio tiutempe povis veki homojn al la kristanigo de la mondo, ke la Imperiestro la Taskoj de la preĝejo ankaŭ zorgoj de imperio konsiderata ", deklaro de la jezuitoj Grillmeier kaj Bacht, Por kristanigo, kompreneble, ĉefe signifas katolikiĝon.⁸²

Tamen, la disputo ne trankviliĝis. Augustin fariĝis ĉam pli severaj en siaj deklaroj pri antaŭ destino Eksedziĝo de la homaro en la elektitojn kaj la damnitajn. Ankoraŭ plu Sur sia mortolito li atakis Julian en nefinita verko, sed penetris en si mem per sia doktrino pri graco kaj peko de Katolikismo ne estas tute trapasita. (Strika aŭ gustenismo, la Doktoro de la Eklezio pledis en siaj malfruaj skribaĵoj, neniam estis akceptite.)

La atako de Augustine kontraŭ paganismo

Kiel la "herezuloj", Aŭ gusteno kompreneble ankaŭ subpremis la paganojn. Estas vere, ke li mem tiom profitis el ilia filozofio, precipe per la Platono Novplatonismo, ke li kuraĝe asertis, ke tio, kion oni nun nomas kristana religio „fakte ekzistis en la antikveco kaj ne forestis de la komenco de la homa raso ĝis kiam Kristo aperis en la karno; De tiam la vera religio, kiu ĉiam estis, ekestis nomata kristana." Jes, li deklaris: "Se la antikvaj filozofoj povus komenci denove ĉe ni hodiaŭ, ili fariĝus kristanoj ŝanĝante kelkajn esprimojn kaj frazojn Fakte, kristanismo diferencis tiel malmulte de la Novplatonismo ke Aŭ gusteno estis sub la sorĉo de, tiu Episkopo." Komence de la 5-a jarcento, Sinezio el Kireno malakceptis ĉiujn dogmojn, kiuj ne konsentis kun la novplatonismo.⁸³ Tamen, Aŭ gusteno ofte havis malmulte da simpatio por multaj gravaj figuroj de paganismo. Apolonio de Tjano, ekzemple (ĉirkaŭ 3-97), ĉefa reprezentanto de Nov-Pitagorismo, instruisto kaj miraklofaristo, la "sankta kaj dia", kontraŭ batalita kontraŭ Jesuo fare de Porfirio (p. 210 ff) kaj

Hieroklo, alte honorita de pluraj imperiestroj, eĉpor esploristo hodiaŭ "Donata per nekutimaj povoj" (Speyer), Apolonio, kies biografio (de Filostrato) proponis multajn kaj okulfrapajn paralelojn al la Evangelioj, eĉne ŝajnas stranga al Aŭ gusteno, la kredanto je mirakloj. "Kiu," li mokas, "eĉpovus konsideri, ke ĝi indas ridi, se oni provas kompari Apolonio, Apulejo aŭ la aliajn plej spertajn nigrajn artistojn kun Kristo aŭ eĉpreferi lin?"⁸⁴ La episkopo daŭrigis dirante "la monstroj de ĉiuj dioj", "la blasfemaj kultoj", "la popolamaso de dioj", la "malpuraj", la "malnoblaj spiritoj", kiuj "ĉiuj estas malbonaj" - "forĵetu ilin, malestimu ilin". Aŭ gusteno insultas Jupitero'n, la "deloginton de virinoj", liajn "nombrajn kaj terurajn abomenaĵojn", la "malmodestecon de Venuso", la kulton de...

Patrino de la Dioj, "ĉu tiu plago, ĉu tiu krimo, ĉu tiu malhonoro", la granda patrino mem, "ĉu tiu monstro", kiu "malpurigas la teron kaj insultas la ĉielon per multe da komercaj, publikaj amindumado", Saturno, kiu eĉ superas ĝin. "en tia senhonta krueleco." Aŭ gusteno - kiel pli posta Tomaso de Akvino kaj Pio la 2-a - rekomendis la konservadon de la prostituado por ke "la perforto de la pasioj" ne "ĵetu ĉion eksterĝipen": la kutima katolika duobla standardo.

(Papoj, kiel Siksto la 4-a [1471-1484], fondinto de la festo de la Senmakula Koncipiĝo de Maria, kaj episkopoj, abatoj, superuloj de respektindaj monaĥejoj, konservis profitajn bordelojn!) Aŭ gusteno ripetas ankaŭ ĉiujn tradiciajn argumentojn kontraŭ politeismo, de la afero kaj La manko de konscio de La statuoj kaj la nekapablo de la dioj helpi (p. 186 ss). Kaj li, kiel multaj antaŭ li, identigas ilin kun la demonoj.⁸⁵ Kiagrade, per kiaj metodoj, kio senkompata mokado uzis la sanktulo, pruvas, malpli sisteme ol depende de la cirkonstancoj, sed ege detale, sian eksplicite kontraŭ la paganoj; »contra paganos", reĝisoris (413-426), 22 librojn, plej

ĝi atata legado poste de Karlo la Granda. En ĉu tiu libro, "de la plej alta vidpunkto", laŭ das Katholik van der Meer, li "forigas la tutan malnovan kulturon de mensogo" - favore al nova, multe pli malbona! Kaj eĉkun la rimedoj de falsaj o. Ĉar en la "teokratio", en kiu kredo je dioj aperas kiel la fundamenta malbono de la romanismo - ĝia fundamenta malbono, kiel la la kadavroj! - en kiu > De la teokratio< kristana, estis la povopovo, kiu iris preter la politeismo figuras kiel la ĉefa kaŭzo de la morala malkresko, kiel la kaŭzo de la falo de Romo en 410, kaj ĝenerale kiel la kaŭzo de ĉiuj krimoj, de ĉiuj mala, bella, discordiae en la romia historio En sia ĉefa verko, Aŭ gusteno faras ne hezitu detrui la mondon de la dioj per "konsciaj distordoj "por senkreditigi" (FG Maier), jes, li simple uzas "ĉiujn rimedojn" kontraŭ la paganoj, eĉĝis "falsigi la citaĵojn" (Andresen). »Mensogo kaj honto estas la du grandecoj,

al kiu ĉo en la kredo je dioj povas esti spurita reen" (Schultze).⁸⁶

Komence de

sia tempo kiel episkopo, Aŭ gusto anoncis ke nur la malbonuloj uzas perforton kontraŭ la malbonuloj. Sed baldaŭ li militis kontraŭ la paganoj same senkompate kiel la "herezuloj". La romia ŝtato nun estas esence malbona, dua Babilono - "condita est civitas Roma velut altera Babylon". Li decide pravigas la ekstermon de la malnova kredo, ordonas la ruinigon de ĝiaj temploj, arbaretoj, bildoj, la detruon de sia tuta kulto: reprezalio kontraŭ tiuj, kiuj antaŭe mortigis la kristanojn.

Li ankaŭ pretendis komunan fronton de ĉiuj tiuj, kiujn li demonigis, herezuloj, paganoj kaj judoj, "kontraŭ nia unueco", kompreneble vane. Tiel li triumfas ĉirkaŭ 400: "En la tuta imperio la temploj estis detruitaj, la idoloj estis rompitaĵoj, la oferoj estis konservitaj kaj tiuj, kiuj honoris la diojn, estis punitaj se ili preterpasis homan pensadon, kiu celas establi feliĉon en la malfeliĉo de la surtera vivo", li senkompate detruis la tutan antikvan etikan tradicion, kontraŭ paganismo "tiel preta ataki kiel li estis preta ataki donatistojn kaj pelagianojn" (Halporn). Aŭ gusto simple ne volas vidi la mortpunon efektiva sur la paganoj, almenaŭ ne nur pro ilia kredo. Sed alie li permesas ajnan perforton, ajnan punon, kiom ajn perfide groteska li bagateligas ĝin. Ĉar same kiel li komparis la kampanjon kontraŭ donatismo kun la praktiko de patro, kiu batas sian familion ĉiun sabaton vespere (p. 489), tiel li komparas la kontraŭpaganajn leĝojn kun mezuroj prenitaj de la instruisto kontraŭ infanoj, kiuj fosas en la malpuraĵo kaj malpurigas sin. Kaj praktike li akceptas ankaŭ la mortpunon kontraŭ la paganoj, same kiel kontraŭ la donatistoj, kion li principe neas.⁸⁷ Ŝajnas embarase, skribas la teologo Bernhard Kötting tuj post la frazo, ke Aŭ gusto traktis la paganojn kun „pastora bonkoreco kaj larĝa; -mindedness": "Sed li aprobas la leĝojn kaj mezurojn de la imperiestroj kontraŭ la pagana kulto, kontraŭ la viktimoj.

kaj oferlokoj, la temploj. Li pravigas tion per instrukcioj de la Malnova Testamento, kiu ordonas, ke ĉiuj lokoj oferitaj al idoloj estu detruitaj "tuj kiam la tero estos en viaj manoj". Tuj kiam vi havos potencon, vi estos ekstermita - plena de "pastora bonkoreco kaj larĝmenseco"! Aŭ gusteno plurfoje malaprobis laŭ vortan komprenon de la Malnova Testamento en favoro de alegorigo de ekzegezo. Komprenable, kiel tiom da aliaj, li ankaŭ malakceptis la alegorian favore al la laŭ vorta - laŭ bezone. 88 Kiel kutime, la katolika ŝtato sekvis la dezirojn de la katolika eklezio. Kiel ĉe la "hereza" disputo, la kolizio kun la paganoj

unue venis kun klerikalaj inflamaj predikoj, severaj kanonoj, kaj tiam la ekvivalentaj sekularaj leĝoj. Iom post iom, la paganismo en Afriko estis forpuŝita kaj detruita.

En marto 399, la komites Gaudentius kaj Jovius havis templojn kaj statuojn de dioj malkonstruitaj en Kartago - laŭ Aŭ gusteno, orientilo en la batalo kontraŭ la diablaj sektoj. Kaj poste Gaudentius kaj Jovius ankaŭ ruinigis la templojn de la provincaj urboj, evidente ankaŭ al la profunda kontento de St. Episkopo, por kiu la falo de la dioj, kiu estis jam antaŭ vidita en la Malnova Testamento, nun estas plenumita. Li laŭdas la 399 dekretojn eldonitajn de la kristanaj imperiestroj - legitimaj, kiel konkludeble el Psalmo 71:11 - kiuj postulis la forigo aŭ detruo de idoloj kaj kondiĉis mortpunon por ilia kultado. Kaj la 16-an de junio 401, la kvina afrika sinodo decidis peti la imperiestrojn malkonstrui ĉiujn paganajn templojn kaj kapelojn ankoraŭ starantajn "trans Afriko". La sinodo ne plu permesis ĉiujn paganajn bankedojn (convivia), precipe ĉar "malpuraj dancoj" estis faritaj, kaj foje en la tagoj de la martiroj. La antikva eklezio plurfoje minacis la partoprenon de kristanoj en tiaj manĝoj kun pluraj jaroj da pentofarado aŭ ekskomunikado. Nur ne asociiĝu kun homoj, kiuj pensas malsame: ĉiam decida vidpunkto - se vi povus pagi ĝin.89

En tiu tempo, en junio 401, Augustine denove instigis la koleregon por detruo. En dimanĉa prediko en Kartago li gratulis la fervoran fervoron kontraŭ la idoloj kaj mokis ilin tiel krude, ke la aŭ skultantoj ridis. HERCULI DEO staras sub statuo de la orbarba Heraklo. Kiu estas tiu? Li devus diri tion unufoje. »Li ne povas fari tion. Ĝi estas same silenta kiel ĝia surskribo!» Kaj kiam li rememoris, ke eĉen Romo la temploj estis fermitaj kaj la idoloj estis frakasitaj, sonis ĉanto: "Kiel en Romo, tiel en Kartago!" plu rapidis : la dioj nun fuĝis ĉ tien el Romo.

"Pripensu, miaj fratoj, pensu pri tio! Mi diris tion, nun praktiku ĝin!"⁹⁰ Precipe imperiestro Honorio (393–423), filo de Teodosio.

I., estis tre helpema de la eklezio tiutempe. Li estis same influita fare de Ambrozio kiel de lia pia fratino Galla Placidia, kiu fondis didomojn kaj laŭ leĝe batalis kontraŭ "herezuloj", kiuj en victurno denove estis sub la influo de ŝia delonga konsilisto, St. Barbatianus (Festeno la 31-an de decembro), granda miraklofaristo. Do, post ripetaj petoj de la Eklezio, la imperiestro, per serio da ediktoj en la jaroj 399, 407, 408 kaj 415 en Afriko, ordonis preni la bildojn el la temploj, malkonstrui la altarojn, la sanktejojn mem estu fermita aŭ konfiskita kaj ilia Bono uzi aliloke. Kaj kiam Aŭ gusteno petis la kortegon pri pli strikta aplikado de la leĝoj, Honorius ankaŭ renovigis ilin kaj eĉminacis la garnizonon interveni. "La registaro ŝajnis pli kaj pli volonte plenumi la postulojn, kiujn la kristana flanko faris al ĝi" (Schultze).⁹¹

Subtenataj de eklezio kaj ŝtato estis la katolikaj hordoj en la "purigado" de kamparaj bienoj de paganaj idoloj, ili nun estis ne malpli brutalaj ol la Circumcellion antaŭe. Foje Aŭ gusteno eĉfaris regulon, ke tiuj, kiuj konvertiĝis al kristanismo, mem detruis siajn templojn kaj bildojn de dioj.

Kelkfoje, kompreneble, ili ankaŭ ekstaris. Do en Calama (Guelma), najbara Hippo Rhegius, kie la kinejo kaj amiko de Augustine, St. Possidius, episkopo kaj estis tiel malamata ke eĉla

Kurials, la konsilistoj, ne protektis. Sed dum lia baziliko, la monaĥejo, estis atakita kaj monaĥo estis mortigita, la prelato eskapis. Kaj kiam kristanoj malkonstruis la Templon de Heraklo en la Byzaken Sufes, tia tumulto estiĝis, ke Aŭ gusteno, kiu akre akuzis la urbestaron, kiu ankoraŭ estis en la Malnova Kredo, devis funebri pri la perdo de 60 samkredanoj, kiuj estis buĉitaj. Li raportas pri tio kun stranga miksaĵo de indigno, malamo kaj mokado, kvankam li tute ne mencias, kiom da paganoj kostas la tumulto provokita de kristanoj. Estas ankaŭ kredite ke oni povas konkludi ke en Sufes la respondo de la eklezio estis la detruo de pluvivaj temploj kaj bildoj de dioj, kun sangaj bataloj foje okazantaj en la sanktejoj mem Sed paganoj, pro timo de la fanatikeco de siaj kontraŭuloj, neis ilian kredon - kiel sennombraj kristanoj iam faris al la paganoj - Aŭ gusteno mokas: "La diablo havas tiajn servistojn." Li transformis la ruiniĝon de paganaj didomoj kaj statuoj en agon de pieco. Li ankaŭ festis la finan venkon atingitan sur la batalkampo kontraŭ la paganoj. - Ĉu estas mirinde, ke la novplatonisto Maksimo nomas la sanktajn fiulojn en letero al la eklezia patro?

92 Nome de Aŭ gusteno lia studento Orosio, ibero;

Presbitero, la detruo kaj malestimo de paganismo daŭris. Sekvante la tendencon de la majstro, li verkis, kiel li mem diras, iom haste, sian 418 Das, kiu estis poste multe admirata kaj vaste uzata kiel "gvidilo ... en instruado" (Martin) kaj kiel "lernolibro de universala historio" (Altaner) Tiu ĉi pasema, supraĵa kaj apenaŭ superebla pardonpeta produkto iĝis unu el la plej legataj skribaĵoj de la Mezepoko, eble ĝia historia libro por ekscelenco. Ĝi estis en preskaŭ ĉiuj "Sep Libroj Kontraŭ la nacioj". klerikalaj bibliotekoj kaj tute poluita historiografio. Tiu ĉi bildo de la historio, fabrikita de Aŭ gusteno kaj Orozio, regis la kristanan mondon ĝis la 12-a jarcento, kaj eĉkiam okazis iom malsamaj aliroj, ĝi influis, jes, formis iliajn ideojn dum longa tempo, precipe ilian historiografion.⁹³

Por Orosius, la historio estas sendube Dio-direktita. Ŝi apartenas al la plano de savo de la Sinjoro, havas la karakteron de revelacio, rezulte de kiu ĉiu historia evento havas sian specifan funkcion aŭ eĉdiversajn funkciojn. Kompreneble, tio ne ĉiam estas facile rekonebla, la "kaŝita providenco de Dio" estas ofte malfacile malkovrebla, evidenta eĉpor siaspeca homo, kiu kuraĝe kontrolas la historion, elektas siajn ekzemplojn laŭ bezone kaj ofte alvokas la occulta iustitia Dei, la occulta misericordia Dei, occulta providentia Dei, ĉiam senpripense supermetas sian skemon al la historia infero por povi pruvi la konstantan direkton de la ĉielo en la surtera sinsekvo de scenoj. Dio punas ĉiujn, kiuj provas malhelpi sian laboron de savo, precipe la nacianojn! Li sola – kaj ne la imperiestro, la tempo, la nombro da soldatoj – decidas la batalon, per mirakloj aŭ naturaj eventoj kiel fulmotondroj, ŝtormventoj kaj aliaj rimedoj.⁹⁴

Adlatus de Aŭgusteno komenciĝas (multe pli ol 3,000 jarojn en la unua libro, sed kovras totalon de 5,618 jaroj) kun Adamo kaj Eva, ĉar ĉiu malfeliĉo komenciĝis en tiu tempo, kaj tiam daŭras kun la (konfirme daŭranta) juĝo de dio post la Falo, kun elpelo, inundo, la detruo de Sodomo kaj Gomora - ĉiuj faktoj kiujn Orosius, kiel la tuta frua periodo, vidas ĝis nun kiel krime neglektitaj de historiografio - de katastrofo al katastrofo ĝis la jaro de savo 417 p.K. antikveco", la mondo de peko, batoj de sorto; Jen la tempora Christiana, la epoko de graco kaj progreso, epoko en kiu ne nur la barbaraj invadoj pli mildiĝas, kiel pruvas la konkero de Romo de Alariko, sed la plagoj de akridoj fariĝas pli elteneblaj kaj la tertremoj pli mildaj - - danke al Christian. preĝoj.

Orosio, kiel Aŭgusteno, skribas kiel apologiisto, sed kontraste al la multe pli ampleksa teologio de la historio de la majstro, li disponigas la pli profanan kaj optimisman ekvivalenton, historiografion plenan de aspektoj de savo kaj precipe de katastrofo, precipe en la antaŭkristana epoko. pura "rakonto de malfeliĉo": sub Nerono kaj Marko Aŭgustino la pesto, sub Severus enlanda milito; Domiciano estas murdita, Maximinus

murdata, Decio falas, Valeriano estas kaptita, Aŭ reliano estas trafita de fulmo (en realeco li venkiĝas al la intrigo de sia sekretario Eroso), mallonge, grandega amasiĝo de mizeroj, de fulmoj kaj hajloj kaj aliaj naturaj afliktoj, de fiulo kaj indignoj, murdoj kaj mortigoj kaj, laste sed ne laste, kompreneble, la grandaj militoj (miseria bellorum), por pruvi, laŭ la normoj de Aŭ gusteno, ke la aferoj estis eĉ pli teruraj en la antikva tempo ol en la kristana tempo, kaj ke la mizero de la nuntempo, male al la flustro de malbonaj paganoj, neniel rilatas al la kristanigo, male, la kristanismo konsiderinde mildigis la teran mizeron.⁹⁵ Orosio, kiel li mem ripetas, ankaŭ funkcias ĝuste en la komenco.

de lia verko, koncedas, laŭ ordoj de Aŭ gusteno: "... praeceptum tuum, beatissime pater Augustine"; Krome, li komparas sian rilaton al li kun tiu de la hundo al la mastro de la domo, kvankam li kredas, ke li ne nur devas obei, sed volas. Aŭ gusteno kaj Orosius skribis samtempe, kaj esploroj argumentas ne nur pri kiom aŭ pli ĝuste kiom malmultaj historiistoj - la fontoj estas denove komplikaj - uzis Orosius, sed ankaŭ kiu kopiis de kiu, la studento de la majstro aŭ , ne tiom neverŝajne, la majstro de la studento, kies verko estis legita de Augustin sed neniam menciita, verŝajne pro certaj polemikaj punktoj.⁹⁶

La Episkopo de Hipono kaj la Judoj

La sanktulo uzis la lastajn jarojn de sia vivo por verki batalbroŝuron, kiu estis preskaŭ kieligo por judoj (p. 129). Sed ne malofte li havas aliajn kontraŭ judajn rimarkojn.⁹⁷

Aŭ gusteno, kiu raportis nur unu fojon pri persona konversacio kun judo, "iu hebreo", (de kiu li havis la signifon de la vorto "Raĥa" klarigis al li), atakis la judojn en ilia vivmaniero kaj teologie.

Ŝia okupado ekscitas lin, same kiel ŝia eksubereco aŭ ŝia dependeco al amuzo, kiun li ofte kritikas. Li ankaŭ plurfoje akuzas ilin je irado al la teatro. Li nomas ilin la plej grandaj kriantoj en la teatro. Sed ili konservis la sabaton nur por manĝi, por mallabori aŭ, koncerne siajn edzinojn, por "danci senhonte sur siaj plataj tegmentoj la tutan tagon". Li plurfoje interpretas la Psalmojn por fari akuzojn kontraŭ ili. Li vidas la judojn kiel konatajn tumultistojn kaj nomas ilin pli malbonaj ol la demonoj, kiuj almenaŭ rekonintus la Filon de Dio, kiu siaflanke jam distingis inter siaj sekvantoj kaj ili "kiel inter lumo kaj mallumo". Same kiel Johano la Baptisto jam rekonis "la venenon" de la judoj kaj insultis ilin kiel "rason de vipuroj", "eĉne de homoj, sed de vipuroj". Aŭ gusteno kalumnias la judojn kiel malbonajn, sovaĝajn, kruelajn, komparas ilin kun lupoj, nomas ilin "pekuloj", "murdistoj", "la vino de la profetoj transformita en vinagro", "fluokula homamaso", "malpurigita malpuraĵo".⁹⁸

El teologia vidpunkto, asertas la fakulo, la judoj ne komprenas, kion ili legas, "iliaj okuloj estas mallumigitaj", ili mem estas "blindaj", "malsanaj", "amara kiel galo kaj acida kiel vinagro". Ili estas kulpaj pri la "monstra ofendo de malpieco". Ili simple ne volas kredi kaj ke Dio "antaŭ vidis ilian malbonan volon". Ne sufiĉas: "La patro, de kiu vi estas, estas la diablo." Aŭ gusteno ripetas tion kun ĝojo. Kaj ĉar la diablo estas ilia patro, ili ne nur havas la dezirojn de la diablo,

sed ankaŭ mensogas kiel li: ili "vidis kun Patro tion, kion ili diris; kio alia krom mensogo?" Sed li, Aŭ gusteno, estas, por tiel diri, la defendanto de Dio, la vero, kaj en vere sankta, senhonta maniero li plurfoje parolas pri "niaj prapatroj", "nia Moseo", "nia David" - ĉiuj kristanoj! - "kvankam ili jam vivis", nun vere nekontestebla, "antaŭ Kristo la Sinjoro naskiĝis en la karno". Kaj post kiam li tordis kaj turnis la Bibliion, kiel li bezonas, li krias: "Kial vi leviĝas plu en senhonta senhonteco, por des pli serioze fali kaj des pli mizere pereji? 'Mi ne havas plezuron pri vi,' diras neniu, sed la Sinjoro Ĉiopova." Kaj nun ripetas kun vera ĝojo: "Mi ne havas plezuron pri vi." Estas ja neaŭ te, ke la Judoj agas en "malvirteco". resti "en siaj mensogoj", sed necesas ankaŭ por la historio de savo, ordonita de Dio, ke ili estas neamata malplimulto, disĵetita "de sunleviĝo ĝis sunsubiro", kaj ke ili vagas ĉirkaŭ en sen hejmo. Ja, "en malpia serĉado de novigo, kvazaŭ delogite de magio, ili forfalis al fremdaj dioj kaj idoloj" kaj "finfine mortigis Kriston"99 .

En la Manlibro de Eklezia historio diras la katoliko

En 1979, eklezia historiisto Karl Baus prezentis la teologian interpreton de Aŭ gusteno pri la nekonvertebleco de Israelo "sen denigrado de judismo"100 .

Kun Seneko, Aŭ gusteno opinias, ke "ĉi tiu tute krimulo "Volk" trudis sian specon al ĉiuj landoj. »Ili ne iĝas kristanoj, ili faras nin judoj. La kutimoj de la judoj estas danĝeraj kaj mortigaj por kristanoj. Kiu ilin observas, ĉi ili devenas de judismo aŭ paganismo, falas en la makzelojn de la diablo." Ilia malamiko elpensas la skribaĵon "Iru... en eternan fajron" ĉe la judoj kaj proklamas: ili devas iri ĝis la fino de la mondo. resti sklavoj; sklavoj de kristanoj, kompreneble. Augustin, kiu ankaŭ konis "du specojn de homoj, kristanoj kaj judoj" en sia episkopa urbo, malhumanigis ilin teologie ĝis la ekstremo. Por doni al ili la

Por povi nei la skribaĵojn de la Malnova Testamento, li ne nur asertis: "Ili legas ilin kiel blindulojn kaj kantas ilin kiel surdulojn", li ne nur neis ilian "elekton" sed eĉ ilian rajton ankoraŭ nomi sin judoj! Sed li, kiu zorgas nur pri amo kaj pli da amo, estas feliĉa kaj evidente kontenta pridiskuti la kruelaĵojn faritajn al kristanoj - "Kia granda bono estas la amo!", - , ŝuj tra la judoj klarigas ilin kiel agojn de la plej alta justeco kaj eĉ konsideras ilin esti. "certaj masakroj de judoj" (Pinay) dia puno. La detruo de Jerusalemo kaj la Juda Milito fare de la romianoj estis dia puno. Sed la sanktulo konas multajn tiajn diajn punojn, ankaŭ skribas, ke la judoj tremas inter la kristanoj, jes, li fanfaronas - eble koncerne la unuan gravan judan pogromon de lia kolego, St. Eklezia instruisto Cirilo, la unua "Fina Solvo", en Aleksandrio 414: "Vi aŭ dis, kio okazis al ili, kiam ili kuraĝis eĉiomete ribeli kontraŭ la kristanoj"! Kaj li estis la unua teologo, kiu kulpigis la judojn de sia tempo pro la morto de Jesuo, kiu siavice kaŭzis ilian eternan sklavecon, ilian perpetua servitus. En 1205 tiu ĉi ideo estis esprimita fare de papo Inocento la 3-a. registrita kaj iras en la kolekton de dekretoj de Gregorio la 9-a en 1234. a. Sed la malamikeco de Aŭgusteno kontraŭ judoj ankaŭ influis la kontraŭ-judan leĝaron de la imperiestroj. [101](#)

Aŭ gusteno sankcias la "justan Milito", la "sankta milito" kaj certa militoj de agreso

Sed pli konsekvenca kaj ruiniga ol liaj atakoj kontraŭ ĉi, kio ne estis katolika, la granda posteulo de malgranda romia veterano estis deklarita necesa per io, kion li ne atakis, sed defendis, prenis protekton: milito. Ĉar eĉse li feroce batalus kontraŭ ĉi, kio ne pensis kiel li, li ne batalus la militon! Male. La amantissimus Domini sanctissimus, kiel episkopo Klaŭ dio de Torino festis Aŭ gustenon en la 9-a jarcento, la "stilo de la Triunuo, la lango de St.

Spirito, kiu, kvankam tera homo, estis ankoraŭ anĝelo el la ĉielo, karnvestita, tamen posedis la ĉelon kaj en supernaturaj vizioj, kiel anĝelo, li senĉese vidis Dion" - li deklaris, kiel neniu antaŭ e, la kongruo de militistaro. diservo kun la instruoj de Jesuo .102 La eklezia doktoro Ambrozio jam festis kortuŝ an militadon (p.

409 ss), kaj la eklezia kuracisto Atanzio jam anoncis, ke en militoj estas „kaj laŭ leĝe kaj laŭ dinde mortigi kontraŭ ulojn” (kvankam li ankaŭ mensogis, kristanoj "tuj turnas sin anstataŭ batali hejmajn agadojn, kaj anstataŭ uzi siajn manojn por porti armilojn, ili levas ilin por preĝi. Kaj same, Laktanz jam faris la heroan turnon al konstanta buĉado, sendepende de ĉiuj siaj propraj pacifistaj protestoj antaŭ e (p. 255 f).103 Sed neniu el ili rekonis la sangan metion tiamaniere.

senrezerve, fundamente, same ruze kiel la "anĝelo el la ĉielo", kiu vidas "ĉiam Dion", estu nur ĉar li ankoraŭ estis "vestita per karno" kaj "la brulanta suno de la tropikoj" koncipis lin (Lachmann), la "varma". suno de Nordafriko ... brulis en lia sango” (Stratmann). Fajro, ne nur el la ĉielo, kompreneble, ankaŭ kaŭ zis lin "indulgiĝi al malĉesteco kaj malĉesteco".

ŝ prucante lian potencon, en "lum-timidaj amplezuroj", en la "fosaĵo de pekoj", "koto de malĉasta avideco", kiel adultulo, pederasto kaj kun du mastrinoj - ĝis finfine la hubris "nulla salus extra ecclesiam", virulenta. longe antaŭe, fariĝas potenca al li Kapo leviĝis kaj permesis ĉiun koleron, kontraŭ "herezuloj", paganoj, judoj ne nur, ne, ankaŭ kontraŭ malamikoj de la ŝtato kaj lando, misio de la ekzekutisto ne nur, sed ankaŭ de la armeo. 104 Certe Aŭ gusteno ne plu kunhavis la optimismon de Eŭsebio aŭ Ambrozio, kiuj egaligis la atendon de la pax Romana kiel providenca kun la pax Christiana; Ĉar: "La militoj daŭras ĝis

hodiaŭ, ne nur inter imperioj, sed ankaŭ inter kredaroj, inter vero kaj eraro Certe, kiam Aŭ gusteno elŝtendis sian reton de graco, antaŭ destino kaj anĝeloj, lia teoria sinteno al la roma ŝtato fariĝis ĉiam pli." negativa. Li certe nomis "tera famo" se "ne ĝuste virina virino", sed almenaŭ "ŝveligita, plena de neniaĵo". Li certe estis eble la sola antikva aŭtoro kiu eksplicite klasifikis la movon al regado, la volon al potenco, la "libido dominandi" inter la plej grandaj malvirtoj, kaj li vidis la strebon esti majstro, "dominus" (kristologia titolo), kiel la plej malbona speco de memdiigo kaj tiu morala teologia principo, kiam aplikite al romia historio, igis ĝin "la deirpunkto por radikala kritiko de imperiismo" (Schottlaender). Certe li - kiu tiom ŝatis kolere kontraŭ la romianoj siatempaj, pro ilia obstino, ilia ingrata superba - povis moki registarojn sen justeco kiel "grandajn rabistojn" kaj militojn kontraŭ najbaroj kiel "grandegan rabon" (grande latrocinium). . Jes, li povus trovi "pli glorie" "mortigi militon per la vorto ol virojn per la glavo, gajni aŭ certigi pacon per paco ol per milito". "Efektive, la bono de la paco estas tiel granda, ke eĉen la regno de la surtera kaj pasema estas nenio, pri kio oni preferus aŭ di, nenio, pri kio oni sopiras pli arde, kaj vere nenio pli bona troveblas." estis - historie parolante - papero; kiel la amo de malamikoj en la Biblio.

Augustin sciis, ke "kristana ŝtato" laŭ lia koncepto ne povas esti realigita sur la tero. Unuflanke, la ŝtato estis ordonita de Dio, sed aliflanke, ĝi estis rezulto de peko kaj putriĝis pro la Falo. La civitas Dei kaj la civitas terrena neniam povas esti tute identigitaj, sed estas prefere en interna kontraŭdiro unu al la alia.

Ĉar, kiel jam dirite en la prefatio de lia ĉefa verko: „Dum ĝi [la tera civitas] strebas regi, ĝuste la instinkto regi, kiu regas super ĝi, kvankam [ĝuste: ĉar] la popoloj servas ĝin. "Malantaŭ ĉi tio baziĝis sur nia propra instruo, laŭ kiu ĉi ŝtato estas miksaĵo de tritiko kaj lolo (triticum kaj zizania), civitas mixta de bono kaj malbono, sed precipe ĉi perforta ŝtato fondita sur la libido dominandi baziĝas sur peko kaj tial la eklezio, kiu sola Grace ripozanta, sed fakte neniam senpeka, estis subigota - la histori-filozofia bazo de la mezepoka potencbatalo inter papoj kaj imperiestroj, politika filozofio kiu restis la sola aŭtoritata ĝis Tomaso de Akvino. 105

Kaj praktika La prelato, kiel la eklezio ekde Konstantino, neniam apartigis la religian de la politika sfero, li enkarnigis la politikiston same kiel la episkopon, kaj li, "decida figuro" (Bruna), havis tian simbiozon kun la imperio dum jardekoj kunlaboritaj. : en la batalo kontraŭ la donatistoj kaj Circumcelios, la afrika-berberaj triboj, la maniĥeoj, pelagoj, arianoj, gentoj, judoj - "le prince et patriarche des persécuteurs" (Ĝoja). La provincaj guberniestroj kiuj venis de Raveno al Kartago, plejparte bonaj katolikoj kaj kristanoj, skribas Peter Brown, sentiĝis devigitaj kaj laŭdi la intereson de la episkopo en "malmolaj herezediktoj" kaj, ekde 415, ricevi liajn donackopiojn de la rezulta legado. Fakte, ĝis la jaro de sia morto, Aŭgusteno postulis ne nur la punon de krimuloj, sed ankaŭ la disbatadon de ribeloj kaj la submetiĝon de la "barbaroj" kaj rigardis tion kiel morale meritoplenan. Ne estis malfacile por li demonigi la ŝtaton, sed laŭdi ĝiajn sangajn praktikojn kaj, kiel ĉi "Teokratio" al alia, memfide atribui tion "al dia providenco".

rekonduku." Ĉar "ilia maniero" estas "kontraŭ stari homan moralan kadukiĝon per militoj" (!) kaj "provi la vivojn de justuloj kaj piuloj tra tiaj afliktoj". Kiu tiel pensas, infaneca kaj cinika samtempe, kompreneble ankaŭ interpretas la ordonon "Ne mortigu" laŭ e. Dekomence ĝi ne validas por ĉio el naturo kaj faŭno. Ĝi nek malpermesas, polemikas Aŭ gusteno kontraŭ la maniĥeanoj, "eltiri arbuston", nek koncernas "la senracia besta mondo", kiu nur "devas servi al nia profito per vivo kaj morto": Submetu ilin al vi!106 (kp. p. 192 f, 196 s.)

"Homo estas la mastro de la bestoj," plendas Hans Henny Jahnn en sia brila trilogio "Li ne bezonas fari ajnan penson. Li nur devas esti simpla. Simpla eĉ en lia kolero. Brutala kaj simplanima. Tiel Dio volas. Batu la bestojn, vi ankoraŭ iros en la ĉielon." Kaj pli frue, Theodor Lessing kaj Ludwig Klages precipe emfaze pruvis, ke, laŭ ĉi-lastata, kristanismo uzis homaron aŭ "homaron" por kaŝi tion, kion ĝi fakte signifis: ke ĉio alia Vivo estas; senvalora krom se ĝi servas homojn! »Kiel konate, budhismo malpermesas la mortigon de bestoj ĉar la besto estas la sama estaĵo kiel ni; La Italo, al kiu oni venis kun tia objekto, se li torturus bestojn ĝismorte, respondas 'Senza anima' kaj 'non è christiano', ĉar por la kredanta kristano ekzistas nur homa rajto ekzisti."107.

Aŭ gusteno ja povas klarigi, ke la "savo de la anĝeloj" venas de Dio. de homoj, de bestoj", li povas skribi, sufiĉe strange: "Kaj el vermoj li faras anĝelojn." Sed eĉkiam Dio resanigas bestojn, ĝi ĉiam okazas nur por homoj, la "bildo", kiel lia komento pri Psalmo 3. :9, "De la Eternulo venas savo", montras: "Kiu vin sanigas, tiu sama sanigas vian ĉevalon, tiu sama sanigas viajn ŝafojn, kaj, por veni al la plej malgranda el ĉi tiuj, tiu sanigas vian kokinion." ankaŭ vin malsanigas. Kaj rompita. Sed al Augustin, homo "vere ankoraŭ ŝajnas pli bona ol tio, eĉen stato de peko."

Besto", la estaĵo de "la plej malalta rango." Kaj li nomas vegetarismon "malpia hereza opinio"108 .

Ĉio konformas, ne eraru! "Tiel longe estos buĉejoj," lakone rekonis Tolstoj, "estos ankaŭ batalejoj"109 .

Laŭ Aŭ gusteno, tamen, la homo mem rajtas mortigi la kronon de la kreado, la bildon de Dio, la homo, kiu devus „regi ĉion sur la tero” – precipe per krimo. Jes, homo ne nur rajtas mortigi homon, li devas mortigi homon, ĉu kiam Dio, "la fonto de ĉiu justeco", aŭ "justa leĝo" ordonas ĝin. Mortigo estas permesita al tiuj kiuj faras militojn "laŭ instigo de Dio" aŭ kiuj, kiel portantoj de ŝtata potenco, punas "krimulojn per morto". Oni ne povas atendi de Augustin, la "spirita giganto", kiu aperas "nur unufoje ĉiun 1000 jarojn", la komprenon, kiun Lichtenberg notis la 14-an de junio 1791: "Ĉu ni ne estas, kiam ni kondukas murdinton, nur "falantaj en la eraron". de la infano, kiu trafas la seĝon, kiun li enpuŝas" – vi apenaŭ povas ricevi ĉi tiun komprenon de li

atendu, lia preĝejo ankoraŭ ne havas ĝin hodiaŭ .110

Sed se Aŭ gusteno, la konanto de la evangelio, la apostolo Jesuo, ĉu ne povas reprezenti ideojn, kiujn la granda Shelley formulis 1400 jarojn poste, baldaŭ post Lichtenberg? "Milito, kiaj ajn ĝiaj motivoj, estingas la senton de prudento kaj justeco en la spirito "Homo havas neniun rajton mortigi sian kunhomon, kaj li ne estas senkulpigita se li faras tion en uniformo." Farante tion li nur aldonas la honton de la servuteco al la krimo de murdo." Aŭ : "De la momento, kiam homo fariĝas soldato, li fariĝas sklavo... Oni instruas al li malestimon al homa vivo kaj sufero... Li estas pli malalta. kiel la murdinto; ... profesia soldato estas malestiminda kaj malestiminda preter ĉia kompreno."111

Ĉu Aŭ gusteno, disĉiplo de Jesuo, ne devus esti inklina fari ĉi tion?! Sed ne, ĝuste tio estas lia kompreno, lia plua evoluo, se tiel diri, de la pacifismo de Jesuo, la surmonta prediko: Likvido ne nur de krimuloj, sed ankaŭ de malamikoj

Armeoj, tutaj popoloj: "La unu kaj vera Dio direktas kaj direktas ĝin ĉi laŭ plaĉo, sed ĉiam laŭ justeco kaj justeco ĉi princo rajtas deklari militon, eĉ la malbonaj, ili tamen alfrontos." la plej grandaj monstroj mem tiuj kiuj, kiel Nero supozeble, atingis "la plej altan gradon" de volupto de potenco, "kvazaŭ la pinto de ĉi tiu malvirto", "la povo regi estis donita al ili nur per la providenco de la plej alta. Dio". (Ekzemple - multe pli signifoplena - ĉar tio daŭre efikas tiom longe: Hitler, al kiu ĉiuj germanaj kardinaloj kaj episkopoj tiutempe atestis "reflekton de dia regado kaj partoprenon la eterna aŭtoritato de Dio".) Per malbona ŝtatpovo, Aŭgustino instruas, Dio punu la homon. Kristanaj soldatoj estus do ankaŭ sub malbona reganto – la bona novaĵo por despotoj! – tuj obeu, li ordonos: „Eltiru vian glavon!

Marŝu kontraŭ tiu popolo!" Ne hazarde, ke Aŭgustino emfazas la obeon, li metas ĝin super ĉi alia, eĉ super la ĉesteco, kiu alie estas tiel ŝatata, li daŭrigas: "Nenio estas tiel utila al la animo, kiel obei;" li diras, ke malobeo estas la plej granda malvirto!

112

Kun ĉi tiu vidpunkto la episkopo certe sekvas longan tradicion. Influita de la Malnova Testamento, obeo ankaŭ havas fundamentan signifon por Jesuo, same kiel por Paŭlo. Kredi kaj obei estas identaj por ambaŭ, kaj obeado baldaŭ fariĝas baza sinteno de la kristana vivo. Ĝi estas postulata de la sklavo rilate al sia mastro kaj rilate al la ŝtataj aŭtoritatoj, kio kompreneble ne estas menciita en la kazo de Jesuo, por ne paroli pri subiĝo al la episkopo aŭ al la militestro. Laŭ Augustino, obeado simple apartenas al homoj, ĝi estas la patrino kaj gardisto de ĉiuj homaj virtoj, propraj nur al raciaj estaĵoj - kiujn ĉi hundo rifuzas. La princo de la eklezio postulas, ke la obeo estu plenumata libere kaj ĝoje, kiel li mem donas veran liberon! Jes, eĉen la postvivo estas la obeo kiel dolĉa kaj malpeza jugo ...113 Proksime de la obeo estas morto por la patrujo, ĝia plej ofta kaj plej malĝoja sekvo. Kaj lia plej sensenca.

Sed Aŭ gusteno, kiel ŝu prelado, sekura de heroa morto, admiras amon al patrujo. Kaj hodiaŭ oni asertas ankaŭ, ke "apenaŭ iu serioze kuraĝas plu paroli pri la 'patriotismo' de Aŭ gusteno; oni eĉdevas dubi" - bela logiko - "ŝu la termino eĉtaŭ gas..." (Trede), li, Aŭ gusteno, laŭ te parolas pri ĝi, kaj ankaŭ en li estas tiom da kontraŭ diroj, kiel montras la "scienca disputo". kiel en tiu ĉi disputo mem EĉThraede konkludas (post longa, scienca troŝ arĝita, foje parodi-preta tien kaj reen), emfazante la "ambivalecon" de Augustine: Romo garantias pax kaj tamen estas la heredanto de Babilono, "Romo estas ekstreme imperiisma kaj, ĉar pars unitatis, tamen por "kristanoj akcepteblaj" - kia hontinda salona danco.¹¹⁴ En realeco, Aŭ gusteno metas patriotismon eĉsuper tio.

Amo de la filo por sia patro. Li ankaŭ aprezas militservon kaj militservon pli ol aliaj ekleziaj patroj - kvankam li bone scias, ke la ĉefa plezuro de la soldatoj ĉkanas lokajn farmistojn. Lia propra komunumo iam lin ĉ la komandanton de la garnizono.¹¹⁵ En realeco, laŭ Aŭ gusteno, la soldato povas kaj devas fari bonon.

Mortigu kun konscienco, en certaj kazoj eĉen agreso milito!
Ĉiu, kiu partoprenas en tia Dio ordonita buĉado "ne pekas kontraŭ la kvina ordono". Neniu soldato estas murdinto, kiu mortigas homojn laŭ la ordono de laŭ leĝaj regantoj - "prefere, se li ne faras tion, li estas kulpa de malobservo kaj malestimo de la ordono." Ne sufiĉas: "La kuraĝaj militistoj estas indaj je ĉa respekto kaj laŭ do - ilia gloro estas eĉpli vera, se ili estas fidelaj ĝis la plej eta detalo en la plenumado de sia devo Li fervore turnas sin kontraŭ la malnova, kvankam longe malmoderna, suspekto de kristano." malamikeco al la ŝ tato. "Se ni havus armeon, same kiel la instruo de Kristo [!] volas, ke soldatoj estu... tiam iu povus kuraĝi diri, ke tiu ĉi instruo estas kontraŭ ŝ tato; Oni ne povas ne konfesi, ke, se ĝi estas sekvata, ĝi estas la granda savo de la ŝ tato." La ekzemplo de David pruvigas, ke oni povas plaĉ al Dio per armiloj (kp. p. 85 ss!) kaj "tre multaj justuloj"

tiu tempo. Aŭ gusteno citas la Malnovan Testamenton almenaŭ 13 276 fojojn - kiun li antaŭ e skribis, ke li ĉiam trovis abomeninda! Nun ĝi estis tro utila. Ekzemple: "La virtulo ĝojos, ĉar li vidas venĝon; li banos siajn piedojn en la sango de malpiuloj! Kaj ĉiuj "justuloj" kompreneble povus, tute logike, fari "justan militon" (bellum iustum). Termino enkondukita de Augustine; Neniu kristano uzis lin antaŭ e, eĉne la lerta Lactanz (p. 255 f), kiun li zorge legis. Sed baldaŭ la tuta kristana mondo faris iusta bella, kun eĉeta devio de la roma liturgio konsiderata kiel "justa" militkaŭzo!¹¹⁶ Mankis la frazo "bellum iustum", "justa milito" ;

Augustine en kristanismo; Sed ŝi sciis pri paganismo jarcentojn pli frue. La slogano jam estis

Enhavo Enkontita en Ennius, viro en 239 a.K. Gravaj romiaj verkistoj naskiĝintaj en la 1-a jarcento a.K., poste, iom poste kaj eĉ pli kompreneble, kun la influa helenisma historiisto kaj historia filozofo Polibio. Laŭ li, la romianoj ne nur deklaris militon malkaŝe, sed ankaŭ serĉis taŭgan kialon por milito, kiu pliigus iliajn ŝancojn de venko. La "bellum iustum" mem aperas unuafoje en Cicerono, admiranto de Ennius, same kiel Cicerono siavice havis fortan influon sur Aŭgusteno.¹¹⁷ Esprimo

Same kiel tio distingas inter "justa" kaj "maljusta" milito, tiel ankaŭ "justa" kaj "maljusta" paco; Kompreneble, la paco de la katolikoj estas ĉiam justa, tiu de iliaj kontraŭuloj estas maljusta. Tial la sanktulo "facile rekonas, ke la paco de la maljustuloj, kompare kun la paco de la justuloj, eĉne meritas la nomon paco."¹¹⁸ La pacifistaj postuloj de Jesuo en la Monto-Prediko, la doktoro de la eklezio; sciis, povus nur esti plenumita laŭ vorte, se oni rajtis tion atendi, ke la kontraŭulo pliboniĝos. En tiuj vortoj, Jesuo ordonis malpli eksteran konduton ol internan sintenon.

Estu la rajto de la patro same kiel de la reganto puni malobeemajn infanojn kaj popolojn. »Ĉar tiu, kiu havas permeson...

Malico estas retirita estas oportune arestita. Nenio estas pli malfeliĉa ol la feliĉo de la malbono (felicitate peccantium)."119 Aŭ gusteno insistas urĝe pri la batal servo

kaj prezentas multajn "Dio-timantan militviron" el la Biblio; ne nur la "multaj justuloj" de la terura Malnova Testamento (Ĉapitro 1), sed ankaŭ kelkaj el la Nova. "Tamen pli alta," emfaze emfazas la episkopo, kaj kompreneble la pastroj, "estas la rango okupata de tiuj ĉe Dio, kiuj forlasis ĉiujn mondajn servojn... Sed ankaŭ la apostolo diras: 'Ĉiu havas sian propran specialan donacon de la Sinjoro: unu tiamaniere, alia en alia.' Do aliaj batalas por vi kontraŭ nevideblaj malamikoj per preĝo, vi batalas por ili per la glavo kontraŭ la videblaj barbaroj."120.

Soldatoj kaj pastroj tiel batalas kune, kvankam ĉi laŭ sia maniero, ĉi pro la "speciala donaco de la Sinjoro"! "Ho, se estus fido al ĉiuj! Ĉar tiam vi havus malpli por batali..." Kun kio la sanktulo tamen tre eraras. Kristanoj faris multe pli da militoj inter si ol kontraŭ nekristanoj! Sed ĉiam, de jarcento al jarcento: kun pastroj, KUN DIO... Napoleono certigas al ni, ke "ne ekzistas homoj, kiuj komprenas unu la alian pli bone ol pastroj kaj soldatoj". Hitler ankaŭ havis siajn kristanajn armeajn pastrojn. Kaj eĉ Stalino – eĉ katolikoj!121 „Atendante militon,” instruas Aŭ gusteno, „kaj plivastigi la imperion per subigo de la popoloj [!] aperas al la malbonaj kiel bonŝanco, al la bonuloj kiel devigo. Sed ĉar pli malbone estus, se la maljustulo regus super la justulo, ne estas malkonvene nomi ankaŭ tion feliĉo." Do eĉ ekspansiiga milito feliĉgas - "ne malkonvena" -. La episkopo estas sufiĉe

oportunisto kaj senhonta por deklari la sennombrajn militojn de Romo kiel "justajn militojn" kaj sian eksteran grandecon kiel gajnite per "la rekompenco de Dio". Ĉu la militoj estis devigitaj al Romo nur per la "maljusto" de ĝiaj najbaroj?

Ekstercentraj ŝtatoj - kiuj ĉiam ekzistis, kiom ajn oni vastigis - minacis la ho-tiel-justan imperion. "Ĉar la imperio kreskis nur per la maljusteco de tiuj", asertas la sanktulo, "kun kiuj justaj militoj estis faritaj. Malgrande estus, se trankvilaj kaj justaj najbaroj ne estus provokitaj al milito per ia maljusto...". Ankaŭ, kiel antaŭaj imperioj, ĝi faris siajn militojn ne pro plezuro kaj avido, sed prefere pro noblaj motivoj: Romo volis atingi famon, alporti kulturon kaj civilizacion al la "barbaroj" - la "Pax Romana"¹²².

En la ekzameno de dek kvin militoj de Romo en la respublikana periodo, la ekzameno de la tri punikaj militoj, la tri makedonaj militoj, la tri Mithridatic militoj, la du iliraj militoj, la milito kontraŭ Antiochus III, la Jugurthine milito, la gaula milito, la Parto Dum la kampanjo sub Crassus, Sigrid Albert ĵus trovis ke "nur tre malgranda nombro da militoj plene egalrilatis al romiaj postuloj kaj povus klare esti priskribita kiel bella iusta." Tamen, laŭtoro trovis, ke la nombro de bella iniusta estas same malgranda, kaj la plej multaj el la militoj estis "nur "kondiĉe" justaj Mallonge, ĝi montriĝas memevidente ke la romiaj politikoj estis "celitaj al konservado". ilian hegemonian pozicion," en la germana: por sekurigi ilian rabadon.¹²³ Sed Aŭgusteno laŭvorte ebriiĝas pro tiuj detruaj orgioj - "kiom da pli malgrandaj imperioj estis disbatitaj!

Kiom da vastaj, famaj urboj estas detruitaj, kiom da ŝtatoj difektitaj, kiom da ruinigitaj! ... Kiaj amasoj da homoj, kaj soldatoj kaj senarmaj homoj, sinkis al sia morto! Kiom da ŝtatoj estis enprofundigitaj en marbataloj..." Kaj la longeco de la militoj ankaŭ ne ŝokas lin, ĉar ankaŭ ilin determinas la "bona" Dio; Militoj finiĝas "pli rapide kaj pli heziteme, depende de kiel ĝi estas en lia diskreteco kaj justa decido kaj kompatato puni aŭ konsoli la homan rason." Aŭ eĉpor plibonigi. Augustine asertas, ke ĝi devus esti "plibonigita per ĉi tiu rimedo"! Do li konas imponajn longecojn de milito.

Li kalkulas dek ok jarojn, la duan punika milito (218-201), 23 jarojn de la unua (264-241), 40 kontraŭ Mithridates kaj lia filo Farnaco (87-47), preskaŭ 50, kun interrompoj, la samnita milito (342). -290).124

Tamen ĉi tiu, kiel ĉi tiu malfeliĉo kaj hororo en la mondo, Tute die volite, ĝi okazis "laŭ ordono de la plej alta moŝto" la Ĉiopova, Ĉiobona, Ĉio-saĝa "donis al la Romanoj la imperion en la tempo, kiun li volis kaj laŭ la mezuro de li." Ĉar en ĉi tiu milito, Dio gvidas la "komencon, progresadon kaj finon". Ĉiuj abomenaĵoj de milito, Aŭ gusteno scias, okazas nur por venki la malamikon, por "eble ... subigi la batalantojn kaj poste trudi al ili siajn proprajn pacleĝojn Finfine ĉi tiu okazas nur pro tio." de la kara paco, "finfine, ni volas ĝin mem Amikoj de milito, nenio alia ol venko; Ili volas atingi gloran pacon per milito. Ĉar kio estas venko krom la submetiĝo de la kontraŭuloj? Post kiam tio estas atingita, paco okazas. Tial, militoj estas farataj pro paco..." Tiel bona, la plej malbona ankoraŭ estas tie - rigardis pli profunde! Tamen, al ĉi tiu, kiu timas, ke ili mem pereos, la granda sanktulo vokas: "Mi scias, ke neniam mortis neniu, kiu iam ne devis morti "Sed kio gravas, kia morto ĉi tiu?" la vivo finiĝas kun?" Aŭ, kun la lango kiu estas eĉ pli cinika por lia speco: "Kion vi havas kontraŭ milito? Tiel pereos homoj, kiuj devas morti iam?" - do: se vi tamen mortos, kial do ne fari tion nun! Kiel bele ĉi tiu konfirmas la vorton de Karl Rahner, la jezuito, ke por Aŭ gustino „Dio estas ĉi tiu, sed la homo estas nenio“!125 Kaj la eklezio ĉiam kondukis laŭ e. Kaj Dio, neniam forgesu, estas ĉi tiu mem!

Ŝi ajnas al la heroldo ke devas ekzisti milito "Bonaj novaĵoj" kompreneble. Post ĉi tiu, tio ĉiam estis la kazo. "Kiam la tero ne estis skuita de militoj en certaj intervaloj tra tempo kaj loko?" "Ĉi tiu

sed la sorto de la mondo estas plurfoje afliktata de tiaj katastrofoj, same kiel la ŝtorma maro estas agitata de ĉaj ŝtormoj..." Vere, milito kaj paco, ĉu ili ne estas preskaŭ kiel fluo kaj malfluo - natura leĝo? Sed, Augustin trankviligas, ĉio pasos. "Ĉar la nunaj tempaj malbonoj, kiuj ege timigas la homojn, sub kiuj ili multe grumblas kaj ofendas la juĝistojn per sia murmurado, tiel ke ili ne plu trovas elakŝanton: la nunaj malbonoj sendube estas nur provizoraj; aŭ ili pereas per ni aŭ ni pereas per ili." Vere konsola filozofio - kristana.126 Cetere, milito estas kiel torturo (p. 485).

Ankaŭ por Aŭgustino estis bagatela afero, kompare kun la infero eĉen sia plej malbona formo, ĝi estis "malpeza" ĉar ĝi estis pasema, ankaŭ provizora "kuracado" — ĉio por la plibonigo kaj por la bono de la homo; torturo, la Milito. - Teologo neniam estas embarasita! Tial li ne konas honton.

Nur la misuzo de armita forto, larĝa areo, estis malpermesita Augustine. Milito kiel tia estis natura, kiel tertremo, marŝtormo, ĝi estis necesa. Ĝi devis esti tute evangelia, Jesu-simila! - "venĝi maljustecon", fari la plej radikalajn represaliajn frapojn, laŭ Aŭgustino, la signifon de la "justa milito". Kaj la baza tasko de la soldato - "facila"! - "kontraŭ i perforton per perforto"127 .

Perforto kontraŭ perforto! Vere Jesuo denove! Okulo al okulo.
Dento pro dento!

Sed Augustine, inspirita de sia batalo kontraŭ la donatistoj, plivastigis sian militteorion; Li distingis, krom la doktrino de "justa milito" - kiu (skribita ĉirkaŭ 1150)

Decretum Gratiani donis al la "Sankta Milito" (bellum Deo auctore) la statuson de oficiala eklezia -, instruado. Ĉar la kristanaj buĉistoj batalas por la kredo kaj kontraŭ la diablo, la "herezuloj", ili nun estas la servistoj de Dio en speciala maniero. Tio ĉi "sankta milito" ne estas kaŭzita de potenculoj kaj militistoj, sed de Dio mem.128

Sed ne estis malofte, oni povus pensi, ke la militistoj estis pli proksimaj al Aŭgustino ol al la Sinjoro, almenaŭ pri liaj institucioj sur la tero.

Ekzemple, kiam lia amiko Bonifaco, unu el la plej gravaj komandantoj en Afriko kaj la plej buntaj viroj de la tempo, fervora katoliko kaj sukcesa batalanto kontraŭ ceteraj donatistaj grupoj kun kiuj la katolikaj episkopoj estis feliĉaj kunlabori, generalo Bonifaco falis en mensa stato post la morto de sia edzino Augustin venis en krizon kaj vidis la militservon kiel malhelpon al sia feliĉo, tial li volis iri al monaĥejo. Kvankam li malamis vojaĝi, li kaj lia amiko Alypius hastis — ambaŭ episkopoj, ambaŭ ĉampionoj de monaĥismo, ambaŭ jam en maljuneco, ambaŭ sanktuloj! - de lia malproksima ofica loĝejo ĝis la halturbo de Thubunae, malproksima limfortikaĵo, kaj kontraŭ diris la pian planon.

Kvankam Bonifaco ne plu devis geedziĝi, li devis resti "ĉasta" - sed tamen: kiel soldato. Ĉar eĉ la militisto plaĉas al Dio.

Kaj tiel la sanktulo, kiu alie lerte deturnis al "gloria et pax et honor in aeternum", devigis la mondlacan generalon, aludante kompreneble al koncernaj Bibliaj fragmentoj, sed ankaŭ, laŭ la katolika teologo Fischer, "el sana realismo." (ĉi estas Realismo kaj sana, kiu subtenas la potencon de la Eklezio!), preferante stari en la milito kaj protekti la Katolikon kontraŭ la Arianaj Vandaloj. La pia oficiro, al kiu Augustin dediĉis plurajn el siaj skribaĵoj ŝajne nomis ilin mem kaj eĉprovizis ilin per la transportŝipoj, kvankam tio ne estas sen polemikoj. Ĉiukaze, la vandaloj estis "moralaj", kvankam alie gravaj por la paŝtisto de animoj, multe malpli "malvirtaj" ol liaj katolikoj. En Afriko, reĝo Gaiseric punis adulton, fermis bordelojn kaj devigis prostituitinojn geedziĝi. Kontraste, la protektito kaj protektanto de Aŭgusteno, al kiu li malpermesis monaĥismon, revenis de vizito al tribunalo en 426 kun riĉa virino, la "volupta Pelagia, kiu konfesis la Arian herezon", kaj ankaŭ havis la filinon, kiun ŝi koncipis baptita laŭ al la ariana rito kaj ankaŭ serĉis plurajn konkubinojn por helpi lin tra la malfacilaj tempoj

konzolo. Sed fine li batalis kun siaj trupoj nenie krom en la episkopa urbo de Aŭgusteno, per kio ĝis la fino li "plejparte subtenis religie kaj morale" la armitan reziston (Diesner).¹²⁹ "Se vi resumos aŭ gustenajn pensojn pri milito kaj paco.

"Kune," resumas moderna katoliko, "ĝi preskaŭ fariĝas la realo – kiel Aŭgusteno kaj la Eklezio komprenas ĝin: perforto kontraŭ perforto! Venĝu maljustecon! Mortigu kun pura konscienco! Ankaŭ kaj precipe en la milito de ekspansio vidu "bonŝancon"! Kaj en la "instruo de Kristo" pri la soldatoj "la granda savo"! 130 Alia disĉiplo de Jesuo ankoraŭ hodiaŭ asertas: "La

La realo en ĉi tiu kazo estis ke ekde la 9-a kaj precipe en la 11-a jarcento, ne laste sub la influo de la defenda lukto kontraŭ paganaj popoloj, la eklezio prenis ĉiam pli pozitivan sintenon al milito..." (Auer).

Kvazaŭ ĝi ne jam aprobus kaj antaŭ enigis ĉiujn grandajn buĉadon kaj agresmilitojn en la 4-a kaj 5-a jarcentoj! La "klasika pacismo" de Aŭgusteno tiam ne estis praktikata! Aŭgusteno de ĉefepiskopo Sinezio de Kireno, kiu atakis la Asurianojn, dezertan tribon, kaj la provincan guberniestron Andronikos, kiu incitis la eklezion, kun la skribo: "Feliĉa estas tiu, kiu venĝas kontraŭ ili; Feliĉa estas tiu, kiu batas siajn knabojn sur la rokojn." Li predikis: "La glavo de la ekzekutisto kontribuas ne malpli al la pureco de la civitanoj ol la sankta akvo sur la preĝeja pordo!" Kvazaŭ Jeznik von Kolb, la plej grava eklezia verkisto. en Armenio, tiutempe ne jam faris tion provis pravigi la sangon kverelon! Ne de kiam la episkopo Teodoreto jam skribis: „Historiaj faktoj montras, ke milito pli profitas al ni ol paco!"¹³¹ Ankaŭ la studento de Aŭgusteno Orozio estis denove instrua.

Milito foje ŝajnas terura al Orosius, la plej malbona afero iam ajn. Sed dum la miseriae bellorum estis esence afero de la pagana epoko, la kristana epoko estas unu de paca progreso (kp. p. 509 ss). Ankoraŭ ekzistas nun

Militoj, kiujn Orosio ne povas nei, estas juĝoj de Dio, ekzemple pro ariana "herezo", kiel la interna milito sub Konstancio la 2-a aŭ la detruo de la "herezulo" Valento ĉe Adrianopolo (kiu estas atribuita al tiuj "herezaj" imperiestroj. kaj... Arianismo ankaŭ kaŭzas ĝajn tertremojn). Kompreneble, Orosius ne havas pli da obĵeto kontraŭ "defendaj militoj" ol Aŭgusteno, kaj kiel Aŭgusteno, li ankaŭ aprobas certajn agresmilitojn. Kiam ajn milito estas farata por la intereso de sia propra flanko, kristanismo, romanismo, presbitero Orosio blindas aŭ unu pli kaj ne povas efektive vidi malfeliĝon, precipe ĉar por li la rom-kristana ŝtato estas la ideala ŝtato, la roma. -Kristanaj imperiestroj, kondiĉe ke ne ekzistas "herezulo" imperiestro (kiel Konstancio aŭ Valento), la ideala imperiestro, kaj la civitanoj estas submetitaj al li kiel la kristano estas al Dio. Se viaj propraj perdoj en milito por tiaj idealoj estas ankoraŭ malgrandaj, ili estas eĉ "feliĉaj militoj". Orosio ne zorgas pri la viktimoj de la alia flanko, la "barbaroj", la gotoj (precipe malbonaj se ili estas paganoj, malpli malbonaj se ili estas kristanoj). Li tiam agas kvazaŭ ne estis verŝita sangoguto, kiom ajn ambivalenta kaj kontraŭ dira li ofte esprimas sin pri la "barbaroj" kiuj turmentas la imperion per dia aprobo (permissu Dei) kiam li, Orosius, finfine ankaŭ mortigas ilin. ŝtato estas elĵetinta denove.¹³²

La solaj embarasaj aferoj estas civilaj militoj, romianoj kontraŭ romianoj, kristanoj kontraŭ kristanoj. Sed tiaj internaj militoj, similaj al la defendaj militoj kontraŭ "barbaroj", estas mallongaj kaj preskaŭ sendangaj danke al dia helpo, tute alia ol antaŭe, sen gravaj perdoj, diras Orosio. Jes, la militoj de lia ideala imperiestro, Teodosio, kiuj atingis venkon post venko kaj, ŝtato ajnas denove, sen ia sangoverŝado, estas grandiozaj atestoj de la tempora Christiana. Kaj precipe la internaj militoj de Teodosio kontraŭ la ribelantoj Arbogast kaj Eŭgenio - ekde la fondiĝo de Romo, certigas al ni la klera lernanto de Aŭgusteno, ne okazis milito "komencita kun tia pia neceso, farata kun tia dia feliĝo kaj endormigita kun tia milda bonfaro..." Kaj dum Orosio, la neskuebla

Progresaj fanatikuloj, en sep jarcentoj de antaŭ kristanaj tempoj estis nur unu jaro da paco, la militoj en la kristana epoko malaperas, fariĝas la escepto, revenas trankvilo kun la naskiĝo de Kristo, la pax Augusta daŭ ras en pax Christiana. Kaj tio ne estas ĉo: al la jam ekzistantaj „feliĉaj kristanaj tempoj” ĉam estos pli feliĉaj tempoj.133.

Augustine vivis por vidi la kolapson de la Romia Imperio Regu en Afriko kiam la vandaloj transkuris Maŭ ritanio kaj Numidio en la somero de 429 kaj printempo de 430. Li spertis la detruon de sia vivoverko, tutaj urboj ekbrulis, estis senhomigitaj, murditaj, sen la katolikaj komunumoj, lanugoj de la ŝ tato kaj eklezio, proponante ajnan reziston; almenaŭ ne estas eĉ unu raporto pri ĝi. Kompreneble, la fortikigita Hipono estis, kiel menciite, defendita fare de neniu alia ol la generalo Bonifaco, la edzo de Arianino, kaj liaj kunaj Arian Gotoj.

Sed Augustin, kaptita en la mezo de la katastrofo, konsolis sin per vorto, kiu memorigis siajn proprajn pli malbonajn vortojn: "Kion vi havas kontraŭ milito, ke homoj, kiuj devas morti iam, konsolis sin en ĝi?" la vorto: "Li ne estas granda, kiu konsideras ĝin io tre signifa, kiam falas arboj kaj ŝ tonoj kaj mortas homoj, kiuj devas morti. Estis la vorto de pagano – Plotino.134

Aŭ gusteno mortis la 28-an de aŭ gusto 430 (vidu p. 464), estis entombigita en la sama tago, kaj jaron poste Hipono, tenita de Bonifaco dum dek kvar monatoj, estis evakuita kaj parte forbruligita. La kinejo de Augustine, St. Episkopo Possidius, kiel la majstro fervora batalanto kontraŭ "herezuloj" kaj paganoj, vivis en la ruinoj ankoraŭ kelkajn jarojn, tiam la Aria pastraro forpelis lin el Calama, same kiel li mem iam forpelis la donatistan episkopon; nek la tempo nek la loko de lia morto estas konataj.135

Sekva noto

Neniu eltiraĵo de la libro, neniu kvintesenco – la aŭtoro memoras nur la malnovan vorton Terentianus Maurus: Habent sua fata libelli.¹ La sorto de tiu ĉi titolo

komenciĝis en la 1950-aj jaroj en Frankonio, kiam mi subite forkuris de montara pado kun miaj hundoj ĉirkaŭ mi. , ĉiam malsupre, al la rando de la arbaro, al la herbejoj — kelkaj laĝetoj, dormantaj ranoj, kaj tie, trankvile sub pomarboj, du viroj nigre. Mi etendis la manon por la binoklon: kiel suspektite, mia baptopatro kaj lia gasto, arkabato el Malsupra Bavario.

Ankoraŭ iom senspire, mi sekvis ambaŭ, ĝuante ilian spiritan iradon trans la akvo, ĉio tiel trankvila, trankvila, kaj subite pensis: DIO MARŝ ANTA EN LA ŜUOJ DE LA DIABLO...

Ĉi tiu penso determinis mian laboron kaj mian vivon. Ĝi kostis pezajn familiajn oferojn, eĉ eble ne nur nerekte, nian filon, kiu eĉtiutempe ne estis tie; ne plu.

Mi verkis mian unuan romanon en 1955; en ok tagoj. Mia patrino estis mortanta. Mi rapidis al Ernst Rowohlt, la admirata eldonisto. Mi hazarde sciis, ke li nuntempe loĝas en Baden ĉe la Bühler Höhe. Mi aperis neanoncite, jam dormeto, li bonvenigis min kaj, vere, li konis mian nomon. "Vi estas la viro kiu donas la prelegojn!?"

Sed ankaŭ skribis – kaj atingis la jakon por la elektitaj paĝoj de la romano. Sed la eldonejo de Dos Passos, Wolfe, Faulkner, Hemingway havis problemojn kun siaj okuloj, kaj li eĉne multe pensis pri poezia legado, ne, sed li tuj telefonis al sia redaktoro, kaj nur du semajnojn poste mi havis lian malakcepton en mia mano.

Mia patrino jam estis mortinta jaron kiam Listo — Ĉirkaŭ Moktaj standoj mia Domo aperis. Kristanismo estis nur margene tie.

Mia enketo (kun Hermann Kesten, Hans Erich Nossack, Hans Urs von Balthasar, Max Brod, Heinrich Böll, Arno Schmidt, Arnold Zweig, Robert Neumann kaj aliaj) malkaŝis pli pri tio: "Kion vi opinias pri kristanismo?" (1957). La redaktoro de Rowohlt, Grupo 47, ankaŭ estis tie.

Li diris, ke li estas mirigita pri mia konduto, tute ne indigna, mirigita
La "kuro" kaj "sog" de mia romano nun estas "unikaj", kompreneblaj
Verdikto ne plu kaj metu ĉon al "restariga tago".

Kritikisto de la studo akuzis min pri mia opinion, ĵ etis
malkuraĝo. Mi prenis kvin jarojn, pli ol 25,000
Laborhoroj, kaj titolis mian respondon Denove, — Li denove kriis
Kranok. Rowohlt rifuzis, List konsentis. Sed kiel tio
Koko elnestiĝis, tro por ruzo, kiu jam zorgis pri la vendo de lia
Lernejoj libroj en Bavario estis maltrankvilaj, li petis raporton — kaj
El ĉuj homoj, la iama redaktoro de Rowohlt. Unu tuj sekvis
Tuta malkonstruo, kaj Listo ĉesis kaj petis, ke la antaŭ eniĝo estu repagata
rezigni la kontrakton.

La kritika eklezia historio estis publikigita fare de Günther en 1962, tiam,
post pluraj eldonoj, Rowohlt kiel poŝ libro, tiam Econ
denove kiel durkovraĵ o, akiris duan poŝ librolicencon
Moewig2, tria nova durkovraĵ a eldono estas publikigita samtempe
ĉ tiu volumo, ĉ Econ. estis origine denove kriis Kranok
la ideo DIO PEREAS EN LA Ŝ UOJ DE LA DIABLO:
dokumentado de ĉuj abomenaĵ oj de kristanismo. Sed
Ĝi fariĝis io tute alia: esence unu
fruaj kristanaj dogmoj, parte kompara
religia historio. Nur la lastaj 100 paĝoj alproksimiĝis al tio
komenca ideo, kaj nur la provo (1969/71) pro mi
Kriminado de "ekleziaj insultoj" denove ĉgrenis min
DIO REPROMENAS EN LA DIABLAJ Ŝ UOJ, kaj mi proponis
Rowohlt nun >Krimhistorio de la kristanismo< ĉ. Rapide
havas devontigon, kontrakton: la libro havu 220 paĝojn kaj
Publikigite en 1972.

Tamen, la materialo, notoj, eltiraĵ oj, kopioj, ŝ velis
persekutis la celon fari ĉon eĉpli ĝisfunde, eĉpli konvinke
fari pli kaj pli bone sekurigi fontojn kritike - kaj sciis
Sed ju pli serioza la kalumnio, des pli venena ĝi estas
mia morto.

1972 estis longe for, nun mia seksa historio de > La Kruco kun la
Preĝejo<, kristanismo, 1974 ĉ Econ

aperis (ĉar Kindler denove malkreskis, malgraŭ antaŭ eniĝo); Mia ampleksa monografio pri papa politiko en la epoko de mondmilitoj ankaŭ estis publikigita en 1982/83 de Kiepenheuer & Witsch. >A Jarcento de savhistorio<,

Nur Rowohlt neniam puŝis, ne plu insistis pri la malvasta amplekso de la "Krimhistorio" kaj aprobis plurajn volumojn. Vere, redaktoro Hermann Gieselbusch havis la paciencon de anĝelo por mia laboro, kaj tial Rowohlt nun prokrastas la unuan impeton (kaj mian lastan ĝenon) DIO MARŜ ANTA EN LA ŜUOJ DE LA DIABLO, kvankam antaŭ nur tridek jaroj, profite de la (nova) titolo poste.

You have sua fata libelli.

Notoj pri la unua volumo

Notoj pri: Krima historio de kristanismo.

Unua volumo. La fruaj tagoj; rororo nefikcia libro 9969

La plenaj titoloj de la sekundara literaturo listigitaj estas listigitaj sur p. 588 s. La plenaj titoloj de la plej gravaj antikvaj fontdokumentoj troviĝas en la listo de mallongigoj sur p. 640 s.

Aŭ toroj, el kiuj estis uzata nur unu verko, estas cititaj en la notoj nur per sia nomo, la aliaj verkoj per ŝ losilvorto.

Enkonduko al la tuta verko Pri la temo,

la metodo, tio

Objektiveca problemo kaj ĝes problemo

historiografio

1 Deschner, Aforismoj 50 2

Nietzsche, II 1234 f 3

Lichtenberg, Sudel Bücher 423 4

Canetti 37 f 5

Dieringer, 103 fv Balthasar, Why 17. Dirks ibid, Catholic Church 272 C 37 ,
184 f.

Orlandis/Ramos-Lissón, 152 f. Wolpert, 89 6 Cf la

kompilo en Brox, Demandoj pri la "formo de la penso" en la eklezia historio, ZKG

1979, 4 f. Rudloff , Katholische Kirche 27 8 . Schiller, Kleine

prosaische Writings, Lpz. (Crusius)

1800, 2.

Parto, 28. Citaĵo el Löhde, Papa Romo 76. Goethe, Itala Vojaĝo, 28-a

de aŭ gusto 1787. Vidu von Frankenberg, Goethe 153 ff, spec 169. Saurer, Eklezia

Historio 157 ff, Savo-Historio II 299 , 312 ff Deschner, Hahn, apendico

"Goethe kaj kristanismo" 599 s

9 Francis de Sales citita el Rost, Romkatolika Eklezio 170. Leo XIII, "Satis Cognitum"
Acta Leonis XIII vol. 16,160 10 Deschner, Rezignado 7 ff,
Esp 14. Ankaŭ en: Ders 111 f, Esp 122 11 K. Ebeling kaj Rendtorff ibid.

12 Wagner, Two Measures 121 f Pri la distingo inter profana historio kaj
eklezia historio, vidu Meinhold, Historiography 12 f Saurer, Church
History 159. Meinild, Monda historio. Weth, Historio de Savo 2 ff Bläser/
Darlapp, Historio de Savo II 229 ss, 312 ff 13 v. Balthasar, Teologio 53 14
Komparu, ekzemple, la titolojn de "Le
mystère de l'histoire" de J. de
Senarclen, 1949 aŭ "Essai sur le mystère de l'histoire" de J. Daniélou,
1953. Sekreto 15. Ankaŭ vidu la tre sagacan eseon de Saurer, Church History
160 ff Ott, RGG 3, 186. Jedin citita el Saurer; tie la fontreferencoj 15 Toynbee,
Monda Historio I 220, 396. Momigliano, La Konflikto 10 16 Heer, Krucmilitoj 24 ff, 40
ff, 64, 79, 105. Kawerau, Mezepoka Preĝejo 131 f 17
Braudel, La Longa Daŭro 174. , Krucmilitoj 6 f, 103. Grupp, Kultura Historio V 146 fv
Boehn, La Modo 58. Kühner, La Krucmilitoj la 14-an de oktobro 1970, 2.9. Deschner,
Historio de
Savo passim.

Id Un-Heil 25 f 18

Revolucio en Bolivio 1971, en: Untonius, julio/aŭgusto, 4/1973, 136 f 19 v.

Schubert, Historio I 283 ff, II 475. Pri la Vatikana municiofabriko en 1935:
Yallop 134 20 Grupp, Kultura Historio II
123 f, IV 446. Gerdes, Historio 15.
Stamer, Eklezia Historio 145 f. Daniel-Rops, Frua Mezepoko 608.
Heer, Mittelalter 92 f, Hoekendijk 105 21
Capitulatio de partibus Saxoniae, MG Fontes iuris Germanici antiqui in usum
scholarum, Leges Saxonum u, red.
Cv Schwerin, 1918, 37 ff. Sax 45 ff Hauck, Eklezia Historio II 350 ff, Winter-Günther, La
Saksaj Ribeloj 44 ss.

Voigt, Ŝtato kaj Preĝejo 325 f, 332. Schnürer, Preĝejo I 357 f, 395 fv
Schubert, Historio I 336. Epperlein, Karl 37 f Braunfels, Karl 45 ff [22](#) Palad. Hist.
Pediko. 32; Poen. Parizo. 26; Poen. Cumm. 4.1; Lex.Al.
7. Frusta 25. Kober, Puno 5 ff, 22 ff, 376 ff, 433 ff kun multaj referencoj al fontoj.
Schmitz, pentodisciplino 222. Id.
Dresdner 23 f. Stoll 272. Poschmann, Church Penance 146. Grupp, Kultura
Historio I 275, 288, 436, II 305 ff, III 349. Hauck, Eklezia Historio I 250.
Schnürer, Church II 183. Lia I 510, 549.
Andreas 83 ff. Hentig I 129, 387, II 172 f. Ziegler, Geedziĝo-Doktrino 135 ff, 150
ff, 172 ff, 194 ff. Mohrmann 51 ff. Kf ankaŭ Deschner, Historio de Savo II 288 ss.
Süddeutsche Zeitung. 20/3/86 (ĉi tie "Tempo" citaĵo); 21/03/86; 22-a/23-a 3. 86;
24/3/86.

[24](#) Cf. Dresdner 35, 61 ff, 73 f Kober, Depozicio 706. Hauck III 565. Dresdner, 35,
61 ff, 73 f. .

Lo Bello 184 ff, esp 188 f [25](#)

Speyer, falsaĵo, literatura, RAC VII 1969, 242 ff, 251 ff.

Religia pseŭdegrafio 238. Id. La literatura falsaĵo 300 ss. Schreiner, Pri la
kompreno de la vero 167 ss., Influo kaj disvastigo 68 ss. Citu ĉi tie ankaŭ kelkajn
frazojn de TF Tours.

"Mezepokaj falsistoj kaj falsaĵoj" (1918–1920), kiu diras interalie: "Estis preskaŭ
la devo de la klerikala klaso forĝi" - sed kiu rigardis la mensogon de aliaj en sia
ĉesto kiel specialan sakrilegio!

[26](#) Agoj 4.13. "Homines sine litteris et idiotae" estas tio, kion la judaj pastroj
nomas la apostoloj de Jesuo en la latina traduko. v.

Soden, Kristanismo kaj kulturo 8 ff Gregorovius I, 1 239 ss. Vidu ankaŭ Deschner,
Hahn 292 ff, 302 ss. ankaŭ Krimhistorio I 503 ff, precipe 505 ff [27](#)

Harnack, Misio 2. A. I 75. v. Boehn 33. Lietzmann, Historio III 102. v. Schubert,
Edukado 105. Illmer 27 ff Dannenbauer, Genezo I 147
ff, II 50 ff, 66 ff, 73 ff Detale: Kriminala historio III

- 28 Manhatano 87. Citu germanan eldonon 84. H. Thomas, Civil War 45. Vidu ankaŭ la sekvan noton.
- 29 Tomaso respondis al la demando, kiel oni instruas homon de Akvino: "Legante nur unu libron." Cf Donin, Vivo II 82. Hauck, Eklezia Historio V 341. Hertling, Historio 156. Wühr, Edukado 156. Armeo, Mezepoko 13 ff, 403, 484, 497 uo Ders. Adiaŭ o 170. Pli 142 f
- 30 Objektiveco 214. Droysen, Historik 354
- 31 Ranke, Verkaj 1887, 318. Braudel 167. Lutz 320 ff
- 32 Nipperdey 33 ff. Cito 49. Ayde-lotte, La Problemo 218
- 33 E. Burke citis el Meinecke, Historicism 286. Vidu ankaŭ noton 58
- 34 Ĝoja fido, D Soelle/K. Munser, kristano La evangelio kiel Inspiro, Impulse Praxis, 1971. J. Tondilo, Kial mi amas mian preĝejon? Vekvoko por junularoj kaj homoj, 1910. F Jürgensmeier, La mistika korpo de Kristo kiel baza principo de asketismo. Konstrui religian vivon kaj strebi al ĝi de Corpus Christi mysticum, 1938. K Adamo, La Kristo de Fido. Prelegoj pri Eklezia Kristologio, 1954. Ĉi tio. Kristo nia frato, 1934. G. Rippel, La Beleco de la Romkatolika Eklezio, reprezentitaj en siaj eksteraj kutimoj en kaj preter tio Diservoj por la kristanapopolo, 1911. L. Rüger, sekureco en la Katolika Eklezio. Katolika familia libro, 1951. Rusto, La Feliĉo en la Romkatolika Eklezio, 1946. A. Doerner, Sentire cum Ecclesia. Urĝa voko kaj vekvoko al konfeso - vojo al ĝojo. Pastro, 1941. HJ Müller, al Libreto el la dekstra Konfesoj, 1961. Je Ballsieper, La Kompatema Infano Jesuo de Prago, 1968. A Frossard, Dio ekzistas. Mi renkontis lin en 1970. D Considine, Feliĉa Iranta Rozario al al Dio, 1928. L. Drinkard, kun tio Ĉielo. La granda beno de Rozaria preĝo, 1935. ĈE LA Weigl, SOS al Predikatorio, 1970. Neuhäusler (red.), Heroismo en Kristana Geedziĝo, 1952
- 34A H. Moor, la heroo en vundoj. Pensoj kaj Preĝoj, 1914. Pastro Zeißig, milit-pentekosta prediko pri Jeĥezkel 36:26-27 okazigita 1. ĉe la Pentekosta festo, la 23-a majo 1915 en la Jakobikirche al Dresdeno. -- A. Titius, Nia Milito. etikaj konsideroj, 1915. F Koehler, Religia Morala Konscio en la Mondmilito,

1917. - Ĉi tio. La mondmilito en la lumo de germana protestantismo
Militprediko, 1915. - Konrado, batalo kaj venko. Sankta vendredo kaj
Paskaj pensoj kiel saluto de hejme por la armeo kaj mararmeo, nedatita de Estevant/Schneider (red.),
katolika himno kaj preĝlibro por
la Mararmeo, 1941. - Kampa himnaro por la protestantoj
Armeoteamoj, 1914. - J. Perau, pastro en la armeo
Hitler, 1962. - JM Ho, Maria savas la Okcidenton Fatima kaj
la "venkinto en ŝuj bataloj de Dio" en la Rusia decido, 1953. - ankau e
Ĉiuj aliaj titoloj inkludis M. v. Faulhaber (red.), Das
Glavo de la Spirito. Kampaj predikoj en la mondmilito, 2-a eldono 1917
35 Lichtenberg, Sudel Bücher 379. Goethe, Veneciaj Epigramoj
n-ro 67 kaj fragmento el la Eterna Judo. Vidu apendicon "Goethe kaj
Kristanismo" en Deschner, Hahn 599 ff
36 Vidu la menciitajn aŭ torojn: Deschner (red.), Kristanismo
I kaj II passim. Pri Hebbel: Ahlheim, Hebbel bei Deschner ibid
300 ff, precipe 304 ff
37 Stegmüller, Kredo 7
38 Pri Chladenius vidu Koselleck, bezono de teorio 50. Krome
Schaff, The Controversy 33 ff, precipe 38 ff
39 Citaĵo el P. Kluge, Modern History 154
40 Mommsen, La Lingvo 77 f. Schaff, La Polemiko 38 ff
41 Bacht, La Rolo 202. Noto 27
42 Tondi 216. H. Maier 281 f
43a Braudel 182. Aydelotte, La Problemo 224. Barbo 74 ss.
Historio kaj Vero 87 ff
44 Vidu Mommsen, La Lingvo 60 ss Koselleck, Pasint Future
280 kaj sekvaj Jauss 415 kaj sekvaj
45 Koselleck, Bezono de teorio 47. Acham 108 ff
46 Groh 321 ff
47 L. Halphen, Introduction à l'histoire, 1946, 50. Citaĵo el Braudel
169 f. Berlino 70. Aron 19. Schaff, Der Streit 33 ff
16 s, 28 s. Ludz/Rönsch 71 s
48 Ranke, Verkoj Vol 33/34 p. Vol. 15 p. 101; Vol. 43/44 p.
III. La leterverko 518. Ankaŭ Vierhaus 63 ff
49 Schieder, Diferencoj 379 f Popper 332. Ankaŭ H. Rutte, Karl
Popper kaj historio 111 ff

50 FG Maier, The Historian 83 ff . . Faber 9 ff 52 Treitschke,
Germana Historio Vol . Citita en WJ

Mommsen, Objectivity and Partiality 143. Barraclough 222 54
Th Mommsen, Roman History I 407. La pliaj citaĵoj en Ch Meier,
Understanding 208 55 Otto
Gerhard Oexle skribis en 1984, la pledo de Nietzsche por historio
kiu ne estas scienco. historio servas vivon legas kiel rekta
malakcepto de la deklaro de Ranke de 1824 ke historio ne
estas "la oficejo de juĝado de la pasinteco", ne la oficejo de
"instruado de la mondo ĉirkaŭ ni por la avantaĝo de estontaj jaroj",
sed prefere simple montri ". kia ĝi fakte estis".

56 Weber diris en sia fama inaŭgura Freiburg-prelego (1895): „Ekonomio kiel
klariga kaj analiza scienco estas sola Tuj kiam ĝi falas, ĝi estas ligita al tiu esprimo
de homaro, kiun ni trovas en nia, propra estaĵo... Ne paco, valorjuĝoj
inter nacia, valorjuĝoj
devas transdoni al niaj posteuloj, sed prefere pri la konservado kaj bredado de
nia nacia specio. Post la unua mondmilito la naciisma pozicio de
Weber eĉ malmoliĝis. M.

eterna Batalo

Weber, Political Writings, Tübingen 3 A. 1971, 13 f. Pri tio vidu H.
Lutz, pliiĝo kaj krizo de modernaj tempoj. Komentoj pri germanaj interpretoj de
Dilthey ĝis Horkheimer, 34 ss, spec 36 ss. Vidu ankaŭ H. von der Dunk 1 ss Rösen,
disputo pri valorjuĝo 84 ff 57 Meinecke, Verkoj IV 68. Schieder,
Differences 366 ff . , La Historiisto 91. L. Wittgenstein: Rimarkoj pri
la fundamentoj de matematiko. Citita en Stegmüller, Metafiziko SV 59
Junker/Reisinger 424 60 Croce 77 61 Aydelotte, La Problemo 225

62 Ibid. 214. Id Kvantigo 251 ff. Gottschalk 208 63 Cicerono, de orat.
2.62 64 Häring I 414 f 65
Altmeyer 10. Volk,
Inter historiografio kaj Hochhuth prozo 200. Id Hitler's Church Minister
213, 216 f Vidu mian detalan kritikon (bedaŭ rinde - kvankam kun mia konsento
- forigita al la notoj) en : Savo. II 560 ff Noto 320 66 Volk, Inter historiografio kaj
Hochhuth prozo 196.

Tondi 146

67 Dempf, intelekta historio 138 68
Kötting, religia libereco 29 69
Aŭ gusto. Serm. 80,8 70
Ibid. 311,8,8 71 Pri
Voltaire kaj Montesquieu vidu la referencon kaj citaĵon en Meinecke, Historicism
81 kaj 157 72 Gauss 320 ff, 338 ff 73 v.
Glasenapp 15. Mensching,
Sociologio 111 74 K. Wilhelm, HB Metz, K. Rahner, E. Wolf
et al 249 f 75 Citita en Kühner, Tides I 199 76 Citita ibid.

77 Mynarek, Sinjoroj kaj Servistoj 250 f Perfido 202 78 Beumann,
Scienco de la Mezepoko 8 79 Junker/Reisinger 461.
Carr 26 80 Voltaire, Essai ĉ 83, citita el
Meinecke, Historicism 106. Ranke citita el Schieder, Diferencoj 380 Noto 31.
Chrysostom. Venu ekz. Roman br. 6. Hom. c. 2 81 Naumann 67. Emfazo mia 82
Meinecke, Historicism 565 83
v. Treitschke, Eseoj 57. Vidu ankaŭ Kindermann/
Dietrich 123 84 Löwith/Riedel 306
ss Hegel 552. Messer 103 ss.

Naumann 80 ff 85

Meinecke, Preliminaries 81, 95. Citaĵo el H. Lutz, Rise and Crisis 44. Vidu ankaŭ
42 ff Iggers 328. Groh 322 ff Citaĵo 327 86 Oni suspektas, kio estas
foje konsiderata dubinda, ekzemple recenzo de libro, kies aŭtoro estas
"von

"Mi ne estas fakhistoriisto" (en si mem ruiniga verdikto en ĉi tiu lando), bedaŭras
"la ofte tombalecan parolmanieron" kaj frazojn kiel "virino de nekutime
grandaj formoj"; Franz Egon von Fürstenberg "venigis dek unu infanojn en la
mondon"; "Tamen, la afero ne funkciis", ktp., ĉiuj knabaj frazoj, kiujn la
recenzisto - certe tute fakulo pri la fako - ŝatintus "eviti". E. Hegel en
recenzo de la libro "La Oraĵoj Sanktuloj" de JC Nattermann, en: Rheinische
Quarterly Papers 1962, 265 [87](#) Kämpf, The Empire in the Middle Ages 29.
Fleckenstein, The Greater Franconian Empire 270. Ill. Basics 156. Wampach
247.

Wampach ankaŭ estis direktoro de la registararkivoj de Luksemburgio.
Lia teksto rilatas al la bataloj inter Radbod kaj Grinĝo [88](#) Bertram 19 f [89](#) Theodor.
hej 5.41. Lewy 218

f Also Diocesan Archive Aachen 30076. Vintro, Sovetunio 222. Homoj, La
Eklezio 540. Faulhaber en sia Karesma prediko de la 16-a de februaro 1930. Citita
en Löhde 51.

Pli detalaj informoj pri Faulhaber: Deschner, Kun Dio 164 ff kaj ibid pli ofte [90](#)
Haller,

Origino 320 [91](#) Citita en Miller,

Informa Servo por Nuntempa Historio 1/62 kun referenco al StdZ 7/58.

Gundlach 13. Purdy 157 f. Pli detale: Deschner, Heilsgeschichte II 417 ff [92](#)
Schneemelcher, Eseoj 317.

1-a ĉapitro

La komenco en la Malnova Testamento

1 Cirilo. Alex., Pri vera kredo je la imperiestro 3.

Emfazo mia 2 Beek 129 3

Mommsen,

Roman History VII 229 4 Brock, Basics 43.47 5

Faulhaber, Character Pictures

69 6 dtv Lexikon 9, 281. Stauffer 11.

Grundmann 143 ff Daniel-Rops, The Environment 7 111 . 11.9. Sach. 2.16. Daniel-Rops, La Medio 12 f

8 Kp precipe la libron de Josuo, precipe ĉap. 24; sed ankaŭ Juĝistoj

1.4 ff; 1.17; 1.22 ss; 3,29 ss; 4; 18. Genezo 9,20 sekvaj; 26.7f; 34.1f; Nombroj 21.3; 33,51 ff; Readmono 6.10 f. 1 Sam. 11/2 sat. 10.6 ff; 12.26 sek; Juĝistoj 7.1 ff; LThK 2. A. II 307 f dtv Leksiko Antikveco, Historio II 151 f.

Cornfeld/Botterweck III 817, IV 913 ff, V 1134 ff, 1208 ff, 1258, 1317. Jenni 118

ff. Vidu ankaŭ 45 f. Noth, Geschichte 133. Ringgren/Ström 69, 81 ff. Glasenapp,

La Nekristanaj Religioj 199 ss. Daniel-Rops, La Medio 42. Deschner, La Kruco 47 ss

Alt, kiu detale priskribas ne nur la "militajn" procezojn sed ankaŭ "La Pacan Evoluon" en siaj Malgrandaj Skriboj. deklaras ke "ke la militaj komplikaj oĝoj ...

poste forkuris", ja, indikas ke ili tiam formis "la regulon": I 139 9 1 Mos. 19.24f; Eliro 15.3; 19.18; 20,5; 24.17; 34,7; Nombroj

16.35; 21,6; Readmono 4.31; 5.9; 9.3; 13.13 ff; 20.13 ff; Juĝistoj 5.4f; 5.11; 2.

Sam. 5.10; 1-a Reĝo 19:10; Jes. 45,6 f; Jer. 5.14; 20:11; Hos.

12,6; Ĉe la. 3.13; 6.14; Ps 18.8 ff; 74,12; 89.8. dtv Lex Antikveco, Historio II

152; Fairweather 20. Montefiore 245 ff Noth, Historio 103. Ringgren 64,

83. Dewick 65 ff 10 5. Mos. 7.1 ff; 7.16; 7,20; Ps 149.6 ff

Volz 9, 31. van Leeuwen 39 ff . 32.39 ff. Brock, Bazoj 37

12 Lapide/Pannenberg 9 ff 13 5-

a Mos. 12.2f; 13,7 ss; Psalmo 106:34. Komparu ankaŭ Readmono. 7,5; 7.25 f uo Pfeiffer 229 ff Dewick 62 ff 14 Hos. 1.2;

2.6f; 2.9; 2.18; 4,13 f; 9:1 uo Jerem. 2.23 f Preuss 121. Vidu ankaŭ Deschner, Das Kreuz 50 f 15 3. Mos. 26.14 ff; Readmono 28.15

ff 16 Cf B. Schüller LThK 2. A. X 229 17

Ofendoj kontraŭ vivo, membro kaj

gepatroj: Eliro. 21.12 ss. Adulterio: Levitiko. 20.10. Seksperforto: Readmono 22.23 s. incesto: Levitiko.

20:11; 20.17. Samseksemo: Levitiko 20.13. Besteco: Eliro

22.18; Levitiko 20.15 f. Seksaj rilatoj dum menstruo: Levitiko. 20.18.

Malĉesteco de filino de pastro: Levitiko.

21.9. Pliaj mortopunoj: Genezo. 17.14; Eliro 4.24f; 12.19; 19.12f; 22.17; 22.19;

28.35; 28.42f; 31.14f; Levitiko 19,7 f; 20,6; 20.27; Nombroj 1,51; 15.30; 17.6f;

Readmono 17.12. Jos. 1.18. Komparu ankaŭ : Genezo. 38,7; 38,10; Eliro 11.4 ff;

12.29; 14,27 f; 15.1; 15.21; Levitiko 10.2; Nombroj 14.36; 16.31 ff; 17.14; 21.6. 1.

Sam. 2,27 sek; 2,34; 4.11; 4.18; 2. Sam. 6.7; 12.15 ff; 1-a Reĝo 13.26; 20.35 f.

Merkel, blasfemo RAC XI 1189 f. Schüller LThK 2. A. X 229.

Pri la rolo de virinoj en la OT kaj en judismo, vidu ThRe XI 422 kun multe da literaturo. Grundmann 174 ff. Pri incesto, vd. Halbe ZAW 92, 1980, 60 ss.

Schoonenberg 72 18 . 7.21 ss; 19.24; 25.27; 27.36; 29.15; 31.20;

Eliro 11.4 ff; 12.29; 14,27 f; 15.1; 15.21; Levitiko 10.2; Nombroj 16.31 ff; 17.14.

Daniélou, La Sanktaj Gentoj 15 19

Genezo. 34,25 sekvaj; Eliro 17.15; Levitiko 26.7f; Nombroj 21:14; 5.

Mos. 2.24 f. 3.5; 6.17 ff, 6.24; Juĝistoj 3:10; 4.14; 5.11; 5.13; 5.31; 6.20; 7.15; 7,20;

20.2; 20.27; 1. Sam. 1.21; 4.3f; 4.11; 13.19 ff, 17.45; 18.17; 21,6; 25.28; 30.26; 2.

Sam. 1.21; 5.24. Entute: Fredriksson kaj von Rad passim. Granda LThK 2. A. VI 639.

dtv Lex.

Antikvo, Historio II 152 f. Cornfeld/Botterweck IV 893 ff. V 1208 f, 1317, 1328 fv

Hentig, La Venkita 19 ss 288,462. Gamm, Sachkunde 67. Vidu ankaŭ noton 9

20 4-a Mos. 21.21 ff; 31,7 ss;

Readmono 2.32 ff; 3.1 sekvaj.

Cornfeld/Botterweck IV 914. De tribus impostoribus 61.95

[21](#) Cornfeld/Botterweck I 130 f; 192 ff; III 603, 815 f; IV 893 ff, 913 ff, 924. Parkes, Judismo 86. Gamm, Sachkunde 68 [22](#) Krom noto 21, vidu ankaŭ Readmono. 13.16 ff; 20.10 ff; 20.16 sekvaj. LThK 2. A. I 1224 ff. Cornfeld/Botterweck III 815; IV 893 ff; 920, 924. Hempel 20 ss Junker 74 ss. Gamm, Sachkunde 67, 74 [23](#) Tacit. histo 2.4; 5.3 ss. Vidu ankaŭ Jozefon. c. Apionem 1,34,6; 2,10,1. Levitiko 18.1 ff; esp 18.24 ff. Brock, Fundamentoj 36, 44 f [24](#) Readmono. 23.9 f. 7.17 s. 21,6; 27,9; 2. Sam. 5.8; 5.23; 11:11; 12.31; 20.15. LThK 2. A. VIII 1300 f Noth, Das Amt 404 ff.

Alonso-Schökel 143 ff Cornfeld/Botterweck II 459 ff, III, 813 ff, IV 895 ff, V 1217. v. Rad, La Sankta Milito 24 ff montras, ke estis ankaŭ sufiĉe da "profanaj" militoj. M. Weber, etaĝomapo III 1.

Halbband ŝatus vidi la "sanktajn" militojn de Israelo nur kiel "antaŭ on" kaj verŝajne ankaŭ "ŝablonon" por la "sanktaj" militoj, precipe de Islamo. Detalaj informoj pri la arkeologiaj trovoj: C. Wright, Biblia Arkeologio, 1957. Kompreneble, laŭ katolika deklaro, nur tiuj, kiuj ĝuste uzas arkeologion "por trovi la specialan reliefon de la bibliaj (!) deklaroj pri la historia kaj kultura fono por labori", Oberforcher 209. Gamm, Kompetenteco 67. Brock, Bazaĵoj 47.

[25](#) Joŝ. 3.6 ff; 6.1 ff; 8.1 ff; 10.1 ff; 11.6 ff; 11.16 sekvaj. Cornfeld/Botterweck III 815, IV 919. J. Scharbert LThK 2. A. V 1145 f Rathgeber 228 f Comay, rakonto 77 ff [26](#) Cf. 20.10 ff; Jos. 8.15 ff; Juĝistoj 7:16 ss; 9,43; 20.32 sekvaj. Sam 5:8; 10.8 ff; 20.15. Cornfeld/Botterweck IV 895 ff Beek 173 Noto 6 [27](#) 1-a Sat. 11,6; 11:11; 14.36; 14,47 ff; 15.1 ff. LThK 1. A. IX 159 f, 194 f; 2. A. IX 347. Beek 50 ss. Wildberger 442 ss. Soggin 54 ff Comay, Who's Who 338 f, 341 f. 99 ff, 102 ff [28](#). 16.1; 16:13; 27.1 ss; 2.

Sam. 4.12; 8.1 ff; 12.29 ff; 21.15 ff; 22.38 ss 1 Kronikoj 18.4. Ambrozio. de Rev 35,177. Teodoro. hej 1.33. Bazilio. Letero al Greg. Naz. 2.3 f. Heilmann IV 324. Cornfeld/Botterweck II 410 ff, IV 899, V 1134. LThK 2. A. III 174 ff. Beek 50 ss Comay, Who's Who 88 ff

29 Cf. La Biblio aŭ la tuta Sankta Skribo de la Malnova kaj Nova Testamentoj laŭ la germana traduko de Martin Luther, Württembergische Bible Institute Stuttgart, 1970, 368 kun D. Martin Luther, La tuta Sankta Skribo, Vol 1. Tio estas: La tuta Sankta Skribo / Germana / Auffs new zugericht, Wittenberg 1545.

Reeldonita de dtv tekstbiblioteko, redaktita de H. Volz kun la kunlaboro de H. Blanke. Tekstredaktisto F. Kur, 1974, 591. Emfazo mia 30 Cf La Biblio de la Biblia Instituto de Württemberg, 1970, 484 kun D. Martin Luther, La tuta Sankta Skribo, Wittenberg 1545.

Reprint dtv text-bibliothek, Vol 1, 1974, 773. Emfazo mia 31 L. Schmidt, La Nova

Testamento 345 ff, spec laŭ Brock, Bazoj 23 33 2-a Sat. 7.9; 8,5; 8.13f; 16.5 ss

1 Chr 17.2; 17,8; 18.3 ff; 18:12; 22.8. LThK 2. A. III 174.

Brock, Bazoj 22 f 34 1. Sam. 16.19. 2. Sam. 22.21

ff; 23.1 ff; 24.15. Ps 101.1 ff ("Regente Spegulo"). Vidu la Biblion de la Biblia Instituto de Württemberg 1970, 321 kun D. Martin Luther, La tuta Sankta

Skribo, Wittenberg 1545, dtv text-bibliothek Vol 1, 1974, 517 35 Jos. 7.20 sk. 8.7 f.

1 Reĝoj. 14.8. Elstarigita de mi. Ps 101.5 ss. 18.7 ff.

III 174 ff Brock, Bazoj 42 36 1. Reĝo.

15,6; 15,16. 2 Kronikoj 13.1 ss; 13.15 kaj sekvaj v. Glasenapp, La nekristanaj religioj 198 37 Is. 42,7; 61.1. Joel 4:6.

Ĉe la. 1,6,9. 2 Chr 28.9 ps 79.11; 102.21. 2. Makk. 8.36. LThK 2. A. VI 644 38

citaĵoj: 2. Reĝoj. 3,25; 1-a Reĝo 20.29 f. 49.25 ff.

17.1 ff. Arnos 1.3 ff. 11.3; 20 sekvaj 2 Reĝoj. 3.6 ff; 6.8; 8,20 f; 9.15 ff; 14,7; 14.11 ff; 18.8. 2 Kronikoj 13.1 ss; 14,8 ff; 16.1 ff; 20.1 ff; 21.8 ff; 25,21 f; 26.6 ff; 28.16 sekvaj.

Cornfeld/Botterweck I 125, IV 995. F. Nötscher LThK 1. A. V 308.

Beek 67, 72. Mi datas la datojn de la regadoj de la reĝoj de Judujo kaj Israelo - la informoj pri ili multe varias - ĉi tie kaj jene laŭ la kronologio de tiuj reĝoj en Beek 101.

39 Unuaj Reĝoj 22.9 sekvaj. 7.4 ff; 37.33 ff. Ez 38 f. Granda LThK 2. A. VI 639 40

Cirilo. Alex. Pri vera kredo je la imperiestro, 2 41 1 Reĝoj. 20.28. Jes. 37.26
f. 2 Kronikoj 13.1 ss. 13:12; 14.11 ff; 17.10; 20.15. Cornfeld/Botterweck IV 881 ff
42 2-a reĝo. 15.8 ff. dtv Lex, Historio II 154.

Cornfeld/Botterweck IV 881 ff 43 1-a reĝo.

15.25 ff; 16.8 ff 44 1 Reĝoj. 16.15 ff LThK

2. A. VII 1155. Cornfeld/Botterweck III 671 f Beek 75 f 45 1. Kö n. 16.29 ff; 18.19. Cornfeld/Botterweck
II 445 f, III 672

ff, IV 883. dtv Lexikon 9, 192. Beek 77 ff datas la finon de la regado de Aĥab p 77 ĝis 853. Comay,
Who's. 112 f 46 2-a Reĝoj. 9.1 ff. Cornfeld/Botterweck II 446 ss, 450 f. III 677.

Comay, Kiu estas Kiu 112 f, 116. Gallig, Honora Nomo 129 ff 47 2. Reĝo.

9,24 sek; 10.1 ff. Comay, Kiu estas Kiu 194 f 48 1. Reĝoj. 18.19;

18.22; 18.40; 2-a Reĝo 10.17 ff. En ps. 51.15.

Cornfeld/Botterweck II 446 f, III 676 f LThK 2. A. III 806 f 821 f ankaŭ emfazas:

"Kvankam sekura disiĝo de Historio kaj legendo estas neblaj", oni ne "dubi" pri la
mirakla potenco de la profeto. Caspari 43 ff. Preuss 83 49 2-a Reĝo. 11.1 ff; 17.1 ss;

18.1 ff; 23.26f; 24.1 ss; 25.1 ff. 52.15f; 52.28 ss dtv

Lex, Historio II 153 ss.

LThK 1. A. I 755. Cornfeld/Botterweck III 688, 695 ff, 702 ff IV 881 ff, 900. Gamm,
Sachkunde 96 ff 103 f. estas priskribita en la Bible despoto kaj kiel La viro, kiu eniris
en la historion, fakte pli interesiĝis pri religio kaj arkitekturo ol pri mondkonkero kaj
ne estis sen toleremo. Vidu Beek 95 f, 103. Comay, Kiu estas Kiu 58 f 50 Jes. 44,28;
45.1 ss. Ezra 1.1 ss; 6.2 ff. 2. Chron 36.22 f Pauly III 417 ff de Vaux 1124,
1201. Jeremiah 109 ff unufoja fenomeno, sed prefere longa procezo:

Weinberg 45 ss, spec 51 ss

[51](#) Komparu la librojn de Ezra kaj Neĥemja passim. Cornfeld/Botterweck I 85 ff, III 577 ff, V 1164 ff, 1202 ff Pri la "Nova Interligo" kp. 31.31 ff. Ez 36.22 ss., Roman Historio [188](#). Grundmann 106 ss . 9.1 ff; 9,7; 10.1 ff; 10.10 ss. LThK 1. A. III 797. 2. A.

III 1101 f dtv Lex Antikveco, Mitologio I 237. Cornfeld/Botterweck V 1166, 1203 ff Beek, Fundamentoj 44 f [53](#) . 21.10 ss. Ezra 10.15 ss.; 7,61 ff; 9.2; 13.1 ff; 13.23 ff. Justino, dial. Trifo. 11.4. LThK 1. A. VII 480. 2. A. VII 868 f Beek 110. Brock, Fundamentoj 45. Glasenapp, La nekristanaj religioj 201. Ĝardeno 85, 112 ss. 88 F. Comay . La Poligamio kaj la responda beno de la patriarkoj de infanoj kompreneble kaŭ zis problemojn por la kristanaj apologiistoj. Episkopo Eŭ sebio de Cezareo skribis tutan verkon pri la temo, sed ĝi estis perdita. Vidu Isid. Pelus, ep. 2.274. Moreau, Eŭ sebio el Cezarea 1069 [54](#) Neĥemja 9.22 ss; 9.36 f Por la posta venerado de Nehemiah, vidu Sir. 49,13; 2. Makk. 2:13 [55](#) Neĥemja 2:11 ss; 6.15 f Beek 111 ff Comay, Who's Who 296 ff [56](#) Jes. Sirach 50.5 ff Plus LThK 1. A. IX 594 f de Vaux en LThK 2.

A. IX 1355. Pri Hekateo kaj Aristeo kp Pauly I 555, II 976 ff [57](#) Eliro. 23.19; 34,20; 34,26; Nombroj 17.8 ff; Readmono 4.9f; 14.22 ff. Komparu Readmono. 18.1 ff Times, 3.10 kaj aliaj [58](#) Eliro. 23.14 ff; 30.11 ff; 34,18 ff; Levitiko 7.6 ff; 7,31 ss; 10.12 ff; 22.10 ff; 27.30 ff; Readmono 16.1 sek 1 Reĝoj. 9,25; 12.26 sek; 14,26 ss; 15.15; 15.18. Ezra 2:63 f. 7,70 f; 10.33 ff. 3.10. Cornfeld/Botterweck II 408; IV 1080 ff; V 1164; 1319 ff; 1365; VI 1442 f Alfaric 38 ff, 45 f [59](#) Pri la malnovtestamenta malpermeso de Eliro. 22:24 (citaĵo); 3. Mos. 25.35 s. 18.5 ps. Pri la NT Lk 6.34 f. Further Cornfeld/Botterweck II 408. Weber, eseoj I 56 ss. Marx III 659 ff [60](#) 1-a Reĝoj. 12.26 ff LThK 2. A. IX 1353, 1357 f. Alfaric, 46 f. Comay, rakonto 133 [61](#) Ezra, 7.11 ff

[62](#) Neĥemja 10.33 ss; 12,44 ff; 13.4 ss Cornfeld/Botterweck V 1162 ss, 1323.

Schmitt, Origino 575 ss Bringmann 79 f: »Mono fluis de la diasporo al Jerusalemo... multe da kontanta mono...

Fondaĵoj kaj la plusoj de la riĉa buĝeto de publikaj oferoj venis en ludon kaj rezultigis grandajn trezorojn el valormetalo estanta amasigita en la templo.

[63](#) 1. Makk. 1. 2. Makk. 4.12 ff; 5 f. Jozefo, ant. judo. 12,248 ff. LThK 1. A. I 499 f 2. A. I 653 f de Vaux, 1964, 1355. Pauly II 1498 f. Cornfeld/Botterweck III, 620 f.

Grundmann 148 ss. Bickermann, 60. Hengel, judismo 131 ss.

Tscherikover, 175 ff, 191. Bringmann 15 ff, 29 ff, 66 ff, 111 ff, 120 ff, Gesellschaft 1 ff.

Judismo 100 f, 108 ff, 505 ff. Dempf, Intelekta Historio 135. Fischer, Seleucids 13 ff

[64](#) Bévenot LThK 1. A. VI 818.

Bickermann 17 ff.

Fischer, Seleucids 28 f, 74 [65](#)

Bickermann 92 [66](#) Kf

1. Makk. 3.46 ff LThK 2. A. VI 639. Cornfeld/Botterweck II 391 f, III 591 ff, 735, IV 945 ff. H. Bévenot en LThK 1. A. VI 814. Wellhausen 134 f Faulhaber, Karakterbildoj 125.

Bringmann 11, 51 ff Fischer, Seleucids 29 ff, 55 ff, 64 ff. Vidu ankaŭ 189 ff [67](#) 1. Makk. 2.1; 2.39 ff; 3.13

ff; 3,32; 4.26 sekvaj 2 Macc. 2.15 ff; 8.9 ff; 12.32 ff. ans. judo. 12,6,1. Ĉi tio estas Bell. 1.3. dtv Lex. Antikveco, Historio I 102, II 158 f, 277, III 155. Pauly II 1497 f, III 834, 1085. Bévenot LThK 1. A. VI 815. LThK 2. A. VI 1315 f de Vaux 1355. Cornfeld/Botterweck III 596 ff. Wellhausen 134 f.

Faulhaber, Karakterbildoj 124 f. Grundmann 151 f. Bunge 251 f.

Sevenster 125. Fischer, Seleucids 55 ff, 182 ss. Vidu ankaŭ 189 ss. Dum la konkero de Jerusalemo fare de Pompejo (63 a.K.), li enpenetris en la sanktejon de la templo, sed sen tuŝi la trezoron de la templo.

[68](#) 1. Makk. 9 ff; 13 kaj sekvaj Jos. ans. judo. 13,6,6 ff. judo. 1,2,2 fr

Meyer dtv Lex Antikveco, Historio II 158 f LThK 1. A. V 237, 315. 2.

A. V 585, VI 1315 ff Cornfeld/Botterweck III 598 ff. V 1275.

Mommsen, Roman History IV 138. Beek 137. Grundmann 148, 152 ff [69](#) 1. Reĝoj. 16,23

f; 2-a Reĝo 17.24. Ezra 4:4. Jozefo. ans. judo. 13.88. bojo. judo. 1.166. 4:20. Pri la intensa antipatio inter judoj kaj samarianoj en la tempo de Jesuo, vidu Luk 9:52 f 4:9. LThK 1. A. IX 148 ff Daniel-Rops, La Medio 45 ff [70](#) Detale: Jos. ans. judo. 13,3,3 ff. dtv Lex Antikveco, Historio II 159. Leksikono de la Malnova Mondo 109. LThK 2. A. I 311, VI 1316.

Cornfeld/Botterweck III 601 f. Mommsen, Roman Visions IV 53, 138 f. Grundmann 154 f.

Pri Josefo cf. Laqueur, Flavius Josephus passim [71](#) Cf dtv Lex,

Geschichte II 277. LThK 2. A. V 586, VI 1316. Grundmann 159 [72](#) . Naz. Parolu pri la Makabeoj. Heilmann,

Tekstoj IV 347 f [73](#) referencoj por Cyprian, Chrysostom, Ambrozio, Augustine: LThK 1. A. VI 818. La Augustine citaĵ o: de civ. dei 18.36. La Chrysostom Citaĵ o: Komentario pri Romanoj 20. Homilio 2. D.

Schötz emfazas en la LThK 2. A. VI 1319 de la Makabeaj fratoj: "Ili ne estas konfuzebaj kun la Hasmoneaj filoj de Matatias"!

[74](#) Daniélou, La Sanktaj Gentoj 7 ss, 13 ss, 115 ss, precipe 117 kaj 120 [75](#) Luko 6,15; Mateo 10:4; Agoj 1.13. Jozefo. bojo. judo. 2.8.1; 2,13,3.

Komparu 2:13,6; 5.9.4; 5,13,3; 6,5,4. Plue: ans. judo. 18.1.1; 20,8,10.

Tacite. histo 5.13. Suet. Vespoj. 4. Eŭ sebio. 2,20,4 ff. Mommsen, Roman History VII 224 ff.

Schalit, Herodo kaj liaj posteuloj, en: Schultz, Kuntekstoj 3, 41 f.

Brunt, 149 ff Pri la rilato inter judoj kaj romianoj ĝenerale, vidu EM Smallwood

[76](#) Hieronimo (Praef. in libr. Salom.) ne nombras la du librojn de Makabeoj kiel parton de la kanonika inventaro de sanktaj skribaĵ oj, kiel Reformation Kristanismo kaj Judismo ankoraŭ faras hodiaŭ : D.

Schötz LThK 2. A. VI 1318 [77](#)

Suet. Vesp. 5.3 kaj sekvaj Tito 5.2. Joseph, formiko. 18,1,6; bojo. judo. 2,8,1 kaj 4 ff. Dio 66.4 ff. historia 5.2. Pauly II 234, V 1490. dtv Lex Antiquity, History II 159. LThK 1. A. IX 150. 2. A. X 1343.

Cornfeld/Botterweck IV 893, V 1217 ff, 1366 f. Mommsen, Roman

Historio VII 226 ff Hengel, Zelotoj passim. Grundmann 167 ff.
Friedländer 925. Grant, Rome's Caesars 257 f, 276 ff
78 Mommsen, Roman History VII 237 ff Knopf 242 f.
Klostermann 55 ss Grundmann 166 ss. 79 Beek
Ibid.

Stöver 75

80 Eū seb. Hej 4,6,2. Dio Cass. 69.12 ff. dtv Lex Antikveco, Filozofio II 7. LThK 2. A. I
1245 f. Cornfeld/Botterweck I 262 ff.

Mommsen, Roman History VII 242 ff. Beek 166 ff. Grundmann 170 ff.

2-a ĉapitro

Komenciĝas la dumiljara batalo kontraŭ la judoj

1 krizosto. Komentario pri Romanoj, 20-a Homilio 4 2 Bazilio. Hex. 9 Hom. 6 3 Atesto en C.

Schneider, Frua kristanismo 17 4 Cf noto 32 5 Cf 511 ff 6

Citaĵo el Beutin,

Heinrich Heine 222 7

Leipoldt, Antisemitism 469 ff. historia 5.5.

Leipoldt, Antisemitism RAC I 469 ff Pauly

III 27, IV 1311. Seneca citas el Friedländer 933. Vidu ankaŭ 931 f Ruppin 348. Baron 370 ff Frank, "Adversos Judaeos" 9 dtv Geschi, 233. Mommsen, Roman History VII 194 ff, 213, 224. Friedländer 867 f, 922, 933. Poliakov 2

ff 10 Jozefo. ans. judo. 14,10,5 f. histo 5.12. Tertulo. Petu pardonon. 21.

Mommsen, Roman History VII 239 ff, 245 ff Browe, Juda Juro 110.

Askowith, La toleremo 70 ff Frank, "Adversos Judaeos" 30. Friedländer 390 f 11

Schopenhauer, Parerga kaj Paralipomena. Pri Religio § 174. Citita el

Welter 185. Cornfeld/Botterweck II 459 ff.

Beek 115. Friedländer 864 ff, 920. Poliakov 4 ff Meinhold, Eklezia

Historio 38 12 Gal. 6.16;

Roman 9.6; 1 Kor. 10.18. Komparu 2 Kor. 3.12 ff; Nur 1.

Apolono. 31; Trifo. 9.1; 29. Garbejo. 10,11 f; 13.1 ff; 14.1 ff; 4.6 ff; 5.11.

Orig. Hom en Eliro. 8.2. Koch, Elekto 205 ff.

Cornfeld/Botterweck II 461. Herrmann, Simbolismo 73. Schmid, Konflikto

10 f, 20. Hruby, judoj 6 f, 10 ff Parkes, Antisemitism 95. Surkau 52 f. Martyr 72.

Kühner, Antisemitism 30 ff., 45. Goppelt, judismo 215 ff. Williams v. Soden, La Kristana Misio 16 f 13 1. Clem. 31.2. Heb. 2.16.

Jarcento 5.45. Faris. aŭ . 31 kaj 36 ff. diversaj inst. 4.10. Folioj 183

14 LThK 2. A. I 393 ff 15

Komparu Nombrojn. 8.10; 27.18; 27:23 kun Agoj. 6.6; 13.3; 8.17; 19,6; 1. Tim. 4.14. 2. Tim. 1.6. Aristide. Apolono 14. Clem. Al. elektro. 6.5. Syn. Laodicea (ârkaŭ 360) ĉ 35. dtv Lex Antike, Religio I 226 f

Oepke, 264 f, 278 noto 4. Krüger, jura statuso 172 ff J. Maier, historio 130 ff 16
Pri amo al malamikoj:

Platono, Crito ĉ 10 p. 49 Af. Senatano Ben. 4,26,1.

Kp ankaŭ 1.11 kaj de vit. 20.5. Eliro 23.4 f. 1.6. Jerem.

Lamentoj 3:30. Leipoldt, Antisemitismo 476. Drews 361 ff.

Oldenberg 337. Haas passim. Kittel 117 ss Krueger, Jura statuso 172 ss. Schweinitz 40. Bieler 59. J. Maier, Historio 130 ss., La Medio 51.

Grant, La Romia Imperio 281 17 Brox, Eklezia Historio

31 18 . 3.9. Pri la superbia de

Pauli (Luther), pri la mem-laŭ do kaj humila pompo, kiuj poste starigis precedencon en kristanismo, kp 2 Kor. 3.6 ff; 11.22 ss; 12.1 ff; 1

Kor. 3.10 ff; 11.1; 2 Kor. 6.3 ff; Tes. 2.10; 1.6. Fil 3:17; 4.9. 1 Kor. 2.6 ff; 4.16; 9.15; 14.18. 2 Kor. 1.12; 1.14; 3.1; 5.12; 10,13. Pri la akuzo de memlaŭ do fare de kristanoj: 2 Kor. 3.1; 5.12; 10,13.

Nietzsche, Antikristo 42. Spengler 524. Wrede, Paulus 54 f Drews 134 ff, 141 ff Por la reinterpretoj kaj falsaĵoj de Paul de la Evangelio, vidu Brückner 35. Windisch, Paulus kaj Christus 189, 202 ff.

Deißmann 55. Mensching, Toleremo 36. Friedrichsen, Zum Stil 23 ff.

Ĉi tiu katalogo de peristasis 78 ff Schrempf 448. Schneider,

Intellectual History 107. Bornkamm 14. Nock, Paulus 194. Bultmann, Theology of the NT 185 f, 289. Dibelius, Formgeschichte 266 ff.

Dibelius-Kümmel 82. M. Werner, La Influo 61. Schweitzer 171.

Kühner, Antisemitism 17. Tassen, konflikto 481 ss. Goethe, La eterna judo, citita el Gv Frankenberg 164. Pri la sinteno de Jesuo al judismo, vd. 77 ss . 2.15 f. Rim. 2.21 ff; 9.30f; 10.2;

11.11. 1 Kor. 10.5.

Gal. 6.16. Agoj 13.46; 18.6. Hruby, La Sinagogo 62 ss Meinhold, Historiografio 19 ss. J. Maier, Juda Konflikto 125

20 Walterscheid I 139 f II 40 ff. La Bonn-a katolika instruisto Dr. Sur la unua paĝo de lia duvoluma ŝelo (antaŭ parolo p malnova nazia abato Ildelfons Herwegen estas citita "ĉe la gvidaj konferencoj en Maria Laach" kie la Ĉeffrateco de Sankta Sebastiano trovis "signifan helpon per la ideoj de la nova ŝtato" "ĉar la ŝtato mem reiris al la malnovaj radikoj de germana forto", kie oni festas "kanontondron", "paradan marŝon ... perfekte", kie la pia katolika aŭtoro deliras pri same piaj kaj katolikaj korpuso, armitaj per "realaj kaj ĝuste uzeblaj fusiloj ...", ktp.

Sed la Biblio kaj la pulvoro apartenas kune tra la kristana-katolika historio, same kiel tiaj ekssudaĵoj kaj preĝeja permeso presi.

21 Fil 3.3 s; Roman 2.21 ff; Gal. 4.8f; Agoj 2,22 f; 3.15; 4.10; 5.30; 7,52; 10.39; 28.25 f Döllinger 88. Leipoldt, Antisemitismo 475.

Waldstein 471 f. Merkel 1193, 1197. E. Meyer, Origino III 85.

Hruby, La Sinagogo 62 ss Goppelt, Misiisto 199 ss. Schoeps, Paulus 245 ss.

Leipoldt, Jesuo kaj Paul 13. Ĉi tiu Antisemitismo 16. Schneider, Frua Kristanismo 5.

Ĉi tiu Intelekta Historio.

Oepke 198 f. Guignebert, Jésus, 1947, 567 ff. Citaĵo el Poliakov I 15 f. 7,52; 2,22 f; 3.15; 4.10; 5.30; 10.39. Heb. 11.37.

Jarcento 5.16 ff; 5,37; 7.1; 7.13; 7,28; 7,34; 8.19; 8,31 ss; esp 8,44; 8.55, 10.31f; 16.3; 18.36 ff. 2.9; 3.9. Knopf, Enkonduko 118; Weinel, Biblia Teologio 415. Dibelius, La Paroladoj 17. Weber, Eseoj III 442 Noto 1. Komparu la provojn de mildigo de la katolika Ricciotti, Paulus 307. Hirsch 252 ff II 313. Wikenhauser, Nova Testamento 221 de ekvivalentaj tekstoj en Williams, Adversus Judaeos. Vidu ankaŭ Hulen 5 s.p. nun mem la Katolika Franko, "Adversus Judaeos" 31, kiu certe ankoraŭ tro malmulte.

24 Ign. ad Philad. 6.1f; ad Magn 8.1 f. li 3,22,1 ff; Hierono. vir. malsana. 16. A. Anwander LThK 1. A. V 359.

Winterswyl 5 ff - ekde JB Cotelier (1672) unu estis nombrita inter la "Patres aevi apostolici": Barnabaso, Klemento de Romo, Ignaco, Polikarpo, Hermaso. Pli posta Papias kaj la verkinto de la Epistolo al Diognetus ankaŭ estis inkluditaj. Vidu Altaner 72 ss Meinhold, Eklezia Historio 32 ss 25 Schoeps, De la Frua Kristana Periodo,

Ĉapitro: La Judaj Profetoj Murdoj 126 ss 26 Garbejo. 4.6 ff; 9.4; 10.1 ff; 13.1 ff; 14.1 ff; 15.1 ff; 16.1 ss.

Vidu ankaŭ 4.6 ss. 5.1 ss LThK 1. A. I 979, III 301. Leksikono de la Malnova Mondo 225. Altaner 37 ss. ankaŭ la polemiko de la Didakho kontraŭ "la hipokrituloj". 8.1 ff. Vidu Knopf, The Post-Apostolic Age 242 f. Frank, "Adversus Judaeos", Historiography 38 ff. 31; 47; 49 (kp. Tert. Apol. 1.114; 2.97). Nur Trifo. 12 sekvaj; 16 f; 26 f; 30; 32; 34; 39; 41; 46 f; 64; 93; 95; 108; 118; 120; 123; 130; 132 f; 136. Akto. aŭ . 18. Kp Eŭ sebio. li 4,16,1 f; 4,16,7. J.

Hoh LThK 1-a A. V 728 f 2-a A. V 1225 f, "Adversus Judaeos" 35 f 29 Cypr. aŭ .

Katedralo. 10. Atesto ad Quirin. Tert. pud. 48. adv. judo. 1 kaj 3 apol. 21-a skorpio. 10.10; praesc. haer. 8. Orig. Cels. 2.5; 2.8; 4.22f; 7,8; Hippolo. demonstri. c. Judaeos (nur fragmento) Ad Diognetus. 3 f. Pli kontraŭ juda Skriboj de antikvaj ekleziaj patroj: Ps.- Cypr. Adversus Judaeo; De montibus Sina et Sion; De Iudaica incredulitate. De pascha computus. Kommodian, Instrukcioj; Carmen Apologeticum. Novatian, De cibis Iudaicis kaj multaj aliaj Vidu jenajn referencojn, parte ankaŭ al la antaŭ a noto: Blumenkranz 11 ff. Plie: Altaner 142 ff, Ekleziaj Patroj Lexicon 170, 279 f. Ehrhard, Hümmeler 242. Judenmission 96 C. Schneider, Frua Kristanismo 13, 16.

Parkes, La Konflikto 121 ss, 148 ss Kühner, Antisemitismo 26 ss. Meier 133 ff

30 Kraft, Ekleziaj Patroj Leksikono 281. Harnack, Misio (1924) I 74 ff.
Oepke 282 ff Frank, "Adversus Judaeos" 32 31 Kraft
248 f 32 Athan. c. Arian. 2.15; 2.17;
2,42; 3,28, Lippl, Atanazio la Granda BKV 1913 V, XIX 33 Eŭ sebo. li 2,6,3 ff;
3,5,2 ff; 3,6,28; 3,7,7 ss. Ne
sen iom da ironio, Grant skribas: "Kvankam (Tito) mem ne intencis fari favoron
al la kristanoj detruante Jerusalemon, la kristana tradicio laŭ dis lian
detruon de la urbo kiel venĝa ago kontraŭ la. Judoj pro tio ili mortigis Kriston":
Cezaroj de Romo 278 34 Eŭ sebio. li 2:19,1; 2.26.2; 3,5,4; 3,7,2; 4,1,2 ff
Kraft, Ekleziaj Patroj Leksiko 199. LThK 1. A. III 857 35 Ephr. himno. c. haer.
26.10; himno. fide 12.9. RAC V 527 f.

LThK 2. A. III 926. Uhlemann 127. Schiwietz III 94 ff, 431. Donin, Vivo I 439 f
Hümmeler 303. Harnack, Misio I 74, noto 3.
Schneider, frua kristanismo 17 36
Efr. himno. c. haer. 56.8. himno. de fide 1.48 f LThK 1. A. III 715 f 2. A. III 926.
Hümmeler 303 37 Ephr. himno. de
fide 1,50 ff. hej 2.31. Altaner 299 38 E. Beck en LThK 2. A. III 926. En la
volumo „Reformanto de la Eklezio“ (!), redaktita kun eklezia permeso en
1970 de P. Mann, diras laŭ vorte: „Ephräm estis jam alte respektata dum
lia vivdaŭ ro kaj ĝi restis tiel tra la tuta kristanismo ĝis hodiaŭ . Li kondukis
sanktan, asketan vivon... Li eltenis sian teron eĉen la danĝeroj de milito...

Efrem estas la plej granda figuro en siria literaturo," 159 f 39 Anastas.
Sin., Hodegos, 7. Altaner 278. Kavaliro, Karismo 171 40 Johano Krizosto. hom.
post terrae motum. Rauschen, Jarlibroj 251 f, 278 f, 496 ff Baur I 169 41 Chrysost.
kontraŭ ulo. judo. 6.2. Komentario
pri romianoj, 8 Hom.
1. Matthew Commentary, 10. Hom. 2; 11. Hom. kaj 23-a Hom. 1; 68; Hom. 1; 73.
Hom. 1; 74. Hom. 1 ff; 75. Hom. 1; 76. Hom. 1.
Hümmeler 56. Ritter, Charisma 110 f Vidu ankaŭ la eksuberan
citaĝ on de Norman en Anwander 57

[42](#) Chrysoste. Hom. adv. judo. 1.1f; 1.3 ff; 4.1; 5.4; 6.2 f. en Ps 8.2 ss Mateo-komento, 16-a homilio. Baur en LThK 1. A. II 953.

JuA Theiner I 112. Campenhausen, Grekaj Patroj 141 f, 152. Hraby, Judoj 45 f, 69 f
Widmann 66. Kühner, Antisemitism 35 ff, Charisma 200. EêBaur I 275 Deklaro
por kiuj la kristanoj donis "entuziasmajn aplaŭ dojn" "verŝ ajne alportus
Krisostomon al la prokuroro ĉ tiujn tagojn."

[43](#) Anwander 57. Kraft, Ekleziaj Patroj Leksikono 299. Baur I 170.

Hümmeler 56 kaj antaŭ parolo, v. Campenhausen, Grekaj Ekleziaj
Patroj 152. Jam en 1970, la mil-paĝa antologio „Reformanto de la
Eklezio“, redaktita kun eklezia permeso de P. Manns, laŭ dis Johannes
Chrysostom: „El ĉuj ekleziaj patroj, li estas tiu, kies predikoj. , kun la tempo, havis
la malplej freŝ econ kaj imponecon perdis“, 224 – sed perdas la “sanktulon”.

ne Vorto pri la malĝentila kontraŭ judismo

[44](#) Chrysoste. Komentario pri romianoj, 20 Hom. 1 ff [45](#) Chrysost.

PG 48.846. Traduko post Tinnefeld 307. Theodor. li 5.28 [46](#) Tinnefeld ibid.

[47](#) Chrysoste. Komentario pri romianoj, 20 Hom. 1 ff [48](#) Ibid. Vidu

ankaŭ Frank, "Adversus Judaeos" 39 f. Rauschen 252.

La doktoro de la eklezio ankaŭ plurfoje kaj emfaze klarigas, ke la judo estas pli
kulpa kaj riproĉinda ol la naciano, "ke la judo spertas eĉ pli grandan ŝ arĝon per
la donaco de la leĝo", kaj ke "la puno atendas lin eĉ pli"; "ĉar ju pli granda zorgo li
ĝuis, des pli granda estos la puno por li." La "tuta argumento" de la Apostolo
Paŭ lo, kies "admirinda saĝo" laŭ das Johano, ankaŭ sumiĝas al "ke la naciano
estas super la judo": Commentary on Romans, 6 Hom. 4 f [49](#) Hierono. Jesaja
komentario 1:10; 3.1; 3.3; 3.17; 5.18; 52,4; 60,1; 62.10 ff. Kraft, Ekleziaj Patroj
Leksikono 504 f Grützmacher II 123 f, III 109 f, 182 ff, 203 f [50](#) Hieron. ep.
105.13 sekvaj

51 Venant. Fortunat., Vita Hil. 6. Hilar. Grandaj Psalmoj 53; 68.23. MG Aŭ kto. ans. 4,2,2. De Trinity. 7.23. Anwander LThK 1. A. V 25 ss. Antweiler BKV 1933, 32. Parkes, Antisemitism 96. v. Campenhausen, latinaj Ekleziaj Patroj 78. Seifert 74. Kühner, antisemitismo 37 f. Hruby, judoj 40 f. Held 128 52 C. Schneider, frua kristanismo 6 53 . hej 7,30,14. Zellinger 404, 407, 413 fv Campenhausen, Grekaj Patroj 141. Deschner, La Kruco 182 54 C. Schneider, Intellectual History I 587 f. Ĉiuj referencoj tie. Vidu ankaŭ 324 55 Hieronimo. en Jesaja 60. Chrysost. hom. judo. 5.4. Ekspozicio. en ps. 8.3. Aŭ gusto. Enarr. en ps. 56,9; en ps. 39,13; de civ. Dei 18:10; 12.12. De kons. evangelio. 1.13. C. Faustum 12.12 f, 13.10. ep. 137.16 56 Poliakov I 18 57 Sin. c. 16; 49 f; 78. Syn. c. 1. Komparu ankaŭ por la sekva periodo: Sin. c. 10; 29; 31-a Kon. Chalced. (451) ĉ 14-a sin.

Vannes (465) ĉ 12. Syn Agde (506) ĉ 40. Sin Epaon (517) ĉ 15. Sin Orleano (538) ĉ 13. Syn Macon (584) ĉ 15. Syn Narbonne (589) ĉ 9 et al Browe, juda leĝaro 122, 136 ff . 16.7.6f; 16.8.1; 16,8,3; 16.8.6 f; 16,8,16; 16,8,19; 16,8,24; 16,8,28; 16.9.2; 16,9,4. Nov Teodo. 3.6. Vita Const. 3.17 sek; 4.27. Constitutio Sirmondi 6. Hieronimo. Komento. en Jesaja 2:3.

Vidu Ivo von Chartres, Decr. 13,108. RAC I 475. III 336. Schnürer I 8. Browe, juda leĝaro 115, 121 ff Parkes, Antisemitism 99. Vogt, Kaiser Julian 26 ff Ehrlich 8. Widmann 67. Semitismo 32. A. Müller, Historio de la Judoj 9.

59 Noethlichs, La leĝdonaj mezuroj 196. Langenfeld 63 f 60 Harnack, Mission I 75 f

Browe, juda leĝaro 116. Parkes, La konflikto 181 f, 189 ff. Resumo 372 f

3-a ĉapitro

Komenciĝas la demonigo de kristanoj fare de kristanoj

1 galono.

5.12 2 Ign. ad Smyrn. 4.1

3 irlandanoj. adv. haer. 1,31,4

4 Polik. ad Fil 7: 1 5

Hieron. c. Rufin 3.9. Grützmacher III 70 ff, esp 82. Vidu ankaŭ noton 65 6
Chrysost.

Komento, al la Epistolo al la Romanoj, 9-a Hom. 9 7 Lichtenberg,
Sudel Bücher 348 f 8 Voltaire, Collection

complète des oeuvres, Vol 31, 389. Citita el Neumann I 82 9 Ignat. Trall. 6.1. Efeso.
6.2. Smyrn. 8.2.

Kp jam 1 Kor. 11.19; Gal. 5.20. 2 Petro 2.1. Agoj 5.17; 24,5; 28.22. LThK 1. A. 823 ss
Wolf 13. Altendorf pri la ŝ losilvorto: ortodokseco kaj herezo en ZKG 80, 1969, 61 ff 10
Altendorf, ortodokseco 62 ff.

Campenhausen, La Origino 380. Dodds 103 f Stockmeier, La Skismo 81 11 Altendorf,
Pri la

ŝ losilvorto 62 ff 12 v. Soden, La Kristana

Misio 20 f. Altendorf, Pri la ŝ losilvorto 61 ss. Speyer, Libro detruo 123 ss. 13 ĉ Cels.

3.10 ss Brox, Eklezia Historio 138. Altendorf, Pri la ŝ losilvorto

68. Gigon 104 14 Agoj. 8.1 ff; 22.4f; 26.9 ff. LThK 1. A. VIII 218 f.

Nietzsche, Tagiĝo 1.68. Haenchen 257. Pri la konvertiĝo de Paŭ lo kaj la multaj
kontraŭ diroj implikitaj, vidu Deschner, Hahn 156 ff 15 Rom. 3.7; 11.1; 11:13; Gal.
2.15; 1

Kor. 9:19 ff. 3.6.

Greg. Naz. aŭ . 2.84. Vidu ankaŭ la pozitivan juĝon de Harnack kaj aliaj liberalaj
teologoj: Harnack, Marcion 10. E. Meyer, Origino 413. Bartmann 30 f
Schuchert 75. Pri Paul, vidu la sekcion: "... klasikaĵ o de maltoleremo" en
Deschner. Hahn 192 ff

16 Paulsen 182 f 17

2 Kor. 11,5; 12.11 interpretita ironie de la plej multaj akademiuloj, ekz.: Leipoldt, New Testament Canon I 183. Harnack, Mission I 335. Dellling 152. Goguel 51.

Nestle, Krisis 50. Klausner 344, 535 f.

Ackermann 152. Albertz 150. – Gal. 6.1; 2.4; 2.11 ff; 1.6 ff; 4.17; 4.9; 3.13; 5.1; 3.1; 1.8f; 5.12; 1 Kor. 9.1f; 3.3; 11.18; 1.10 sek 1.

Tes. 2.3 sekvaj 2 Kor. 2.1; 2.5; 2.17; 3.1; 5.18; 7:12; 10.1; 10.10; 10.12 ff; 11.4; 11.20; 11,6; 12.1 ff; 12.21; 4.1; 12.16 ff; 5.13; 11.1.

Fil 1.15f; 3.2; Kol 4:18; 2 Tes. 2.2; 3.17; Mateo 7:6; 10.5 f. 1.10 ff. 1.4 ff; Agoj 15.2.

Pri la ekzegezaj manovroj de la ekleziaj patroj, vidu interalie Tert. praescr. haer. 23.

Hieronon. Komento. en Gal. 2.11. Aŭ gusto. ep. 28; ep. 70. Kokso. Gen. fragm. 28

kaj en Daniel 1:15,1. Eŭ sebio. Hej 1,12,2. Tomaso. Komento. en Gal. –

Vidu ankaŭ : Pfeleiderer I 87 f, 131. E. Meyer, Origino III 441, 459, 583.

Walterscheid I 139, II 31 ff Ehrhardt, Urkirche 49 ff. hist. 1930, 153 ss. Schoeps, Paulus 18. Goppelt, ss. 162 ff. Pri la kondamno de la egaleco de Petro kaj Paŭlo fare de Inocento Heilmann IV 328 19 1 Kor. 9,26; 2 Kor. 10.3; Fil 2:25. Vidu Gal. 2.13;

1 Kor. 1.12; Agoj 15.37 ss. Vidu ankaŭ la eŭ femismojn de la katolika

Schuchert 66 20 1 Kor. 5.5; 16.22 ff Gal. 1.8 ff; 5.12 ff; 1 Kor. 16.22 ss; Kol 2:8; Agoj

5.1 ff; 19,6 ss; 19.18 ff; W. Daskocil, Excommunication RAC VII 11. FC Overbeck,

Kristanismo kaj Kulturo, 1919, 55. Citaĵo de Lampl I 357. Schönfeld,

La Jura Metodo 81. Preisker 184. Heiler, La Religioj 698.

Lietzmann, Historio I 139. v. Campenhausen, El la Fruaj Tempoj 1 ff; 30 ff C. vidas en Gal. 5.12 "Ŝerco de la apostolo Paŭlo kaj la komencoj de kristana humuro", kvankam, kiel li

mem konfesas, "terura", "sanga ŝerco" kaj - "kelkrilate ankaŭ tipa por la sekva periodo". Cito ibid 102 ff 21 1 Tim. 4.1f; 6.20; 2. Tim. 2.16; Agoj 5,39; judo. 4 f; 10; 16; 18; 1 Petro 4.4; 2 Petro 2.2f; 2.12 ff; 2.22; 1-a jarcento 3.10f; Heb. 10.30.

Merkel, blasfemo RAC XI 1199. Speyer, malamiko de Dio RAC XI 1027 ff Brox, eklezia historio 17 f 22 Chrysost. Hom. al Gen

35.1. Vidu ankaŭ Johano de Damasko, Prezento de la Ortodoksa Kredo 4.17 (Heilmann, Tekstoj IV 333, 317 f)

23 Mat 18:17. 2-a jarcento 10 f. Tito 3,10 f. 2 Tes. 3.14 f. 2 Tim. 3.5; irlandano. haer. 3,3,4; Faris. 5.2; 12,5; 15.3. 1. Clem. 15.1; 46.1 ff. praescr. 32.2. Eŭ sebio. li 3:28,6; 4,14,6; 5,20,5 f LThK 1. A. VIII 360. Kraft, Ekleziaj Patroj Leksiko 430 f. Altaner 81 ss., Excommunication RAC VII 10 ss. JAuA Theiner I 360. De Jesuo al Justiniano 67 s. haer. 1,26,1. Hippolito. ref. 7,33; 10.21. Wengst 24 ff 25 Eŭ seb. hej 4,14,7. Schwartz, Johannes

kaj Kerinthos V 175 f. Simila G. Bardy, Cérinthe. Laŭ Wengst 25 f 26 Gal.

5.15. Jak. 3.14 ff; 4.1 ff En la 4-a jarcento povas. Apost. 9 kaj sekvas Kober, Depozicio 631 27 Mt 10.36. Friedländer 934 28 Mt. 10.34

sek. Al. Quis div. 22f; Sukceno. virg. Kyr. Alex. ep. 17 (Migne 77.105 ff) 3. Letero al Nestorios 1.9;

3.11. Hierono. ep. 14.2 ad Heliodo.

Greg. I. Homilio en la festo de sankta martiro (Heilmann III 429). Keller, Leksikono 317 f Lecky II 105 fJAuA

Theiner I 113. Grützmacher I 147 f Harnack, Misio I 329 ff (2-a A.

1906). Hauck, Eklezia Historio I 241 fv Campenhausen, Latinaj Ekleziaj Patroj 84 29 Sin. c. 9; 34. Kipro.

de unit. eccl. 14. Krizosto. homil. 11 en Efeso. Aŭ gusto. de bapto. 4.17. ep. 173.6.

204.4. Fulgenta. de fide 5. de reg. verae fidei ad Petr. 1.39, reg. 36 (80). Kraft,

Ekleziaj Patroj Leksikono 46, 232 fv Campenhausen, Latina Ekleziaj Patroj

191 30 Euseb. li 5,18,6 ff; 5.19.2; 5.14 ss W. Bauer, Ortodoksismo 142 ss 31

1. Clem. 1.1; 3.1f;

14.1f; 15.1; 16.1; 21,5; 46,5 sekvaj; 47,6; 57.2.

Al Klemento de Romo: irlandano. haer. 3,3,3. Tert. praescr. 32. Epifanio. haer.

27.6. Altaner 73 ss Bauer, Orthodoxy 103 ss. Hümmeler 549. Altendorf, Pri la

ŝ losilvorto 62 ss., De Jesuo al Justiniano 58 ss., Historiografio I 33, aliflanke

unua apero de la vido de la malkresko de la kristana eklezio tra ĝia disvastiĝo, tra ĝia kresko, tra ĝia gajno en honoro kaj prestiĝo en la mondo."

[32](#) Ignaco. ad Roman 4.1. Efeso. 6.1; 7.1. Smyrn. 4.1; 9.1. Trall. 6.1f; 11.1. Poliko. 2.1. Zeller en BKV La Apostolaj Patroj 1918, 112. O. Perler en LThK 2. A. V 611. Bultmann, Teologio 6. A. 547 f citita el Schneemelcher, Eseoj 174. Meinhold, Studoj pri Ignaco 6. Vidu ankaŭ la leteroj de Ignaco laŭ Anwander 142 "resti fremda al neniu klera katoliko." Pri la granda influo de Ignaco sur la vastiĝo de la episkopa oficejo, vidu ankaŭ Deschner, Hahn 230 f [33](#) Mart. Petro 3-a enirpermesilo. Paul 7-a Tert. spekto. 27. Krizosto. en Col. hom.

3,8,5. Hierono. adv. Rufin. 1.7c. Johano Hieros. 3. Cirilo. Jerusalemo. kateĥo. 6.20. Vidu artikolon "Donaco" RAC X 1233 ff, 1238 f [34](#) Ignat. ad Roman 4.1. Efeso. 16.2. Smyrn. 4.1; 7.1; Magn. 8:1. Trall. 11.1. Fil 2:2; 3.3. Katoliko: Ignaco. Smyrn. 8.2. Diercke 223 nomas 709 milionojn da katolikoj. Mack, Pierre Bayle 165 ff. Cito 75. Hümmeler 66. Grant, Hermeneutics 183 ff Aland, From Jesus to Justinian 64 f Willebrands 88. Pri la rilato de Ignaco al tradicio, vidu Paulsen, Ignatius of Antioch 29 ff [35](#) Kraft, Church Fathers Lexicon 315. Kühner, Tides. Preĝejo 97 [36](#) Altaner 111 f Frua Gnostikismo 115 ff priskribas la "ekscitan konkuradon inter gnozo kaj kredo" en la NT Baus, Von der Urgemeinde 224, 230. P. 213 Baus parolas pri "ekzista subpremo" de kristanismo per Gnostikismo.

Defamation of the Gnostics today, ekzemple de R. Hoffmann, Geschichte und Praxis 76 ff. Ankaŭ la recenzo de A. Demandt HZ 232, 1981, 397 f. Vidu pri Gnozo kaj la detruo de la gnostika literaturo Deschner, Hahn 95 ff pri Gnozo : B. Aland (red.), Gnozo, Festschrift por Hans Jonas 1978, precipe B. Aland, Gnozo kaj Ekleziaj Patroj, 158 ss. K. Aland, De Jesuo al Justiniano 72 ss

37 irlandanoj. adv. haer. 1,4,3; 1.9.1; 1,11,4f; 1.15.4; 1,16,3; 1.25.4; 1,13,1; 1,13,3; 1.13.5f; 1.15.4; 1.18.1; 1.23.4; 1.25.3; 1.27.2; 1,31,4. Eŭ sebio. Hej 4:11,2. LThK 2. A. VII 13. P. Th Kameloto LThK 2.

A. III 773 ss. JAuA Theiner I 23 ss. Laŭ Ehrhard, Urkirche 189, Ireneo estis "bone preparita por sukcesa batalo kontraŭ Gnozo". Schenke 383 f. Pri Simon kaj liaj sekvantoj kp.

Beyschlag. Superrigardo de Simon-esplorado 79 ss Pri la instruoj de Simon vidu precipe 127 ss 38 Clem.

Al. elektro. 7.92.1 ff; 7,94,4 ff; 2.67.2; 7.95.1; 7.99.5; Altaner 160. Kühner, Tajdoj de la Eklezio 100 39 Tert. de praesc. haer. 4; 6f;

14 f; 17; 30; 41; 43; Kötting LThK 2.

A. IX 1372. Altaner 122 ff. Pli detalaj informoj pri Montanismo de

Tertuliano: Ehrhard, Urkirche 201 ff. Plue: Morgan 366. Loofs, History of Dogma, 1906, 166. Kühner, Tides of the Church 104 f.

Heiler, Frua Eklezia Aŭ tonomio 8 ff. W. Schultz, Tertuliano 28 ff.

Campenhausen, La Origino 330. Haendler, Von Tertullian 28 ff, 35 ff 40 Ehrhard,

Urkirche 189, 232. Koschorke 6, 73. Baus trovas "neniun sufiĉan subtenon en la fontoj" por la ideo ke Hippolytus de Romo estis "la unua kontraŭ papo en eklezia historio" estis. Vidu.

El la frua komunumo 281 f 41

Hippol. refuti. omn. haer. 5,17 f; 6.7; 6.9; 6.20; 6,41; 6,52; 7,29 f; 7.31; 8:11; 8.19; 9.2 ss; 10,5 42 cendoj 5,44. Funke,

Bildo de Dioj 781. Schneider, Intellectual History II 249. Haendler, Von Tertullian 66 43 Cypr. ep. 44.1 ff; 45.1 ff; 46.1;

47.1; 49.1; 51.1; 52.1; 55,25; 55,28 44 Kipr. ep. 69.4 ff 45 Cypr. ep. 45,3; 46,2; 51.1;

69,1 ss; 70.1 ff; 71.1f;

73,1; 73,10; 73,14; 73,21; 74.2. Demetr. 17 kaj 24. H. Kirchner, La Herezo-Konflikto 298 ff Girardet, Imperiestra Kortego 11 f 46 Euseb. li 3,26,1 ff;

3.28.5; 3.29.3; 4,14,7; 4.29.3; 5,16,3 ff; 5.18.2; 5.19.3; 5,20,4;

5.28.2; 5,28,15; 7.7. Cypr. rondiroj. 34-a tert. jeune. 16 f. Hex. 3-a Hom. 62.4.

Chrysost. de sacerd. 4.5.

Greg. Naz. aŭ . 20,5 f. adv. haer. 1.13.5; 3.2; 3,3,4; 1.27. Cirilo.

Kato. 16.8. Siricius ad omnes episcopos Italiae. Augustine citas post

Kühner, Tajdoj de la Eklezio. Degenhart 59. BKV Vol 46, 231, 238, 240. P. Friedrich, Sankta Ambrosio 93 f Kantzenbach, Frua Kristanismo 83 f Seeberg, Historio de Dogmo I 235. Benz, Priskribo 81 [47](#) Antweiler, BKV 193. , 7 [48](#) Diesner, Church and State 13 ff Kaphan, Between Antiquity and the Middle Ages, 1944, citita el Diesner ibid Gottlieb, Oriento kaj Okcidento 14 [49](#) Altaner 224. Kraft, Church Fathers Lexicon 403. Grützmacher, Pacffhom. Kühner, Tides of the Church 233 [50](#) El la antaŭ kristanaj herezoj, Epifanio nomas paganajn lernejojn de filozofio kaj judajn sektojn: haeres. 9 ff. ad.

Rufin. 2.22; 3.6. LThK 1. A. III 728 ff. Leksikono de la Malnova Mondo, 838. Altaner 271 ss Kraft, Ekleziaj Patroj Leksiko 188 ss. JAuA Theiner I 116. Thorndike 494 f. Vogt, La Malkresko de Romo 313. Kühner, Antisemitismo 35. III. Tides of the Church 97 [51](#) . al Teodoto, Episkopo de Nicopolis (anno 373 aŭ 375) 1 f. Al Athanas. (ano 371). Al la proparolantoj de Neocezareo (anno 375) BKV 1925, 117 ff, 152 f, 162 f, 233 f [52](#) Euseb. li 2,13,5 ff; 4,7,1 ff; Moreau RAC VI 1052 kaj sekvas JA kaj A. Theiner, I 24 f. Wikenhauser, La Agoj de la Apostoloj 394 ff. Bornhäuser, Studoj pri Agoj 89 ff Sö der 26 f, 198. Ricken 343. Larrimore 171. Preskaŭ nenio estas konata pri la originoj de Eŭ sebio, nek la dato nek la loko de naskiĝo estas certaj; Nenio troveblas pri lia familio [53](#) Eŭ sebio. li 4,7,13; 4,10,1 f; 4.30.3; 6.38.1; 6.43.2; 6,43,18; 7.31.1 fVC 3.64 [54](#) Chrysost. Komentario pri Romanoj, 33-a Homilio, 1-a sermo. 7.4 en Gen; Hom 43.2 en Matt 7.6 ĉ Anom. Hom 11:3 en Ef. Hom 43.2 en Monto de Sacerd. 4.4 f. de stat. 1.12. En Saul adhuc spirans 1-a sermo. 7.4 en Gen. Vidu ankaŭ 2 Kor. 6.14 ff; Filipianoj 3:18; 1.

2:18 f. 13.6 ff. idolo. 2.1. Originala admono. mart. 25 Lakto. mort. persona 1.5 ff. de civ. dei 20.19. Merkel, Blasfemo RAC IX 1200. Vidu ankaŭ Speyer, Enemy of God RAC XI 1027 ff "La maniero de morto aŭ puno de malamiko de Dio, Kristo, sanktulo aŭ la eklezio estas ofte atribuita al rekta dia interveno, tiel ke ili aperu kiel puna miraklo."

Por Chrysostom, ĉu "herezo" estis senescepte kaj sub ĉu

cirkonstancoj de la diablo. Li komparis "herezulojn" kun "infanaj predantoj".

"Ili ŝtelas la orajn juvelojn de la infanoj kaj poste ĵetas ilin en la riveron aŭ vendas ilin en sklavecon." En sia unua prediko li alfrontis la Eunomianojn, kaj baldaŭ ankaŭ kun la Arianoj, kiujn li akuzis pri "rabio". La maniĥeanoj estas "mutaj kaj tamen bojantaj hundoj" kun besto ene de ili, la marcionidoj estas "filoj de la diablo". Vidu ankaŭ Baur I 273, 285. Guldenpenning 86 f Altaner 282. Ritter, Charisma 200 55 Ephräm Himnoj kontraŭ herezoj 1.1; 1.9 ff; 1.15; 2.2; 2.3; 2.7 ff; 2.14; 2.19; 27.1; 55,11; 56.2 ff. Cerfaux, Bardesanes RAC I 1180 ss. Wesendonk 336 ff. Rehm 218 ff.

Lietzmann, Historio (1936) II 266 ff Puech 183 ff. Kvastoj I 264.
Widengren 304 ff Grant, La Romia Imperio 244 ff, 285, 303, 306.
Kühner, Tides of the Church 108 ff. Ehlers 344 ff, ss trovo de lastatempaj tempoj, la tielnomita Kolonja Mani Kode, montras al la membreco de Mani en kristana anabaptista sekto. Henrichs/Koenen, Greka Mani Kodekso 97 ff.

Ĉi tio. La Kolonja Mani Kodo, 19, 1975; 32, 1978; 44, 1981. Köbert 243 ff Henrichs, Mani 23 ff Coyle 179 ff E. Beck, Bardaisan 271 ff 56 Ephräm, Über Julian 2.11 ff, 2.21, 3.10 f 53 H 53 . En ps. 146.12 59 Hilar. c. Konstanco ĉ 2. de Trinity. 4.6; 10.3 kaj sekvaj. de vir. malsana.

100. Sulp. Sever. Kro 2:39. Altaner 316. Antweiler, enkonduko 8, 25, 40. Hümmeler 33. CFA Borchardt 24 ff 60 Hilar. de trin. 6.1; 6.3; Sulp. Sev. 2.45.4. Kraft, Church Fathers Lexicon 273 ff Altaner 315 f Antweiler, Enkonduko 22, 41. Ehrhard, La Greka kaj la Latina Eklezio 172. Klein, Konstantius II , precipe noto 224 61 . de trin. 2.2; 4.1; 4.7; 4.9; 6.7f; 6,10 f; 6.15; 7.3; 7,23; 10.2; 10,5; Hümmeler 32. Comay, Kiu estas Kiu 298 f

62 Hilar. de trin. 5.10; 5.18; 5.23; 10.5. En ps. 130.1. Anwander LThK 1. A. V 25 ff Altaner 315 f Antweiler, enkonduko al BKV 1933, 19, 32 f.

Hümmeler 30 ff Löffler 34 ff 63

Schade LThK 1. A. V 13. Vidu ankaŭ III 866 f, VIII 18 f.

Grüzmacher, Hieronymus 250 ff, 277 64

Grüzmacher, Hieronymus II 160 65 Hieron.

adv. Jovin. Dial kun Lucifero. Dialogoj kontraŭ Pelagianos, Prol. 2. Kontraŭ Vigil. 6. Grüzmacher, Hieronymus III 258 f.

Hümmeler 460. Maier, Metamorfozo 55. Kühner, Antisemitismo 34 f.

Schneider, Christian Antike 201 66

Grüzmacher, Hieronymus III ff, esp 8 ff, 70 ff 67 LThK 1. A. VII 776 ff. ankaŭ Deschner, Hahn 111 f, 383 f 68 Ibid.

69 Ibid. Komparu ankaŭ Mark 9.43 ff kun Agoj. 3.21. Ankaŭ Matt 18:8; 25.46 kun 1 Kol. 1.19 f. 1 Tim. 2.4; Matt 18:14; 2 Petro 3.9; Johano 3:17; 12.47. Nigg, Book of Heretics 56 ff 70 LThK 1. A. VII 780. Grüzmacher, Hieronymus III 5 ff Mi estas aparte engaĝita al ĉi tiu laboro.

71 Hieronimo. Jesaja Komentario 1:1; 5.13; 13.13 et al

Ezekiel komentario 40:41. LThK 1. A. IX 1. Kraft, Ekleziaj Patroj Leksiko 266, 446 f Grüzmacher, Hieronymus III 3, 56 ff, 70 ff, 86 72 Rufin ĉ Hierono. 1.20 ff; 2.4; 2.9 ff; 2.21 kaj sekvaj. ep. 84.3.

Grüzmacher, Hieronymus III 56 ff 73

Rufin. c. Hierono. 1.1; 2.13. Grüzmacher ibid 61 f, 67, 88 74 Hieron. c.

Rufin. 1.1 ff; 2.1 ff Grüzmacher ibid 70 ss 75 Rufin ĉ Hierono. 2.4.

Hieronon ĉ Rufin. 3.1f; 3.4f; 3.9 ff; 3.41.

Grüzmacher ibid 66, 79 76

Hieron. Prol. al la Ezekiel komentario, 1-a ep. 125.18. Grüzmacher ibid 86 ff 77 Hieron. ep.

105,3 f; 112.13. Grüzmacher ibid 114 ff 78 Hieron. ep. 105,5; 112,4;

112.18. Grüzmacher ibid 82, 123 f 79 Hieron. ep. 105,2 sekvaj; 112.2.

Grüzmacher ibid 124 ff 80 Hieron ĉ Vigilante. 1 ff; 6; 8-a; 10; 12; 15;

17. Grüzmacher ibid

[81](#) Hieron adv. Jovin. 1.1; 1.13. ep. 48 ff; 153. Ambros. ep. 42; 63; 83-a de aŭ gusto. haer. 82-a ep. 167.10. Altaner 351. Kraft, Ekleziaj Patroj Leksikono 270, 315. Grützmaker, Hieronymus III 147 ff Friedrich, St. Ambrosius 93 f. Caspar, Papado I 284. Stein, El la Romano 330 f. Dannenbauer, Genezo I 164 f. Deschner, Hahn 197. Evans, Pelagius 26 kaj [sekvaj](#) . Comm. en Hierem. 3.1. ep. 7,5; 141. Grützmaker Hieronymus I 148, III 258 f [83](#) Kraft, Ekleziaj Patroj Leksiko 218. Luther, Tabelparoloj n-ro 2650, citita el JAuA Theiner, enkonduko 96 ff Grützmaker, Hieronymus I 141 ff. Kühner , Tides of the Church 234 f [84](#) Altaner 346. Grützmaker, Hieronymus I 200, 225, 242, 275 [85](#) Schade LThK 1. A. V 13 ff. Altaner 347. Hümmeler 461 f.

Schneider, Christian Antiquity 295, 304, 371 kaj aliaj [86](#) Chrysoste. Hom. en akto. apost. 24. En 1 ep ad Timoteo. Hom 10.3. Homilioj pri Efesanoj 10.2 f. Vidu ankaŭ la sekvajn notojn: Hornus 179 [87](#) Greg. Naz. aŭ . 2.79 ff. Vidu P. Haeuser BKV Vol 59, p. Deschner, Hahn 473 [88](#) Basil. Letero al la episkopoj de Italio kaj Gaŭ lio 2 f. (BKV 1925, 137 ff.)

[89](#) Ibid. Plue: Kolping 415 ff

4-a ĉapitro

La atako kontraŭ paganismo okazas

1 Firma eraro. 29.1 2

Hoheisel 382 3

Ambrozio. Eksp. 118,21,11. Brockhaus II 513. LThK 1. A. IV 877.

Lechner 16 ff Chadwick, La Eklezio 174, noto 1. Tinnefeld 225 ff 4 Daniélou, La Sankta Pagano 29 5 Diog. 5. Arist. apol.

17.3. Arnob ad gent. 1.6. Tert. de paciento. 6.7. apol. 37. de idol. 19. de corona milit 12. Cypr. de bono paciento. 16.

Nur Trifono. 110.1. Faris. aŭ ad Gr. 19.2; 11.1. Orig. Cels. 8,68; 5,33; 7,26; 3.7. com. ser. 102 en Monto Tert. apol. 40 ktp

Referencoj ankaŭ en Voigt 74. Vidu ankaŭ Dodds 111. Poliakov I 19 6 Arist. apol.

17.2 f. Vidu ankaŭ 15.1 ff. kruro 1; 11 f; 31 kaj sekvaj.

Tert. apol. 24,5; 38. ad scap. 2.2. Orig. Cels. 3,38; 7,46; 8,41; 8.66. Kraft, Ekleziaj Patroj Leksiko 394. Miura-Stange 13 ff Wlosok 147 ff Körting, Religia Libereco 21 7 Eŭ seb. 4.26.1; 4,26,4 ff; 4.27.1; 5,17,5.

Fredouille 869 ff Wlosok 149 ff 8 Tert. adv. Marc. 4.9. idolo. 1. Kp. en ps. 88. serm. 2.14;

62,6,9. ep. 232,1,2. Fredouille 870 ff Dodds 102 ff 9 Geffcken, Du Grekaj

Apologistoj 239. Hoheisel 41.76 f, 79.

Wlosok 163

10 Arnob. adv. nat. 3.9 ff; 4.24 sek; 4,36; 5.22. LThK 1. A. I 689.

Altaner 152 f Kraft, Ekleziaj Patroj Leksiko 57. Tullius 88 ff 11 Arist. apol.

8-a; 13; Justino. apol. 1.21; 1.24 f. aŭ . 8 ff. ad Graecos 2 f. dial. Okt. 20. Eŭ seb. teofo. frg. 2.13.

Firma. 22. Ambros. ekzameno. 5,20,64 f; 5,23,77 kaj sekvaj Vicoj 29.

Lieberg 64 ff 12

Is. 2.8. Ps 115.5 ff. 9.20. Arist. apol. 3.2; 4.1 ff; 13.1 f.

Atenag. Leg. 15; 18 f; 22; 28 f. 1.9; 1.20; Ep. ad Diogn. 2. Teofo. Ant. al Autol.

1.19; Mart. Apolono. 22-a de marto Poliko.

2.2; Tert. apol. 12.7. Min. dial. Okt. 24.1. Clem. Alex. propr.

4.52.4. Arnob. kontraŭ ulo. nacioj 6.16. Eŭ seb. VC 3.57; 4.39. Greg.

Nyss. En cant. hom la 5-an de aŭ gusto. konsento evangelia 1,34,52. eo. en ps. 134.23. Kraft, Ekleziaj Patroj Leksiko 248. Fredouille 871 f. Funke 789.

Tullius 15 ff Mensching, Eraro 26 f 13

Athenag. leg. 17. Just. 1.9. Tatian aŭ . 4-a tert. pud. 5. adv.

Marc. 4,9,6. apol. 12. Arnobo. adv. nat. 6.14. Cirilo. Hieros. kateĥo.

6.10. Hippolo. trad. 16. Orig. Cels. 1.5; 5, 38 14 min. Okt. 12.5.

Clem. Alex, protr. 53,5 f. adv. nat.

6.13. Eŭ sebio. aŭ . Konst. ad sanct. coet. 11-a ep. ad Konstanto. Cf. hej

7,18,4. Altaner 120. Menzel II 249 f. Deschner, La Kruco 190.

La Pentraĵ a Leksikono de Kindler IV

169 15 Polyc. ad Fil 11:2. Ps. Romo. rekoni. 5.15. Hom 10:22.

Justino. apol. 1.9. Clem. Al. protr. 4.52.2f; 4.53.2. Arnob. adv. nat. 4.10 ff; 6,20 f;

6.23. Firma. 15.3; 28.4 ff. de civ. dei 1,2. Lakto. diversaj inst. 2,2,22. Theophil ad Autol.

2.34. Eŭ sebio. aŭ . Konst. ad sanct. coet. 11. Funke 805. Tullius 22 ff 16 Athenag.

kruro 27. Justino. apol. 1.14. Teofilo. Ant. al Autol.

2.28.

Clem. Al. protr. 44-a triono apol. 22.5 ff. 4; idolo. 1. Orig.

Cels. 7,67; 8.18; Orig. 45. Ps. Clem. Romo. Hom 9.7 ff. 4.14 ff. 26 f. Fredouille 889 f.

Hoheisel 83 ff 17 Rom. 9.30 ff; 11.11 ff; Eph. 3.6; Agoj 13,46 ff; 18.6.

Döllinger 88 18 Efeso. 4.17 kaj sekvaj Rim. 1.21 ff; 1.29 ff; Kol 3:5. 1 Kor. 5,10 f; 10,7;

10.20. Por la kredo je demonoj de la plej maljunaj ekleziaj patroj, vidu ekzemple:

Justino. apol. 1.14; 1.58. Teofano. Ant. al Autol. 2.28. Atenag. leg . 27. Van der Nat

RAC IX 737 ff. Deissmann 64. Conzelmann 204 f . 4.3. Apk. 2.12 ff; 2,26 f; 18.2;

21,8; 22.15. Friedländer 935. Dewick 112. Meinhold, Historiography I 31 20 Arist.

apol. 4.2f; 5.1 ff; 6.1; 12.1;

12.6 ff Min. Okt. 28,7 f.

Justino. apol. 1,24,1. Atenag. Leg 1.1; 14.2; Kerygma Petro frg. 3 a.

Mart. Apolono. 21. RAC X 1204. Altaner 88 f Mensching, eraro 9.

McKenzie 40

21 Arist. apol. 8.5f; 9,5; 9.8 f. Vidu ankaŭ 3.1 ff; 8.1 ff 22 Atenag.

kruro 1 f; 18; 21 ff; 26 f. Vidu ankaŭ Justino. apol. 1,9,2.

Teofilo. ad Autol. 1.10. Min. Okt. 23.12. Eberhard, BKV 1913, 6 kaj Id en LThK 1. A. I

770. Funke, RAC XI 784, 802. Hoheisel 81.

23 akto. aŭ . ad Graec. 1.4; 2.1 ff; 3.2f; 3.6f; 3.9f; 6.4; 14.1; 25.1; 26.1; 26,5; 33.1; 33,7; 34,5; 34,7; 35,2; 43.1. Kukula BKV 1913, 4 f; 7; 15; 18. Altaner 95 f Krause, La Pozicio 24 24 Tat. aŭ . 1.7; 12,6; 12.13; 17.2; 19.1; 21.1 ff; 22 sekvaj; 26,5; 32.2f; 32.7. Grant, La Romia Imperio 277 25 Tat. aŭ . 8.4; 9.7 ff; 10.3; 14.1 ff; 15,8; 18.6f; 29.1 ss; 33 f. Eŭ sebio. hej 4,29,7. BKV 1913, 19. Geffcken, Du kristanaj Apologistoj 105 ff Krause, La Pozicio 23 26 Hermias 21,2,10. Theoph. ad Autol. 2.12; 2.15; 2,33; 3.2f; 3.17.

Komparu ankaŭ 3:16; 3.29. irlandano. adv. haer. 2.14; BKV 1913, 6. Altaner 103. Kraft, Ekleziaj Patroj Leksiko 263 f. Krause, La Pozicio 26, 61 f. Deschner, Hahn 306 ff 27

Tert. apol. 24; 38; 42; 46; praesc. haer. 7; 14. anima 1 f. 17; 29. Pri la "Ŝtelo de la helenoj" vd. apol. 19. Altaner 126. Kraft, Ekleziaj Patroj Leksikono 474. Krause, La Pozicio 91 f 28 Tert. idolo. 1; 4 ff; 10; 17 f. 2.7. apol. 13,6; 22.1 ss; 42; 46. pud. 5; adv. marc. 4,9,6. Wright 17 ss. McKenzie 88 ss. Morenz.

Eliade 299 ss. Vidu ankaŭ la sekcion "Insulti diojn kaj diinojn" en Opelt, La latinaj ĵuroj 253 ss 29 Clem. Alex. protr. 2,11,1 ff; 2,12,1f; 2,13,2 ff; 2.14.1; 2.17.2; 2,22,3; 2,23,1 30 Athan. c. gent. 1 ff RAC XI 881. Mensching, Eraro 17 31 Plutarko De Is. 65 32 Clem. Al. protr. 2.25.1; 2.26.1f; 2.27.1; 4.56.2 ff; 4.58.3; 4.63.1.

Vidu Orig ê Cels. 7.62. Funke RAC XI 780 f. Gentz, Athanasius 862. Hoheisel 133 ff 33

Armstrong 11 f 34

Peters 28 35

Clem. Al. protr. 2,22,6; 2.40.4; 4.60.1; 4,61,1 ss Fredouille, Idolkulto RAC XI 873 f 36 Clem. Al. protr. 4,11,3.

Quis dives salv. 3. pagis. 3.52.2; 3,4,2 sekvaj. Lacarrière 153 37

Syn. c. 3, 6, 15, 16, 17, 34, 40, 41, 55, 56, 60.

Orlandis/Ramos-Lissón 3 ff; 12 ff 38

Fredouille, Idolkulto 879

39 Daniel-Rops, La Eklezio 214, 224. Ziegler en: Rel Vortaro 525. En la LThK 2. A. II 1117 oni koncedas, ke la nombro de martiroj estis "ofte troigita en la pasinteco". Nur anta? Grégoire taksis 3000 ibid Drews-mencioj rilate al Hausrath: 1500, II 57 40 Moreau, Eŭ sebio de Cezareo, RAC VI 1072. Por la takso de Eŭ sebio kiel

historiisto, vidu W. Bauer, Orthodoxy 13 ff, 49 f, 112. , 134 f, 151 ss, 193 ss, interalie, Eŭ sebio de Cezareo, kiu fariĝis "reprezenta proparolanto de Konstantino. Epoko, aŭ pli ĝuste ĝiaj episkopoj" (Stiewe), ankaŭ estas popularaj en modernaj tempoj pro lia biografio de Konstantino, inkluzive de J.

Burckhardt, severe kondamnita kiel malvera. Kp. Leksikono de la Malnova Mondo 928 41

Euseb. li 8,3,1; 8,6,2f; 8,7,1; 8,9,5; 8,10,5; 8,12,1 f; 8,12,6.

Vidu ankaŭ RAC VI 1072 42

Euseb. li 8,6,7; 8,7,1 ff; 8,8,1; 8,9,3f; 8,12,5; 8,13,4 43 Ibid. 8,8,1; 8,4,5; 8,6,6;

8,6,9; 8,11,1; 8,12,10 44 Epiph. haer. 68.8. Moreau, Eŭ sebio de Cezarea RAC VI 1055 f.

Wallace-Hadrill 537 f Eŭ sebio eble evitis areston per vojaĝado (ekz. al Tiro); lia kolego, la pastro Pamphilos, estis arestita en novembro 307 kaj senkapigita en februaro 309. Eŭ sebio 8:7. Moreau, Eŭ sebio de Cezareo 1055 45 Eŭ sebio. li 5 Proverboj 1:1; 5,1,1 ff LThK 1. A. II 386. Donin VII 215.

Eĉpost la imagiva Aland, "granda parto, se ne la superforta plimulto" de kristanoj en Lugdunum mortas "dolora morto". Sed: "Tuj post la persekutado la eklezio altiĝis al novaj altecoj." De Jesuo ĝis Justiniano 100 ff Tusculum Lexicon 167. dtv Lex, Historio II 284. Greg. Pordo. en gloro mart. 48. C. Schneider, La kristanoj 322 f.

III. Intelekta Historio II 300. HD Stöver lastatempe verkas modernan hororan romanon pri "La Liona Masakro", Persekutado de kristanoj en la Romia Imperio. Iliaj fono kaj sekvoj, 78 ff 46 Kp ekz. dum la Hispana Enlanda Milito: Deschner, Salvation History I 530 f

47 Eŭ sebio. hej 8,7,1. Wallace-Hadrill 539. GEM de Ste Croix, Harvard Theol. Rev. 47, 1954, 101 f. Laŭ RM Grant, Christen 15 48 Lact. diversaj inst. 3,17,41. de mort. personaj 5; 52. dtv Lex Antikveco, Filozofio III, 26. v. Campenhausen, Latinaj Ekleziaj Patroj 73 f. Prete, La historia fono 488, 504. Rossetti 115 ff 49 Lact. de mort. personaj 4; 5; 7. Kp Aur. Vict. 32.5. epit. Caes. 32.6. Eutr. 9.7. Zos. 1,36,2. Oros. 7,22,4. Iord. Akiru. 18. Pauly I 1411; III 438 f; V 1098. v. Campenhausen, latinaj Ekleziaj Patroj 58, 60. Lissner 242 f Grant, The Roman Empire 38, 281. (La Decius aldonis vorton: "Mi multe preferus ricevi la novaĵojn pri rivalo al la trono ol pri dua episkopo en Romo", estas, se ne reala, almenaŭ bone inventita Proksimume Jarcento post la morto de Diokleciano, lia korpo kaj ĝia malhelruĝa porfira sarkofago estis ŝtelita el la maŭzoleo de lia giganta palaco - en 1926 estis spaco por 278 domoj kun 3.200 loĝantoj - jes, kristanismo venĝis sur la mortinto. havante sian finan ripozejon en kiu la imperiestro volis dormi eterne, igita preĝejo, la katedralo de Spalato, hodiaŭ Split, Jugoslavio.)

50 lakoĵoj. de mort pers. 21 ss dtv Lex Antike II 42. Leksiko de la Malnova Mondo 1017 f. La Persekutado de Kristanoj 100 ss . de mort. pers 52. R. Pichon, Lactance, 1901, 426. Citita el Prete, La historia fono 504 52 Lact. de mort. pers 9,2; 33 ff. diversaj inst. 7,26,7; Eŭ sebio. li 8,16,3 ff. Caes. 40.4. Rufin 8:13. Oros. 7,28,12. Altendorf, Galerio 795 f 53 La edikto ankaŭ estis eldonita en la nomo de la imperiestroj Licinio kaj Konstantino, sed ne en la nomo de Maksimino. Eŭ sebio. li 8,17,1 ff; 9,1,1. Vidu Lakto. de mort. pers 34. Pauly III 1110. Hönn 104.

Grant, La Romia Imperio 288. Vogt, Constantin the Great RAC III 317 f Altendorf, Galerius RAC VIII 789, 791 ff Ni povas aŭdi la disputon inter akademiuloj ĉu tio estas rekono aŭ "nur indulgo" (Schwartz). agas, lasu ĝin ripozi.

54 Aurel. Vict. 40.9. Eŭ tropika. brev. 10.2. Laŭ Hönn 103 f, 235 noto. 10. Vidu Tusculum Lexikon 270. dtv Lexikon VII 88. Pfister 301 f.

Altendorf, Galerius RAC VIII 786, 790. Pri Aurelius Victor vidu ankaŭ v. Haehling, Religia Aparto 392 f 55 Lact. de mort. persona 1,5 f; 50.1; 52-a div. 5,19,11. Heilmann II 411 f RAC III 307. dtv Lex Antikveco, Filozofio III, 26. Schultze, Historio I 98 f. Hornus 43. Momigliano, Historiography 79. Kötting, Libereco de Religio, 22. Polemik 98 ff .

Laktanz ankaŭ atakis la judojn kaj planis sian propran gravan laboron kontraŭ ili: Kühner, Antisemitism 29. Id. Tides of the Church 115 56 Euseb. li 7,10,4; 8,14,5; 10,4,13 ff;

10,4,28; 10,1,7. VC 3.1.

Teodoro. he 3:26. Multnombraj pliaj fontoj estas en J. Ziegler, Gegenkaiser 32 ff Kraft, Church Fathers Lexicon 199. Fredouille, tamen, atestas Eŭ sebio en la tuta polemiko de Patroj kontraŭ idolkulto "sen dubo ... plej granda antaŭ vido", RAC XI 880.

Ĉi tiuj kalumnioj de paganaj imperiestroj de la antikvaj ekleziestroj estas disvastigitaj tra la kristanismo de jarcento al jarcento. La aristokrata episkopo Otto de Freising, ekzemple, daŭrigas la abomenan propagandon pri Maksimino, Licinio kaj Maksencio en sia kroniko, la plej alta punkto de "alta mezepoka mondkroniko" (Lammers), kiu havis la "gravedajn virinojn mortigitaj kaj iliaj internaĵoj ekzamenitaj.," ktp. Otto Chron . 4.1 ff. Lammers XXIV 57 Geffcken, Kristanismo 80. Miura-Stangel 125 ff. p. ankaŭ 14.

Schlingensiepen 96 ff Andresen, Logos 22 ff, 393 f Gigon 104 58 Miura vergo 37. Andresen, Logos 223 f, 237, 395. Gigon 104 ff 59 ĉ Cels. 1.5; 6.1; 6.23. Gigon 105 ff 60 Orig ĉ Cels. 4.2 ff, 5.14 61 Orig. Cels.

7,58; Gigon 116 62 Orig ĉ Cels.

1,68; 2.8; 2,49; 2,55; 3.22f; 3.26 ff 63

Ibid. 1,27; 1,62; 2,46; 3,50; 3,55; 6.14 64 Krom la kontraŭ kristanaj skribaĵoj, neniu alia verko de la filozofo estis

ĝenita - 77 titoloj estas ankoraŭ konataj. Duonbarelo, Porphyrios 24 ff Ziegler, Firmicus Maternus RAC VII 951. Hoheisel 27 65 Aŭ gusto. ep. 102.8.

Hieronimo. ep. 133.9. Makario 4:22. Duonbarelo, Porphyrios 24 ff. Gigon 118 f 66 Makarios 3.19; 3,32 f. Gigon 120 f

67 Makario 3:15; 3.17; 4.1; 4.8f; 4.19; 4.24. Geffcken,
Kristanismo 97. Harnack, Misio (1924) I 521. Vidu ankaŭ Lietzmann,
Historio III 28. Halbfaß, Porphyrios 26 f, 30 ff 68
Ahlheim, Celsus 9 ff.

5-a ĉapitro

La St. Konstantino, la unua kristana imperiestro. "Subskribo de dek sep jarcentoj da eklezia historio"

1-a de aŭ gusto . civ.

dei 5.25 2 Eusebi,

VC 4.75 3 Aland, skizoj 195. La plua citaĵo de la titolo en
Hernegger 117

4 Stockmeier, Leo I. 69, 138. Kp ankaŭ la juĝo de la historiisto
Johannes Straub: »Konstantino konfesis la kristanan kredon , kaj ni
devas preni liajn proprajn vortojn kiel pruvon de tio"; "kaj li donis
al kristanoj la ŝ ancon pripensi denove pri iliaj - ofte
neglektitaj - devoj kiel civitanoj, Regeneratio 88, 142 5 Baus,
Manlibro de Eklezia Historio

II/1, 16, 83 6 La Kompletaj verkoj de Percy Bysshe

Shelley." Lastatempe Redaktita de Roger Ingpen kaj Walter E.

Peck, 1965, VI, 38. Citita el G.

Borchardt, Shelley

210 7 Suet. Vesp. 1.1; 2.1. Zos. 2,8,2; 2,9,1 f. 12.31; 13.1. Eŭ sebio.
li 8,13,12 f; 10,8,4; VC 1.13 ff; 1,50; 3.47. Komparu li 8:13,13.

Lakto. de mort. pers 15.7. Anon. Valoj. 1.1; 2.2; 2.4. Paneg. Latina 6 (7), 2;
4.1. Ambrozio. De obitu Theod. 42. Vogt, Constantinus RAC III 313 f dtv Lex,
Religio II 41 f, 82 f dtv Lex 243 f, II 215. LThK 1. A. VI 173. Hammond/
Scullard. , Falo I 45 ff, 105 ff Schwartz, imperiestro Constantin 71. Ehrhard,
Urkirche 308. Kornemann, Monda Historio II 278.

Lietzmann, Historio III 59. Doerries, Konstantin 18 ff. 76. Hönn 83 ff.

Benoist-Méchin 14 f 8

Euseb. li 8,13,12; Vict. Caes. 39,40 ff. 9.22 f. de mort. pers 24. Anon. Val 2:3;
Zon. 12.33. Paneg. 5.7 ff. Bihlmeyer LThK 1. A. VI 173. Pauly I 1290 III 1109.
dtv Lex, Geschichte I 244. Hönn 85, 90 ss., Konstantin 377.

La Romia Imperio 127. Straub, Regeneratio 76. Barnes, Constantine 15 f 9 Paneg. Lat.

7,7; 7.10 ff. Valoj. 4. Aŭ relio Vict. Cezaro, Epitome 41.2 f. 2.15. Amiano. 15,5,33. Eŭ sebio. li 8,13,12 ff. 4. Eŭ sebio. VC 1.25; 1.46. Lakto. de mort. personaj 24; 29 f.

10,3,2. Altendorf, Galerius RAC VIII 788 f Vogt, Constantinus RAC III 312 ff, Maxentius en Pauly-Wissowa 28. Hbbd. 1966, 2446 f Schönfeld, Vortaro 78. dtv Antike, Geschichte II 215 ff.

Tio. Religio II 42. Bang, The Germans 63. Hammond-Scullard 280. Stein, Vom Roman 125, 133 f, 191. Schwartz, Character Heads 237. Hönn 96

f Kornemann, World History II 277.

Thieß 229 ff, kiu gloras ankaŭ la "genion de mondregantoj" de Konstantino kaj la "spiriton" de siaj buŝtoj. Lissner 248. Hauck, Eklezia Historio I 97 f Doerries, Konstantin 21. Voelkl, La Imperiestro 29. Zöllner, Franconia 14 f Stroheker, 14 f Doppelfeld f. Schmitz 83. G. Waas 4, 82.

Straub, Regeneratio 76 f 10 RGA III

584. Pörtner 385 ff 11 Bihlmeyer LThK 1. A.

IV 162. dtv Lex, Geschichte II 247, 288. Laŭ Lietzmann, Geschichte III 65, "la elimino de ŝuj rivaloj. nedubebla celo konstantina politiko. Ĉi tiu

220. S-ro Alföldi, La konstantina ora monero 99 12 Eusebi he

9,9,2. Groag vidu sekvan noton 13 Eutrop. 10.5. Groag en

Pauly-Wissowa 28. Hbbd. 1966, 2449 ff, 2467 ff, Vogt, Constantinus RAC III 318.

Seeck, Ruhe I 64, 114 f. Hönn 103. Baus, Von der Urgemeinde 457 14 Euseb. li 8:14,1; 8,14,6; VC 1.33.1f; 3.52. Socr. Hej 1:12.

Chronogr. a. 354, 62. M. Optat. Mil. c. Donat. 1.18. Aurel. Vict.

40.24. CIL VI 37118 Aŭ gusto. brev. Kol. 3,18,34. CSEL LIII p. 84 f.

Groag 2457 ff, 2462 ff, vidu noton 13. R. Hanslik en Pauly III 1103 ff 60. L'Orange 177 ff Ziegler, Gegenkaiser 36. Hönn 101 f, 109. Grant, La Romia Imperio 288.

Doerries, Konstantin 27 f 15 Euseb. hej 8,14,4. VC 1.35. Zonar. 12.33.

Aurel. Vict. Caes.

40.24. Groag, Maksencio en Pauly-Wissowa 28. Hbbd. 1966, 2454 ff.

Seeck, Sunsubiro I 96, citita el Groag 16 Euseb.

li 8,14,1 ff Mil. 1.18 Chronogr. a. 354. Mommsen Chron Min I 1892, 62 a. 312. Vogt, Constantinus RAC III 318.

Schwartz, Kaiser Constantin 66. Hernegger 234. Ziegler, Gegenkaiser 35 ff;

multnombraj referencoj al moderna esploro 17 Eŭ seb. li 8,14,1 ff.

Emfazo mia 18 Eŭ seb. li 8:14,2; 8,14,5; 8,14,16; 9,9,8. VC

1.33.1 f; 1,34; 1.36. Socr. Hej 1:12. Zonar. 12.33 Bihlmeyer LThK 1. A. VII 13.

Groag, Maksencio en Pauly-Wissowa 28. Hbbd. 1966, 2464 ff. 2482 la juĝoj de Seeck, Schwartz, Stein 19 Groag, Maxentius ibid.,

precipe 2451, 2459 20 . li 8:14,1; 8,14,6. VC 1.36. Groag, Maksencio ibid . VC 1.26;

1.32; 1,37; 1,38; Eumeno. paneg. 9.3 ff. paneg. 7.1; 10:17; 27.5 ff. Vita Caes. 40.23.

Vict. epit. 40.7. Zosim.

2.16. Eŭ tropika. 10,4,3. Oros. 7,28,16. Zonar. 13.1. Groag, Maksencio, Pauly-Wissowa 28. Hbbd. 2470 ss, 2475 ss Seeck, Falo I 114 ff.

Stein, Vom Roman 139 f Barnes, Konstantino 43 22 A. Alföldi,

Cornuti 169 ff . mort. pers 44,1 ss, 44,9 ss. Eŭ seb. VC

1,26 ss. 1.41. li 8:14,1; 9,9,2 ff; 9,9,9. Zos. 2.15 ff. pato. 9.1 sekvaj.

Nazar. pato. 10.17 ff; 30.4 ff. epit. 40. Optat. Mil. 1.18. Cod.

Teodo. 2.8.1; 12,1,21; 12,5,2. Komparu 9.16.2 f Cod.

Seeck, Decline I 48, 114 ff, 131 f metas la soldatojn de Konstantino ĉe nur proksimume 25,000 viroj, tiu de Maksencio ĉe "170,000 viroj kaj 18,000 ĉevaloj."

Malglate simila al Hönn 106. Delbrück, Kriegskunst II 299, metas la armeon de

Maksencio ĉe 170,000 pedsoldatoj kaj 18,000 kavalerio. Same Stein, From the

Roman 139 f, kiu taksas la trupojn de Konstantino je proksimume 30,000 viroj. –

Groag, Maksencio, Pauly-Wissowa 28. Hbbd. 2480 f dtv Lex Antikveco, Religio II

42. LThK 1. A.

VI 450 ss. Vogt, Constantinus RAC III 328 ss. Dölger (ed.), Konstantin 181 ss.,

Pri la Historio de Athanasius 243 ss 183 ff . Schoenebeck 4 ff, 26 f. Alföldi,

Hoc signo 5. Ders Kreuzscepter , Urkirche 313. Hönn 105 ff, 189. Kornemann, 279 ff

Pensoj

10. Doerries, Konstantin 30 ff. La mematesto pasim.
Lietzmann, Historio III 62. Kraft, The Silver Medallion 151 ff.
Buonaiuti, Historio I 197. Dannenbauer, Origino I 18. Aland, Drafts 230 ff Ders A
turnaround 213 ff, 150 ff, 160 ff, 189 ff. Becker 161 f. Straub, Regeneratio 77 f,
80 ff, 100 ss., 112.

Tinnefeld 229 f Kühner, Tides of the Church 81. Joannou 31.
Chadwick, The Church 142 f Barnes, Constantine 44 f Anton, Self-
Understanding 43. Karl Hönn, kiu skribas en sia biografio de Konstantino, p. Liaj
infanoj estis mortigitaj, liaj politikaj subtenantoj eliminitaj”, skribas
tri paĝojn poste: “Kiam li eniris Romon, Konstantino ekzercis la mildecon,
kiun li jam montris kiam li konkeris nordan Italion” (110).

24 Eŭ sebio. li 9,9,9 ff; 10,5,15 ff; 10.7.1 fVC 1.42; 1.48. Zos. 2,29,5 ff Vogt,
Constantinus RAC III 325 ss Kraft, Konstantin's Religia evoluo 32 ss. Alföldi,
La Konversacio 62. Klauser, La Origino 12 f. 41.

Hernegger 150 f, 173, 176, 179 f. Doerries, Konstantin 37 ff.
Chadwick, La Eklezio 142 ss Straub, Regeneratio 78 ss. Barnes, Constantine 44 ss . li
10,6,1 ss VC 1,41,43. Vogt, Constantinus RAC III 328 f LThK
1. A. V 150. Hernegger 174. Aland, skizoj 194, 254.

Chadwick, La Eklezio 139. Haendler, De Tertuliano 81 f. Grant, La Romia Imperio
290 26 Euseb. li 10,7,1 f

Vogt, Constantinus RAC III 328 f 27 Altendorf, Galerius RAC VIII 789

28 Euseb. li 8,14,7 ff; 8,17,1 ff; 9,1,1 ff; 9,2,1;

9,2,5; 9.5.1f; 9,6,4; 9,7,1 ff; 9.9a4; 9a ,10,2. Vidu Lakto. de mort. pers 35,1; 36
sekvaj.

Pauly III 1111. dtv Lex Antiquity, History II 288. Moreau, Eŭ sebio de Cezareo RAC
VI 1072. Stein, Vom Roman 135 f. Ehrhard, Urkirche 304. Pfister 301 ff. Castritius
43, 48 ff, 52 ff, 60 ff, 71 ff, 83 ff Grant, La Romia Imperio 288 f

29 Eŭ sebio. li 9,8,1 ff; Ehrhard, La fruaj kristanaj eklezioj 102.

Doergens 446 ff 30

Eŭ seb. li 9.2 ff Laqueur, Eŭ sebio 115. Castritius 64 f, 67, 75.

Jacob Burckhardt citas el Aland, De Jesuo al Justiniano 185 f, kiu kontraŭ diras B., surprize plate kaj nekonvinke, kaj ankaŭ konfesas sin, ke Eŭ sebio pentras "kun helaj koloroj sur ora fono".

31 lako. de mort pers 37 ff. Altendorf, Galerius RAC VIII 788 f.

Bihlmeyer LThK 1. A. VII 20: "MD estis la plej malbona el la persekutantoj

de kristanoj, volupta kolerego kiu eĉsuperis Galerius en krueleco." Castritius 7.

Castritius montras tion kaj kial la antikvaj paganaj voĉoj ne korektas ĉ tiun

negativan bildon de Maximinus Daia. Grégoire citis el Castritius 51 noto 27 32 Vict.

epit. 40.18. Stein, El la Romano 135 ff Castritius 42, 46 f, 76, 87. Pri la ekonomiaj motivoj

detale kaj konvinke vidu 52 ff 33 Eŭ seb. li 9,7,10 f 34 Kp Eŭ sebio. 9,8,1 ff; 9,9,1 ff,

precipe 9,10,13 ff La "Edikto de Milano", kiu estas tre polemika inter esploristoj, estas havebla

en du versioj: Lact. de mort.

pers 48 kaj en la greka versio en Eŭ sebio 10,5,1 ss. sed mankas ĉ tie en manuskriptoj B kaj D, ankaŭ en Rufinus kaj en la siria traduko.

Laqueur, La du versioj 132 ff.

35 Eŭ sebio. ge 9,8,2; 9,9,1; 9,10,1 ff; 9,11,3 ff VC 1.58 f. de mort. personaj 43; 45 ff; 49 ff. 2.17. Vict. Caes. 41.1. Vict. epit.

40.8. Eŭ tropika. 10,4,4. Altendorf, Galerius RAC VIII 790. Vogt, RAC III 336 f Pauly II 39.

Seeck, Downfall I 144 ff Stein, Vom Roman 142 ff, La Eliro 92. Caspar, Papacy I 105.

Schwartz, Karakterkapoj. . Kaiser Constantin 74. Ehrhard, ss. Kornemann, 282 fj.

Lietzmann, Historio III 63 ff Voelkl, La Imperiestro 54 ss., La historia fono 379.

Doerries, Konstantin 43. Barnes, Lactantius 31 36 . heh 9,11,7 f; VC 1.49. Sozom. 1.2. Zos. 2,18 f;

2.20.

Anon. Valoj. 5.16 ss. Epitomo 40.9. Seeck, Falo I 154 ff.

Schoenebeck 39, 49. Schwartz, Karakteraj Kapoj 247, 253.
Kornemann, Monda Historio II 286. Hönn, 123 f. Voelkl, La Imperiestro 64 f. Vogt,
Constantin 187 ss.

Dannenbauer, Genezo I 18 f, 64. Bruun, La Constantiniana monero 15 ff Aland,
Ŝanĝo de Kredo 41. Barnes, Konstantino 67.
Stockmeier vidu noton 38

37 Euseb. Hej 10.9. VC 1.51; 2.1 ff; 2.12 ff; 2.66. Eŭ tropika. 2,6,1; Anon. Valoj. 5.21
ff. Caes. 41.8 ff. epit. 41.6 f. Sokrato. 1.4.

Zosim. 2.21 f. 13,1,22 ff. Vogt, Constantinus RAC III 337 f. Antike, Geschichte II. Religio
II 42. Seeck, Falo I 161 ss. Stein, El la Romano 159. Patsch 17 ss.

Schwartz, Character Heads 258 f. Kaiser Constantin 90 f. Vogt, La Imperiestro 129 ff
288. Ders Roman History II 380. Franzen 67. Chadwick, The Church 147.

Doerries, Constantine 46 ff, Regeneratio 85. Handbook of Church History II/1, 4 f.
CTHR

Ehrhardt, Konstantiniaj Dokumentoj 48 38 Euseb.

Hej 10.9. VC 2.4; 2.12; 2.18; 2.24 ff; 2.48 ff. 2,2,8; 2,22,3; 2,23 f; 2,26; 3; 2.28. Nazar.
paneg. 10:17; 10.36 ff.

Valoj. 5.23; 5.26 ff. 10,6,1; Vict. epit. 41.7. Sokrato. 1.4; Sozom. 1.7. Teodoro. hej
1.20. Zon. 13.1 f. Vidu ankaŭ Lakt. de mort. pers 46. Pauly-Wissowa 8. Hbbd. 1958,
1723. Vogt, Constantinus RAC III 338. Seeck, La Falo I 166 ff Pfättisch 61. Schwartz,
Kaiser Constantin 94. Voelkl, La Imperiestro 130 ff ff. Barnes, Konstantino 210, 214
39 Eŭ seb. li 9,9,1; 9,9,12; 10,2,2; 10,4,60; 10.8.5; 10,8,8 ff. diversaj inst. 7,27,5. Vogt,
Constantinus RAC III 308 f, 337. Moreau, Eŭ sebio de Cezareo RAC VI 1061 ff, precipe
1073

f. Harnack, Militia Christi 91. Cadoux 260. Sed ankaŭ vidu Grégoire La "conversion" de
Constantin, en: Revue de l'Université de Bruxelles 1930/31, 231 ff, kie Licinius
daŭ re figuras kiel la "ĉampiono du Christianisme".

Ankaŭ Aland, skizoj 32, 204. Hornus 42, 68. Barnes, Lactantius kaj Constantine 29.
Grant, La Romia Imperio 86.

40 Vikto. Caes. 41.3. Vict. epit. 41.9 f. Valoj. 22. Ŝ tonon, El la Romano 146. Hönn 119 41 Euseb. he 10,4,61; 10,8,1 ss Hernegger 163.

Ziegler, Gegenkaiser 9 ss, 26 ss 42 Euseb. li 10,8,2 ff Vidu antaŭ ðo la VC Vogt, Die

Vita Constantini 463 ff La

demando pri aŭ tentikeco de la skribo, almenaŭ unuopaj partoj aŭ dokumentoj el ĝi, ne estis finfine klarigita.

Skeptikuloj: Grégoire, Seston, Orgels, precipe Scheidweiler en ByZ 46, 1953, 293 ff kiel la aŭ toro estas preskaŭ universale agnoskita.

– Plue: Kühner, Tides of the Church 83 ff Pli detale pri la hibrida

imperiestra teologio de Eŭ sebio: Berkhof, The Theology of Eŭ sebius of Caesarea, 1939 43 Moreau,

Eŭ sebius Caesarea RAC VI 1061. Kühner, Tides of the Church 83,. 91 f 44

Caspar, Papado I

126 f Barnes, Konstantino 208 ff, kiu aparte montras la avantaĝojn por

la kristanoj en la teritorio de Licinio 45 Eŭ sebo. VC 3.1. Liber Pont. 34. Nash

214 ff Grant,

Christen 169 ss. Browning 109, 181 f. VC 2,45 f; 3,29; 3.31; 3,50; 3.53. RAC III 339, 367 f.

Pli da literaturo ĉi tie. Ehrhard, Urkirche 320. Deichmann, passim.

Voelkl, La konstantinaj preĝejoj 49 ff Doerries, Konstantin 119 ss.

Weckwerth 37, 41. Süssenbach 63 ff 47. VC 2,45 f; 3,40; 3.50. li

10:2,1; 10,4,42. Sokrato.

1,16,1. Vogt, Constantinus RAC III 369. LThK 1. A. I 495. Leksikono de la

Malnova Mondo 284. Brandenburg JbAC 24, 71 ff, esp 84. Ehrhard, Urkirche

320. Geanakoplos 167, 171 f, 174 f konstruaĵo kiun la imperiestrino

Helena konstruis super la Nativeca Groto en Betleĥemo: Perler 129 ss.

G.

Downey 342 ff Hönn 180 f Chadwick 144 f 48

Doerries, Konstantin 127 49

Euseb. Hej 10,2,2. VC 3.16; 3.22; 4,28; 4.44. Komparu ankaŭ 3.43f; 4.43. Pri la

problemo kaj aŭ tenteco de ĉi tiu vita vidu Moreau. Pri la problemo de la Vita

Constantini 234 ff. Plu Vittinghoff 330 ff.

Scheidweiler, Denove la Vita Constantini ByZ 44, 1956, 31 f.

Aland, La religia sinteno 549 ff Winkelmann, Vita Constantini 187 ss. Vidu ankaŭ la disertaĵon de la. La Vita Constantini de Eŭ sebio 50 Eŭ sebio. VC 1.42; 3.1. Amiano. Marcell. 21,16,18. Klauser, La Origino 9 ff, 33 noto 17. Hernegger 183 ff Kühner, Tajdoj de la Eklezio 89 f 51 Eŭ seb. Hej 10.7. Cod. 16,2,1f, 16,2,4. Aŭ gusto. ep. 88.

Stein, Vom Roman 149 f, 226. Schnürer, Preĝejo I 8. Caspar, Papacy I 131. Doerries, La Mem-Atesto 205 f Konstantin 99, 117. Hernegger 185 ff substrekas ke Konstantino. en "ĉumaniere antaŭ enigita". Kühner, Tides of the Church 89 f Lorenz, La Kvara 11 f Schmailzl 119 ff 52 Diodoro 1,73, ss. Okazis, ke kamparanoj estis sufiĉe religiaj deklaris en letero ke ili pretas "preni la laboron truditan al la pastroj fare de la ŝtato"; ibid. 71 53 Papiruso Oxyrhynchus XXII, 2344; X 1265 54 Sozom. 5.3. Chadwick, La Eklezio 192 55 Cod. 4,7,1 = Kodo Justino. 1,13,2. Matt 5.33 ss.

1,27,1. Stein, From the Roman 150. Ehrhard, Urkirche 320. Doerries, Konstantin 68, 73. La mem-atesto 197. Hernegger 180 f, 183 f Braun, Radicalism I 85, II 80 f ff, esp 171 ff Baus, Von der Urgemeinde 467. Lippold, Episkopo Ossius 1 ff 56 Cod. 16,2,3 f; 16,2,6. Hierono. ep. 52.6. Vogt, Constantinus RAC III 336. Grant, Christen 177 f 57 Vogt, Constantinus RAC III 307. Id Konstantin

265, 276. F. Lot, La fin du monde antique et le debut du Moyen Age 1927, 34.

Citita el Straub, Regeneratio 134. S. ankaŭ ibid 88. Hönn estas tre skeptika pri la kristanismo de Konstantino 187 ss. Ankaŭ : Hernegger 117. Aland, Ŝanĝo de Kredo 41 ss. Grant. li 8,17,1 ff; 10,5,2. VC 3.25 ff; 4.62. Lakto. de mort. personaj 34; 48. Lib. Vita Silvestri. Cod. 16,10,1. RAC III 317 f. Kraft, Ekleziaj Patroj Leksiko 210. dtv Antike, Religio II 42 f. Hammond/Scullard 280. Schwartz, Zur Geschichte des Athanasius 1904, 536 ff. 1911, 425, 489. Pättisch 182. Seock, Sinking IV

215. Caspar, Papado I 105 ff Vogelstein 58 ss Kornemann, Monda Historio II 313 ss, 323. Id. Vittinghoff 330 ff Voelkl, La Imperiestro 135. Kawerau, Malnova Preĝejo 100. Plöchl, Kanona Juro I 39. Haller, Papacy I 44 f Vogt, La Malkresko de Romo 258. Dannenbauer, Apero I 63 f. Aland, Malnetoj 166. Hernegger 148 ff, 163 ff, 170. Franzen 72. La Eklezio. 142. Noethlichs, La leĝdonaj mezuroj 23 f.

Geanakoplos 171 f. La eklezio jam estis tre engaĝita en la socio en la 3-a jarcento kaj havis la plej evoluintan organizon de ĉiuj kultoj kiuj ampleksis la tutan imperion: F.

Winkelmann, Problemoj de formado 284. H. Grégoire, La "conversion" de Constantin RUB 36, 1930/31, 270, citita en Ziegler, Gegenkaiser 38. Kelkaj esploristoj lastatempe tradukis "epí skopos ton ektós" ne "Episkopo por eksteraj zorgoj", sed: "... por la eksteruloj", ĉar ili derivas "ton ektós" ne de "táektós" (la eksteraj aferoj), sed de "hoi ektós" (la eksteruloj) - por detaloj: Straub, Regeneratio 119 ss. 59 Cod. 13,5,7. Eŭ sebio, VC 1,12,38. Vogt, Constantinus RAC III 349 f, 353 ff, spec 355. Lexicon of the Old World 1588 ff Treitinger 50 ff, Historio de la bizanca ŝtato.

Kornemann, Monda Historio II 297 ff, 311. Id. 384 f. Dannenbauer, Emerĝo I 19. Kühner, Tajdoj de la Eklezio 85, 90 ss.

Hiltbrunner 1 ss Straub, La kristana imperiestro 147 ss.

Regeneratio 153 ff Grant, La Roma Imperio 86, 203. Burian, 623 ss, 638 60 Cod. 6,13,1. Kol.

Avell. epistolo 14,19,181 (red. Guenther).

Weinel, Staat 20 f Bauer, La Evangelio laŭ Johano 71. Windisch 88.

Treitinger 56. Bornhäuser, Jesuo imperator 13 f. Lietzmann, Al la Romanoj 98.

Koch, Diaĝo kaj Homo 146 ss.

Weinstock, Divus Julius 1971. Vidu la detalan diskuton de JA North

en: JRS, Vol LXV 1975, 171 ff. Prezo 28 ff. 15,4,1. Teodoro. 1,34,3. Philostorg.

2.17. Treitinger 158. Dannenbauer, Genezo I

25 ff, 66 ff Eterna, Reĝaj Pensoj 8 ff

ff Hö nn 133 ff, 155. Karayannopoulos 341 ff, La Bildo de Konstantino 3.
Koep, The Consecration Coins 94 ff, Regeneratio ss. 45 s. 290 f 62 Vogt ,
Constantinus RAC III 349 f Delbrück, Antike Porphywerke 24 ff 127 ff 63
Euseb. VC 2.12.1; 4.17; 4.22.1; 4.29.
Vogt, ibid 360 64 Euseb. li 9,9,1; 9,9,9; 10,4,61. VC 1.3; 1.12; 1.44. RAC III 371, VI 1073.
Bihlmeyer LThK 1. A.
VI 163. Bury, Historio II 410.

Vogelstein 75. Ehrhard, Urkirche 319 ff Hö nn 136 f, 153. Löwe, Von Theoderich 16.
Doerries, Konstantin 145. v. Campenhausen, Latinaj Ekleziaj Patroj 70.
Stockmeier, Leo I. 138. Aland, skizoj 195. Kühner, Tides of the Church 83, 90 f. Baus
en Manlibro de Eklezia Historio II/1, 9, 15. Komprenoble, oni jam havis esence
havis la saman topoi karakterizis la idealan reganton en antaŭ kristana tempo:
Ziegler, Gegenkaiser 26 f. Pri la Vita Constantini vidu la kritikan novan eldonon
de F. Winkelmann (red.), Pri la vivo de la imperiestro Konstantino 1975, precipe la
detala enkonduko p. IX ff.

Vidu ankaŭ Moreau, Eŭ sebio de Cezareo RAC VI 1073 ff Eŭ sebio vidis en la regado
de Konstantino "la plenumon de la monda historio", ibid . VC 2.4; 2.14; 4.5. Zos.
2.21

f. Sokrato. Hej 1:18. Anon.

Valoj. 21; 30 f. Amiano. 17,13,1. Eŭ tropika. 9.7. Vict. Caes. 41.12.

Zonar. 13.2. Vogt, Constantinus RAC III 371. RGA 2. A. 1978 III 584.

H. Kraft en dtv Lex, Religio I 176, II 42. Seeck, Ruhe I 47 f. Stein, Vom Roman 158 f.

Patsch 17 ff, Konstantino kaj la Gotoj 208. Schmidt, 219. Monda Historio II 309 ff

Id. Roman History II 391. Prete, La historia fono 502. Doerries, Konstantin,
21, 80.

Voelkl, The Emperor 58, 106, 120 f, 127, 163, 172, 194, 234. Straub, Ruler's Ideal
124. Dölger, Bizanco 11. Laŭ la datoj CH

Habichts, Konstantin 360 ff, esp 371, sed la Gotika Milito 315 66 Tac estas
preterlasita.

Germania 7. Cornfeld/Botterweck IV 894. Andresen/Denzler 351. dtv Lex Antike,
Religio I 120, 222, 231, II 82 fv Hentig, Der.

Packkontrakto 44 ss. La venkita 19 ss. 47 f. [Lev](#) . 5.1. Num hom 26. de princ. 4.14. Homilioj pri Josuo

15:1. c. Cels. 5,33; 8.73. Schöpf 37. Post v. Campenhausen, Tradicio kaj Vivo 210 f, estas en Origeno nur "trankvila, pacisma subtono", kiu cetere "kiel tia devenas ne el la Biblio, sed el la malfrua platona spiritismo".

[68](#) Luko 6.27 t, 6.32 f, 13.1 ff, Mt. 5.21 ff, 5.38 ff, 5.46 f, 19.18.

Harnack, Militia Christi 2. Weinel, *Ŝtato* 7. Wendland, Manlibro 23, Cadoux 21 f Troeltsch 40. Knopf, Enkonduko 268. Windisch, prediko sur la monto 150, 14. Asmussen, prediko sur la monto 30. Ragaz, prediko pri la Monto 55. Dibelius, Jesuo 105. Ill. Mesaĝo kaj Historio I 113 ss.

Preisker, La Etoso 119. Nigg 489. Armeo, Krucmilitoj 5, Jeremia 35 ff Deschner, Hahn 493 ff [69](#) Ephes. 6.16 f.

13.9 f. 2.10 f. Apk. 13.9. Faris. 1.3 f.

Atenag. leg. 11. irland. adv. haer. 4,24,2. Min. Oktavo. 30.6. Nur.

Trifo. 110.1. Apolono. 1.16. Faris. aŭ . 19.2; 11.1. Arist. Apolono. 17.3. Tertulo. idolo. 17; 19. de pat. 6 f. apol. 37. korono 11 f. Cels. 3.7; 5,33; 7,26; 8,68; 8,73; 73.1. Orig. ser. 102 en Monto Kipro. Bono pat. 14; 16; Donato 6:10. Clem. Al. Pagita tago. 1,12,99; 2,4,42. Sed ankaŭ vidu Clem. Al. protr. 10.100. Diogn. 5; Arnob. adv. gent. 1.6.

Lakto. diversaj inst. 6,20,15 ff; 5,17,12 f. c. 73. Sulp. Sev. Vita Martini 4. Hippol. Tradicio Apostol. c. 16. Konstitucio per Hippolytum 41.

Komparu eĉ Ambros. de off 3,4,27. Kraft, Ekleziaj Patroj Leksiko 279 ff, spec 284. Hefele I 21. Marcuse 24 ff, Cadoux 49 ff, 245. Bainton 197, 208. Althaus, v. Campenhausen, Tradicio kaj Vivo 202 ff. Schöpf 75. Armeo, Krucmilitoj 9 f.

[Deschner](#) , Hahn 504 ff Ders kaj War 53 ff . tradicio apostolo. c. 16. Konstitucio. de Hippolito. 41.

Hippolytus estis la kontraŭa episkopo de Episkopo (Papo) Kalisto en Romo kaj ankoraŭ fariĝis sanktulo! La eklezioj festas lian festenon la 13-a kaj 22-a. Aŭ gusto kaj (por la Grekoj) la 30-an de januaro, LThK 1. A. V 69 [71](#) Tert. de idolo. 17.3. Vidu 19. Klauser, Kristana Supra Klaso 62 ff [72](#) Athenag. kruro 35

73 Kipro. ad. Donatum 6. Cadoux 245. Bainton 197, 208. Vidu ankaŭ la literaturon listigitan en noto 35. Por detalaj informoj pri la ideologiaj ideoj por la konvertiĝo de la eklezio en ŝtatan preĝejon, vidu Hernegger 25 ff, 150 ff Marschall 19.

Meinhold, Church History 47 74 Justin. apol. 1.31. Eŭ sebio. ge 4,8,4; 8,1,8. Oros. histo

7.13.

Andresen/Denzler 351. Weinel, Ŝtato 25. Knopf/Krüger 23 ff.

Ehrhard, frua preĝejo 15-a Köhler, origino 5-a a.K. Campenhausen, Tradicio kaj Vivo 206, Kühner, Tajdoj de la Eklezio 102 f 75 2 Kor. 10.3. Fil 2:25. Eph.

6.13 ff. ep. 112.2. Syn.

Elvira ĉ 73. Eŭ sebio. Hej 8:17. Syn. Arel. c. 3. La sinodo ankoraŭ ne rekte devigas militservon, sed prefere militservon, "en pacaj tempoj". dtv Lex Antikveco, Religio I 223. Heredantoj 53. Hornus 159 ff. Krucmilitoj 10. Doerries, Konstantin 80 ff.

Jones, Socia Fono 23 ff. Dirks, La Malpura Komerco? 16.

Kühner, Tides of the Church 90. La ŝtato en la konduto de la eklezio al kredantoj en publika servo en la 4-a jarcento ne estis signifa, kvankam malpli drasta. La Sinodo de Elvira postulis kristanoj en hispanaj magistratoj resti for de preĝejo dum la jaro en kiu ili estis en pagendaĵo. La Sinodo de Arles, aliflanke, permesas al kristano funkcii kiel guberniestro, kiu devus nur esti ekskludita se li malobservas ekleziajn regulojn. Vidu Syn Elvira ĉ 57 kun Syn. c. 7 76 a.K. Haehling, religia aparteneco 238 ff ankaŭ tabelo 495 77 Ibid. 453 ss. Vidu ankaŭ la tabelon p. 495 78 Kod. 16,10,21 (a. 416) 79 v. Campenhausen, tradicio kaj vivo 205 80 Ibid. 214 f 81 v. Campenhausen, Latinaj Patroj 57 82 Lakt. diversaj inst. 1,18,8 ff; 6,20,15 ff; 5,17,12 f; 6,6,19 ff; 6,9,2 sekvaj.

Pliaj pruvoj en Cadoux 55 ff, 158 ff Kraft, Church Fathers Lexicon 339 f RAC III 307. dtv Lex, Philosophy III 26. Schnürer, Church I 6 fv Campenhausen, Latin Church Fathers 64 f, 70 ff.

Prete, La Historia Fono 491. Bloch, La Pagana Reviviĝo 193. Kühner, Tides of the Church 115 [83](#) Hieron. vir. malsana. 80. Pauly-Wissowa 8. Hbbd. 1958, 1723. Kraft, Church Fathers Lexicon 337. Koch, Little German Church History 18-a v. Campenhausen, Latinaj Ekleziaj Patroj 57 ss, 71 ss Prete, La historia fono 497 ss. Vidu ankaŭ 508 f [85](#) Voltaire, Lettres philosophiques n-ro 8, 33 f, citita el V. Neumann, Voltaire I 83. Schopenhauer, Parerga kaj Paralipomena. II. 15: Pri religio § 174, citita el J. Welter, Schopenhauer I 183 [86](#) Euseb. VC 4.10. Kühner, Tajdoj 87 ff [87](#) Euseb. VC 2.67; 3.17 ff. Doerries, Konstantin 79 f, 101.

Hernegger 153 ff, 164 ff, 168. Tinnefeld 257 ss Szilágyi 376. Schneemelcher, eseoj 316 f. Straub, Regeneratio 70 ff, 87 f [88](#) Euseb. VC 2.55; 2.65; Eŭ sebio. Hej 10,7,2. Ankaŭ Hernegger 159 ff Doerries, Konstantin 80. Tinnefeld 257 f [89](#) Euseb. hej 5 prooem.; li 9.1 ss VC 1.6; 1.46. Hernegger 184. Poppe 26. Andresen, La Eklezioj de la Malnova Kristanismo 319 f. Winkelmann, Problemoj de Evoluo 299 [90](#) Liv. 2,19,12; 2.42.5; 25,12,15; 26,45,9. Cic. nat. deor. 2 Dio 51:1,3. Pauly II 24 ff. German Lex, Religio I 217 ss. Hernegger 458, noto 19. Ziegler, Gegenkaiser 47 f [91](#) . VC 2.12. Komparu 2:4; 2.7 f. Harnack, Militia Christi 86 f. Bainton 194. Franzen 66. Straub, Regeneratio 112. Schneider, Intellectual History I 697 ff, 734. Brown, Mondo 36 [92](#) Weber, W. La Unuiĝo 92. Straub, Regeneratio 85 [93](#) Euseb. VC 1.6. Eŭ sebio. Aŭ ad s coetum 26. Teodoro. Hej 1:2; 5.41 f Kraft, Ekleziaj Patroj Leksiko 482 [94](#) Eŭ seb. VC 3.1. Hernegger 166 ff [95](#) Ambros. de Rev 41,202. Aŭ gusto. ep. 189. LThK 1. A. VI 243 f. Doerries, Constantine 127 ff. Ĉi tie ankaŭ la unua citaĵo de Ambrosius kaj tiu de Luther [96](#) a.K. Schubert, Historio I 26. Giesecke, La orientgermanoj 118. Schmidt, La Konvertiĝo 280 f. Momigliano, La Konflikto 10

97 Cod. 6,10,21; 7.18. Cadoux 590. Dannenbauer, Origino I 231. Poppe 47, 52 98 Chrysost. hom. ad Mt 61,2.
Salvian, de gub. dei 3.50. Bazilio. ep. ad Amphil. c. 13 kaj 15. Regino v. Pr. I 317 f. v. Chartr. de peccatis capitalibus, PL 141, p. 339. LThK 1. A. VI 984. Rauschen 240. Schmitz, BußDiscipline 42 f, 264. Sternberg 163. Hellinger 89 f.

Doerries, Konstantin 85 f Ryan 27. Hornus 89, 158 ff Brown, Welten 160. Adulterio (en Basilius) inter du edziĝintaj homoj 99 Athan. ep. ad Amm. Chrysost. Komentario de Mateo 26:7.
Ambrozio. de Rev 1,129. Heilmann II 374. Cadoux 146, 257. Hornus 8, 88 100 Aland,

skizoj 223 parte parolas pri supozo en la citita frazo 101 Euseb. VC 4.56; 5.2; 5.4; 10.7. li 8,13,15; Zos.

2,29; 2,14,1.

Philostorg. 2.14. Lakto. diversaj inst. Aldono al 7.26. Hierono. vir. malsana. 80. Cod. Theodos. 4,6,2 f. 1.5. Amiano. 14,11,10; 14,11,20.

Eŭ tropika. 10,6,3. Vict. epit. 40,5; 41.11 f. Caes. 40.5. Apolono. Sid. ep. 5,8,2. Chrysost. en ep. ad Philipp. 4,15,5. Zon. 12.33. Pauly-Wissowa 8. Hbbd. 1958, 1723 f. Groag, Maxentius, Pauly-Wissowa 28. Hbbd. 1966, 2444 f Pauly III 1108. Vogt, Constantinus RAC III 361. dtv Lex, Religio II 41, 43. Lexicon of the Old World 953.

Seeck, Sinking I 49; 102 ff; IV 213. Schwartz, Karakteraj Kapoj 265. Stein, El la Romano 199. Eger 110 ff Doerries, Konstantin 170. Hö nn 98, 131 f. Voelkl, La Imperiestro 156, 210. Kornemann, La Monda Historio 314. Ora monero 112 ss Kraft, Konstantino religia evoluo 128 ss. Vogt, Paganoj 48 s.

Franzen 68. Gwatkin 15. Browning 55. Baus, Manlibro de Eklezia Historio II/1, 16 102 Zosim. 2.30. LThK 1.

A. ep. 77.3. Kaser, Dua Sekcio 4 104 Lexicon of the Old World 2559 105 Doerries, The Self-

Testimony 168. Id Konstantin 64 ff Nehlsen 118. Thraede 94. Pliaj referencoj sub piednoto 14 106

Theodor. he 5:21. Schwartz, imperiestro Konstantin 91. Stein, Vom Roman 190 ff. Kornemann, Roman History II 392 f

107 Cod. 9.5.1; 9,7,1; 9.16.1f; 9.40.2; 15,12,1; 16,10,1; Sozom. 1.8. Aurel. Vict. Caes. 41. Vogt, Constantinus RAC III 357 ff.

Pri la demando de la kristana influo 118 ss. Hönn 142 ss . 9.9.1; 9.15.1; 9,16,1 ff; 9.21.1; 9.24.1; 9.34.1; 16,10,1. Aurel. Vict.

de Caes. 41.11 f. Aŭ gusto. civ. dei 5.25. Leksikono de la Malnova Mondo 2559. Seeck, Downfall I 53, 63. Stein, Vom Roman 148 f, 192 ff Rehfeldt 78. Voelkl, La Kaiser 86, 95 ff, 109, 210. Doerries, La Mem-Atesto , 171. 180. III Konstantin 60, 63 f, 132 f Franzen 68.

Noethlich, La leĝdonaj mezuroj 24 f Jones, The later Roman Empire I 92. The Complete Works of Percy Bysshe Shelley, Newly Edited by R. Ingpen and WE Pack. , 1965, VI 38. Citaĵo de G. Borchartd, Percy Bysshe Shelley I 210, kp 192 ff Baus, Von der Urgemeinde 468 f. Ĉi en Handbook of Church History II/1, 8. Grant, The Roman Empire 101 f . Vogt vidu sekvan noton.

109 Cod 6,1,3 ff Vogt, Pri la Demando de la Kristana Influo 130 f . 3,16,1. Kodo Nur 5,26,1. Vogt, Constantinus RAC III 357 f Harnack, La Mision 193 f Stuibler 69 f . Cod. 4,6,2 f Vogt, Pri la demando de la kristana influo 135 f. La mem-atesto 275 f.

Konstantin 65. Tinnefeld 262. Nehlsen 95. Roby 103 112 Vogt, Constantinus RAC III 357. Id. Pri la demando pri kristana influo 131 f Meinhold, Eklezia Historio 51 113 Cod. 9,12,1; iomete diferenca de ĉi tio: Cod 9.14.

Komparu kun Ulpian. Fosi. 1,6,2. Stuibler 65 f 114 dtv Lex Antikveco, Historio II 96 f dtv Lexikon 8, 140. Härtel 346 115 Cod. 9,12,2. Vita Hadr. 18.7. Vogt, Pri la

demando de kristana influo II 131. Stuibler 66 116 Theodor. hej 1.34. Stuibler 67 f 117 Syn. c. 5. Stuibler 73 118 Syn. c. 49.50. Kp ĉ 16

119 Cod. 16.8.1; 16.8.5; 16.9.2; Eŭ sebio. VC 3.18; 4.27. li 10,5,3 f Voelkl, Der Kaiser 66, 77 f submetas la lastajn dekretojn sub la frazo: "Ordo protekti judajn konvertitojn".

Browe, La Juda Leĝaro 120. Kornemann, World History II 308. Is Roman History II 390. Blumenkranz, Mission Competition 229. Avi-Yonah 167.

Noethlichs, The Legislative Measures 32 ff, 45 ff, Langenfeld 16.

Tinnefeld 245 ff Anton, Membildo 44. Grant, La Romia Imperio 274 120 Chrysost. PG 48,900.

Tinnefeld 308 f 121 Grant, La Romia Imperio 292 f

122 Euseb. li 10,5,21 ff Vogt, Constantinus

RAC III 332 123 Eŭ seb. heh 10,5,21 ff; 10,6,4 f Opt. 1.16; 1.15; 1.19 ff;

2.6 ff; 5.1; 26.121. Aŭ gusto. ep. 43,6,17; 43,9,25 f. eccl. 18.46; enarr. en ps. 26,2,19.

Hierono. ep. 133.4. Vogt, Constantinus RAC III 330 ff. IV 128 ss., La Greka kaj Latina Eklezio 179 ss. van der Meer, Augustine 109 ss., Studoj pri Socia Doktrino 64.

Kornemann, Roman History II 381. a.K Campenhausen, Latinaj Patroj 186.

Voelkl, La Imperiestro 59 f. Hernegger 390.

Vogt, La Malkresko de Romo 189 f. Deschner, Hahn 340 f, 476.

Grasmück 17 ss Doerries, Vorto kaj Horo I 80 ss.

Kühner, Tajdoj de la Eklezio 110 f. Chadwick, La Eklezio 138 sek., 258.

Brown, Augustinus 184 ff Jones, Roman Empire 81 ff Girardet 6 ff, 26 ff, De Jesuo al Justiniano 164 ff de pastro en la antikva eklezio", en: v. Campenhausen, Tradicio kaj Vivo 272 ff 125 Syn. (314) ĉ 8-a; 13. Eŭ sebio.

li 10,5,18 ff. Mil. 1.23 f. Aŭ gusto. ep. 43,5,14 ff; 53.2.5; 88,2 f; 89.3. kont. suferis.

Petilian. 2.92.205; 3,67; 2.92.205; c. Cresc. 3,40,44; ep. Parm. 1,8,13;

11.18; brev. Kol 3,12,24; 3,17,31 ff; ad Donat. poŝ to kol. 31,54; 33,56; ep. 141.9.

Cod. 16.2.1 (kie la termino "haereticus" aperas unuafoje en la Cod. Theod.).

Mirbt/Aland, fontoj n-ro 237 ff,

P. 109 f RAC II 1203. Vogt, Constantinus III 331 ff.
Antikvo, Religio II 42-a a.K. Sods/v. Campenhausen n-ro 11 ff; n-ro 30.
Seeck, Falo I 326 ss, III 324 ss Stein, El la Romano 152 ss.
Schwartz, Imperiestro Konstantino 88 f. Ehrhard, La Greka kaj la Latina Eklezio
180 f. Kornemann, Monda Historio II 290. III.
Roma Historio II 382. Habicht, Konstantino 368, 372 f.
Lietzmann, Historio 68 ss Kraft, Imperiestro Konstantino 196. Grasmück 91 ss.
Campenhausen, Latinaj Patroj 191. Hernegger 17, 390, 399. Vogt, La Malkresko
191 f Instinsky 59 ff Tengström 93. Greenslade 15. Monachino 11 ff, 16 ff Lorenz
103.

Noethlichs, La leĝdonaj mezuroj 7 ss. Haendler, Von Tertullian 82 ss. Jones,
Romia Imperio I 82. Wojtowysch 69 ss.
Barnes, Konstantino 57 ff [126](#)
Haller, Papacy I 45 [127](#) Optat.
3.3. Hönn 166 f Manlibro de Eklezia Historio II/1, 144 [128](#) Just. 1,26; 1.58. Trifo. 35,4
f;
80.3. irlandano. adv. haer. 1,27; 3,3,4. Harnack, Marcion 26, 196, 28* ff Identita Historio
de Dogmo 77.
Heussi, Kompendio 54. Marcion 193 ff Bauer, Ortodokseco 30.
Rist, Pseŭ depigrafa Refuto 39 ff, 50, 62. Buonaiuti I 97 ff.
Lietzmann, Historio I 267. Forto, la religia evoluo de Konstantino 126 ss. Kawerau,
Malnova Eklezio 52 [ss](#) . VC 3.64 f Cod. 16.5. Vogt,
Constantinus RAC III 344. Pfättisch 141. Martin, Theodosius leĝoj 117 ff.

Antono, membildo 43 f [130](#) Eŭ seb.
VC 2.65. Hernegger 164 ff Noethlichs, La leĝdonaj mezuroj 17 ff
[131](#) Vogt, Constantinus RAC III 334.
Geffcken, La rezulto (reprezo 1963) 92 ff . hej 1.9. Ĝelo. Cyc. hej 2.36.
Zosim. 2,40,3. Eunap. Vitae sofisto. 6,2,12; 6,3,7. Athan. ep. firme. 4. Fredouille,
Idolkulto

RAC XI 879. Pauly I 15. Aland, *ŝ anĝo de kredo* 42. v. Haehling, *religia aparteno* 57 f Tinnfeld 264 [133](#) Euseb. *hej* 10,5,8. VC 2.24 ff; 2,48 ff; 4.9 sk. 9.16.1f; 16,2,5; 16,10,1. J. Fontaine *JbAC* (25) 1982, 21. Schultze, *Historio I* 41. Doerries, *Konstantin* 132 ff *tro bagatelas la sintenon de Konstantino* [134](#) Jv Walter 289. Meinhold, *Eklezia Historio* 52 [135](#) Cato: *Cic. de divin.* 2.51. Jozefo. *Vita* 23,113. Eŭ sebio. VC 2.56.

Cod. 9,16,1 f. *Komparu* 16,10,1. Vogt, *Constantinus RAC III* 363 f. Büchmann II 676 f Schultze, *Historio I* 47 f Geffcken 93. Haller, *Papacy I* 42 f. Kempfer 4. Straub, *Regeneratio* 107. Noethlichs, *La leĝdonaj mezuroj* 20 ff . 18.1 ss. Vidu ankaŭ *Genezon.* 13.18; 14.13; 23.17. Eŭ sebio.

VC 2.45; 3.1; 3,25 f; 3,48; 3,52 sekvaj; 3,58; 4,25; 2.45. Cod. 15,1,3. *Syn. Elv. c. 60. Sokrato. Hej* 1:3; 1.18. *Sozom. hej* 2.5; 5.10. *Oros.* 7,28,28. Julian, aŭ . 7.228b. Amiano. 21.10. Vogt, *Constantinus RAC III* 347 f Funke, *bildo de la dioj XI* 808. *LThK* 1. A. VI 838.

Pättisch 130 ff Ehrhard, *La greka kaj la latina eklezio* 16. Vittinghoff 358 ff.

Hö nn 183 fv Haehling, *religia aparteneco* 57 f Noethlichs, *La leĝdonaj mezuroj* 19 ff, 28 ff *Manlibro de Eklezia historio I* 84, 92. Barnes, *Constantine* 210. . Grant , *Kristanoj* 173 [137](#) Teodoro. *Hej* 3:7 [138](#) Eŭ sebio. VC 3.48; 3.52 s. Sokrato. *ge* 1:16; *Soc. hej* 2.5. *Zos. hist* 2,31,1. Johano Malal. *Chron* 13. Hieron. *Kroniko* (PL 27, 677).

W. Deichmann, *Kristanigo II RAC II* 1230. Vogt, *Constantinus RAC III* 349 ff Schultze, *Historio I*, 50, 65, II 283 f, 288. Ehrhard, *Urkirche* 320. Voelkl, *La Imperiestro* 191, 207. Kornemann. 384. Nietzsche citita el Hö nn 154. Doerries, *mematesto* 86 f Anton, *membildo* 41. Tinnfeld 225.

Manlibro de Eklezia Historio II/1, 10. Grant, *La Romia Imperio* 292

[139](#) Eŭ sebio. VC 3.54. Fajrero, bildo de dio 816

[140](#) Eŭ sebio. VC 4.37 ff

[141](#) Polikarpo citita el Grant, La Romia Imperio 276. CA

Helvétius, De l'Homme, 1774, II 147, 338. Citita el V. Mack, Claude Adrien

Helvétius I 119 f LThK 1. A. VIII 360 [142](#) Euseb. VC

4.55. Seeck, Malkresko IV 25 f. Klein, Konstancio la 2-a 187 ss, 195 ff [143](#)

Eŭ seb. VC

4.61 ff. ge 1:32; 1.34. Sukceno. de obitu Theod. 40. Vogt, Constantinus

RAC III 361. LThK 1. A. VI 162, 676.

Schultze, Historio I 64. Seeck, Falo IV 24 ff.

Voltaire, Dictionaire philosophique, 49. Citita el Mack, Voltaire 86.

Chadwick, La Eklezio 144 [144](#)

Vogt, Constantinus RAC III 371. LThK 1. A. X 1095. Baus, Von der Urgemeinde

454

6-a ĉapitro

Persio, Armenio kaj kristanismo

1 Blade, Armenio RAC I 684 2 Vidu

notojn 13 kaj 15 3 Faust.

3.11 4 K.-H.

Ziegler, La Rilatoj 5 ff, 20 ff, 45 ff, 97 ff, 129 ff, speciale 128, 140 5 Ostrogorsky, Historio

de la Bizanca Ŝtato 36. Neusner 144 ff, Pozicio kaj Signifeco 2174.

Blum, Situacio 11 f 6

Pauly III 1119 ff Christensen 109 ff, Stilicho 12 f 176. Blum, Situacio 12 ff 7 Baynes, bizancaj studoj 186. Ziegler, La Rilatoj 144

ff Blum, Situacio 17 ss . apol. 5.6. ad scap. 4. Eŭ sebio. Hej 4:30; 5.5; 6.46.2. Cass. Dio 71.8 ff. - Plie: Klinge, Armenio RAC I 683 f. LThK

1. A. I 663 f. Klein, Armenio RAC I 683 f. A. IV 673. Pri la rolo de la virinoj en la frua armena kristanismo vidu ankaŭ : Krikorian 29 f Klein, Konstantius II 171 10 Sozom. hej 2,8,1. Pauly V 932. Klein, Konstancio la 2-a 169 ff.

Barnes, Constantine 65. Krikorian 29 datas la komencon de kristanismo

kiel ŝtata religio al la jaro 301 11 Faust. 3.2f; 3.5; 3.10;

3.14. LThK 1. A. I 644, 664, 716, IV 673 f, V 901. Pauly III 166. Klinge RAC I 684 ff Klein, Konstantius II 172 ss Figuro de la fruaj tagoj de la Armena Eklezio", kiu festis

lin en siaj propraj festivaloj kaj en la kanono de la armena Meso: Assfalg

156 f 12 Klinge, RAC I 685 f. Klein, Konstantius II 174 ff 13 Faust. 3.8; 4.21 ff; 4.50.

Pri Faustus vidu ankaŭ LThK 1. A. III 972 f kaj Lauer III f Cetere: Klein, Konstantius II 182 noto 32. Krikorian 30

14 pugno. 3,20; 4.11; 4,20; 4.22; 4.33 15 Ibid.

3.7f; 4.22 16 Ibid. 3.5;

3.11; 4.22 17 Ibid. 3.11 18

Ibid.

19 Ibid. 3.11; reliefigita de mi 20 Ibid. 4,49;

4.51 21 Ibid. 4.3 f 22

Ibid. 4.51 f. Plue

LThK 1. A. VII 490. Mi reliefigis 23 Faust. 4,51 f 24 pugno. 3.3; 3.13; 5.31. Blade RAC I 685 f LThK 1.

A. VII 924 25 Eŭ seb. VC 3.7. v. Stauffenberg 112 f 26 Philostorg. vidu Ap 7:3a.

Pauly III 1576. Klein, Konstantius II 175 ff, 192 ff

Blum, Situacio 26 f 27 Aurel. Vict. epit. 41.20. Anon. Valoj. 6.35. Amiano. 14,1,2.

Stallknecht 36 ff Klein, Konstancio la 2-a 196 f 28

Theodor. li 1:24 29 Ibid.

1.25. Eŭ seb. VC 4.9 ff. Hej 2:15 30 a.K. Stauffenberg

113 ff 31 Afrah. Dem 5.1 ff;

5.10 ff; 5.23 ss Schühlein, LThK 1. A. I 530.

Altaner 298. a.K. Stauffenberg 114. Pri la antisemitismo de Afrahat: Pavan I christiani 457 ff. Plue: Stallknecht 42 f Blum, situacio 27 f 32 CDG Müller, pozicio kaj

signifo 228. Blum, situacio 23 f 33 CDG Müller, pozicio kaj signifo. Blum, Situacio 23 ss 34 Stein, El la Romano 212. Vö ö bus, Historio I 235 ss. Blum, Situacio 24 ff 35

Kmosko 690 ss. Rubin, Aĝo de Justiniano I 253.

Vö ö bus, Historio I 239 ff CDG Müller, Pozicio kaj Signifo 228 f. aŭ . 18,206 ff Stein, El la Romano 213 f 37 Ephrem, Carmina

Nisibena. Teodoro. hej 2.31. Vidu ankaŭ Theodore. rel.

historiisto c. 1. Altaner 295, 299 f Blum, Situacio 27 f 38 ThRe IX 1982, 756.

Ziegler, La Rilatoj 146 f.

39 Ostrogorsky, Historio de la bizanca ŝtato 47. Ziegler, La Rilatoj 147 f Blum, Situacio 31 40 Socrat. 7.18; 7.20. Teodoro. hej
5.41. LThK 1. A. I 12, V 357, VI 1002 f Stein, From the Roman 423 ff, Historio de la Bizanca Ŝtato 47. Ziegler, La Rilatoj 147 fCDG.

Müller, Pozicio kaj Signifo 229 f, 232. Blum, Situacio 31 f 41 Cf Klinge, Armenio RAC I 683 ff

7-a ĉapitro

La kristanaj filoj de Konstantino kaj iliaj posteuloj

1 Thieß 265 2

Klein, Gotenprimas Wulfila 90 f 3 Hay

338 4 Euseb.

VC 4.52. Julian aŭ . 1.12. Libano. aŭ . 59.46. Schultze, Historio I 69. Seeck, Downfall IV 2 ff Noethlich, The Legislative Measures 260 Noto 264.

Blum, Junularo de Konstancio II 389 ff, 233. Kühner, Tides of the Church 122 5 . VC 4.68 ff. hist. 69. Zos. 2,40; 2.55.2 f.

Sokrato. 2,34; 3,1,6 ff. 14,7,9 ff; 14,9; 14,11,27; 21,16,6.

Philostorg. 3,28; 4.1. Soc. 5.2. Libano. aŭ . 18.10. Greg. Naz. aŭ . 4.21; 4.91. Julian ep. ad Athan. 270; 273. Eunap. Vit. Aedes 25. Pauly I 1291 f, 1368, IV 288.

Schultze, Historio I 68. Stein, Vom Roman 202 ff, 226. Seeck, Fall IV 28 f.

Kornemann, Monda Historio II 323. Id Roman History II 396. Scheidweiler, An Arian Sermon 140. Vogt, Paganoj 47 ff.

Ĉi tiu Malkresko de Romo 264 f Voelkl, La Imperiestro 241. Thieß 266.

Jacob-Karau/Ulmann 90. Jones, Roman Empire 116. Aland, skizoj 22.

Girardet, Constantius II 101 f. Klein, Constantius II 211 f. Browning 58 f 6 Amiano. 21,16,8. Benoist-Méchin 19, 32, 272, noto 20. Laŭ Klein, Konstancio la 2-a 200, la iniciato por la masakro venis ne de Konstancio - tio estis "malbona kalumnio kontraŭ Julian kaj liaj sekvantoj" - sed de la "armeo" . Sed Klein laŭ dasian heroon ĉe kaj ĉ tie precipe malkonvinke.

7 Zos. 2.41. Vict. epit. 41.21. Caes. 41.22. Philostorg. 3.1. Eŭ tropika.

10,9,2. Libano. aŭ . 59. Juliano. aŭ . 1. Aurel. Vict. Caes. 41.22. epit.

41.21. Sokrato. hej 2.5. Soc. hej 3.2. Zonar. 13.5. dtv Lex Antikveco, Historio II 217 f LThK 1. A. VI 164. Schultze, Historio I 71.

Seeck, Fall IV 47 f Stein, Vom Roman 203 f. Lietzmann, Historio III 176. Kraft, The Deeds 158 f

8 Libano. aŭ . 14.10; 59.124 ff; 59.147 ff. 2.41 f. 10.8.
Cod. 9,7,3. Athan. apol. ad Konst. 4; 7. Amiano. 21,16,6.
Vict. epit. 41.22 ff. Caes. 41.23 f. Schultze, Historio I 71 f.
Seeck, Downfall I 62 f, IV 47 ff, 87 ff Stein, Vom Roman 206 f. Kornemann, Monda
Historio II 398 f. Dannenbauer, 76, 244. La periodo 86. Jacob-Karau/Ulmann
90. Lippold, Theodosius 15. Waas 17. Constans setlis Frankonion sur imperia
grundo jam en 324 kaj avancis en Brition en 342/43. Komparu Kraft, La Agoj 141
ss, spec 173 ss, 180 ss 9 Cod. 16,6,2; 16,10,2 ff. Mil. 2.15; 2.18; 3.1 ff; 3.4; 3.6; 7.6
f. Passio Maximiniani et Isaaci I (PL 8.768). Passio Marculi (PL 8,760 ff).
Monumento.
bestkuracisto. ad Donatisto. hist. Pertinenta (PL 8,774).

Aŭ gusto. c. ep. Parm. 1,11,18. En ev John-trakto. 11.15; c. Cresc. 3,42,46;
3,50,55. c. suferis. Petil. 2,39,92. Eŭ tropika. 10.8. Aur. Vict. 41.
Zos. 2.41. dtv Lex Antikveco, Religio I 220. Schultze, Historio I 75.
Stein, El la Romano 205, 207, 211 ff. Caspar, Papado I 167 f.
Ehrhard, La Greka kaj Latina Eklezio 182. Hernegger 401 f. Grasmück 118 ff. van
der Meer, Augustinus 14 f. Campenhausen, latinaj Ekleziaj Patroj 191.

Tengström, Donatisten 93 f Lorenz, La Kvara 18, 22 f. Chadwick, La Eklezio 258
kaj noto sur ĉ tiu paĝo (258) 361. Noethlichs, La leĝdonaj mezuroj 50 ff, 53 ff 10
Consularia Constantinopolitana ad 350. Mommsen, Chron I 237. Julian
or. 1,26; 2.56. Zos. 2,42,2 ff.
10,9,4. Philostorg.

3.26. Aurel. Vict. epit. 41.22 ff. apol. ad Konst. 6 ff, precipe 11.
Hist. Arian. 74. Oros. 7,29,7 ff. 15,7,7 ff. 13.5 f. Pauly II 660. Madden, Kristanaj
Emblemoj 33 ss., Historio I 79 f.
Seeck, Falo IV 90 f Stein, De la Romano 215. Hagel 75.
Lietzmann, Historio III 208 f Ensslin, Burglary 97. Kent, The Revolt 105 ff
Schmitz, Die Zeit 86. Kellner, Libertas 79 f Zöllner, Franken 165. Ziegler,
Gegenkaiser 53 ff, 73. ones Measures 57. Waas 18, 84, 88 ff, 105. Baines,
Constantine's Successors 59. Laŭ Joannou, The Eastern Church 107, korespondado
inter Atanzio kaj Magnentius estas "decidata

ekskludita". Li ne donas pruvojn pri tio. Aliflanke, "ligo" estas "tre komprenebla" por Klein kaj estas pravigita de li plurfoje: Konstancio II 53 noto 117 [11](#) Zos. 2.45 ff. hej 3.3. Eŭ tropika. 10,12. Sulp. Sever. 2.38.5 ff. 2.32. Soc. 4,7,3. Philostorg. 3.26. Zonar. 13.8. Kraft, Ekleziaj Patroj Leksiko 426. Schultze, Historio I 82 f. Seeck, Downfall IV 89 ff, 109 ff, 137 f. Stein, Vom Roman 205, 215 ff.

Kornemann, Monda Historio II 326 f. Lietzmann, Historio 209 f. Rubin 252. Schmitz, Die Zeit 86. Kent, La Ribelo 105 f Zöllner, Franken 165. Benoist-Méchin 69 f. La pli mallonga 47.

Joannou, La Orienta Eklezio 107. Klein, Constantius II 86 ff, 160, neas la grandan influon de Valens (kaj Ursacius), la "kortepiskopoj", sur Konstantius. Waas 18, 90. Stalisto 84 [12](#) Ammian. 14,5; 15.1f; 15,3 ss; 15,5,8; 15,11,19; 16,5; 16,8; 16,10,10; 17.12f; 18.3; 19:12; 21,16,8 ff. 3,1,1; 3,2,2; Julian ep. 23. Cf ankaŭ la likvidadoj dum la ekzekuto de la Magist. ped. Barbatio kaj lia edzino: Amiano. 18.3. LThK 1. A. VI 173.

Seeck, Downfall IV 29 f, 133, 227 ff, 301 f. Stein, De la Romano 206. Ludwig, Amasa murdo 17. Schmidt, La orientgermanoj 229. Klein, Constantius II 89, 162 f. Stallknecht 44 s f [13](#) Seeck, Falo IV 29. Lietzmann, Historio III 177.

Stabila mano passim, esp 44 ff, 55 f [14](#)

Amiano. 15,1,3; 21,14,2. Cod. 3,12,1f; 9.16.1; 16,2,16.

Seeck, Falo IV 29 ff Stein, El la Romano 205. Thieß 266.

Brown, Mondo 111 [15](#)

Cod. 16,2,12; 16,2,14 f. Jones, Greka Urbo 1373 f.

Tinnefeld 259

[16](#) Hilar. v. Haveno. c. Konstanta. imp. 7.1. Athanas. de syn. 31.3. Historiisto Arian. 30; 45f; 49 f; 67 ff; 74 ff. Lauchert 74 f. Hagel 70. Antweiler, enkonduko 35. Haendler, Von Tertullian 97 [17](#) Klein, Konstantius

II, 1 s. Vidu ankaŭ la resumon 265 ff kaj la resumon 270 ff [18](#)

Philostorg. li 3.4 ss. Mia teksto en proksima rilato kun Klein,

Konstantius II 215 ff. Vidu ankaŭ KK Klein, Gothenprimas Wulfila 91 f 12 f [19](#).

4.3. Klein, Konstancio la 2-a, 201 ff

[20](#) Atano. de syn. 31.3. Hist. Arian. 33. Filostorgo. 4.8 f. Sokrato. hej
2.47. Aŭ gusto. ep. 105.9. LThK 1. A. VI 173. Diekamp 123 ff Albertz, esploroj.
Haller, Papado I 51 f., Cezaropaismo 121 ss., Imperiestro Konstancio 101 f. 16.8.1;
16,8,6; 16,8,7; 16,9,2. Schultze, Historio I 379. Seeck, Regesten 48.
Browe, Juda Juro 120 f.

Tinnefeld 293 f Noethlichs, The Legislative Measures 72, al kiu Konstantius "certe"
atribuas nur ununuran judan leĝon (Kod. Theod. 16,8,7), en kiu la konvertiĝo
de kristano al judismo estas minacata per la perdo de. ĉuj posedaĵoj "neŭ trala
konduo de Konstancio" al judoj!

[22](#) Firma eraro. 20,5; 28,6; 29.1 ff. Komparu 20.7. Plue: Sozom. 4.11.
Schultze, Historio I 97. Gottlieb, Oriento kaj Okcidento 17 [23](#)
Firm. 8. Ziegler, Firmicus Maternus RAC VII 946 ff, 953 f; 957. Fredouille, Idolatry
882 f dtv Lex, Philosophy II 130. Kraft, Church Fathers Lexicon 229 f Schultze,
Historio I 100 ff, II 337 ff citita laŭ Hoheisel. La identecon de la aŭ toro de ambaŭ
traktatoj pruvis CH Moore, J. Firmicus Maternus, The Heide and the Christian,
1897. Pri la Mitraika kulto: Deschner, Hahn 75 ff [24](#) Firm., Vom Error d.
paganaj religioj, BKV 58 f (262 f)

[25](#) Ibid. 28.6. Ziegler, Firmicus Maternus RAC VII 955 ff Vidu ĉi tie kaj jenon.
Notu ankaŭ CA Forbes 164 ff [26](#) Friedländer 920, 934 ff
Hoheisel 326 f [27](#) Firm. 16.4f; 28,6 ss; 29.1 f.
Hoheisel 392 ff, 401 ff [28](#) Ziegler, Firmicus Maternus RAC VII 956. dtv Lex
Antiquity, Religio I 187, Schneider, Intellectual History II 27. Lorenz, La Kvara 76.

Hoheisel 8:44f estas skeptika pri la nuntempa efiko de Skribo. Vidu ankaŭ
249 ff kaj 330. Kötting, Religionsfreiheit 22, 32 f [29](#) Tinnefeld 244
f [30](#) Cod. 16,10,2 ff; 16,10,6.
Komparu 16:10,10.

Athan. apol. ad Konst. 7; Chrysost. hejme en Juventus. et Martiro. 1-a de
aŭ gusto. konf. 8.2.
Soc. 5.4. Libano. lun en jul Simm. rel. 3.7. RAC II 1228 f. Schultze,

Historio I 75 ss Seeck, Regesten 191. Ehrhard, La Greka kaj Latina Eklezio 17.
Dannenbauer, Originoj I 81 f.
Scheidweiler, An Arian Sermon 140. Bloch, Pagan Revival 194.
Noethlichs, La leĝdonaj mezuroj 53 ff, 62 ff Tinnefeld 271. Anton, Membildo 48 f 31
Liban. aŭ . 67.8. Vidu Tinnefeld 240 ff, 271
ff 32 Theodor. ge 3:7; 3.18. Sozom. 5.4. Schultze, Historio
I 83 ff, 151. Geffcken, La Elirejo 98 f 33 Symm. rel. 3.7. Sym. ep. 10.54. Amm. Marcell.
16:10; 19,10,4.

Schultze, Historio I 90 f Geffcken, La rezulto 100 f Noethlichs, La leĝdonaj mezuroj 65.
Erdbrooke 40 ff Anton, 48 f 34 Zos. 5.38. Mi raportas ĉi tie proksime sekvante
Grant, Christen 181 35 Cod.
9,16,4; 9,16,5; 9,16,6. Amiano. 15,3,9; 6,8,1 f; 18.4; 19,12,1 ff. aŭ . 18.138. Lea III 449 f

Seeck, Ruhe IV 37 f. Barb 103, 108 ff. Haehling, Procezo 77, 88 ff 36 Schultze,
Historio I 73, 89 f 37 Ammiano. 19.2. Funke, Ammianus 151 ff. Haehling, Procezo
74 ff, 98 38 Ammian. 14,5,6 ff; 15.5f; 22,3,10 f. aŭ . 18.31. Sozom. hej

4,10,11. Zonar. 13.9. Pauly V 198. dtv Lex Antikvo, Historio III 199. Waas 17, 25.
v. Haehling, Process 95. Browning 104 ff Laŭ li, Paulus Catena estis entombigita
vivanta, 184 39 Amiano. 19,12,6. v. Haehling, Procezo 74 ff, spec 85 ff,
93, 95 ff 40 Lib. 55. Tinnefeld 110-a a.K. Haehling, Process 95, 98. Id. Religia
aparteno 67 ff 41 Greg. Naz. aŭ . 4.23 ss. Julian ep. 31. Filosto. 3.27 f. hej

3.3. Zos. 2.55. Sokrato. 2,33; 3.18. Soc. 4,7,5; 5.19. Chrysost. de.
Babyla 3-a Vikto. Caes. 42.10. Amiano. 15.2f; 14.1 ff; 7.1 ff; 11.6 ff; 22.13. Libano.
19.47. RAC I 466 f Pauly I 1291 f dtv Lex, Historio II 48. Lexicon of the Old World
1024. Schultze, Historio I 87. Seeck, 107, 123 ff.

Stein, El la Romano 219 f. Avi-Yonah 182 ss. Funke, Ammianus 158

f. Blockley 433 ss. 151 ss . 3.8 ff. 20.4f; 21 f. Socr. 2.47. Libano. aŭ . 18.117.

Philostorg. 6.5. Zon. 13.11. dtv Lex Antikveco, Historio II 163 f. Seeck, Falo IV 205 ss Stein, Vom Roman 239 ss, 246 ss.

Vogt, La Malkresko de Romo 264 ff. Browning 55 ss, 120 ss. La citaĵo el Julian p. 70. Benoist-Méchin 19 ff 43

Julian aŭ . 11(4). Dempf 136. Tinnefeld 236 f. Browning 257 ff.

Por Julian, skribas W. den Boer, la mondo estis plena de simbolaj manifestiĝoj, "preskaŭ ĉio en naturo estis por li mistero, indiko de la potencoj kiuj estas, kaj finfine de la unu Supera Ento." W. den Boer 16 44 Cod. 15,1,3. Rufin

10:28. Hist. aceph. 9. Libano. aŭ . 2,58; 18.126; 18.154. Amiano. 22,4,9; 22.5.2; 22,7,5. Socr. 3,1,48; 3,11,3. Soc. Hej 5,5,5; 5.5.9f; 6,1,1. Aŭ gusto. c. suferis. Petil. 2,97,224.

Optat. Mil. 2.16 ff; 2,17 f; 6.1 ss. Purigado kun sala akvo: 6.6.

Laŭ Anwander, Vortaro de Religio 152 f, la supozeble post-mistika sinkretismo de Julian estas "la malo de interna forto, pleneco kaj unueco", tio estas, de kristanismo. RAC IV 131. Schultze, Historio I 133 ff Lea I 238 f Lucas 85. Seeck, Malkresko IV 338.

Stein, Vom Roman 251 ff Lietzmann, Historio III 268 ff, 285 ff . Grasmück 133. Vogt, The Decline 266 ff der Meer, Augustinus 115. Jones, Romia Imperio 120 ff, 136 ff.

Brown, Mondo 114. Benoist-Méchin 170 ff.

Manlibro de Eklezia Historio II/1 148 45 Socr. 3.20.

Soc. 5,22,4. Ephräm, Pri Juliano la Apostato, Kanto 1.16, BKV 1919, I 217. Stein, El la Roman 254. Vogt, Emperor Julian 36 ff Avi-Yonah 195. Chadwick, La Eklezio 179, 196. Tinnefeld 2938 f46 2938 . Schultze, Historio I 128. Benoist-Méchin 288 noto 26.

Browning 200 ff

47 Grant, kristanoj 76

48 Julian ep. 55; 115. Amiano. 22,10,2; 25,4,20. Cod. 13,3,5. Cod. 10,53,7. Libano. aŭ . 18.126. Socr. 3.12. Geffcken, La Elirejo 127 f Benoist-Méchin 184. Grant, Christen 175 fv Haehling, Procezo 85. Tinnefeld 236 ff Chadwick, La Eklezio 178. Browning 198 ff 49 Julian ep. 55 (Weis 4230). Teodoro. 3.7; 3,12,2 f; 3,13,2; 3.15; Socr. 3.18 f. Rufin 10.30 f. li 7.8 ff. 22:11; 22,13,2. Zonar. 13,12,39. RAC I 466 f Funke, bildo de la dioj 812. Schultze, Historio I 128, 140 ff, 150 ss. Geffcken, La Eliro 125 ss. 46, 56. Lindsay 102 ff, Religia aparteno 142 f, 181 50 Libano. aŭ . 17.27. Greg. Naz. aŭ . 4.75. Vidu Ambros. de obitu Valent. consolat. 21. Geffcken, La Elirejo 140. Ŝ tono, El Roman 259.

Kornemann, Roman History II 408. Benoist-Méchin 178 ff, esp. 180. Browning 196. 51 Benoist-Méchin 192 f Chateaubriand citita 195 52 Ibid. 193 ff 53 Teodoro, li 3.15. Benoist-Méchin 201 ff Browning 282 54 Greg. Naz. aŭ . 5.13. Amiano. 12:11; 14,5; 15.1f; 15.3; 15.5f; 16,8; 18.3; 24.17 sek; 25.3. Socr. 3.12; 3.21. Soc. li 5:4; 5.15; 6.1 f. Libano. aŭ . 18.194; 18.274f; 15.43; 12.84f; 24.17. Teodoro. ge 3:9; 3.19; 3,25; 3.28. Rufin 1.34. dtv Lex Antikveco, Historio II 163 ff. Pauly III 613. Schultze, Historio I 171 ff Dölger, Por enkonduko al: Bidez 8, 114 f, 332, 358 förster, Kaiser Julian 9 ff, 16 ff IV 309, 337 ff, 353 ss Stein, El la roma 252 ss., Apero I 83 ff, La posteuloj de Konstantino 84. Benoist-Méchin 201 ff, 240 ss Browning 223, 273, 285 ff, 312 ff

Julian, kiun li portretas sufiĉe pozitive, estis "trafita per la lanco de persa rajdanto" kaj ke "ekzistas neniu demando" ke kristano mortigis lin. Evidenteco kompreneble mankas: De Jesuo al Justiniano 202 f 55 Teodoro. ge 3:22; 3.28. Libano. 11.300. Jouassard 506. Vidu ankaŭ 501. Altaner 245. Baur I 55. Ankaŭ episkopo Eŭ sebio de Cezareo

verkis verkon "Kontraŭ Porfirio", kiu konsistis el almenaŭ 25 libroj sed senspure perdiĝis. Kp. Hierono. ep. 70,3; vir. malsana. 81. Moreau, Eŭ sebio de Cezareo 1067 f Benoist-Méchin 252, 274 noto 27, 288 noto 36 (citita ĉi tie de Renan)

56 Aŭ gusto. civ. dei 5:21. Chrysost. de S. Babyla ĉi julio ktp. gentoj 14B. Hom 5:11 adv. judo. Vidu de S. Hieromat. Babyla 2. Greg. Naz. aŭ . 4 f. Citaĵo 4.52. Philippus von Side ankaŭ publikigis kontraŭ skribon: Socr. Hej 7:27. Fredouille RAC XI 884. B. Wyß, Gregor II.

(Gregor v. Nazianz) RAC XII 816 f La invektivoj de Gregorio kontraŭ Julian ne estis veraj paroladoj, sed prefere pamfletoj. La episkopo ne nur asertas, ke Juliano faris "homojn el la stratoj kaj el la subtera" siaj konfiduloj (tamen ne nomas iujn ajn nomojn!), sed ankaŭ ke li alportis la imperion al la rando de la abismo. Greg. Naz. aŭ . 4,53; 5.41 57 Efrem, Pri Juliano 2.16 ss; 2.25 ff; 3.4 ff. Vidu BKV 1919, I 223 noto 2 kaj 3.

Anwander, Vortaro de Religio 153. Benoist-Méchin 185 f 58 Ammian. 25,6; 25,7,9; 25,7,12; 25.9.1; 27,12,15. Zos. 3.31; 3,33,2 ff. aŭ . 24,9; Socr. 3,22,7. Sozom.

6,3,2. Philostorg. 8.1.

Pauly-Wissowa 18. Hbbd. 1968, 2008 f Stein, El la Romano 263 ff.

Ziegler, La Rilatoj 146 f Browning 317 ff 59 Cf BKV

1919, I 213 60 Ibid. 213 ff.

Kanto 1.1; 1.5; 1.7; 1.13; 1.15; 2.1; 2.5f; 2.9.

Amiano. 25.4

61 Teodoro. li 3.26 62

Bidez, Julian 358. Precipe Förster, Kaiser Julian 9 ff, 25 Baur I 54. Philip 41 ff Browning 200 f, 330 ff.

63 Hammond/Scullard 568. Bidez, Julian 362 f Förster, Kaiser Julian 39 ff

Lucas 85. Schultze, Historio I 171. Philip 52 ff Rubin I 26, 87. Speyer, La literatura falsaĵo 259. Gibbon post.

Chadwick, La Eklezio 182. Browning 8, 319, 322, 327, 336 ff.

Browning estas foje tre kritika de Julian: "Li estis greka filozofa kaj romia imperiestro. Li malsukcesis ĉi tie kaj tie kaj atingis "rimarkinde malmulton". Sed kion povas atingi imperiestro, kiu regas nur du jarojn! Browning scias tion mem kaj

Julian, kun longa regado, havas pli da konfido ol siaj posteuloj, 319 ff [64](#) Baur I 40 ff, 52 ff

[65](#) Socr. 3.22.2f; 4,2,4;

Teodoro. ge 4:1,3; 4,2,3. Amiano. 25.6f; 25,8,8 ff; 25,9,1 ff; 26,6,3; 27,12,15. Libano. aŭ . 24.9. Zos. 3.31; 3,33,2 ff; 4.4. Philostorg. 8.1. Rufin 11:1. Pauly Wissowa 18.

Hbbd. 1968, 2006 ff Bigelmair LThK 1. A. V 586. Hammond/Scullard 566. Baur I 56. Stein, Vom Roman 264 f [66](#) Greg. Naz. aŭ . 21.33. Socr. li 3,22 f; 3,24,3 ff; 3,26,2. Soc. 6.3 ff. 8.5 ff. 25,5,1 ff; 25,10,12 ff; 25,8,18; 26,6,3; 26.8.5. Rufin 11:1; Teodoro. 4,2,3f; 4.5; 4,22,10; 5.21. Eŭ tropika. 10.17 f. 3.30; 3.35. Libano. aŭ . 17.34. Cod. 5,13,3; 10,1,18. Ps. Vict. epit. 44.1; 44.3. La nebulo. aŭ . 5.63c. Zonar.

13,14. Pauly-Wissowa 18. Hbbd. 1968, 2009 f RAC I 467. dtv Lex.

Antikveco, Historio II 131. Schultze, Historio I 178 ff Geffcken, La Elirejo 142. Lippl XVI. Seeck, Fall IV 358 ff Stein, El la Roman 265 f. Lietzmann, Historio IV, 3. Joannou 148.

Noethlichs, La leĝdonaj mezuroj 76 ff. Haehling, Religious Belonging 554. Benoist-Méchin 251. Grant, kristanoj 76 [67](#) Ammian. 26,1 f; 26.4 f. Socr. 4.1; Soc. 4.3; Vict.

epit. 45.2.

Teodoro. 4.6; La nebulo. aŭ . 6. Simmaĥo. aŭ . 1.18. Pauly Wissowa 14.

Hbbd. 1965,2097 f Pauly II 870, V 1090, 1093. dtv Lex, Geschichte III 282 f. A. V 476, 480. Waas 13 [68](#) Cod. 9,16,7 f; 10,1,8. Teodoro. he 5:21. Zos.

4,2,1 seg.

Pauly-Wissowa 14. Hbbd. 1965, 2135, 2200. Geffcken, La elirejo 142, 144. Alföldi, A Festival passim. Tinnefeld 66, 272 f. Gottlieb eĉasertas de Valentiniano ke li "eĉ ne donis unuflankan preferon al kristanismo": Ambrosius 57. Simile v.

Haehling, Religia Aparto 556 ff [69](#) Cod. 5,13,3; 10,1,8. Amiano. 26,5,4. Teodoro. hej 4.7 f.

Nikeforo. Voku. li 11.30 (Nikephoros Kallistos tamen en sia reproduktado de la imperia dekreto malvarmsange anstataŭ igas la nomon de la "herezulo"

Valento per Graciano, kiu nur kelkajn jarojn poste iĝis imperiestro, en 367.) Pauly-Wissowa 14. Hbbd. 1965, 2097 f, 2191, 2203. RAC II 1228 f dtv Antike, Geschichte III 282.

Schultze, History I 178 ff, 188 ff Seeck, Downfall V 17. Dudden I 75.
Haller, Papacy I 52. Ostrogorsky, Historio de la bizanca
Ŝtato 42 f, Origino I 88, 193 f, 244. Maier, Metamorphos. 102 f.
Poppe 53. Joannou 141 ff.
Noethlich, La leĝdonaj mezuroj 76 ff, 83 ff.
Stalisto 70 [70](#)

Pauly-Wissowa 14. Hbbd. 1965, 2167 f [71](#) Kod.
7,8,2; 16.1.1; 16,2,10; 16,8,13. Amiano. 25,10,9; 26.1 ff; 30,7,2. Socr. 4.1. Eunap.
frg. 30. Filostorgo. 8.8. Zos. 3.36.

Ambrozio. ep. 21.2. Pauly-Wissowa 14. Hbbd. 1965, 2159 ff,
2187, 2198 f RAC IV 65. Pauly V 1093. dtv Antike, Geschichte III 282.
LThK 1. A.

Noto 14. Waas 89 f [72](#)

Joannou 146. v. Haehling, Religious Affiliation 560. Pri la religia persekuto sub
Valentiniano Estas referencoj en notoj 72, 73 [73](#) J. Martin LThK 1. A. VII 733 f Ankaŭ

laŭ Kraft, Church Fathers Lexicon 392, "verko konservita en paca tono. ". Vidu
ankaŭ Altaner 211, 324 f. Vidu ankaŭ noton 76 [74](#) Ammian. 27,7,4 ff; 28,1,11;
28,1,22 ff; 28,1,44; 28.12f; 29,3,3 ff; 29,3,2 ff;
30,5,19; 30,8,3; 30,8,6; 30,8,14. Libano. aŭ . 24.14.

Theod. he 4,6,1. Zos. 4,2,4. Sym. ep. 10.27. Zonar. 13.15. Pauly-
Wissowa 14. Hbbd. 1965, 2191 f, 2196 f Nagl Seeck, Ruhe
V 8 ff, 18 ss Bigelmair LThK 1. A. X 480. Joannou 143 [75](#) . 29,3,9.
Pauly-Wissowa 14. Hbbd. 1965, 2199.

Neuss/Oediger 30. Weijenborg 241 ff ankaŭ Seeck noto 74
[76](#) Socr. li 4:3; 4.31. Soc. ge 6:36; 6.6. Ambrozio. de obitu Theod.
53. Amiano. 26,10,9 ff; 27,7,4 ff; 27,7,8; 17.10; 27,10,7; 28,5,1 ff;
28,6; 29,1,10 f; 29.3.2f; 29.4.5f; 29,5 f; 30.2; 30.3.1; 30.3.5f; 30.5.7f;
30,7 f; 30,8,8. Libano. aŭ . 24.12. Cod. 5,13,3; 8,7,13; 16.5.3; 16.6.1;
Sym. aŭ . 6.4. Aŭ gusto. c. suferis. Pet 3:25,29; c. ep.
Parm. 1,10,16; 2,83,184. ep. 87.10. Oros. 7,32,10f; 7,33,5 ff.
Mil. de skismo. Donaciisto. 3.6. Zos. 4,1,1; 4.16 f. bojo. Gild. 310 ff.
Pauly-Wissowa 14. Hbbd. 1965, 2169 ff, 2175 ff, 2189 dtv Lex.

Antikveco, Historio II 555 IV 1093. Seeck, 214 ss. Dokumento, 267 ss. Heering I 75 ss. Schmidt, West Germanic 42 f. Thompson, Historia Historio II 347 ff.

Lippold, Teodosio 11.16. Grasmück 131 ss. Tengström 79 ss., Die Zeit 30. Diesner, The African Unrest 282 ff pli malnova Theodosius 598 ff La kampanjoj 81 ss.

Zöllner, Franken 21 f Noethlichs, La leĝdonaj mezuroj 79 ss Pörtner 325 ff.

Stalisto 59,69,124 Noto 17

77 Ammiano. 29.6.5f; 30,5 f. 4.3; 4.31.1 ff. Rufin li 11.12.

Zos. 4.16; 4,17,2. Pauly II 653, III 989, V 1094. Schultze, Historio I 209. Seeck, Malkresko V 10.33 f Baynes, La Dinastio 230.

Kornemann, Monda Historio II 349. Stallknecht 61

78 Greg. Naz. aŭ . 43.46. Rufin 11.3. Socr. ge 4:1; 4.14 sek, 4.20 sek.

Teodo. hist. 8. Li 4.12 ff; 4.19; 4.24. Soc. li 6:6; 6,13 f; 6.19. Bazilio.

ep. 48. Pauly-Wissowa 14. Hbbd. 2132 ff LThK 1. A. III 839,

Ehrhard, La Greka kaj Latina Eklezio 49. Chadwick, La Eklezio 166. Joannou 149

79 Basil ep. 243.1 ff. LThK 1.

A. X 476 80 Faust. 4,5 81 Kod. 9,16,7 f. 26,5,8

ff; 26.10; 28.1;

29.1.5 ff; 29,1,33 ff; 29,2 f; 31.14. Socr. 4.19. Zos. 4,4,3 ff; 4,8,4f; 4.13 kaj sekvaj.

Jordano. de orig. akto. Akiru. 26. Eunap. frg. 38-a Vikto. epit. 48,3 f.

4.35. Philostorg. 9.15. Pierer Stein, El la roma 270 ff Dudden I 77 f,

162 f., Metamorfozo 53.

Lippold, Theodosius 16. Barb 111 ff Seyfarth 378 f. Funke, Ammianus 172 ff 82 Ammian.

26 ff; 30,1,18 ff. aŭ . 24.13. Socr. 4.8 f. 5.32 f. 7.10; 9.5. Teodoro. 4.36. Zos. 4.10 f.

aŭ . 10.H

Dessau, surskribo. Lat. elektu. 670. Pauly-Wissowa 14. Hbbd. 2100 sekvaj.
(Nagl) Pri la Persa Milito: 2113 ff Seeck, Downfall V 45 ff Stein,
Pri la Romano 287. Schmidt, La Orientgermanoj 231 f.

Stalisto 62 ff

8-a ĉapitro

Doktoro de la Eklezio Athanasius

(ĉ 295–373)

1 Citita el Donin [III 24 2](#) Lippl

Pictar. lib. ad.

Konstanta. 2.5. Anwander 63 ff

Harnack, Misio I 117 noto 1. Weinel proksime de

Hennecke 330. v. Rudloff 39 ff.

43. K. Rahner, Historio de Dogmo kaj Teologio 2. Pri la apero de la Trinitarian problemoj, vidu Deschner, Hahn 381 ff [8](#) Meinhold, Historio de Dogmo 5, ĉ tie rilate Harnack. Mack, Helvetius I 115 [9](#) Bazilio. ep. 191; 266.2. Greg. Naz. ep. 130 ad

Procop; ep. 131.

Rauschen 137 [10](#)

LThK 1. A. I 743. Kraft, Ekleziaj Patroj Leksikono 426. Altaner 203.

Winkelmann, The Trinitarian Controversy 100

f [11](#) Altaner 202, 204. Winkelmann, The Trinitarian Controversy 102 f.

Altendorf, Ŝ losilvorto 65 [12](#) Winkelmann,

La Trinitara Konflikto 105 ff [13](#) Athan. apol. de fuga sua c. 3 [14](#)

Baur I 102 [15](#) Athan. de incarn. Ktp. Arian. 8.

LThK 1. A. I 637 f Pri

la originoj de la ariana disputo, vidu precipe Lorenz, Arius judaizans? Kabo. I. Abunde da literaturreferencoj same kiel "excursus-similaj notoj" en Wojtowysch 418 ss. Ankaŭ : Grillmeier, Preparado I 74 ff, 117 ss. Pri la komencoj de la ariana disputo, vidu precipe Sozom. li 1.15 ff. haer. 69.3 ff. Socr. li 1.5 ff. li 1.2 eŭ sebio. VC 2.61 ff.

Gentz, Arians RAC I 647 ff. Pri la frua kristana kredo (ankaŭ komprenebla por 'laikoj') vidu ankaŭ Deschner, Hahn 17 ff

Kornemann, Roman History II 382. Chadwick, La Eklezio 161.

Brox, Eklezia historio 171 ss [16](#)

Grillmeier, Preparado 156, 160. Vidu ankaŭ 165 ss, precipe 174 ss [17](#) Greg.

Nyssa, de deitate fil. et spirit, sancti (PG 46,557 B). Citaĵo

Stadtmüller 83. Cf Malsato, Bizanca Spirita Mondo 86. Hönn 172 f [18](#) Greg. Naz. aŭ .

3.13; 9 Carm. 2,1,11 de vita sua. P. Haeuser BKV Vol 59 IX RAC I 648. dtv Lex, Religio I 118 f Lexicon of the Old World 297. Burckhardt 305 fAua

Theiner I 108. Schwartz, On the History of Athanasius (1911) 496.

Haller I 47. Neumann, Voltaire 83. Mack, Helvétius 123. Vidu ankaŭ Deschner, Hahn 473 [19](#) Athan. c.

gent. 45. G. Gentz, Athanasius RAC I 862, 864 f Loofs cititaj el Gentz ibid Lex, Religio I 119. Lexicon of the Old World 297. Schwartz, Zur Geschichte des Athanasius.

Lietzmann, Historio III 220 ff, 252, IV 28. v. Campenhausen, Grekaj Ekleziaj Patroj 79 f, 106 f Schneemelcher, Pri Kronologio 393 f Dannenbauer, Originoj I 77.

Klein, Konstantius II 37. Brox, Eklezia Historio 175 [20](#) . ep. 82. Socr. li 1:23,6; 7.32.5. dtv Lex Antikveco, Religio I

119. Ehrhard, Greka kaj Latina Eklezio 39. Stratmann III 48. Historiistoj kaj teologoj, kiuj sentas sin en la "apogeo de la tempoj" parolas nur pri "Athanasian" kaj "antiatha-nasian". Kontraste, ni daŭ re parolas pri Arian kaj kontraŭ -Arian ĉi tie, kio konservas la memoron de Arius kaj simpligas la vortprovizon por la leganto sen distordi ĝin.

[21](#) Hierono. ep. 17.3 ad. Marcum presb. [22](#) [22](#) Pri la

polemika kronologio: W. Telfer, Arian Controversy 129 ff.

Id. Sozomen 187 ss Baynes, Sozomen 165 ss., Zur Chronologie 394 ff . RAC I 271 ss, 280 ss. LThK 1. A. I 252 ss., 2. A. I 319 ss.

Leksiko de la Malnova Mondo 112 f, 369. Dörrie ibid 179. Pauly I 244 f, 554 ff, 580 f, II 344 ff, III 73 ff, V 128 ff. Teologia Literaturo 28, 188 ss. Dannenbauer, Genezo I 77 ss. Maier, Metamorfozo 104.

Tinnefeld 211 f

24 Alex. Aleksandro. Sermo de anima 7. Athan. de syn. 16. Hilar. Poit. fragm. historia 7.4. Socr. Hej 1:11. Sozom. hej 1.15. Epiph. haer. 68,4; 69,2; 69.7. Philostr. 2.2; 1.3. Soc. 1.15. Teodoro. li 1.3 ff. VC 2.61.5; 3.13. Kraft, Church Fathers Lexicon 199. Schwartz, Pri la Historio de Athanasius (1905) 258 ff, 289 ff, (1908) 366 ff. Imperiestro Constantin 122 f. Harnack, Historio de Dogmo 211 ss. Opitz, Verkoj de Athanasius 16. Ehrhard, Historio I 93 ss.

Voelkl, La Imperiestro 100 f. Franzen 78. Doerries, La Mem-Atesto 78 f. Joannou No. 1. Wojtowysch 77 ss., 418 ss., La Eklezio 140. Aland, De Jesuo al Justiniano 171 ss. Kötting, La Okcidentaj Partoprenantoj 2 ss. Schneemelcher, aldonaĵoj 346 f 25 Wojtowysch 80 f, 418 26 Athan. apol. de fuga sua 5. Eŭ sebio. VC 2.64; 3.7 ff; 3.15 f. Hej 1:8; 1.13. Sozom. Hej 1:17. Teodoro. hej 1.7. Gelas. v. Kyz. hej 2.5. Gentz, Arians, RAC I 648. Lippl VII f Ehrhard, La Greka kaj la Latina Eklezio 36 f. Hernegger 181 ff. Kraft, La religia evoluo de Konstantino 106 f Beck, Teologia Literaturo 44. Franzen 69 ff, 79. Joannou n-ro 2. Baus, Von der Urgemeinde 466. Barnes, Constantine 214 ss. Scher, eseoj 346 f 27 Theodor. Hej 1:12. Socr. hej 1.8. RAC VI 1057 ff 28 Athan. apol. c. Arian. 6. dekr. Nick. sin. 33.7 (PG 25.416 ss). Eŭ sebio. VC 2.86; 3.6 ff; 4.24. Konciliaj aktoj: Turner, Ecclesiae occidentalis monumenta iuris antiquissimi I 1 f, 36 ff. 1.8; Theod.he 1:12. Gentz, Arians RAC I 649. Vogt, Constantinus RAC III 341 ff 348. Harnack, Historio de Dogmo 76.

Loofs, La Niceneum 68 ff K. Müller, Eklezia Historio I 383. Vogelstein 71. Caspar, Papacy I 116 ff, 136. Ehrhard, The Greek and the Latin Church 36 f Bietzmann, History III 103 ff Werner, Genezo 591 ff, 598 ff kun multaj referencoj al fontoj. Ill La Protestanta Vojo I 182. Haller, Papacy I 46 ss Kraft, Eŭ sebio 59 ss., 62 ss

religia evoluo 100. Voelkl, La imperiestro 137 ff. Ostrogorsky, Historio de la bizanca ŝtato 39. Hönn 178 fv
Campenhausen, Grekaj Patroj 79 f. Dannenbauer I 72 s.
Jedin, Little Council History 19. Altaner 230 ff Hunger, Byzantine Spiritual World 93. Schneemelcher, Eseoj 283. Jones, Roman Empire I 87. Seven 39 noto 59. Chadwick, La Eklezio 148 f.
Bienert, Homoousios 5 ff, 15 ff.
Barnes, Constantine 215 ss. Girardet, Imperia Kortego 43 ss. Brox, Eklezia Historio 171 ss. Ĉi tiu rezulto fariĝas eĉ pli alloga ĉar, unuflanke, la unuaj sinodoj sin vidis inspiritaj de Dio. aliflanke, laikoj (jam ekde la 3.

Century) estis limigita al aŭ skulta rolo. Sub Konstantino, kiu nomis sin "episkopo pri eksteraj aferoj", kiu direktis la ekleziajn asembleojn kaj ankaŭ subskribis iliajn decidojn, ekestis la ekumena sinodo, la provinca kaj loka sinodo de Konstantinopolo; La pastraro foje nur poste levis sinodon al la statuso de "ekumena koncilio" se la rezulto konvenis al ili, kiel estis la kazo kun la Sinodo de Efeso en 431.

29 Altaner 322. Luther kp WA 8,117,33 ff kun WA 50,571 f Goethe, konversacioj kun kanceliero Müller, citita el Hönn 179. Sieben 202 ff, 214 30 Socr. hej Prooem. ad lib. 5. Wojtowysch
66 f, 82 ff, precipe 89 kaj 138 ff Girardet, Imperiestra Kortego 1 f 31 Eŭ seb. VC 1.44; 3.13; Socr. Hej 1:9; 1.14; 1.26 f. 1.7; 1.19 f. 1.21. Athan. apol. c. Ar. 59 f, esp. 59.4 ff. Gentz, Athanasius RAC I 860. LThK 1. A. I 636 f Camelot, Athanasios LThK 2. A. I 976. Seeck, Esploroj 350. Lippl VIII 380 ss. Ehrhard, La Greka kaj la Latina Eklezio 34, 37. Haller, Papacy I 48. Voelkl, La Imperiestro 140 ss., La Mem-Atesto 80. Franzen 79 f. Lorenz 33. Wojtowys. ff. Brox, Eklezia Historio 159 32 Sozom. li 2.17.1 ss. Lippl VI. Por la jaro da la morto de episkopo Aleksandro, vidu Parmentier/Scheidweiler 351 f

33 Socr. 1.15; 1,23,3. Soc. 2,17,4 ff; 2,25,6. Athan. apol. c. Ar. 6.4.
Epifano. pato. 68,7,3 f Gentz, Athanasius RAC I 1860. Pauly-Wissowa 4.
Hbbd. 1970, 1935 ff. Laŭ tio, Atanzio naskiĝis ĉirkaŭ 300. Kraft, Ekleziaj Patroj
Leksikono 60. Donin III 16. Lippl VI.
Hagel 76. Schwartz, imperiestro Constantin 158 f Resaniganto, frua eklezio 158. b.
Campenhausen, Grekaj Ekleziaj Patroj 72, 77. Kameloto, Athanasios
LThK 2. A. 976 f Maier, Verwandlung 56, 154. Joannou 37 f 34 Soz. li 2:17,4;

2,25,6. Philostr. hej 2:11. Vogt, Constantinus RAC III 339. LThK 1. A. VII 67 f
Kraft, Ekleziaj Patroj Leksiko 373 fK
Müller, kontribuoj 12 ss Kettler 171 ss. Lietzmann, Historio 89 ss.
Girardet 52 ss . 61 (Saĝa). Greg. Naz. aŭ . 21.26. Kameloto, Athanasios
LThK 2. A. I 977. Gögl 944 ff Kraft, Ekleziaj Patroj Leksiko 60, 188 f.

Lippl V. Caspar, Papado I 139. Schwartz, Kaiser Constantin 147 ff (= 1-a A. 1913, 158 ff). v.
Campenhausen, Grekaj Patroj 72 ff Stratmann III 17. Rahner, Preĝejo kaj Ŝtato 129, 125. Maier,
Metamorfozo 56 f Dannenbauer, Origino I 354. Schneemelcher, Eseoj 20, 285. Kaj en 1970
atestita. Doktoro de la Eklezio, la kolektita verko "Reformanto de la Eklezio " redaktita kun la
permeso de la eklezio de P. Manns: "Li ekzercis potencon sen kompato, li estis energia ĝis
perforto." hist. 33.1 ss; 67.2. Schwartz, Pri la Historio de Athanasius 388. Caspar, Papacy I 144, 153.
Vogt, Constantin 203 f (= 2-a A. 1960, 200 f). Kornemann, Roman History II 397.

Daniel-Rops, Apostoloj kaj Martiroj 626. Hernegger 200. Chadwick, La Eklezio
153. Klein, Constantinus II 105 ff 37 Athan. de sinodo.
31.3. Historiisto Arian. 30; 33; 44 ff; 49 f; 52,3; 67 ff; 74 ff. Mil. de skismo. Donaciisto.
3.6 f. Poit. c. Auxent. 3 f. Gentz, Athanasius 863. Kameloto, Athanasios LThK 2. A.
I 978 f.
Lauchert (malbona pardonpeto) 74 f Hagel 70, 75 f, 78. v.
Campenhausen, Grekaj Patroj 79. Kühner, Tajdoj de la Eklezio 115 f Seven 44 f
38 Athan. c. Arian. 1.4 ff;
1.10f; 1.14; 1.23; 1,64; 2.1; 2.3; 2.7; 2,25; 2.32f; 2.50f; 3.28. Vidu ankaŭ Athan.
de dekr. 21; 27.1; 29. ad Serap. 4.9 uav Frankenberg, Frederiko la Granda I 149

39 Athan. c. Arian. 2.30; 2,43; 3.16; 3.28. Dörrie en: Lexicon of the Old World 297, 369. Schneemelcher, eseoj 336. Doerries, La Vita Antonii kiel historia fonto, en: Nachr d. Acad. Scientia en Göttingen, phil.-hist. Kl 1949, 357 ff, citita el Tetz 163 f 40 Athan. c. Arian. 2.15 ff; esp 2.17; 2,42; 3,27 f; c. gentes 1; 9 ff; 19; 23; 25. Teodoro. hej 1.31. Lippl XVIII f. Vidu ankaŭ Klein, Konstantius II 87 41 Athan. apol. c. Arian. 61 ff; 71 ff; 86 f. Teodoro. 1.27 ff. Citaĝo 1.34.

Soc. 2.25.1 ff; 2,28; 2.31; 2.35. Rufin he 10,16 ff; Socr. 1,29; 1.34.

Eŭ sebio. VC 4.41 f. Cyz. li 3.17 f. Ĉiuj fontoj por la Sinodo de Tiro estas menciitaj fare de Schneemelcher, eseoj 300 ff.

Seeck, Falo I 61. Schwartz, Pri Historio 367 ff, 413 ff.

Kaiser Constantin 163 ss Pfättisch 169 f. Stein, Vom Roman 28 ss., Judoj 58 ss., Historio III f, 184 f. Greenslade 20. Vogt, Constantin 242. Doerries, La Mem-Atesto 96. Kraft, Imperiestro Konstantino 253 f. Voelkl, La Imperiestro 195 f, 208. Schneemelcher, Pri Kronologio 400. Eseoj, 2304ff. Schäferdiek, Pri la aŭtoreco 177 ff, precipe 185 f. Lorenz, Nachsynod 31 f. Wojtowycsch 153. Kühner, Tides of the Church 120 f. Baus, Von der Urgemeinde 456ff 6ff. - Atanzio renkontita verŝajne alvenis al Treviro en februaro 336. Ĉar daŭris ĉirkaŭ 90 tagojn por vojaĝi la Konstantinopolo-Treviro per la "cursus clabularis" de la ŝtata poŝtejo, boveturilo kiu kovris ĉirkaŭ 35-40 km tage; vidu Schmailzl 106. Joannou 38 f - En la postaj 4-a kaj 5-a jarcentoj, kiam homoj apenaŭ havis martirojn por montri por si, sed helpis la paganismon iĝi martiroj, ĉiuj sennombraj klerikoj, kiuj estis senditaj en ekzilon, estis uzataj kiel konfesantoj, ke. estas, kun la titolo de la "konfesantoj" de la martira epoko. Kelkaj el ili poste estis eĉoficiale honoritaj kiel "martiroj" en la liturgio, kiel ekzemple episkopo Eŭsebio de Verĉelo, kiu sekure revenis de ekzilo en 363 kaj daŭre gvidis sian diocezon dum ok jaroj. Kompreneble, "herezuloj", la monofizitoj, ekzemple, havas ĉiujn forpelitajn episkopojn, pastrojn kaj monaĥojn "kun ĉi tiu

Krono de la Konfesantoj kronita". Hierono. ep. 3.2. Köttling, La pozicio de la konfesanto 22 f. Pri la monstra kristana fraŭ do kun "martiroj" detale: Deschner, Hahn 334 ff, s.p. [42](#) Athan. c. Arian. 1.1. Hist. Arian. 51.1. ep. ad Serap. de morte Arii.

Socr. 1,37 f. 2.29 f. LThK 1. A. VIII 47. Kraft, Church Fathers Lexicon 56. Lippl , Tides of the Church 121. Chadwick, The Church 155. Lorenz, Post Synod 25 [43](#) John Mosch. prat. spir. 40. LThK 1. A. I 763. Siemers 90. Donin III 13. Lippl XVIII. Seeck, dokumentfalsaj oĵoj 4. H. 419. Schwartz, Kaiser Constantin 147 ff. Pri la historio de Athanasius 367 f.

Dittrich 188. Pri la laŭ do aŭ pravigo de Athanasius vidu ankaŭ : Görlich 15. Stratmann III 46 fv Campenhausen, Grekaj Ekleziaj Patroj 82 f Voss 56. Cf Deschner, Das Kreuz 414 noto 27.

III. Hahn 399 f. Schneemelcher, Eseoj 291 ss Duchesne citita el Palanque 53, por kiu Athanasius estas tamen "elstaranta verkisto". Same absurda kiel la juĝo de Peter Brown, ke Atanzio estis "intelekte rafinita greko": Mondoĵoj 111 [44](#) Basil. ep. 66 [45](#) Athan. de dekr. Nick. sin. 39 f. Kraft, la religia evoluo de Konstantino 230 ff [46](#)

Athan. apol. c.

Arian. (PG 25, 248-409). Socr. Hej 1:13. Seeck, Falsiĝo de dokumentoj 4-a H. 399 ff, esp 418 ff [47](#)

Tro malgranda vidu la dokumenton en la sekva noto.

[48](#) Atano. apol. c. Arian. 87 (PG 25.406 f) Hilar. frg. 3.8. Socr. 2.3.

Teodo. 2.2. Soc. 3.2. Philostorg. 2.18. Gentz, Athanasius RAC I 860.

Kameloto LThK 2. A. I 976. Schwartz, Pri la Historio de Athanasius (1908) 372. Stein, Vom Roman 207 f Seeck, Malkresko I 61, IV 52 f. Caspar, Papacy I 138. v. Campenhausen, Grekaj Ekleziaj Patroj 77. Lietzmann, Historio III 178.

Kühner, Tajdoj de la Eklezio 121. Klein, Konstantius II 29 ff, [157](#). Sep 40 f, 60 f Cf.

hist. 15. Apolono. de fuga sua c. 3. Hilar. Poit. frg. 3.9 (PL 10.665). frg. A 4 (CSEL 65, 48 ff;

PL 10,668). Socr. hej 2.20.

Sozom. ge 3:8; 3.11. Epifano. de haer. 72.2 ff Gentz, Athanasius RAC I 860.
Joannou 49 f, 61 ff, 82 ff, precipe 88 ff.
Klein, Konstancio la 2-a 77 f, 79 noto 155 [50](#)
Athanas. ep. encycl. 6.2. Schultze, Historio II 328.
Schneemelcher, eseoj 325 ff Klein, Konstancio la 2-a 107 [51](#) Greg.
Naz. aŭ . 21.28. Athanas. Vita Antonii 69 ff. Arian. 10 f. c. Arian. 18 f; 72. de syn 22.
ep. enc. 2 ff. 2.8 ff. 3.5 f Sinoda letero de Serdica: CSEL 65,55,5. Gentz, Athanasius
RAC I 860 f Kameloto, Athanasios LThK 2. A. I 976. Lucas 7. Grisar, Historio de
Romo 253. Lippl XI. Seeck, Downfall IV 51 ff Schwartz, Pri la Historio de Athanasius
(1911) 473 ff, 485 ss Stein, Vom Roman 207 f. Joannou 36 ff, 46 ff, 53 f, 60.

Schmailzl 103 f, 106. Kühner, Tajdoj de la Eklezio 122.
Schneemelcher, eseoj 313 ff, 327 ff Klein, Konstantius II 35 ff, 68 ff, 106. Wojtowysch
96 f [52](#) Gentz, Athanasius RAC
I 860 ff Girardet, Kaisergericht 80 ff.
Vidu ankaŭ noton
48 [53](#) Gal. 2.1 ff. 1.19 ff. Hej 9,6,3. Rufin hej 1.30. Socr. ge 2:44; 3.25. Sozom. ge
5:12; 6.4. Bazilio. ep. 66 f (la citaĵo 66.2). ep. 70; 203. Libano. aŭ . 11,177 f.
RAC I 461 ss. III 864. 2. A. I 648 ff ThRe IX 1982, 543 ff Baur 34 ff, 57 ff, 113 ss.,
ĉirkaŭ 150 diocezoj apartenis. S.

35. Ehrhard, The Greek and the Latin Church 40. Haller, Papacy I 61 f. Beck,
Theological Literature 28, 190 ss. Tinnefeld 114, 116 ss., De Jesuo al Justiniano . 258
f. Dempf, Intelekta Historio 105 ss. Browning 213 ff . hej 3.4 [55](#) Bazilio. ep. 239.
Socr. li 2,44,1 f; 3,91 ff; 4.12; 5.9; Sozom. 2,37; 4,28; 5,13,1 ss. li 2.31f; 3.5; 4.19.
Historia
Acephala 7.

Epifano. haer. 73.29 ff. 4.4. Greg. Naz. de vita 1680 ff.
Greg. Nyss. aŭ . en meletium (PG 46,857). Lib. 19 ss LThK 1. A. I 492 ss, III 864, V
255, 807 ss, VIII 21. 2. A. I 648 ss , 114 f. Grützmacher I 167 kaj sekvaj Baur I 35
kaj sekvaj. Campenhausen, Ambrosius 22.

Haendler, Von Tertullian 114 ff Joannou 166 ff, 188 ff, 212 ff.
Tinnefeld 153 ff Chadwick, La Eklezio 167 ss
56 Hilar. frg. hist. 3. Athan. de syn. 22 ff. 20; 29.3; 30.1; hist.
Arian. 7. Apolono c. Arian. 6.25. apol. de fuga sua 3.6. Socr. li 2.6 ff;
2.12 ff. 3.4 ff; 3,7,5 ff; 3.5. Libano. aŭ . 1,44; 1,59; 59,94 sekvaj.
Teodoro. Hej 2:2; 2.5. RAC I 860. LThK 1. A. III 860 f, IV 760, VIII 47,
IX 698. Kraft, Ekleziaj Patroj Leksikono 210. Altaner 203. Lecky II
159. Lippl XI. Schwartz, On the History of Athanasius (1904) 341;
(1911) 479 ff, 489 ff, 511 ff Seeck, Downfall IV 52, 71 ff Stein, Vom
Roman 207 ff, 233. Baur, Johannes I 57. Caspar, Papacy I 138 ff
Preĝejo 41. Telfer, Paŭ lo el Konstantinopolo 31 ss. Tinnefeld 177 ss.
Klein, Konstantius II 71 s. Haehling, Religia Aparteno 244 f 57 Socr.
5.9. Soc. 7.10. Bruo 116 58 La tezo, jam formulita
de Seeck "kun bonaj kialoj" (Klein),
nun estis prezentita denove de Girardet kaj Klein. Vidu.

Klein, Konstancio la 2-a 76 f. Ankaŭ Zos. hist. 2,39,2
59 Athan. apol. ad Konst. 4. Socr. ge 2:12; 2.22.5 f. Sozom. hej
3.10; 3.20. Teodoro. Hej 2:4; 2.8.55f; 2,9 f. Rufin li 10,20.
Philostorg. 3.12. LThK 1. A. I 637. Lippl

Chadwick, La Eklezio 158 f. Joannou 46 f, 78 f, 99 f. Schmailzl 106.
Klein, Constantius II, 51 f, 111 ff. Detalaj informoj pri la Sinodo de
Serdica (342): Schneemelcher, eseoj 338 ff, spec
352 ff 60 . apol. c. Arian. 51; 54; 55. Apolono. ad Konst. 4. Hist.
Arian. 21 kaj sekvas Socr. li 2.23 f. Hej 3:24. Teodoro. Hej 2:4; 2.11.
Hagel 45 ff Schmailzl 108 f 100 f Klein, Konstantius II 51 f, 79 ff, 113
f 61 Socr. 2.22 ff. 3,20; 4.6; 4.9 f.
Philostorg. 3.12. Teodoro. 2.4; 2,8,55; 2.13; 2.15; 5.41. Athan. de fuga
sua 24. apol. ad Konst. 3 ff; 22 ff. Ar. ad mon. 21 ff; 31; 48; 52; 81.
Epifano. haer. 71.1.
Gentz, Athanasius RAC I 861. Kameloto, Athanasios LThK 2. A. I 977.
1. A. I 637. Lippl XIII. Schwartz, On the History of Athanasius
(1904) 342. Seeck, Downfall IV 50, 84 ff, 100, 135 ff, 153 ff Stein, Vom
Roman 210 f, 236. v. Campenhausen, greka

Ekleziaj Patroj 79. Haller, Papacy I 51. Stratmann III 43 ff Tetz 176 f Klein, Constantius II 117 noto 212 [62](#) Pallad. hist. c. 63 [63](#) Ibid. Kraft, Ekleziaj

Patroj Leksikono 404 f. LThK 1. A. VII 896 f. Altaner 188 f [64](#)

Cf Tetz 172 ff [65](#) Pallad. hist. c.

63. Tetz 171. Vö ö bus, malkovro 36, esp.

40. Deschner, La Kruco 182 f Ders Historio de Savo II 21 f [66](#) Athan. apol. Konst. 27-a hist. 31 ff; 34; 41; 76. Sulp. Sev.

Kro 2:39. Vidu ankaŭ 2,37,7. Hilar. frg. 5 f. Mansi, Conc. kol. III 233 kaj sekvaj CSEL 65.187. Socr. hej 2.36. Sozom. 6,9,1 ss. li 2.15 f. Liberius ep. "Obsecro" 4 (CSEL 65,166), ep. "Obsecro" 5 (CSEL 65.92), ep. "Quamvis sub imagine" (CSEL 65,164). LThK 1. A.

VI 549 f, VIII 24. Lippl VII f Seeck, Declino IV 143 ff f, la imperia diro "Mia volo estas kanono" donita de Atanazio estis nek sendube aŭ tentika nek celita kiel fundamenta maksimumo. Vidu precipe 51 ff, 86 ff, 137 ff [67](#) Socr. 2,36 f. 4.9. Athan. hist. ad mon. 31 kaj sekvaj.

Kalar. La non parcendo en Deum delinquentibus. Cf. De non conuiendo cum haereticis. – De regibus apostaticis. – De San Atanasio. – Moriendum esse pro Dei filio. Kiel tutaĵo, vidu ankaŭ la sektohistorion skribitan en 384 fare de la klerikoj Faustinos kaj Marcellinus, la tielnomita Libellus precum en la Collectio Avellana. Vidu precipe Coll. Avell. ep. 2.85. Pierer

Krüger, Lucifero 39 f. Rauschen 140. Stein, Vom Roman 234 f.

Kasparo, papofico I 201 f, 216 fv Campenhausen, Ambrosius 6.

Lietzmann, Historio IV [40](#) f Hernegger 403 ff Haendler, Von Tertullian 96 ss .

23ff. Pierer X 567 f Rauschen 199f, Caspar, Papatum I 202f, 216. Hernegger 403ff [69](#) Soz. hej 4:11,3. Amiano. Rerum gestarum 15:7; 22.3. Athan. hist. 38 f. ad Konst. 29. Socr. hej 2:16. Teodoro. hej

2.13; 2.16. Wojtowycsch 122 f. Klein, Konstancio la 2-a 137 s

70 Teodoro. li 2.16 f. Liberius, ep. 10 (Hilar. 4,168); ep. 12 (Hilar. 4,172); ep. 18 (Hilar. 4,155). Hilarii Coll. antiar. (franca hist.) "Pro deifico", "Quia scio", "Non doceo". Soc. Hej 4:15. Teodoro. li 2.16 f. 4.3. Sulp. Sev. Kro 2:39. Hierono. de vir. malsana. 97. Amiano. 15.7 ff. hist. 38 sekvaj.

Klein, Konstancio la 2-a 86, 140 ff Aland, De Jesuo ĝis Justiniano 181.

Haendler, Von Tertullian 94 f Jacob, Ribeloj 152 71 Athan. hist. 41. Hagel

76 f Klein, Konstancio la 2-a 142 f 72 Joannou VI f, 1 f, 122 ff La aŭ toro mortis en

aŭ toakcidento apud Mantuo en 1972 survoje al Munkeno. Lia libro estis publikigita kun financa subteno de la German Research Foundation. La DFG ne havis monon por

subteni mian "Krimhistorion de Kristanismo" (ankaŭ mi ne havis Kardinalan

Ŝ tasekretarion malantaŭ mi), kvankam ne nekonata teologo ĉe la DFG donis al mia projekto ne malbonan subtenon; interalie: »Sen dubo, D-ro.

Karlheinz Deschner estas hodiaŭ unu el la plej spertaj kaj laboremaj, kritikaj kaj perceptemaj esploristoj en la kampo de la tuta historio de kristanismo. Lia eklezia historio, kiu estis publikigita en grandaj eldonoj sub la titolo 'Denove la koko kriis' kaj kiu altiris vastan atenton, pruvis, ke la aŭ toro ne nur havas preskaŭ fidegan majstradon de la fontoj kaj literaturo, sed ke li ankaŭ ... Kio necesas estas povi vidi grandajn ligojn kaj ne nur kunligi materialon. Verkoj kiel tiu citita estas maloftaj kaj esplorado devas esti dankema kiam tiaj ampleksaj taskoj estas ne nur asignitaj al teamlaboro, sed ankaŭ povas esti majstritaj de individuo. Laŭ sia graveco, tiu ĉi libro efektive nur povas esti komparita kun la klasika eklezia historio, nome la "Senpartia Eklezio kaj Hereza Historio" de Gottfried Arnold, kiu, kiel sciante, estis la sola fonto de la tuta okupiĝo de Goethe pri kristanismo kaj ĝiaj sekvoj.

apenaŭ trotakseblas ie ajn en la mondo hodiaŭ .« Carl Schneider 73

Hilar. c.

Konst. 11. Teodoro. hej 2:17. Soc. Hej 4:15.

Wojtowysch 124 f 74

Athan. de syn. 1 ff; 8-a; 10; 12; 30. Hilar. c. Konst. 12 ff. 19 f. haer. 73. Sulp.

Sev. Chron 2,40 f. ge 3:16; 4.16 ff. Theod.he 2.18 f. 2,37; 2.39 ff. ep. Ad Afros 3 f

Chadwick, La Eklezio 162 75 Hieron. adv. Lucif. 19. Ehrhard, La Greka kaj la Latina

Eklezio 46 f Chadwick, La Eklezio 162 f 76 Hilar. frg. AI (CSEL 65.43). Chron. Kephalaion

al 362. Greg. Naz. aŭ . 21. LThK 1. A. I 638. Leksikono de la Malnova Mondo

297. Ehrhard, La Greka kaj la Latina Eklezio 48. Joannou 133 ff 77 Setton 100. Klein,
Konstantius

II 125 ff 78 Epifano. haer. 76.1.4 ss. 22,11,4 ff Grant, kristanoj 75 f 79

Amiano. 22,11,3 ss. 2.14; 3.4; 3.9. Socr. hej 3,2 f; 3.7; 4,1,14f;

4,8,4; 4.13; 4.16. Soc. 4.9f; 4,28,3 ff; 5.7.3f; 5.12; 5.15.

Philostorg. 7.2. Athan. ad epopeo. Aeg. 7. Hist. Arian. ad mon. 48 ff; 54
ff; 59 kaj sekvas Apolono. de fuga sua 6 f; 24 sin. 37. Historia Acephala 5 ff.

Teodoro. ge 2:14; 3,18,1. Rufin li 10,34 f. haer. 76.1.

Greg. Naz. aŭ . 4,86; 21. Palad. hist. c. 136. Chron. 546.4 f Pauly I 626. RAC I

861. LThK 1. A. I 706. Lecky II 159. Lippl XV Geffcken, La Eliro 119 ff.

Bidez, Philostorgios LIII ff Stein, Vom Roman 236 ff, 270 ff. Campenhausen,
Grekaj Ekleziaj Patroj 80 f.

Dannenbauer, Genezo I 76. Lacarrière 150 f Jacob, Ribeloj 152. Kameloto,

Athanasios 977. Poppe 50 80 Socr. 4.20 ff. li 4.19

ff. Rufin li 2.13; 11.3. Soc. hej

6.19; 6.39. Gentz, Athanasius 861. Schultze, Historio I 205 f.

Schwartz, On the History of Athanasius (1904) 367. Stein, Vom Roman 272 f

Caspar, Papacy I 224. Lippold, Theodosius 16.

Joannou 182, 198, 225. Joannou datas la Edikton de Toleremo

Valens p. 225 pri »2. Novembro 377", p. 226 pri "2.
novembro 378".

9-a ĉapitro

Eklezia kuracisto Ambrozio

(ĉirkaŭ 333 aŭ 339-397)

1 Niederhuber LThK 1. A. I 350. Vidu ankaŭ la "Ĝeneralan Enkondukon" de Niederhuber en BKV 1914 IX ss Kraft ankaŭ vidas en Ambrosius "la roman virton kompletigitan kaj superitan de la kristana virto". Ekleziaj Patroj Leksikono 23 2 Altaner 330 f 3 Aland, De Jesuo ĝis Justiniano 230 4 Ambros. ep. 17

5 aŭ gusto. konf. 5:13

6 2 Kor. 12.10. Ambrozio. ep. 20.23. La devo antaŭ

la mondo 44, Heilmann,

Tekstoj II 396. Leksikono de

la Malnova Mondo 134 f Caspar, Papado I 267. v. Campenhausen, Ambrosius 219. Id. Latinaj

Ekleziaj Patroj 90. Dannenbauer, Genezo I 242. Diesner, Eklezio kaj Ŝtato 25. KP

Schneider, Ordon de Amo 1 7 Paulin. Vita Ambr. 4; 6. Socr. hej 4.30. Teodoro. li 4,6,7; 4,7,1 ff. ep. 63; 65. de Rev. 1,1 f. de paenit. 2.73. Soc. 4.24. Voku.

2.11. Kraft, Church Fathers Lexicon 22. Altaner 331. Schnürer, Church I 22 fv Campenhausen, Ambrosius 27 f, 90 ff, kie la jaro da episkopa konsekro de Ambrosius estas fiksita ĉe 373. Ill. Latinaj Ekleziaj Patroj 79 f. Dudden I 1 ss, 66 ss Lietzmann, Historio IV 47.

Schneider, Amo-Ordon 3 ff Haendler, Von Tertullian 99 f 8 Paulin.

Vita S. Ambros. 3 ff. de virg. 3.1; 3.37 f. virg. 12.82. LThK 2. A. I 427 ff Kraft, Ekleziaj Patroj Leksiko 26.

Niederhuber VII, VIII noto 1. v. Campenhausen, Ambrosius 24 ff.

Ill. Latina Ekleziaj Patroj 81 ss. Caspar, Papacy I 277, Dudden I 2, 176 ss.

Kornemann, Monda Historio II 421. Dawson 56. Maier, Metamorfozoj 53

9 Cod. 16.5.5; Moruo 1,5,2. RAC I 370. dtv Lex Antikveco, Historio

II 66, III 283. Rauschen 47. Caspar, Papado I 212, 267.

Stratmann III 76, 104 ff. Campenhausen, latinaj Ekleziaj Patroj 79. Dörries, Vorto kaj Horo I 56. Diesner, Eklezio kaj Ŝtato 28 ff,

44. Lippold , Theodosius 34 ff, 83. Hernegger 407 ff. Gottlieb, Ambrosius 60 ff, 80 ff . Eltiraj o. de Sent. 48. Auson. Grat Akto 64 f. 27,6,15; 31,10,18 f. 7,25,11. Vict. epit. de Caesaribus 47,5 f.

Seeck, Malkresko V 165. Dudden I 217 ff 12
Ammian. 30,9,5. Teodoro. li 4,24,2 f; 5.2; 5.21.3 f. Socr. 5.2; Cod. 13,1,11; 16,5,4 f.
Soc. 7,1,3. Ambrozio. ep. 1f; 7 ff. Grat. 14.63. Epistula Gratiani imperat. (CSEL 79.3f). Zos. 4.36.5. Rauschen 47.49 f RAC II 1228 f, Ekleziaj Patroj Lexicon 27. Seeck, Regesten 252. Ders V 104 ff, 60 ff.

Dudden I 191 ff. Campenhausen, Ambrosius 15, 36, 40 ff. Alföldi, A Festivalo. Graciano tiam submetis la Tiel Pontifex Maximus komence de 379, p. 36. Kornemann, Roman History II 420. Ensslin, Die Religionspolitik 8 ff. Widmann 59 Grasmück 131 f, 151 ff.

Lippold, Theodosius 16, 34 f Kupisch I 91. Schneider, Love Commandment 46. Aland, De Jesuo ĝis Justiniano 224. Heinzberger 12, 227 noto 37; koncernaj literaturreferencoj ĉ tie. Thraede 95. Grant, Kristanoj 177. – La kronologio estas, kiel tiel ofte, ne sen diskutado. Lastatempe, precipe G. Gottlieb, kiu ne estas sekvata ĉ tie, en sia Hajdelberga habilitiga tezo ne skribis la unuan parton de "de fide" en 378 (aŭ 379), t.e. ne, kiel estis konvencia, tuj antaŭ (aŭ tuj post) la batalo el Adrianopolo, sed nur la sekvan jaron. Vidu G. Gottlieb, Ambrozio de Milano kaj Imperiestro Graciano, resumon 83 ff.

G. eĉneas ajnan influon de Ambrozio sur la leĝaro de Graciano en aferoj de la eklezio kaj kredo, 51 ff, aŭ almenaŭ deklaras ke tia influo "ne povas esti pruvita ie ajn" (87). Vidu ankaŭ Gottlieb, Gratianus RAC VII 718 ff, esp 723 f 13 Ambros. Pri eskapo el la mondo 44. Heilmann, Tekstoj II 396.

Stein, El la Romano 296 f. Stratmann III 76. v. Campenhausen, Ambrosius 166. Bloch 197. Aland, De Jesuo ĝis Justiniano 225. Ruby

I 27 parolas rekte pri la "submetiĝemo" de Teodosio al Ambrozio [14](#) Kp
lastatempe Strzelczyck 1 ff
[15](#) Plin. nat. histo 37,35; 4.28. Tac.
Ĝermo. c. 44. Socr. 6.34. Amiano. 31,2,1 ff; 31.3 f. 9.17. Ŝ tono, El la Romano 289 f.

Hauptmann 115 ff Schmidt, orientĝermana 195, 201, 243. K.-D.
Schmidt, The Conversion 205 ff, 215, 316 ff. Historie precipe grava Weibull, 1958.
Ferdinandy 186 f , germana jura historio 77.

Maier, La Metamorfozo 109 ff, 130. Av Müller, Historio sub niaj piedoj 114 ff
Rizo 149. Schwarz, Goten 13 ff, 142 ff.
Bullough, Italio 167. Wagner, Getica 214. Claude, Visigotoj 7.
Stockmeier, Rimarkoj pri kristanigo 316 f [16](#) Mansi Collect. Konsil.
II 214. Schmidt, La Konvertiĝo 212 ff.
Vogt, La Malkresko de Romo 427 f. Aland, Ŝ anĝo de Kredo 58 ff.
Stockmeier, Comments on Christianization 315 ff. La unua misiisto de la visigotoj estis verŝ ajne
iu Eŭ tiĥo, samkiel.

[17](#) Jord. Akiru. 267 (MG Auct. Ant. V 1,127). dtv Lex, Religio II 311 f. Thompson, The
Visigoths 94 ff, Wolfram I 1 [ss](#) . 27,5,9. La fontoj en Jones, [Prosography](#) 120 ff.
31,4,13. KK Klein Frithigern 38 ff Lupvirŝ afo, Gotikaj Studoj 4.9 f [20](#)
Ammiano. 31,3,4. Socr. li 4,33 f. 6.37. Laŭ Dudden I 165 ĝi estis "preskaŭ miliono
da personoj de ambaŭ seksoj". Giesecke, La orientgermanoj 62 ss. Schmidt,
La Konvertiĝo 223 ss.

Thompson, Atila 23. Ensslin, Burglary 101. Aland, Ŝ anĝo de Kredo 60. Altheim, hunoj
I 351. Dannenbauer, Origino I 195. Av.
Müller, Historio sub niaj piedoj 115. Maier, Metamorfozo 110

21 Eunap. fr. 42 sekvaj; 55. Amiano. 26.10.3; 27.4f; 31.3 ff. 4.10 sekvaj.
Socr. li 4,33 f. 6.37 ff. 7.32 f Seeck, Malkresko V 93 ff, 101 ff. Campenhausen,
Ambrosius 37 f. Schmidt, La Konvertiĝo 242 f. La orientgermanoj 233.
Giesecke, La orientgermanoj 69 f.

Baetke, La Registrado 17. Kornemann, Monda Historio II 352. Id.
Roman History II 418 f. Ostrogorsky, History of the Byzantine State
43. Ensslin, Burglary 100 ff Vogt, The Decline of Rome 310 f, 428.
Dannenbauer, Emerge I 195. Maier, Metamorphosis 110. Claude, Visigoths. f.
Nehlsen 161. Aland, Ŝ anĝo de Kredo, 59 f. Wolfram, Gothic Studies 10 22 Jord.
de orig. akto. Akiru. 25. Soc. hej 2.6. Philostorg. hej 2.5. Bazilio
ep. 164.2. dtv Lex Antikveco, Religio I 176. Seeck, Falo V 90.

K.-D. Schmidt, La Konvertiĝo 216 ff, 231 ff, 236 ff, 257 (citu ĉ tie).
Giesecke, La orientgermanoj 6 ss, 16 ss, 44, 69. Thompson,
Kristanismo 69 fKK Klein, Gotenprimas Wulfila 84 ss., esp.
Previt -Orton, La pli mallonga 56. Claude, La Visigotoj 11 f, 26 f.
Aland, Ŝ anĝo de Kredo 58. Klein, Konstancio la 2-a, 253 ff 23 Ambros. Komentario
pri Luko 5.73 ss 24 Schneider, Love Commandment
27 ss, 56 25 Pauly V 677 ss Straub, Regeneratio
203 ss Wolfram, Gothic Studies 13 26 Ambr. de fide ad Grat 2,16,130; 2,16,139f; 3,16,138 f.
Ez 38 f, esp.
39,4; 39.19. Sukceno. ep. 10,9; 25 f. de off. 15.51. Pri la termino "barbaroj" vidu Werner, Barbarus
401 ff. Campenhausen, Ambrosius 37 ff, 46 ff.

Latinaj Ekleziaj Patroj 88 ss. Beumann, Pri Evoluo 219 ss.
Stratmann III 72. Kristo, R mer 273 ss Hornus 169. Pavan, Politica gotica 70
ss, 76 ss Schneider, La Eklezio 174. Haendler, Von Tertullian 102 . de fide
2,16,139 f. Sev. Vit. 6.4. v.

Campenhausen, Ambrosius 9 f, 18 f, 37 ff Schneider, Amo Ordono 45 f, Ambrosius
21 f, 83 ff 28 Ambros. ep. 19,7 f; 20:12;
20.20. de Rev 2,136; 3.84. fide 2.16. Prudenta. c. Sym. 2.816 fv Campenhausen,
Ambrosius 48 f.

Schneider, Amo-Ordoneo 49 ss Straub, Regeneratio 251. Haendler, Von Tertullian 102. Pri la konduto de la pastraro, precipe en la unua mondmilito, vd.

Deschner, Heilsgeschichte I 236 ss . ep. 164.2. Schneider, Ordoneo de Amo 54 30 Ambros. de fide 3,1,1; 1 prol. 1 ff; 2,1,15; 2.16; 3,1,1; Amiano. 31,7,3; 31,10,2 ff; 31,11,6. Aurel. Vict. epit. 47.2. Oros. 7,33,8.

Bruo 17 ff. Campenhausen, Ambrosius 43 ff. Kf Schneider, Amo-Ordoneo 6. Stallknecht 66 f, 73 31 Ammian. 31,12,10 ff. aŭ . 24. Socr. 4.38. Soc. 6.40.

Philostorg. 9.17. Teodoro. 4.31 sek. de originala ago. Akiru. 26.

Rauschen 22 f. Delbrück, Art of War II 280 ss. Seeck, Fall V 118 ss. Stein, Vom Roman 292 ss.

Dudden 169 ss Schmidt, La Konvertiĝo 258. Omano 4 ff.

Dannenbauer, Apero I 195. Vogt, La Malkresko de Romo 311.

Dawson 94 ff Maier, Metamorphosis 110. Capelle 202. Ensslin, Burglary

101 ff. Army, Krucmilitoj 10. Montgomery I 135 f. Claude, Stableman 67 f , vidu

Rauschen 22 f 32 Amiano. 31.10 ff; 31.13. Ambrozio. Ekspozicio. Evangelii sek

Lukamo 10,10. dtv Lex Antikveco, Filozofio I 110 f. Seeck, Malkresko V 119 ff .

31,16,8; Vidu Zos. 4.26. Ambrozio. ep. 15,5 ff. de fide 1,85; 2.130; 2.135; 3,32; 3,38;

5.199; 5.230. de incarn. 2.12. Serm. kontr. Auxent. 31. Seeck, Downfall V 122 f

Stein, From the Roman 295. Dudden I 174. Kornemann,

World History II 353. Capelle 205 35 Coll. Avell. 2.52. Ambrozio. ep. 10.9f;

11.1. kp. 12.3; 20.12. de incarn. 2.12. Bazilio. ep. 197.1. v. Campenhausen,

Ambrosius 31, 64 f. Ders 80 f, 88 p . Campenhausen, Ambrosius 223 ff, kiu aludas

detale al la leĝoj kontraŭ paganoj kaj herezuloj 37 Seeck vidu la sekvan noton

Baur, Johannes I 101 38 3 Mos. 20.13. Cod. 3.8.1f; 9,7,3; 9,7,6; 10,21,2; 14,10,1;

15,7,11; Cod. 5,10,1; 6.56.4; 12,1,13; La nebulo. aŭ .

14.180; 15.188. Socr. 5,2,2 f. li 5,6,3; Soc. 7,2,1. Zos.

4,16,6; 4,33; 4.35.3. Ambrozio. de ob. 53. Libano. aŭ . 24.12.
Amiano. 29,6,15. Ps. epit. 47,3; 48,8; Pacatus paneg. 2,8,3; 10.2. Oros. 7,34,2.
epit. de Caes. 48.18. La kromnomo "la Granda" jam en la 5-a jarcento: Pauly
V 701 f Rauschen 326 f Seeck, Ruhe V 123 f, 170 ff Cartellieri 5. Dudden I 173.
Stroheker, Germanentum 60 f ff Vogt, La Malkresko de Romo 308 f. Thieß 274
f. Jones, Romia Imperio I 162 f, 169. Lippold, Theodosius 7, 10 f. sed p. 135
rekonas lin kiel la honoran titolon uzatan "foje tiel liberale en la historio".

Holum 7 f

39 Vegetius, Epitoma rei militaris 2.4 f dtv Antike, Filozofio IV 328. Lippold,
Theodosius 48 f 114 f 40 Cod. 7,13,8 f. 4,30,1. Socr. 5.6. Philostr. 9.19.

Rauschen 39. Ostrogorsky, Historio de la bizanca ŝtato 43. Stauffenberg 27 ff
Mango 103. Stallknecht 74 f 41 Zos. 4,34,4 ff. Consularia
Constantinopolitana a. 381 (red. Th.

Mommsen MGH Aŭtoro. antikva 11, 1892, 243). Lupvirŝafo, Gothic Studies I 2
ff 42 Theodor.

5,5 f. Zos, 4,35; 4.38 ff. Rauschen 225 f. Seeck, Ruhe V 126 ff. Stein, Vom
Roman 189, 299 ff.

Stallknecht 74 ff Vogt, La Malkresko de Romo 311 f, 349. Capelle 208 ff., Metamorfozo
111 43 . ep. 51 44 Teodoro. hej

5.2. Pacat. paneg. 10

f. Theod. 16,1,2 (Kod.

Ĝuste 1,1,1). Vidu ankaŭ Cod. 16,2,25 de la sama tago. Socr.

5.8. Soc. 7.4. RAC I 651. Richter laŭ Rauschen 67 ff, 88 ff, 95 ff.

Schultze, Historio I 215 ss Seeck, Falo V 138 ss. El la Romano 295 fv Campenhausen,
Ambrosius 58. Stratmann III 104 ff. Ensslin, Die Religionspolitik 15 ff, 23 f.

Dannenbauer, 11. Maier, Metamorfozo 107 f.

Brox, Eklezia Historio 183 f 45 Greg.

Naz. carm. de vita sua 652 ff, 665 ff, 1305 ff. 77 f. 19:14; 33,5 sekvaj; 35.3f; 42 (la
adiaŭa parolado de Gregor en Konstantinopolo)

Socr. 5.7f; 5,13,3 ff. 7.5 ff; 7,14,5; Teodoro. Hej 5.9. Ambrozio. ep. 40.13. Marcell,
kom. a. 380 (MGH AA XI, 61). Wyss, Gregorio la 2-a

(Gregor Naz.) RAC El Roman 305 fv

Campenhausen, Ambrosius 133 f Caspar, Papacy I 235 f. Ehrhard, La greka kaj la latina eklezio 49. Baur, Johannes II 44, 52 f. La Registrado 14. Joannou 285 ff II 154 ff Tinnefeld 179. Chadwick, La Eklezio 171 f 17 f 46 Ambros. Eksp. 118.2.5; 118,21,11; 118,22,9. enarr. ps. 35.1. de bono mortis 11,51; 10.45; de parado. 13,61; de Abrah. 2,2,5;

2,10,70. Wytzes, Batalo 29 ff 47 Ambros. ep. 17,3 f; 17,9; 18.3; 18:11; 18.16.

Hieronon. ep. 107,2; Sym. Rilato. 3.13 ff. Pauly-Wissowa 2 Hbbd. 1958, 1813.

Schultze, Historio I 221 ff Seeck,

Falo V 186. Niederhuber XI.

Caspar, Papacy I 268 f Dudden I 258. Dannenbauer, Genezo I 88.

Lorenz, La Kvara 40. Schneider, Love Commandment, supozas ke Ambrozio estis "forte implikita en la subitaj

kontraŭ paganaj iniciatoj" (p. 36). Lippold, Teodosio 82.

Grant, kristanoj 176f, kiu ankaŭ substrekas ke imperiestro

Graciano estis "forte influita fare de Ambrozio" en siaj kontraŭ - paganaj agoj. Thraede 95. Stroheker,

Germaneco 24 48 Symm. Rel. 3.3 f. ep. 17.9f; 18.10. Gottlieb,

Gratianus RAC XII 728 f Rauschen 119 f

Campenhausen, Ambrosius 167 ff Ders 90 ss. Dudden I 258 ss.

Lippold, Theodosius 110. Detale: Wytzes, La disputo passim.

49 sim. Rel. 3:10. Komparu 3:1; 3.8. Ambrozio. ep. 17 f; 24,8; 57.3 ff de ob. Aŭ gusto. c. suferis. Petil. 3.30; konf. 6.6. Bruo 184 f.

Seeck, Malkresko V 196, post Caspar, Papacy I 270. Dudden I 260 ff. Bloch, La Pagana Reviviĝo 196 ff.

Schneider, Amo-Ordono 36. Wytzes 48 ff, 98 ff, 133 ff, 149 ff.

Paschoud citis ibid 120. Vidu ankaŭ R. Klein, Symmachus. Tragika figuro kaj Barrow, Prefekto kaj

Imperiestro 50 Symm. Rel. 3. Ambros. ep. 17 f; 57.2. de obitu Valent. 19 f.

Schultze, Historio I 230 ff Geffcken, La Elirejo 146 f, spec.

Dudden I 264 ff. Campenhausen, Ambrosius 161, 169 ff ibid.

Stratmann III 82. Lippold, Theodosius 110 f. Widmann 63 f. Klein, Symmachus. Tragika figuro 122 ss. La disputo 44 ss. 52. Demandt, Historio kiel argumento 22 ss. 104 ss. Pri la kontraŭ kristana polemiko de Arnobio ĝis Ambrosius. 51 Ambros. ep. 17.9 ff; 18:11; 57.4. Wytzes, The Controversy 132 ff Klein, La Konflikto 120,137,164 ff Schneider, Love Commandment 142 noto 300.

Heinzberger 25

52 Kf Ambros. ep. 17.17. Detala: Dihle 81 ff 53 Symm. Rel. 10; 21-a a.K. Haehling, religia aparteno 391 54 Ambros. de fide 1,44; 1.46. de incarn. 10; 35; 62. Eksp. 7.31; 7,49; 8.13. Schneider, Ordono de Amo 39.42 55 Ambros. de incarn. de fide 2.135; 3,32; 5.193; 5.230. ep. 10.6.

Eksp. 7.51. Altaner 334, 337. Schneider, Amo-Ordono 41 56 Rauschen 110. Komparu 104 ff 57 Graciano, Ambigua dogmatum (PL 16,915 f). Ambrozio. ep. 10.2f; 11.1; 12.3. Gesta concilii Aquileiensis 3 f; 7. Teodoro. li 4,9,1 ff. Nova eldono de la fontoj de JM Hanssens 562 ff.

Dudden 199 f Lietzmann, Historio IV 52. Joannou 257 ff.

Wojtowysch 178 ff 58

v. Campenhausen, Ambrozio 68; tie pliaj fontoj kaj referencoj 59 Gesta konc. Aquil. 6 ff; 12;

26 ff; 38 ff; 48 ff; 65 ff. de fide 3,1,2; 4,2,26; 4,8,78. enarr. en ps. 36.28. ep. 9 ff. Rauschen 104 ff.

Giesecke, La orientgermanoj 72 fv Campenhausen, Ambrosius 49, 57, 61 ff, 70 ff, 123. Ders latinaj Ekleziaj Patroj 89. Diesner, Eklezio kaj Ŝ tato 24. Lippold, Theodosius 22 f 60 Schmitz, Penitential I2 Discipline. 205 fv Campenhausen , Ambrosius 85 f Ders Patroj 89. Hernegger 405 f.

Vojtoviĉ180 61

Ambros. ep. 20.1 ff. 29 f. Lc. 7.52. Socr. 5,20,6.

Rauschen 212 f. Niederhuber XVII f. Dudden I 272, 280 fv Campenhausen, Ambrosius 189 ss. Latinaj Patroj de la Eklezio 93

f. Dannenbauer, Genezo I 80 f.

Noethlichs, La leĝdonaj mezuroj 122 [62](#) Ambros. ep. 20.4 ff; 20:13; 20.18; 20.23; la 20-an de aŭ gusto 27. konf. 9,7,16. v. Campenhausen, Ambrosius 194 ff Giesecke, La orientgermanoj 73 f, 78. Diesner, Eklezio kaj Ŝ tato, 29 f., De Jesuo ĝis Justiniano 226 f [63](#) . ep. 20-a sermo. Aux. 1 ff. 36-a de aŭ gusto. konf. 9.7.

Cod. 16,1,4. Soc. 7,13,4. Bruo 242 f. Dudden I 282. v.

Campenhausen, Ambrosius 201 ss, 205 ss. La Latinaj Patroj 94 ss. Giesecke, La orientgermanoj 74 f., La Kvara 42 [ss](#) . c. Aux. 35-a ep. 21.1 ff. 26 f. ep. Clem. 1.39.

Sommerlad II 199. Caspar, Papado I 272 fv Campenhausen, Ambrosius 210 ss. Fuhrmann, Influo kaj Disvastigo I 67 [65](#) Ambros. ep. 21.2; 21.5. Cod. 16,2,12 [66](#) Aŭ gusto. konf. 9,7,16. Eterna, Katedrala Patronato 36. Dassmann, Ambrosius 51 ff [67](#) Ambros. ep. 22.1 ss; 22.16 ff. de civ. dei 12.8. Paulin. Vit.

Sukceno. 14 f. RAC I 372. Rauschen 243 f. Lucius 155 f Seeck, falsaĵ o de dokumentoj 4. H. 399. Niederhuber. Ŝ tono, datita romia 315-a a.K. Campenhausen, latinaj Ekleziaj Patroj 99. Ids Ambrosius 215 ff, ŝ atus - kontraŭ la atesto de Aŭ gusto. konf. 9.7 kaj Paulinus 14 - movi la "malkovron" de la martiroj al la tempo post la milana kultur milito. Dudden I 300 'korektas' la 'nekoruptitan' korpon de Augustin! Vidu ankaŭ 303 f. Zulli passim. Vidu precipe 24 ff, 35 ff, 42. Diesner, Eklezio kaj Ŝ tato 36. Rimoldi 298 ff.

Previté-Orton, The Shorter 69. Brown, Augustinus 67 f [68](#) Ambros. ep. 22.13. Dassmann, Ambrosius 54 ff; 60 f [69](#) Ambros. ep. 22.2; 22.14. Lichtenberg, Sudel Bücher 32. Dudden I 300. Zulli 27 ff Dassmann, Ambrosius 56 f [70](#) aŭ gusto. konf. 9,7,15 f. de civ. dei 22.8. Sermo 286.5. Ambrozio. ep. 22. Paulin. Vita Ambros. 14. Greg. Pordo. de gloro. mart. 47. Hist. Ms. 10.31.5; 10,31,12. RAC VIII 911. Rauschen 244 f Caspar, Papo I 132. Dudden I 300 f, 304 f, 316. v. Campenhausen, Latinaj Patroj 99. Lietzmann, Historio IV 73 f.

Augustine 625 f. Eterna, Katedralo Patronato 36 ff . eksporti.
virgulino. 1.1; 1.5; 1.9 f.
vita Ambros. 29; 32 f. Pordo. Hist. ven. 2.16. gloro. mart. 43. Vita Drogt.
17-a a.K.
Campenhausen, Ambrosius 217. Dudden I 316 ff Zulli 24, 42 ff, 46 ff
Ewig, Katedralo Patronato 8, 39 ff . III 633 ff Sulp. Sev. Chron
2.46 ff. Liber ad Damasum, CSEL 18.3 ff; 18.34 ff. Kraft, Ekleziaj Patroj
Leksiko 434 f.
Rauschen 72 f. Dudden I 225 ff, 234. Caspar, Papado I 217 f.
Vollmann 3 ss. Vogt, The Decline of Rome 255. Pli lastatempe
Chadwick: Prisciliano de Avila 8 ff, 33 ff, 51 ss. Pri la instruo de
Prisciliano en detalo 57 ff /Ramos -Lissón 31 ff 73 Sulp. Sev. Chron
2.47 ff. 2,6,3 kaj sekvaj. Avell. 40. Teodo.li

5.15. Priscill. Lib. ad Damas. CSEL 18.34 ff. Citaĵ o 18.42. RAC VIII 905.
Kraft, Church Fathers Lexicon 435. Hauck I 59. Rauschen 140 f, 222
f, 242 f, 254, 256 f. Caspar, Papacy I 218 ff. Pri la polemika
ekzekutdato, vd. Notu 6.
Ziegler, Gegenkaiser 74 ff, 78 ff Chadwick, Priscilian of Avila 36 ff,
144 ff Cüppers 19. Noethlichs 119 ff, 307 nota 714 74
Chadwick, Priscilian ff.18 -Lissón 39 ff, esp 50 f 75 Hieron. ep. ad
Ktesifono; ep. 133.3
f. de vir. malsana. 121-a de aŭ gusto. de haer. 70. Leono I ep. 15;
118. Sulp. Sev. Chron 2.48 ff. 3.11.
Gams, Eklezia Historio 368 ss Kober, Depozicio 738. Menzel I 77 f.
Schultze, Historio II 136 f. Geffcken, La Elirejo 185 f Lea I 241.
Seeck, Sinking V 191. Ries 286.
Caspar, Papo I 218. Dudden I 237 f Stratmann IV 20, 23.
Lorenz, La Kvara 50. Dannenbauer, Origino I 160. Chadwick,
Prisciliano de Avila 190 ss, spec 206 ss. Pri la esplorado de la 16-a
ĝis la 20-a jarcento (ĝis 1964) pritraktas la benediktano Vollmann 9 ff.
ff, 39 ff. La fontoj estas detale cititaj ibid 51 ff, 70 ff, 87 ff 76
Orlandis/Ramos-Lissón 77 ff 77
Ambros. eksp. Lc. 10,123. Vidu ankaŭ la multajn referencojn en
Schneider, Liebesgebot 30 ff, 131 ff 78
Kupisch I 93 ss. Tinnefeld 309

79 Cod. 3,1,5; 13,5,18; 16.8.8 f; Cod. 1,9,6. Stein, From the Roman 321. Dempf 139. Pavan 518 ff Noethlich, La leĝdonaj mezuroj 182 ff, 188. Tinnefeld 32, 122 f, 296 ff 80 Ambros. ep. 40; 41. En Luc. 8.20. Pliaj kontraŭ judaj polemikoj de

Ambrozio: ep. 72; 73; 74; 75; 77 f. Soz. 7,25; Paulin. Vit. 22 f. Theod. 16,8,9. 12. 20 f; 21. 25. 27. Rauschen 292 ss. 16 Seeck, Downfall V 222 ss., Papacy I 274 f. Campenhausen, Ambrosius 231 ff. Ders Ekleziaj Patroj 100. Dannenbauer, Genezo I 241 f, 392. Ensslin, Religia Politiko 60 ff I 93 f. Hruby, Judoj 43, 66 ss. Avi-Yonah 213, Haendler, Wulfila 21. Kühner, Antisemitismo 33 f. 475 ss. 81 Browe, Judenmission 55, 134 ff. Semitismo 6 82 Kod. 3,7,1; 9,7,5. Cod. 1,9,7. Ambrozio. 40.23. Stein, Vom Roman 320. Browe, Juda Juro 123. Parkes, La Konflikto 187 f Vogt, Kaiser Julian 62 ff Hyde, Paganismo 100. Bates 204. Oepke 189. Aliflanke, la malfrua atesto de Zonaras (13., 18,19 ss) por la forbruligo de sinagogo en Konstantinopolo fare de kristanoj, kies konstruado estis ordonita de imperiestro Teodosio la 1-a, la Sanktulo.

Sed Ambrozio verŝajne malhelpis la kreadon de postaj legendoj; ŝajne surbaze de la

okazaĵoj en Kallinikon. kp. Haehling, Religia Aparteno 124 83 Stratmann III 110 84 Socr. 5.11. Zos. 4.35, 3 ff; 5.35. Ruffin 11:14. Soc. 7.13. Oros.

7,34,10. Vict. epit. 47.7. Ambrozio. en ps. 61,17; 61.24 ff. En ps. 61 enarr. 17; 23 ff. En ps. 40 enarr. 23. de obitu Val 79 f. ep. 60.15. Sulp. Sev. Kro 2:49,5. Rauschen 142 ff, 482 ss Schultze, Historio I 227 ff. 29,5,6. Zos. 4.35.3. Seeck, Sinking V 168 f, 185 fv

Campenhausen, Ambrosius 162 f. Matthews 173 ff

86 Seeck, Fall V 185 f Stein, El la Romano 310 ff 87 Sulp.
Sever. Chron 2.49 f. 2,6,3 ff. Vita Mart. c. 20. Teodoro. 5.14 ss. Avell.
39 f. de obitu Valent. ep 28 24.1 sekvaj.
Pauline. Vita Ambros. 19. Pacatus. paneg. 30-a Zos. 4.37. dtv Lex.
Antikvo, Historio II 283, 288. Rauschen 158 f Schultze, Historio I 229.
Seeck, Malkresko V 192. v. Campenhausen, Ambrosius 162 ff, 182 ff,
217 ff, Dudden I 222 ff, 270 ff, 345 ff Lippold, Theodosius 83 f.
Kornemann, Roman History II 421. Ziegler, Gegenkaiser 75 f, 82. 9
ff 88 Maks. ad Val. Avell. 88
kaj sekvaj Socr. 5.11; 6,2,6 ss. li 5.13 ff. paneg. 30 ff; 45. Zos. 4,37;
4.42 ff. li 7,2,18 ff; 7.13f; 8.2. Ambrozio. ep. 40.22f; 53. Oros. 7.35.
Philostorg.
10.18. Rufin hej 2:16. Sulp. Sev. VitaMart. 20.9. August, de civ. dei
5:26. Pall. hist. 43. Greg. Pordo. 2.9. Prosper Chron 1193.
Mommsen Chron min Stein, Vom Roman 316 f Dudden I 291 ff, 350 ff
Ensslin, Die Religionspolitik 63. Lippold, Theodosius 30.

Ziegler, Gegenkaiser 80 ff, 84 ff Holum 22 ff, 44
ff 89 Ambros. ep. 40,18; 40.23. de obitu Valent. 39; 51. Zos. 4.45.
Bruo 333. Ŝ tono, El la Romano 320. Vidu ankaŭ noton 88 90
Cod. 16,5,15; 16,5,18; 16,7,4 f.
Bruo 290, 307, 338 f, 360 ff 91
Liban. aŭ . 1.30. Soc. li 7.24 f. Chron 113. Zos. 4.32.2 f; 4.41. Chrysost.
hom de stat. 3 seg. Rufin 11.18. Ambrozio. ep. 51. Paulin. Vita Ambros. la
24-an de aŭ gusto. de civ. dei 5:26. Teodoro. ge 5:17; 5.20. Gams,
Eklezia Historio 332. Rauschen 259 ff, 317 ff, 512 ff

Dudden I 356 ff, II 381 ff . Larson 297 ss Tinnefeld 154 ff . ep. 51. de
obitu Theodos. 34-a de aŭ gusto. de civ. dei 5:26.

Rufin 11:18. Jam legenda: Paulin. Vita Ambros.

24. Koch, La Eklezia Pento 257 ss. Campenhausen, Ambrosius 236 ff M. Müller, Etiko 37 f. Is.

Setton 127 f. Diesner, Preĝejo kaj Ŝtato 40 f. Lippold, Theodosius 37.

Widman 62 f Schieffer, Von Milan 336, notas, kiel multaj, la "emfazitan diskretan konduton"

93 Elvira ĉ. 63. 1. Sin. c. 18. Syn Lerida ĉ. 2. Ĉapo. Mart.

Bracarens. c. 78 f. Soz. hej 7.25. Ambrozio. de obitu Theod. 34. Schmitz, Penita Disciplino 150 f, 113. Grupo, Kultura Historio I 296 fv

Campenhausen, Ambrosius 238 ff Poschmann, Antikveco 24, 152 f, 166. Ders Mezepoko 15 ff, 47. Jakobo, Pastraro 214. Aland, skizoj 279. Ĉapitro pri "La Sakramento de Pentofaro" en

Deschner, Das. ff 94 aŭ gusto . de civ. dei 5:26. Elstarigita de mi 95 Hadot 610 ff Jäntere 142 f. Brown, Religio kaj

Societo 34 96 Niederhuber 16. Stein, Vom Roman 323. a.K. Campenhausen,

Ambrosius 230, 233 ff, 238 ff 97 Cod. 16,1,3; 16,2,26; 16,5,6 ff; 16,5,9 (ĉi tie altrudo de la mortopuno); 16,5,10 f; 16,5,12; 16,5,17; 16,5,18; 16,5,21; 16,5,29; 16,7,1 ff; 16,10,10 f; 16.7.4 f; 11,29,11. Socr. ge 5:8; 5,10,25. Soc. 7.6.

RAC I 370. Gentz, Arians 650 f Rauschen 88 ff, 127 f, 153 ff, 306 f Stein, Vom Roman 308. Ensslin, Die Religionspolitik 30 f, 42 ff, 52. Dannenbauer, Genezo I 79.

Kawerau, Malnova Preĝejo 52 ff . 16,7,1 ff; 16,10,12. Geffcken, La elirejo 156 f.

Tinnefeld 268 ff 99

Rufin 2.19. Baur, Johannes I 102. Dempf 131. Gottlieb, Oriento kaj Okcidento 14 ff. Citaĵo 18 100

Ambros. de obitu Theod. c. 38. de fide 1,42; 1.44 ff; 2.130 101 Teodoro. Hej 5:16. LThK 1. A. I 375 f Rauschen 352 f 102 Greg. Naz. ep. 102; 125.

Lecler I 115. Ensslin, La Religia Politiko 46 f, 56 f Noethlichs, The Legislative Measures 193 f Fontaine in JbAC (25) 1982, 21 103 Kornemann, Monda Historio II 536. Meas 16fflichs, 166. 181 f

104 Cod. 16,10,10 ss. Ambros, ep. 57. Bruo 375 f.
Niederhuber XII. Geffcken, La elirejo 145 f (2. A. 156). Straub, Eugenius 865.
Tinnefeld 274 f 105 Cod. 16.7.1f;
16.7.4 f; 6,10,7. 9. 10. 11. 12. Ambros. ep. 57. de obitu Theodos. 38; 51; 12f; 28; 34
f. Vidu ep. 17. Socr. 5.12; 6.2. Aŭ gusto. de civ. dei 5:26. RAC I 370. Fajrero, bildo
de dio RAC XI 809. Fredouille 885. Ŝ tono, el Roman 323, 327. a.K.

Campenhausen, Ambrosius 167, 227 ff, 243. Vogt, The Decline of
Rome 322. Maier, Metamorphosis 113 f. Kawerau, Old Church 104.
Lippold, Theodosius 70. Halporn 103. Grant, Christen 180.
Noethlichs, La leĝdonaj mezuroj 166 ff 106 Cod. 16,5,20. Epifano.
de scale 20. Philostorg. 11.1 f.
Socr. Hej 5.25. Oros, 7,35,10 f. de obitu Valent. 66; 71; 80-a ep. 53. Zos. 4.53 f.
Johano Ant. 187 Chron 1.298. Straub, Eugenius 860 ff. Germana Lex, Historio
I 134 f, II 23; III 283.
Rauschen 360 ff Schultze, Historio I 281 f. Schnürer, Preĝejo I 23. v.
Campenhausen, Ambrosius 245 f Stroheker, Germaneco 28.
Lippold, Theodosius 30. Noethlichs, La leĝdonaj mezuroj 124. Waas
15 f, 72. Baynes, The dynasty 245. Croke 235 ff. Laŭ kelkaj historiistoj, ekz.
Caspar, Papacy I 278, Valentiniano faris memmortigon, "he de "La vivo
malaperis." Kelkaj antikvaj fontoj ne ekskludas tion tute; citita de Dudden II
417 f. Sed multaj nomas Arbogast murdistoj: Socr. 5.25. Oros. 7,35,10. Zos, 4,54,3.
Philostr. 11.1 et al

107 Paulin. Vita Ambr. 26 f. Rufin 2.31. Zos. 4,54 f. ep. 53; 57; 61; 81. Enarr. en
ps. 36.25. Eksporto. virg. 42. Soc. 7,22,4.
Philostorg. Eŭ geno eĉkonsideris lin pagano: li 11:2. Straub, Eugenius 860 ff.

Campenhausen, Ambrosius 246 ff Lippold, Theodosius 30 ff, 38 ff.
Dudden II 418 ff, 425 ff Ziegler, Gegenkaiser 89 ff. Pli detale: Bloch, Document
225 ff, La leĝdonaj mezuroj 127. Wytzes, Kampf 20 f. de civ. dei 5:26.
De cura per mort. Gerenda 17.21. Soc. li
7.21 ff. li 5,24 f. 7.10. Zos. 5.5. Oros. hist.

7.35. Pallad. hist. 35; 43; 46. Prosperi. Chron min 1, 463,

1201. Straub, Eugenius 864, 869, 872 ff. Funke, bildo de la dioj 823 f. Rauschen 409 ss Schultze, Historio I 292 ss. Seeck, Downfall V 250 ss.

Dudden II 426 ff Haacke, Romo 13. Lippold, Theodosius 40 f., Gegenkaiser 88 f 109 Zos.

4.58. Teodoro. Hej 5.25. Rufin li 2.32 ff.

11.2. Socr. 5.25. Soc. Hej 7:24. Ambrozio. ep. 51; 57; 61 f. de obitu Theod. 34; 39; enarr. en ps. 36,25; Aŭ gusto. de civ. dei 5:26. Oros. 7,35,12 ss. John Ant. 187. Paulin. Vita Ambr. 31 f. Theod.

2,22,3. Straub, Eugenius RAC VI 864, 869 ff. Seeck, Ruhe V 257. Geffcken 451 ff.

Stein, Vom Roman 334 f. Caspar, Papacy I 279. Dudden II 429 ff. Stratmann III 126 f. Ensslin, Gottkaiser 64 ff, 75. Bloch, Document 235 ff. Kornemann, 422. Diesner . Lorenz, La Kvara 43 f. Vogt, La Falo de Romo 323.

Capelle 215 f. Armeo, Krucmilitoj 12. Maier, Metamorfozo 114. Ziegler, Kontraŭ -Imperiestro 88 f. Schneider, Love Commandment 29. Claude, Visigoths 16. Wytzes, batalo 21 f

110 aŭ gusto. de civ. Dei

5.26 111 Teodoro. Hej 5:26. Socr. Hej 5:26. Soc. ge 8:1; Amiano.

29,6,15. Aurel. Vict. epitomo 47 f. Vita Ambros. 32. Ambros. de obitu Theod. 35. Otto v. Freis, Chron 4:18. Bruo 430 f.

Lietzmann, Historio IV 87. Lammers XXIV

112 Paulin. Vita Ambros. 47 f. Pauly-Wissowa 2-a Hbbd. 1958, 1812. Dudden II 490 ff

10-a ĉapitro

Eklezia Doktoro Augustine

(354–430)

1 Grabmann 828 2

Hendrikx 1096 3

Aŭ gusto. Letero al la Donatistoj 4.13 4 Kp noto

125 5 aŭ gusto.

konf. 12.10 6 aŭ gusto.

ibid 2,3; 9.9. C. 3,13,26 jul. Posid. Vita ĉ 26 (PL 32.55).

Espenberger I f Hendrikx 1094 f Thomas, The Psychic Experience 156 f. La Eklezio 253. Brown, Augustinus 15 ff, 24 ff. konf. 2.3; 3.1; 3.3. Hendrikx 1094 f

Espenberger II f 8 aŭ gusto. ep. 34.6. konf. 4.6. Klarigo de la Psalmoj, Ps 53.

Heilmann, Tekstoj II 463. Espenberger IV f Chadwick, La Eklezio 253.

Brown, Augustine 59, 165 9

aŭ gusto. solida. 1.17. c. Acad. 2,5 f de la vera rel. 24. Sermo 355.2. ep. 213.4. LThK 2. A. I 1095. Pauly-Wissowa 4. Hbbd. 2363. Leksikono de la Malnova Mondo 402 f.

Galling, Die Religio I 741. Espenberger V f.

Holl, la interna evoluo de Augustine 55.64 ff, 85. Hümmeler 415. v.

Campenhausen, Latinaj Ekleziaj Patroj 175 f. Lachmann 11 f.

Chadwick, La Eklezio 253 ff Brown, Augustine 120 f 10 Possid. vita

August. 31.1 s. Hom. al 1 Johano 9:2. van der Meer, Augustinus 324. Glockner 317

11 aŭ gusto. malĝentila 2.3. RAC I 982. J. Guitton

citita el ibid 985.

Hendrikx 1099 ff. Fichtinger 48. Espenberger XV. Jülich Pauly-Wissowa 4. Hbbd.

1970, 2364. Brown, Augustinus 255, 374 ff 12 Kun Ernst Stein, Vom Roman

395 ff, mi estas konvinkita, ke el ĉiuj libroj de Aŭ gusto (laŭ mi scias) nur liaj

"Konfesoj" havas tiel nomatan daŭran literaturan valoron.

Berkhof 122. Marrou, mematestoj 51,57. Görlich 18. Daniel-Rops, Frua

Mezepoko 25. Schmaus I 33. Palanque 58 13 Aŭ gusto. konf. 1.4.

Pri la Triunuo 15:51. Lachmann, antaŭ parolo 13

[La 14-an](#) de aŭ gusto . Prelegoj pri la Evangelio laŭ Johano 6:2. Heilmann, Tekstoj II 500. Grabmann LThK 1. A. I 828. LThK 2. A. I 1096.

Fichtinger 48

[15](#) aŭ gusto. Geneza Komentario 3:24. kontraŭ s. 13.28. de civ. Dei 11.21 f.

Heilmann, tekstoj I 154 f [16](#)

aŭ gusto. konf. 1.9 ff; 3.4; 8.1 sekvaj. 10.2; 143.2.3; 213,4; de civ. dei I praef. 8-a; 17.16. de vera rel. 25.47. retro 1,13,7. retro prol. 3. Don persev. 21.55. Posid. Vita August. c. 8. RAC I 372, 981 ff. dtv Lex.

Antikveco, Filozofio I 224 ss Kraft, Ekleziaj Patroj Lexicon 71 ss. Scholz 171. Stein, From the Roman 395 ff. Campenhausen, Latin Fathers 158 ff, 176 ff, 214 ff Burnaby 85 ff. Marrou, 54. van der Meer, Augustinus 624 ff. Brown, Aŭ gusteno 68 ff, 255, 365 f, 375 ff.

Wermelinger 269 ff [17](#)

Komparu pri aŭ gusto. Adversus Judaeo. Kontraŭ Faustum manichaeum. Kontraŭ Akademiuloj. Ad Crosium. Kontraŭ Priscilianistoj kaj Originistoj. Kontraŭ Sermonem Arianorum. De baptismo kontraŭ Donatistoj. Psalmus contra partem Conati uva conf. 5.18; 5.25.

Hom. 80.8. de dua anim 11. Pauly-Wissowa 4. Hbbd. 1970, 2364 f.

RAC I 981 f, 985 ff LThK 2. A. I 1096, 1099 f Kraft, Ekleziaj Patroj Leksiko 79, 84 f, ĉi tie la Cito de Jerome.

vindotuko 239 f. citita el Adam, Daŭ rigo de Maniĥeismo 23 ss. Vidu ankaŭ la liston de skribaĵoj kontraŭ la maniĥeoj en Grabmann LThK 1. A. I 829. Hümmeler 416. Daniel-Rops, Frua Mezepoko

46. Adamo, La Maniĥeo. Origino 385 ss. Vidu ankaŭ Geerlings 45 ss, kiu verŝajne

vidas eĉ pli fortajn influojn de manikeismo sur Aŭ gusteno ol Adamo. Marrou, Mem-Atestoj 40, 59. Thomas, The Psychic Experience 152. Störig 227 f. Brown, Augustinus 39 ff, 367 ff

[18](#) Brown 180 f [19](#) aŭ gusto. konf. 2.1f; 3.1f; 6.12; 9.1 kaj aliaj Gen. ad litt. 9.10. Vidu la psikologiajn klarigojn kaj provojn de blankkalkado en M. Thomas, The Psychic Experience 139 ff 203

la 20-an de aŭ gusto. enarr. en ps. 54,16; 95.11. Letero al la Donatistoj 1.2 ff. Grabmann LThK 1. A. I 828. Brown, Augustinus 167, 239
21 aŭ gusto. de util. kred. 7.18f; 15; 32. male ep. Maniĉ 5. Letero al la Donatistoj 1.1. Holl, la interna evoluo de Augustine 63, 88. v. Campenhausen, Latinaj Patroj de la Eklezio 185. F. Schiller citita el L. Schmidt, Aforismoj 291. Chadwick, La Eklezio 260
22 Optat. Mil. 2.16 ff; 2.24 ff; 3.1; 3.4; 3.6; 6.5 ff. Passio Maximiani et Isaaci (PL 8.766 ss). Passio Marculi (PL 8,760 ff). Aŭ gusto. ep. 93,4,12; 105,2,9. En Johano 11:15. Vidu ankaŭ la paĝreferencojn listigitajn en la teksta sekcio
23 K. Baus, Manlibro de Eklezia Historio II/1, 144, 148 ff Citaĵo 149, 152 24
Aŭ gusto. c. Lit. Petil. 1,18,20; 2,20,45; 2,58,132; 3,39,45. c. Cresc. 3.56.62; 4,3,3; 4,5,6; 4,48,58; 4.46.55; 4,58,69. Enarr. en ps. 36. sermo. 2.19 ff. 43,10,26; 44.4.7; 108,5,14. c. ep. Parm. 3,6,29. Hierono. vir. malsana. 93 (PL 23,734). RAC IV 128, 130 f, 133. Seeck, Falo III 351 ff Brown, Augustinus 199. Baus, Manlibro de Eklezia Historio II/1, 152 25 Claudian, de kons. Stilo. 1.277 ff; 2.307 ff; 3.81 ff. de bello Gild. 418 ff; 504 ff. Hist. adv. pagano. 7.36. Aŭ gusto. eo. en ps. 21.26; 36.2 fc suferis. Pet 2:23,53; 2,28,65; 2.33.78; 2,83,184; 2,92,209. ep. 76.4. c. Parm. 2.4; 2,4,8. Zos. 5.8 ff kontraŭ diras Oros. 7.36. Cod. Teodo. 7,13,12; 7,8,7; 9,40,19; 16,2,31. Eunap. frg. 66 ff. Salsae 13. Oros. hist 7,36,2 ff. Vita Ambr. 51.c. Cresc. 3,60,66; ep. 76,3; de pecc. mer. 1,24,34. RAC IV 133, 134 f dtv Lex. Antikveco, Historio I 135, II 27. Pauly I 497 f, II 470. Gŭldenpenning 61 ff, 65 ff Schultze, Historio I 341 ss. Kreoj, La armeo Reformoj 53. Ill. 76 ff. Stein, Vom Roman 315, 355 f. Aneto 146 ff.

Bury, Historio I 121 f.

Id. Afriko kaj Romo 103 f., Migracioj 263 f, 378 f.
Heinzberger 45 ff Haehling, religia aparteneco 268 f. Manlibro de Eklezia Historio II/1, 152 ss 26
aŭ gusto. enarr. en ps. 10,5; 132.6. ep. al Cath. 19.50. ep. 23; 34; 35,4; 43f; 52; 87 f; 88,12; 93,17; 108,5,14; 108,6,18; 108,8; 111.1;

185,15; 185,3,12; 185,4,15; 209.2. c. suferis. Petil. 2,83,184; 2,84,186. c. Cresc. 3,42,46; 3,48,53. Posid. Vita ĉ 7. Optat. Mil. 2.14; 3.4. RAC IV 131 f, 135, 139, 144 f Schilling, Social Doctrine 197 ff Seeck, Downfall III 364. Schnürer, Church I 74 f, Donatist Church 172 f, 227 ff. Campenhausen, Latinaj Ekleziaj Patroj 185 ss. Büttner/Werner 61. Gautier 147 s.j., Augustinus 113 ss.

Preĝejo kaj Ŝ tato 17 ss Ill. La Falo 13. Detale: Tengström. Donatistoj 24 ff, 42 ff, 121 ff Vogt, La Malkresko de Romo 193. Maier, Metamorphosis 63. Lorenz, Circumcelliones 54 ff, 59.

Dannenbauer, Genezo I 210. Aland, De Jesuo ĝis Justiniano 169.

Manlibro de Eklezia Historio II/1, 154. Brown, Augustine 203 [27](#) Cypr. ep. 65; 67. RAC IV 133, 142 ff Diesner, Eklezio kaj Ŝ tato 13 [28](#) Optat. Mil 3.4 [La 29-an](#) de aŭ gusto . Letero

al la Donatistoj 2:3. Optat. Mil. 2.18 ff; 3.4; 6.1.

Kraft, Church Fathers Lexicon 392. Hönn 160. Schneider,

Intellectual History I 513, 641. Vidu ankaŭ BH Warmington 86 ff.

Büttner/Werner 3, 43 kaj aliaj Romanelli 621. Citita el Diesner, Eklezio kaj Ŝ tato 18 ff, 53 ff, spec 57 ff, 62 ff, 73 ff La Circumcellions de

Hippo Regius, en: ThLZ 7, [1960](#) Aŭ gusto. Letero al la

Donatistoj 2.3 f. Mil. 3.4; 6.1 f.

Hergentröther I (2-a A.) 444 ss. Vidu ankaŭ la sekvan noton.

[31-a de](#) aŭ gusto . ep. 105,4; 185.7.30; 185,27; 204.4. c. suferis. Petil.

2,88,195; 2,96,222. c. Kreskon. 2,42,46; 3,43,47; 3,46,50. Posid.

Vita August. c. 10; 12. Optat. Mil. 2.18. Seeck, Sunsubiro III 361. van der Meer, Augustinus 119 f. Stratmann III 209. v.

Campenhausen, latinaj Ekleziaj Patroj 192. Dannenbauer, Apero I 210.

Büttner/Werner 63 f Diesner, La Falo 32.

III Eklezio kaj Ŝ tato 19. Köttling, Kun Ŝ tata povo 51 [32](#) Aŭ gusto. ep.

133.1 ff. ankaŭ antaŭ a noto.

[33](#) RAC IV 132 ff Diesner, Eklezio kaj Ŝ tato 13,18,21. Köttling, Kun Ŝ tata potenco 47 [34](#)

Aŭ gusto. Letero al la

Donatistoj 1:1; 1.2; 2.6. Thomas, The Psychic Experience 154 f. kun referenco al aŭ gusto.

prediko 357 [35](#) Aŭ gusto. Letero al la Donatistoj 1:2; 5.16 [36](#) Kober, Depozicio 734 f

[37](#) Ibid. 629 ff [38](#)

Bruns I 172 f Vidu ankaŭ Manlibro de Eklezia Historio II/1, 156 f. speciale noto [73](#) [39](#) . ep. 23.6 f. Sermo

302.16 ff Kötting, Kun ŝ tata potenco 51. Vidu ankaŭ la sekvan noton.

[40](#) aŭ gusto. retiri. 2.31. Letero al la donacistoj 2.5. Vidu la pardonpetajn senkulpigojn en Tomaso, The Psychic Experience 153 ff. Ankaŭ Chadwick, The Church 261. S. ankaŭ antaŭ e. Notu

Manlibro de Eklezia Historio II/1, 155 [41](#) Aŭ gusto.

c. suferis. Petil. 2,20,45; 2.80.45; 2,80,177; 2,78,173; 1.31.

Sermo 302.19. Retr. 1.19. ep. 133f; 185; 189; 220; 229 ff. Letero al la Donatistoj 2.9 f. Heilmann, Tekstoj III 332, 344. Schnürer, Preĝejo I 73 f. Freund, Stratmann III 204, 208. Campenhausen, Latin Church Fathers 190 f Lorenz, Augustinliteratur 29.

van der Meer, Augustinus 145. Diesner, Downfall 21, 133 f, Augustine's

Attitude 110 f Kawerau, Alte Kirche 185. Voigt, State and Church [85](#) . Letero al la Donatistoj 2.5 ff; 3.11 [43](#) Ibid. 4.13 [44](#) Baus, Manlibro de Eklezia Historio II/1, 162. Lilje 13 f [45](#) Cod. 16,5,37. Aŭ gusto. ep. 93.5

kun referenco al Luko 14.23. ep. 89,2; 185, esp 185.6; 185,21; 185.51.

enĉ 16.72 f. Espeenberger Xv Campenhausen, Latinaj Ekleziaj Patroj 192 ff van der Meer, Augustinus 128 f., Augustinus 180, 207.

Kötting, Kun Ŝ tata potenco 49 ff. Diesner, La Falo 18 ff.

Vidu ankaŭ la fundamentan sintenon de Aŭ gusteno pri eraro kaj kulpo:

Keeler 62 ss, esp 79 ss [46](#) aŭ gusto.

ep. 33; 34,6; 93; 185.c. Kreskon. 3,47 ĉ ep. Parm. 1,10,16. c. Gaud. 1,34,44.

Prediko 112.8. RAC IV 144 f. Marrou 55.

Chadwick, La Eklezio 261. Hoheisel 402. Tomaso, La Psychic Experience 152 [47](#) aŭ gusto. ep.

183,4; 185,13; 185,33; 100.1f; 97.2 f. En Johano Ep. vojo. 7,8; 8.1; 10.7. Letero al la Donatistoj 5.17 [48](#) Kf ankaŭ la antaŭ an noton.

Hümmeler 416. Holl, La interna evoluo de Augustin 89 f Fischer, La migrado de popoloj 64. v. Campenhausen, latinaj Ekleziaj Patroj

191. Grasmück 229. Diesner, Ruhe 19 f; 36; Doerries, Word and Hour I 58. Heer, Farewell 171. Baus, Handbook of Church History II/1, 155, 165. Hendrikx kaj Grabmann vidas Motti
Notes 1 kaj 2 [49](#) aŭ gusto. ep. 88,9; 185; 189.5. Lesaar X. Diesner, Eklezio kaj Ŝtato 78 ff, 103.
Vidu ankaŭ
antaŭ an noton.

[50](#) Chadwick, La Eklezio, 260 f [51](#)

aŭ gusto. ep. 88,9; 91,9; 110.1; 133 f; 139,2; 153 kaj aliaj RAC I 991.

Brown, Aŭ gusto 210 f [52](#)

Aŭ gusto. ep. 205,4; 133,3; 134,4; 105.6. Retiri. 2.48. Holl, la interna evoluo de Augustine 91. Brown, Augustinus 369. Aland, De Jesuo ĝis Justiniano 169 [53](#) RAC IV 128. Holl, la interna

evoluo de Augustine 92. Berkhof, Kirche 122. Nigg 122. v. Loewenich 108 f.

Diesner, sinkigo 19.

Doerries, Vorto kaj Horo I 57. Höss 234 ff, esp 240 ff Köttling, Kun Ŝtato potenco 52. Brown, Augustinus 209 [54](#). ep. 185,33 ĉe ep. Parm.

1,1,1; 1,9,15 ĉe suferis. Petil. 2,19,42 f Burkitt 11 ff, Sacrum Imperium 120. Frend,

Donatist Church 201 ff. 1, 150 [55](#) Aŭ gusto. ep. 204.2. Frend, Donatismo

Preĝejo 296 [56](#) Aŭ gusto. serm. 359. Brown, Augustine 209 f [57](#) Caspar, Papacy I 262, 291. Monachino 22 f 113 ff.

Sep 71 ff [58](#)

Kod. 16,5,37. Aŭ gusto. c. Parto. post gesta 1.1. Enarr. 17 en ĉevalforto 118.2. De urbis exidio 3a ep. 93.2.4; 185,7,25. Brown, Augustine 104 f, 293, Manlibro de Eklezia Historio II/1, 157 ff.

Sep 68 ff [59](#)

Cod. eccl. Afr. c. 107b; 108. Koduo Teodo. 16,5,51. Aŭ gusto. ep. 108,6,19. c. suferis. Petil. 2,83,184. Posid. Vita August. 9.4. RAC IV 132. Manlibro de Eklezia Historio II/1, 159. Brown, Augustine 167, 289. Vidu ankaŭ la sekvan noton.

[60](#) aŭ gusto. ep. 93,19; 110.1; 133,1; 134,2; 128,1; 153; 185,3; 185,35; 204.

En Johano ep. Prol. El la venkoj de la katolika eklezio 30.63. Brevic. Kol. 3.43.

Heilmann, Tekstoj IV 24. Cod. 16,5,37

ff; 16.5.51 f; 16.5.54; 16,6,3 ff; 16,11,2. Gesta collationis Carthag. 1 ff, esp 1,4 f; 1.16. RAC IV 132. \hat{S} tono, el Roman 356, 401 f.

Zepf 55. Kasparo, papofico I 326. a.K Campenhausen, Latin Church Fathers 192. Lachmann 15. Steinwenter, A Christian Source 123. Frennd, Donatist Church 249 ff, 310 ff Stratmann, III 209.

Galling, Die Religio I 742. Grasmück 197, 203 f, 208 ff, 225. Brown, Religious Coercion 283 ff Maier, Metamorphosis 162. Diesner, La Falo 27 ff, Augustinus 127, La Protokolo 134 . Identaj Donatistoj 104 ff, 177. Doerries, Word and Hour I 57 ff Dannenbauer, Genezo I 357. Seven 68 ff, Augustinus 204 f, 210, 289 ff, 293 ff, De Jesuo Kötting . Kun \hat{S} tata povo 48. Manlibro de Eklezia Historio II/1, 162 ff, 173 [61](#) Oros. 7,42,12 ss. 12.6. Hydate. Krono 56 [62](#) Kod. 16,5,54 ss Cod. eccl. Afr. c. 117 ss (1-a de majo 418).

Greg. I. ep. 1.33; 3,32; 4,35; 6.34. Vidu ankaŭ Greg. II ep 4. RAC IV 128 a.K Campenhausen, Latin Church Fathers 194. Dannenbauer, Emergence I 210. Kawerau, Old Church 41. Chadwick, The Church 263 f Aland, From Jesus to Justinian 170. Handbook of Church History II/1, 165 [63](#) August. de haer. passim. LThK 1. A. VIII 218 f van der Meer, Augustinus 109. Altaner 322. Dannenbauer, Genezo I 355.

Marrou, Augustine 47 [64](#)

Aŭ gusto. ep. 186.1. Oros. apol. c. Pelag. 12.3. Kraft, Church Fathers Lexicon 415. La britaj originoj de Pelagius ankaŭ estis pridisputataj, verŝ ajne erare. Vidu, ekzemple, Bury, The Origin of Pelagius 26 ff. Ankaŭ : Müller, Saint Patrick 113 ff.

Koopmans 149 ff Palanque 30. Morris, Pelagian Literaturo 41.

Wermelinger 122. Manlibro de Eklezia Historio II/1, 169, 172.

Brown, Aŭ gusto 298 f [65](#)

Aŭ gusto. ep. 125 f; 157,4,38. Pauly III 1162, IV 864. dtv Lex 12, 147. Mack, Helvétius I 121. Brown, Religio kaj Societo 208 ff, 212 ff Brown, 306. Wermelinger 5 f, "la iam plej riĉa virino en la imperio restis nur 50 orpecojn, kiujn \hat{S} i donis al la episkopo": Kötting, Melania 247

66 Kraft, Church Fathers Lexicon 415 f. Bruckner, Fontoj 60 ff. Morris, Pelagian Literaturo 26 ff.

Wermelinger 39 ff, 84 f Manlibro de Eklezia Historio II/1, 169 67 Pelagius, Ad Demetriadem 2 (PL 30.16 C). Aŭ gusto. de nat. et grat. 18.20; 19.21; 20.22; 21.23; 43.50. BKV 1914, 324 f. ĉi tie citaĵo. Bury, Historio I 360. Evans, Fastidius 72 Ders Pelagius 299 ff, 305 ff, La Eklezio 266 ff.

Wermelinger 40 ss. Manlibro de Eklezia Historio II/1, 170 ss 68 Aŭ gusten parolis ankaŭ pri la "koruptita bulo" (massa perditionis) de la homaro, la "malbenita maso" (massa damnata). Aŭ gusto. de civ. Dei 14.11f; 21.12. El la unua katekisma instruo 2.29 f Hendrikx, Augustinus LThK 2. A. I 1098. Chadwick, La Eklezio 272 69 Aŭ gusto. de gestis

Pelagii. Kontra duas epistolas Pelagianorum ep.

186.23. Eo en ps. 31.26. Vd. majoro. 98. de civ. dei 14:11. op. 5.22. korr. et grat. 8.17. Roman 9.20. RAC I 991. dtv Lex Antikvo, Filozofio III 294. Ŝ ton, De Roman 412.

Lachmann 15 f, 17 fv Campenhausen, Latinaj Patroj 203 ff Dannenbauer, Genezo I 377. Marrou, Augustinus 43 ff.

Chadwick, La Eklezio 272 ff Vidu ankaŭ Deschner, Hahn 181 ff, precipe 184 ff 70

aŭ gusto. ep. 168; 175 ff; 183,3,13. Konf. 2,4,9 ff. de gestis Pelag. 1.3; 25.49. Oros. Lib. 1f; 4 ff. Loofs, Pelagius 747 ss.

Bruckner, fontoj 7 ss. Mirbt/Aland, fontoj (6-a A.) 184 ss.

Grützmacher, Hieronymus III 257 ff, Precipe 270 ff 144. v. Campenhausen, Latinaj Ekleziaj Patroj 204 ff.

Haller, Papacy I 92 ff Granda, Original Sin Dogmo I 50, 259 ff, 375.

Evans, Pelagius 6 ff, Augustinus 298 ff, 309 ff, 314. Marŝ alo 1 ff, 129 ff ff Palanque 29. Manlibro de Eklezia Historio II/1, 174 ff Goetz, 9 fS ankaŭ la preciza moko de antaŭ destino de Schopenhauer: V 318.

71 Senkulpuloj. I. ep. 29 kaj sekvas. ep. 181 kaj sekvaj Kol. Avell. 41.
Sermo 131.10 (PL 38.734). Mirbt/Aland, fontoj (6-a A) n-ro 372, p. 171 f.
Adam, Causa finita 1 ss., Papacy I 332 ff.

Chapman 146 ff. Unua parto 19 72 Prete, Pelagio 20 ff Lorenz,
La kvara 65 73 Zos. ep.
3 "Postquam a nobis" 1 (PL 45,1721); ep. 2
»Magnum pondus« 4 f (PL 45,1720). ep. 12 »Quamvis patrum«.
Aŭ gusto. De grat. hon. et de pecc. orig. 2.19 ff Mirbt/Aland,
fontoj n-ro 410 ff, Historio de Romo 288. Hofmann, La Koncepto de
la Eklezio 442 f. Augustine 314 ff. Marschall 150 ff.

Chadwick, La Eklezio 270. Manlibro de Eklezia Historio II/1, 177.
Wojtowysch 252 ff 74

Julian, Lib ad Florum, en aŭ gusto. op. 3.35. LThK 1.

A. I 329 f Chadwick, La Eklezio 362, noto sur p. 270. Brown 317 f,
335. Wermelinger 197 ff

75 . ep. 190, 191, 194, 201. ĉ julio 3,1,3. Zos. ep. 2 f. Kol.

Avell. 45 f. Prosper Tiro, de gratia dei et libero arbitrio c. kolat. 21.1
f. Vita August. 18. Koduo. 16,2,46 f. Sirm 6. Kraft, Ekleziaj Patroj
Leksiko 438 ff dtv Lex, Filozofio IV.

Bruckner, fontoj 40 f. Mirbt/Aland, fontoj 190 f. Stein, Vom
Roman 169. Caspar, Papado I 350 f., 383 f., La koncepto de la
eklezio 445. Nigg 144. Holl, Kolektitaj Eseoj 90 fj. Haller, Historio
I 361 ff, 202 ff, 209 ff, 244 ff, 284. Palanque 29. Manlibro de Eklezia
Historio II/1, 177 f. Brox, Eklezia Historio 141. Marŝalo 151 ff,
De Jesuo al Justiniano 243. Brown 314 ff, 34 Aŭ gusto. ep. 156 f.
Chadwick, The Church 268, 271. Brown, Pelagius 93 ff. Manlibro de
Eklezia Historio II/1, 172 f 207 kaj sekvaj

78 aŭ gusto. op. ep. 101. Bruckner, Julian 13 ff Brown, Augustine 333. Manlibro de Eklezia Historio II/1, 178.

Wermelinger 226 f 79

Marius Mercator, Commin. I. Julian Aecl. Lib. ad Florum, en aŭ gusto. op.

1.18; 1.41 ff; 2,21 f; 4,56; 5.7; 5.20.

Julian. Aecl. Lib. ad Turbant., en aŭ gusto. c. 2,10,34 jul jul; 3,17,31.

Gennadius de vir. malsana. 45. Bruckner, La Kvar Libroj 24 ff, 108 ff.

Juliano 38 kaj sekvaj Preĝejo 273 80 Brown, Aŭ gusteno 333 ff 81 Pelag. ep. ad.

Demetr. c. la 21-an de aŭ gusto. de nat. et gratia 1. c. Jul.

3,1,4. Kol. Palat. 14; 36 (ACO 1,5,1). Leono I ep. 2; 18. Gautier 171 f.

Palanque 29 f. Brown, Augustinus 334 ff.

Manlibro de Eklezia Historio II/1, 181 82 Aŭ gusto.

op. 1.10. ep. 191,2; 194,7,31. Serm. 181. Gautier 171 f Vidu ankaŭ la sekvan sekcion en la teksto. Altaner 329.

Grillmeier/Bacht II Enkonduko 3. Elstarigita de mi. Brown, Augustine 318.

Wojtowycsch 237, 239 f Aland, De Jesuo ĝis Justiniano 246 f 83 Aŭ gusto. retiri. 1,12,3. de

vera rel. 6 f. Espenberger XVIII.

Raschke 106, 237. v. Campenhausen, Grekaj Ekleziaj Patroj 125 ff Schneider, Intellectual History I 297, 412. Vidu ankaŭ H. Meyer, Occidental

Weltanschauung 36 ff 84 ĉ Cels. 6.41. Dio Cass. 77,18,4. Aŭ gusto. ep.

138.18f (CSEL 44.145f). Pri Apolonio vidu Philostr. vita Apolono. 1.6; 1.19; 3,41; 4.19f; 5.22; 7.10; 8.30 inkluzive de Pauly I 452 f LThK 1. A. I 549 f.

Weinrich 649. Geffcken 20 f. Nestle, Greka Religieco 123 ff.

Speyer, Apollonios 47 ff. Tie, krom malmulte da agnosko de kristana buŝo, ekzistas pliaj malestimaj juĝoj pri Apolonio, la "malalta magiisto" kaj liaj "verkoj de trompa sorĉado", "la hontindaj kaj sakrilegaj efikoj de lia magia arto. "ibid. 53 ff. Pri Apollonios kp. Deschner, Hahn 56 f 85 Aŭ gusto. de civ. Dei 1:31; 2.4 ff; 2.11 ff; 2,29; 3.1 ff; 6.8; 7,26; 7.33. Kp. ankaŭ 7.21 ff. 137,4,15. ord. 2.4. Fredouille 887 f.

Bernsdorf 574. Mouat 106. Morus 130. Winter 96. Deschner, The Cross 371 ff
Denzler, The Papacy 134. Vidu ankaŭ de Beauvoir 108 [86](#) August. de civ. dei 1-10.
Konf. 8.2. de konsento evangeliisto. 1.24. ep. 91. Oros. viktimo. adv. Pagano. 7,5,4.
RAC I 991, dtv Lex Antikvo, Filozofio III 259. Schultze, Historio II 346.
Mühlbacher 236.
Caspar, Papacy I 229. van der Meer, Augustinus 70. Maier, Augustinus
84 ff, 93 ff, 101 ff, 117 ss. Schöndorf passim. Kahl, slava misio 159. Halporn
82 ff Schottlaender 384 [87](#) aŭ gusto. ep. 23,7; 91,9; 133,4;
185,3,12; 232.3. Serm. 2.18; 13,8; 62,17; 302.16. de civ. Dei 18:22; 19.1.4 f.
2.12. c. ep.
Parm. 1,9,15. Brown, Sinteno de Augustine 107 ff, spec 109 f.
Augustine 286. Halporn 105 [88](#)
Aŭ gusto. Serm. 62.17 f Köttling, Religia Libereco 39 f. Vidu ankaŭ van der
Meer, Augustinus 63 f [89](#) . de civ.
dei 18.54. ep. 91,8; 97,2; 103.1; 185.19. Serm.
328.5. Kons. Evangeliistoj 1,14,21; 1,26,40 f; 1,27,42. Sin. (401) povas. 2; 4.
Schmitz, Penita Disciplino 303. Schultze, Historio I 344 f, 348 f, Frennd, Diesmück
184 ff. Haehling, religia alligiteco 315,471 f [90](#) aŭ gusto. Serm. 24.6 [91](#)
Aŭ gusto. ep. 97.1 ss Cod. 16.5.46; 16,10,13 ff. 9,16,2.

Jord. Romo. 328. Pauly II 1212, IV 876 f LThK 1. A. I 961, IV 265.
Schultze, Historio I 374. kamioneto der Meer, Augustinus 67. Diesner, La Falo
23 f [92](#) aŭ gusto. ep.
16.2; 50; 90f; 103 f. 24,6; 62,8,13; 62,17 f. Ieeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeee. 8.10.
Funke, Bildo de la Dioj 820. Schultze, Historio I 346, 349 ff, II 151, 158 f, 164.
Geffcken, La Eliro 184 f. Diesner, La Falo 23 f. Aŭ gustino 201. Heinzberger [135](#) .
hist. 1 prol. 1; 7,43,17. Tusculum- [Lexikon](#) 188 f. hist. pag. 1,17,3; 2,3,10;
7,6,11; 7,5,14 f; 7,39,2 kaj aliaj Goetz 58 ff [95](#) Oros. hist. 1 prol. 14; 1,1,1 ff; 1,1,9
ff; 1,3,1 f; 1,3,3; 1,5,9. 3 prol. 1f; 4,6,37f; 5,11,6; 7,7,10 f; 7,10,5 f; 7,15,4; 7,17,4 ff;
7.19.1f; 7,21,2 ff; 7.22.3f; 7,23,6; 7,38,7; 7.39.2. Pauly I 763. Forto,

Ekleziaj Patroj Leksiko 401 f. Schultze, Dekadenco I 412 f. Diesner, Orosius 109 ss., 136 ff.

Blazquez 653

96 Oros. hist. 1 prol. 1f; 7,43,17. Vidu la ekskurson: La fontoj en Goetz 25 ss, ankaŭ 136 ss 97 Pri datado de la traktaĵo:

Blumenkranz 207 ss. Pri la kontraŭ judaismo de Augustine ĝenerale:

Id 59 ss. 98 . enarr. en ps. 50.1. Serm. 80.4f; 9.3 de kons. Evangelio 2.77.

En John Ev. Tr. 3,19; 26.1; 30.2; 35,4; 38,5; 42,5; 45,10; 51,5; 92.2. de serm. domini in monte, 1,9,23. Florkrono 59 ff van der Meer, Augustinus 106 ss Frank, "Adversos Judaeos" 42 99 . de civ. Dei 4:34; 17.19; 18.37. Kontraŭ e judo. 1.2; 5.6; 7.9; 9.12. de trin. 1,13,28. enarr. en ps. 65.9. de gratia Christi et de peccat. originaloj 2,25,29. ep. 138,4,20. de catech. rudibus 19:33.

Evangelio laŭ Johano 42. Prelego 9 ss; 53.4 f Frank, "Adversos Judaeos" 42 100 Manlibro

de Eklezia Historio II/1, 231 101 Aŭ gusto. Kontraŭ e judo. passim. Serm. 5.5; 350.3. de civ. Dei 6:11; 12:12; 16.35; 7.42. Enarr. en ps. 58,1,21. C. Faustum 12.12 f de cons 1.18. Detala kompilo de kontraŭ judaj terpecoj en Oepke 282 ff. Ankaŭ Martin, Studium 1 ss.

Browe, La Juda Leĝaro 133 f. Is 96. van der Meer, Augustinus 107. Pinay 716, 718. Seiferth 53. Eckert/Ehrlich 29 f. Schmidt, Dispute 22. Kühner, 40. Hruby, judoj 33 ff 102 v. Schubert, Historio II 449. a.K. Campenhausen, Latinaj Patroj 152 f 103 Athan. ep. ad Amm. Cadoux, La Frua

Kristana Sinteno 146; 257 noto 1, Hornus 8, 88 104 aŭ gusto. konf. 2.1 ff; 3.1; 3.11 kaj aliaj Gen. ad

litt. 9.10. ord. 2.12. ep. 133.4. Stein, De la Romano 395 f. Rehfeldt, Mortpunoj 82.

Stratmann III 201. Frend, Donatisma Eklezio 230. Poppe 70. Deschner, Das Kreuz 77 f, 304 f 105 Aŭ gusto.

de civ. dei, prefatio; 4.4; 4.6; 5.20; 19.11. En ps. 45.13 eps. 229,2; 111; 138, inter aliaj, Grabmann 831. Hendrikx 1099. Ackermann, Disfigurement 89. Lohse, Augustin's Metamorphosis 447 ff, esp 464 ff.

Diesner, Orosius 100 f. [La](#) Aŭ tuno 175 ff . de civ. Dei 1:1; 1.20. Vidu Posid. vita August. 28 sekvaj.

Diesner, Orosius 100 f. Eklezio kaj ŝtato 116 f., Religio kaj Societo 44 f.

[107](#) Wolffheim II 255. Schröder ibid 156. Vidu ankaŭ Ayck ibid 113 ff, precipe 121. Vidu precipe Lessing, Eŭropo kaj Azio [108](#) . Prelegoj pri la Evangelio laŭ Johano 1.9 ss; 34,3 f.

Heilmann, Tekstoj I 106, 112, 219, 291. Pri libera volo 3.68 f ep. ad januaro. 36. Pri Kateĥetika Instruo 2.29 [109](#) La Tolstojan citaĵon skribis al mi la Prezidanto de Germana Kontraŭ-ĉasista Partio el Hamburgo la [110](#)-an de aŭgusto post la apero de mia unua libro, "La nokto staras ĉirkaŭ mia domo" (1956). de civ. dei 1:21. Lichtenberg, Sudel Bücher 400 [111](#) Vidu Borhardt, Shelley 194. Ĉiuj referencoj tie [112](#) aŭ gusto. de civ. Dei 1:21; 5.19; 5.21; 11.29; 19. enarr. en ps. 70,2,1. de genes ad litt. 8,6,12. Bernheim 32 f. Thraede 101.

Pastoraj leteroj de la germanaj episkopoj de junio 1933. Ankaŭ Deschner, Hahn 536 f. Heilsgeschichte II 147 ff [113](#) . pecc. mer. 2.11.

de civ. Dei 14:12; 19.27 enarr. en ps.

71.6. Detale: Frank, Obedience RAC IX 407 ff Estas riĉeco de bibliaj kaj frua kristana fonto referencoj [114](#) Thraede 90 ff, Citaĵo 101 kaj 145 ff . enarr. en ps. 136.3. Serm. 302,14,13. Brown, Augustine 368 f. Vidu ankaŭ la sekvan noton.

[116](#) aŭ gusto. ep. 205 ad Bonif. ep138; 189,4; 229.2. de civ. Dei 1:21; 1.26, 4.15; 5,26; 18.41; 91,4; 185.1. serm. 62.8. c. Pugno. 22.7. RAC I 991. Marcuse 25. Holl, la interna evoluo de Augustin 57. Stratmann III 249. v. Campenhausen, Latinaj Patroj 75. Marrou, Mem-Atestoj 47 f Hornus 167 f Hoerster 182 [117](#) Enn. Ann. 8.267 f. 13,3,7; 36,2,1 ff. en Qu Caec.

19.62. Kato. 2,1,1. Fil 13,17,35. Pauly II 270 ff, IV 983 ff Albert, Bellum Iustum 20 ff ankaŭ Cezaro, Salustio kaj Livio. Vidu ibid 26 ff, 132 [118](#) aŭ gusto. de civ. dei 19:12

119 aŭ gusto. ep. 138

120 Ibid. Letero al la oficiro Bonifatius 4 ss Heilmann, Tekstoj III 516 ss 121 Napoleono

citita en Leipoldt, bildo de Jesuo 62. Pri Hitler kaj Stalin kp.

Deschner, Savo-Historio II 54 ff, 157 ff 122

aŭ gusto. de civ. Dei 4:15; 5.15; 5.21. Stratmann III 249.

Schottlaender 385 f Weißengruber 26 123

Albert, Bellum Iustum 37 ff. de civ. Dei 3:18; 5.21

f Vidu ankaŭ BKV 1911, 287 notojn 5–7, 288 noton 1 kaj la sekvan noton.

125 aŭ gusto. de civ. Dei 1.11f; 5.21 ss; 8,32; 15.4; 19.11 fc pugno. 22.74 f. ep. 189;

220 ad Bonifaco. 189; 205; 220. Rahner, Augustin 196. Dignath-Düren 26 f 126

aŭ gusto. Serm 60. de civ. dei

5:22. Fischer, Migrado de Nacioj 91 ff 127 aŭ gusto. de civ. Dei 4:15; 5,26; 19.12. ep.

189.6. c. Pugno. 80.

Quaest. en Josh. 6 de lib. Laboro 1,5,12. de bono coniug. 23.30. ep. 134; 139; 189; 220.

Stratmann III 239. Erdmann, La Origino 5 f.

Dignath-Düren 26 f Hornus 167 f Diesner, La Aŭ tuno 178 128 aŭ gusto. de

civ. dei 1:21. Quaest. en Pent. 6.10. Kühner, La krucmilitoj, Studio Bern la 14-an

de oktobro 1970. Tödt 39 129 aŭ gusto. ep. 185; 189;

220; 205 retiriĝi. 2.48. Posid. vita August. 17; 28 f. Procop. bojo. vand. 1,3,1f; 1,3,25.

Salv. de gub. Dei 7:16; 7.94 ff. Jordanes de orig. akto. Akiru. 33,167 ff. Augustine 251.

Maier, Augustin 198 ff. Bury, Historio I 245 f. Diesner, "Comes Africae" 100

s. Ĉi tio.

Vandal Empire 48. Id Afriko kaj Romo 107 f. Brown, Augustine 369 s. Haehling,

religia aparteno 478 f 130 Stratmann III 255 131 Synes. Cyr.

ep. 57; 108; 121. Nun de

Kolb ĉi Filo 1:10.

Teodoro. hej 5.41. Kraft, Ekleziaj Patroj Leksikono 464. Marcuse 25.

Hornus 177 f. Vogt, Synesios 15 ff Auer, militservo I 319

132 Oros. hist 7,22,6; 7,22,9; 7.26.5; 7,33,8; 7,35,19; 7,37,14.

Lippold, Romo 71 ff, 81 ff Gretz 98 ff, 123 ff 133

Oros. hist 4,11,4; 4,12,5 ff; 7,1,11; 7,6,8; 7,22,9; 7,35,6 ff; 7,35,19 ff. Goetz 102 ss, 122 ss. Schöndorf 44 f 134 s . Vita 28.11 f. Plotino,

Enneade 1.4,7. Brown, Augustine 371 ff 135 Prosper v. Akvitanio. Chron ad a. 438.

LThK 1. A. VIII 397.

Brown, Augustine 379. Vidu ankaŭ noton 129

Sekva noto

1 La aforismo "Habent sua fata libelli" de la lingvisto Terentianus Maurus: De litteris syllabis metris, Grammatici Latini, H. Keil, Vol. VI, represo Hildesheim 1961, 313 ff 2

Econ produktis alian paperkopion de la libro kaj denove donis la poŝ librorajtojn. Alia poŝ eldono ankaŭ estis produktita kaj sciigita por printempo 1982. Tamen, malgraŭ granda postulo, ĝi estis publikigita nur en 1987!

Nemultaj el miaj aliaj publikaĵoj kritikaj de la eklezio kaj kristanismo estas elĉerpitaj dum pli-malpli longa tempo aŭ estas ankoraŭ elĉerpitaj. Antaŭ ĉio, ĉio inkluzivas, kio verŝajne estas mia plej aktuala titolo, duvoluma monografio pri la politiko de la papoj en la epoko de mondmilitoj, la rajtojn al kiuj mi nun reakiris. Eltirita konsistanta el partoj de nur du ĉapitroj, "Kun Dio kaj la Gvidanto", estis publikigita en 1988. "Kristanismo en la juĝo de ĝiaj kontraŭuloj" kaj "La Falsita Kredo" ankaŭ aperis denove, parte mallongigitaj kaj parte vastigitaj. Kritika ekzameno de eklezia instruado kaj ilia historia fono. En la aŭtuno de 1988, mia seksa historio de kristanismo, "La Kruco kun la Eklezio", eliras, pligrandigita por inkluzivi pli longan ĉapitron kiu inkluzivas la - tragikomikan - seksan politikon de la nuna Papo; Printempe de 1989 la teksto "Preĝejo kaj Falsismo" restis preskaŭ senŝanĝa.